



ขอเพียง**ผู้หญิง** มี**“โอกาส”**

ถอดประสบการณ์ 77 ตำบลต้นแบบ
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี



ขอเพียงผู้หญิง มี “โอกาส”

ถอดประสบการณ์ 77 ตำบลต้นแบบ
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี



ชื่อหนังสือ

ขอเพียงผู้หญิงมี “โอกาส”

ถอดประสบการณ์ 77 ตำบลต้นแบบ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

อำนวยการ

ขวัญชัย วงศ์นิติกร

ดร.ชนิษฐา กาญจนรังษิณนท์

เส่ง สิงห์โตทอง

ธงชัย บุตรนุชิต

สุริชาติ สายทอง

บริหารโครงการ

ดร.สุพรรณณี ฉายะบุตร

มหาวิทยาลัยศิลปากร

สุภาวดี หาญเมธี

บริษัท รักลูก ฮิวแมน แอนด์ โซเชียล อินโนเวชั่น จำกัด

สุจิตรา วุฒิอำรง

อัษฎนา วงศ์ทอง

กัญญณัช ไถเวเลิศ

ศินรัศม์ ปกรณ์ธนาโรจน์

จิรายุ พะวัน

วิทยากร

พ.อ.สันตสุขิต ดิบุกกำ

พิมพ์ธิดา ดิบุกกำ

ปรารธนา หาญเมธี

ผศ.จริยา วิไลวรรณ

บรรณาธิการ

ปรารธนา หาญเมธี

กองบรรณาธิการ

ผาณิต บุญมาก

นริสชา บุญเสริม

ออกแบบปก/รูปเล่ม

ฉัตรทิพย์ โล่ห์จรัสศิริ

พิสูจน์อักษร

พิมพ์มาตา มาตรดีจริง

จำนวนหน้า

200 หน้า

พิมพ์ครั้งที่ 1

มีนาคม 2557

จำนวนที่พิมพ์

8,000 เล่ม

ISBN

978-974-423-139-0

สถานที่พิมพ์

บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

คำนำ

โครงการหนุนเสริมศักยภาพ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ได้ดำเนินการถอดประสบการณ์ ตำนานแบบ 77 ตำบลจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ รวมกรุงเทพมหานคร จากการทำงานตลอดระยะเวลา 1 ปี โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมให้สมาชิก คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล และจังหวัด รวมถึงเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในแต่ละจังหวัด ได้นำเอาประสบการณ์ของแต่ละคนที่ได้ลงแรงทางกองทุนมาจนถึงวันนี้ มาแลกเปลี่ยนเล่าสู่กันฟังอย่างลึกซึ้ง ถึงความฝัน ความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้น กระบวนการทำงาน ความสำเร็จ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนภายในแต่ละภาคส่วน การเสนอแนะ และการขอความช่วยเหลือต่อการจัดการผูกโยงฐานเครือข่าย เพื่อเดินหน้าต่อไปให้ดียิ่งขึ้นไป

ประสบการณ์ที่มีค่าจากการปฏิบัติ เมื่อได้นำมาสรุปสังเคราะห์ ถอดเป็นองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้เราพบว่า การเรียนรู้และสร้างความรู้ที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของทุกคนเช่นนี้ ได้หนุนเสริมให้ทุกท่านโดยเฉพาะสตรีทุกภาคส่วนใน “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ได้ตระหนักเห็นพลังความดี และพลังความสามารถของตน และผู้อื่นที่เดินเคียงข้างกันทุกภาคส่วน และสร้างฐานเครือข่ายพลังสตรีที่เข้มแข็ง ผูกพันกันเหนียวแน่นทั้งภารกิจและจิตใจที่เคารพรัก นับถือในศักยภาพและองค์ความรู้ของกันและกัน

รัฐบาลนายกรัฐมนตรี ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ก่อตั้ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ด้วยพื้นฐานความเชื่อว่า “สตรีมีศักยภาพ” การหนุนเสริมศักยภาพการคิดเชิงระบบจาก ‘การถอดประสบการณ์’ ครั้งนี้ ไม่เพียงทำให้กองทุนฯ มีองค์ความรู้ มั่นใจในการเดินหน้าต่อไป ยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการเสริมศักยภาพสตรีให้คิดเก่ง ทำเก่ง จากความตระหนักในพลังตน... พลังสตรีที่ระเบิดออกมาจากภายใน

เงินทุนหมุนเวียนและเงินทุนอุดหนุนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ที่สนับสนุนให้สมาชิกได้เปลี่ยนแปลงชีวิตสมาชิก ครอบครัว และชุมชนดีขึ้นมากมาย อย่างเห็นชัดเป็นรูปธรรม จากเรื่องจริงของสตรีเอง และยังมีงานอีกหลายด้านที่เราต้องเดินหน้าในปีต่อไปในเรื่องสตรีที่ยากลำบาก และถูกกระทำในมิติต่างๆ รวมทั้งการรณรงค์ให้สังคมยอมรับ และการขยายความสำเร็จออกไปยังตำบลต่างๆ ทั่วประเทศ

ขอชื่นชมสตรีทุกท่าน ภาคีทุกภาคส่วน และผู้บริหารโครงการหนุนเสริมศักยภาพ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” คือ มหาวิทยาลัยศิลปากรและบริษัทกรู๊ป ที่ทำให้งานสำเร็จขึ้นอย่างดียิ่ง และขอให้กำลังใจทุกท่านในการร่วมกันสร้างสรรค์พลังสตรี ให้เป็นอีกพลังสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย มา ณ ที่นี้

นายขวัญชัย วงศ์นิติกร

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ

คำนำ

ในฐานะมนุษย์ ผู้หญิง-ผู้ชายมีศักยภาพไม่ต่างกัน คิดได้ รู้สึกได้ ทำมาหากินพึ่งตนเองได้ ดูแลคนอื่นได้ แก้ปัญหาได้ ฯลฯ เช่นเดียวกัน

แต่รหัสพันธุกรรมแห่งความเป็น ‘แม่’ ที่ได้รับการฝังรอยไว้ในธรรมชาติของผู้หญิงทุกคน มาตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์คู่แรก ก็ทำให้ผู้หญิงกับผู้ชายนั้น แม้ ‘ไม่ต่าง แต่ก็...ไม่เหมือน’ เป็นที่ยอมรับกันว่า ผู้หญิงมีความห่วงหาอาทร เอาใจใส่มากกว่า มีความละเอียดลออ ประณีต มีความระแวดระวังรอบด้านมากกว่า มีธรรมชาติของความร่วมมือมากกว่าต่อสู้แย่งชิง ...มีความละเอียดต่อสิ่งไม่ถูกต้องสูงกว่า

ฉะนั้น สิ่งที่แตกต่างกันที่สุดในสังคมที่ชายเป็นใหญ่มาก่อนอย่างสังคมไทย กลับเป็นเรื่องของ ‘โอกาส’... ผู้หญิงยังได้รับโอกาสไม่เท่าเทียมผู้ชาย

กระบวนการและบทเรียนที่ถอดได้จาก 77 ‘ตำบลต้นแบบ’ ของ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ยืนยันความจริงข้างต้นอย่างหนักแน่น และประกาศอีกครั้งว่า “เมื่อใดผู้หญิงได้รับโอกาส พลังของผู้หญิงจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ” นำตื่นเต้นและนำชื่นชมยิ่งกับหลากหลายเรื่องราวความสำเร็จ อันบังเกิดขึ้นท่ามกลางโอกาสที่พวกเธอได้รับ... ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการบริหารจัดการในบทบาทคณะกรรมการระดับจังหวัด หรือตำบล ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการดำเนินกิจการตามโครงการด้านอาชีพ ที่ไม่เพียงรวมตัวกัน 5 คนสร้างรายได้เพื่อปากท้องของสมาชิกและครอบครัว แต่ยังเจือจุนเพื่อนบ้าน ดูแลคุณภาพชีวิตของผู้คน เกิดเป็นความเข้มแข็งของชุมชน...ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการดำเนินโครงการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนผู้หญิงด้วยกันในมิติและรูปแบบต่างๆ ทั้งดงาม ฯลฯ

จากตัวอย่างในหนังสือเล่มนี้ สังคมไทยย่อมคาดหวังได้ว่า หากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ยังเดินหน้าด้วยความมุ่งมั่นและมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่จะเกิดขึ้น; SME ใหม่ ๆ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมจะงอกงามเต็มที่ สร้างฐานเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งให้แก่ประเทศ จะมีทางออกและระบบสวัสดิการใหม่ๆ ที่ตอบโจทย์จริงของชุมชน ด้วยการริเริ่มของผู้หญิงในชุมชนนั้นๆ เอง สังคมไทยจะมีผู้นำสตรีรุ่นใหม่ที่เข้มแข็งทั้งในภาครัฐ เอกชน ทั้งในท้องถิ่นและระดับประเทศ...ที่สุด ด้วยพลังผู้หญิง สังคมไทยจะแข็งแกร่งและน่าอยู่ขึ้น

ขอขอบพระคุณทุกความคิด ทุกประสบการณ์ที่ทำให้เรื่องราวอันงดงามในหนังสือเล่มนี้ ปรากฏตัว

สุภาวดี หาญเมธี

ตัวแทนคณะทำงานโครงการหนุนเสริมศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

สารบัญ

บทสังเคราะห์การถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบ 77 ตำบล 77 จังหวัด

• กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	8
• คำกล่าวนายกรัฐมนตรี	10
• 1 ปีที่ผ่านมา เกิด ‘อะไร’ ขึ้นในตำบลต้นแบบ	12
• เงินทุนที่ได้เอาไปทำอะไร	16
• ตัวอย่างรูปธรรมความสำเร็จที่เกิดขึ้นใน 77 ตำบลต้นแบบ	18
• ปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ อะไร	29
• ข้อจำกัดในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	33
• คุณค่าของงาน “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ต่อสังคมไทย	34
• เราสามารถขยายความสำเร็จของ “ตำบลต้นแบบ” ต่อไปอย่างไร	36
• 10 คุณลักษณะในการบริหารงานของตำบลต้นแบบ	38
• 10 คุณลักษณะในการทำงานของโครงการเด่นของตำบลต้นแบบ	42

เรื่องดีจาก 77 ตำบลต้นแบบ

• ภาคเหนือ

กำแพงเพชร : กระทงเป็ลือกข้าวโพด รักรัษสิ่งแวดลอม ◊ 46

เชียงราย : รางจืดลางสารพิษ ◊ 48

เชียงใหม่ : หมูบ้านวัฒนธรรมล้านนา ◊ 50

ตาก : กิจการร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ◊ 52

นครสวรรค์ : ผู้หญิงคีนถิ่น รวมกลุ่มเย็บผ้า ◊ 54

น่าน : ปัจจัยความสำเร็จของการบริหาร ◊ 56

พะเยา : ศูนย์กลางชุมชนที่อบอุ้น ◊ 58

พิจิตร : ราวง 3 ส. : สุขภาพดีที่ตะพานหิน ◊ 60

พิษณุโลก : มะม่วงนอกฤดู ได้ราคาดี ◊ 62

เพชรบูรณ์ : เรียนรู้ดูงาน ต่อยอด พัฒนามลิตภัณฑ์ ◊ 64

แพร่ : ฟุต ฟิต ฟอ ไฟ รักรัษไฟความเร็วสูง ◊ 66

แม่ฮ่องสอน : การวางรากฐานและระบบงานอย่างรัดกุม ◊ 68

ลำปาง : ข้าวแต่นส่งออก ◊ 70

ลำพูน : จาก ‘ขายแรง’ ทอผ้า มาเป็นเจ้าของกิจการ ◊ 72

สุโขทัย : ชุนโค ขายง่าย ◊ 74

อุดรดิตถ์ : ธุรกิจผลิตบายศรี ที่เมืองลับแล ◊ 76

อุทัยธานี : เส้นสาย ลายทอ ป.4 ◊ 78

ภาคกลางและตะวันออก

กรุงเทพฯ : นักดับเพลิงหญิงเหล็ก ♦ 80
กาญจนบุรี : ต่างอาชีพรวมกลุ่มกัน สร้างรายได้เสริม ♦ 82
จันทบุรี : ฟาร์มวัวปลอดสาร ♦ 84
ฉะเชิงเทรา : บางปะกง 'ตั้งตัว' ใหม่ ♦ 86
ชลบุรี : แม่บ้านขยายกิจการซักรีด ♦ 88
ชัยนาท : เลี้ยงจิ้งหรีด รายได้ดี ที่สุขเดือนห้า ♦ 90
ตราด : สับประรดตราดสีทอง ปลอดภัยสู่อิสรภาพ ♦ 92
นครนายก : กำหนดราคาเองได้ กำไรงาม ♦ 94
นครปฐม : จักสานพลาสติก สืบสานภูมิปัญญา ♦ 96
นนทบุรี : จากผู้ประกอบการสู่ social enterprise ♦ 98
ปทุมธานี : กีบติดผมส่งซานฟรานซิสโก ♦ 100
ประจวบคีรีขันธ์ : เพาะเห็ด เริ่มต้นชีวิตใหม่ ♦ 102
ปราจีนบุรี : อบรมแปรรูปอาหาร ทำของใช้ครัวเรือน
ลดรายจ่ายครอบครัว ♦ 104

พระนครศรีอยุธยา : ผลิตภัณฑ์สมุนไพรผักไผ่ ♦ 106
เพชรบุรี : เลี้ยงแพะง่าย ขายได้ทุกเดือน ♦ 108
ระยอง : เพาะกล้ากัญชา ไม้มูลค่าสูง ♦ 110
ราชบุรี : สับประรดคัดทั้ง 'แปรรูป' ♦ 112
ลพบุรี : เสียงก่ดั่ง สดางค์ก็มา ♦ 114
สมุทรปราการ : "น้ำดื่มพลังสตรี" เพื่อคุณภาพชีวิตชุมชน ♦ 116
สมุทรสงคราม : สูงวัยสอนวัยเสียง : สูตรอาหารขึ้นชื่อ ♦ 118
สมุทรสาคร : แม่บ้านทหารขยายกำลังการผลิต
ผ้าปิดปากอนามัย ♦ 120
สระแก้ว : ฉันทรักดอกกระเจียว ♦ 122
สระบุรี : คกส.ต.ต้องเรียนรู้และทุ่มเท ♦ 124
สิงห์บุรี : ตะกร้าสานพลาสติก สร้างงานให้ชุมชน ♦ 126
สุพรรณบุรี : งาน "ผ้าต้นมือ" ที่มีเอกลักษณ์ ♦ 128
อ่างทอง : หนึ่งใน 29 โครงการของตำบลเข้มแข็ง ♦ 130

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กาฬสินธุ์ : ผ้าทอและเสื่อเย็บมือภูไท ♦ 132
ขอนแก่น : ข้าวโป่งหนองแดง ♦ 134
ชัยภูมิ : ผลิตภัณฑ์ "กก" อินเทอร์เน็ต ♦ 136
นครพนม : ชุดศรีโคตรบูรณี ชุดภูไท ♦ 138
นครราชสีมา : กระเป๋าผ้าปัก ถักทอรัก ♦ 140
บึงกาฬ : เสน่ห์ผ้าทอร่วมสมัย ไทเขกา ♦ 142
บุรีรัมย์ : ฝ้าย ไหม "ลายบุรีรัมย์" ♦ 144
มหาสารคาม : ไขภูมิปัญญา สอดรับกระแสตลาด ♦ 146
มุกดาหาร : อบรมน้ำหมักชีวภาพ :
บำบัดน้ำเสีย 34 ชุมชน ♦ 148

ยโสธร : เครื่องช่ายร้อยมาลัยข้าวตอก ฟ้าหยาด ♦ 150
ร้อยเอ็ด : "เตาปั้น" อาชีพเสริมสู่อชีพหลัก ♦ 152
เลย : แคมป์ไร่มัน ดึงคนกลับบ้าน ♦ 154
สกลนคร : ฝ้ายอ้อมคราม งามหญิงแกร่ง ♦ 156
สุรินทร์ : 'โอกาส' ของมัดหมี่สี่ธรรมชาติ ♦ 158
ศรีสะเกษ : แม่-ลูกผูกพัน ป้องกันท้องไม่พร้อม ♦ 160
หนองคาย : กล้วยแปรรูปสารพัดรส ♦ 162
หนองบัวลำภู : กระติบข้าวจากต้นคั่ว ♦ 164
อุดรธานี : ไข่เสริมไอโอดีน ลดปัญหา 'เอ๋อ' ♦ 166
อุบลราชธานี : หมอนวดแผนไทยประจำหมู่บ้าน ♦ 168
อำนาจเจริญ : "รับจ่านำปลาร้า..." ♦ 170

ภาคใต้

กระบี่ : เห็ดฟางบินลัดฟ้า ♦ 172
ชุมพร : เห็ดบนทะเลลายปาล์มที่ท่าชะ ♦ 174
ตรัง : อบรมเรื่องเงินออมเพื่อสวัสดิการชุมชนทั้งตำบล ♦ 176
นครศรีธรรมราช : ป่าวันดีแปรรูปลูกจันทน์เทศ ♦ 178
นราธิวาส : ดูแลจิตใจสตรีมุสลิมผู้ยากไร้ ♦ 180
ปัตตานี : สร้างงาน ดึงให้แม่อยู่ในชุมชน ♦ 182
พังงา : กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ♦ 184

พัทลุง : ทำงานเข้มแข็ง กระจายทุนทั่วถึง ♦ 186
ภูเก็ต : สู่ศูนย์เรียนรู้เห็ดครบวงจร ♦ 188
ยะลา : ผ้าคลุมผสมสตรี "บัตรีบาลอ" ♦ 190
ระนอง : ตำบลเห็ดนางฟ้า ♦ 192
สงขลา : คกส.ต. ใส่ใจให้โอกาส ♦ 194
สตูล : ช่างเลื่อมมุสลิม สร้างงานให้แม่บ้านทั้งตำบล ♦ 196
สุราษฎร์ธานี : ผักไร้ดิน วิถีเกษตรพอเพียง ♦ 198

หวังว่าชีวิตจะมีความสุข แข็งแรง ปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ สุขใจจนวันสุดท้ายของชีวิต ได้แก้ไขความผิดที่เคยทำมาอดีต ทำในวันนี้ให้ดีที่สุด เรียนจบปริญญาเอก สามารถแบ่งปันความสุขให้สังคมได้ ได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมา ให้คนได้เรียนรู้ ช่วยผู้ด้อยโอกาส ได้เป็นแบบอย่างที่ดีกับคนรุ่นหลัง มีงานทำ มีเงิน มีความมั่นคงยั่งยืนไป ยิงลูกหลาน มีครอบครัวที่อบอุ่น รักเข้าใจกัน พ่อแม่มีความสุข ลูกเรียนหนังสือประสบความสำเร็จในชีวิต ชีวิต ลูกหลานเจริญในทางดี อยากทำให้สังคมมีความสุข ดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง มีศีลธรรม ได้พบความสงบ ขอให้ มีทางออกในปัญหาชีวิต มีชีวิตที่ก้าวหน้าสุขสบาย ก้าวไปอย่างมีสติและศักยภาพที่ดีอย่างเป็นผู้นำ อยากเห็น ตัวเองมีชีวิตได้ทำประโยชน์ ทำดีที่สุดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต การดำเนินชีวิตมีสติ ปฏิบัติธรรม ทุกปัญหา ที่เผชิญสามารถผ่านพ้นไปได้ อยากเห็นความมั่นคงของชีวิต ไม่มีหนี้สิน ครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง สมาชิกมีความสุข อยู่พร้อมหน้าพร้อมตา ลูกหลานมีงานทำที่ดี มีความมั่นคง รู้ผิดรู้ชอบ ลูกเป็นคนดี มีความกตัญญู ประสบความสำเร็จในชีวิต ทำงานทดแทนบุญคุณแผ่นดิน มอบชีวิตให้ชุมชน ใช้ชีวิตแบบสบายๆ ไม่ต้องมีใคร มาใช้ชีวิตเรา เป็นตัวของตัวเอง ตัวเองได้อยู่กับครอบครัว มีความสุขตามอัตภาพตามที่เรากำทำได้ สามารถแบ่ง ปันความสุขให้สังคมได้ มีกินมีใช้ ไม่แก่งแย่งชิงดี พึ่งตนเอง ใช้ชีวิตพอเพียง ธุรกิจประสบความสำเร็จ มีเงินเก็บ

ผู้หญิงไม่เคยเฝ่ฝืนสิ่งใดไกลเกิน...ขอบฟ้า

เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาในชีวิต อยากเห็นคนในชุมชนมีความสุข สงบ สามีคลี เอื้ออาทร มีความอยู่ดีกินดี มีความทัดเทียม อยากให้คนจนหมดไป ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก อยากให้การเมือง ประณีประนอมกัน สังคมมีส่วนร่วมพัฒนาก้าวหน้าต่อไป ได้ผู้นำเป็นคนดี มีคุณภาวะ วิสัยทัศน์กว้างไกล ชุมชน มีความเข้มแข็ง ประเทศไทยอยู่รอดปลอดภัย ลูกหลานไม่ต้องขมขื่นเรียกร้อง สิ่งเสพติดทุกอย่างหมดไปจาก ประเทศไทย การอยู่อย่างสันติในสังคม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยปราศจากการแสวงสร้าง ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมพลังรัก สามีคลี ช่วยเหลือตัวเองได้ ก้าวหน้าบนฐานวัฒนธรรมชุมชน คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และทำกิจกรรม อยากเห็นสังคมมีการรวมพลัง รักกันเมตตาต่อกัน สามีคลี แม่ปิ่น เอื้อเฟื้อ จริ่งใจ ร่วมมือกันพัฒนา สภาพแวดล้อมร่มรื่นน่าอยู่ อยู่ดีกินดี ไม่มีอบายมุข มีความเจริญรุ่งเรือง ไม่มีอาชญากรรมในชุมชน ความสามัคคี ของคนในชุมชน ครอบครัว อำเภอ จังหวัดและประเทศชาติ การอยู่ร่วมกัน ทุกวัย สถานะ อาชีพ จังหวัด ไม่มีการแบ่งแยก ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส พัฒนาการศึกษาให้เด็ก อยากให้สังคมมีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความเอื้ออาทร ยอมรับความแตกต่าง มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ประชาชนมีส่วนร่วม บ้านเมืองมีผู้นำที่ดี

แต่ผู้หญิงยังไม่ได้มีโอกาส ให้เป็นพลังในการสร้างสรรค์ และพัฒนาประเทศ

(ส่วนหนึ่งของความคาดหวังในชีวิต จากสตรี 1,535 คน เขียนในการสัมมนาถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบรวม 77 จังหวัด ในโครงการหนุนเสริมศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปี 2556)

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เป็นกองทุนที่ดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2555 ตามนโยบายของรัฐบาล ในสมัยนายกรัฐมนตรี ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร บนฐานความเชื่อว่า “หญิงและชายล้วนมีศักยภาพ และมีควมรู้ ความสามารถ อย่างเท่าเทียมกัน”

เพื่อยกระดับและเสริมศักยภาพสตรี ซึ่งเป็นพลังสังคมที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ให้เปลี่ยนเป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง สามารถช่วยนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์ และมีสันติสุขอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย

แต่ละจังหวัด ได้รับจัดสรรงบประมาณจากกองทุนฯ 70 -130 ล้านบาท ตามสัดส่วนประชากร และนำมาพิจารณาอนุมัติเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเงินทุนอุดหนุนในวงเงินไม่เกิน 200,000 บาท ให้แก่สตรีซึ่งรวมกลุ่มกันไม่น้อยกว่า 5 คนที่เขียนโครงการฯ เสนอผ่านคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล (คกส.ต.) กลั่นกรอง เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัด (คกส.จ.) เป็นผู้อนุมัติ

ปัจจุบันมีสตรีทั่วประเทศได้รับผลประโยชน์จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในโครงการที่ขอรับ

- เงินทุนหมุนเวียนจำนวน 842,819 ราย
- เงินทุนอุดหนุนจำนวน 1,756,925 ราย

จากทั้งหมด 62,105 โครงการ วงเงินทั้งสิ้น 4,860,962,352.25 บาท*

*ข้อมูล 7 ม.ค. 2557

วิสัยทัศน์

“สร้างสรรคพลังสตรี
ให้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ”

วัตถุประสงค์

- เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย สำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้
- เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายสตรี ในการ เฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ ประสบปัญหาในทุกรูปแบบ ให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ได้รับสิทธิและเสรีภาพอย่างถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ
- เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาสตรีขององค์กรต่างๆ การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ ความรู้ คุณภาพชีวิต รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและ สังคมของสตรี การรณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหา และการคุ้มครองและพิทักษ์ สิทธิสตรีในทุกมิติ
- เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการสนับสนุนโครงการอื่นๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหา และพัฒนาสตรี ตามที่คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ พิจารณาเห็นสมควร



คำกล่าวนายกรัฐมนตรี

“ในฐานะที่ดิฉันเองก็เป็นผู้หญิง มีความเข้าใจในความต้องการของผู้หญิงเหมือนกัน และรู้ว่อย่างแรก สิ่งที่ผู้หญิงต้องการ คือ การยอมรับความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคม จึงเป็นที่มาของนโยบายจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” และหวังว่าการจัด “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” นี้ จะเข้าไปแก้ปัญหาสตรีใน 3 มิติด้วยกัน

มิติแรก คือ ส่วนของสตรีที่ยังต้องการดูแลและแก้ไขปัญหา ในการได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน จากการถูกกดขี่ข่มเหงทางเพศหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

มิติที่สอง คือ สตรี ที่วันนี้มีความพร้อม แต่ต้องการเพิ่มศักยภาพในการส่งเสริมคุณภาพฝีมือแรงงานเพื่อที่จะต่อยอดการเข้าถึงเงินทุน การเข้าถึงการเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง ในการเสริมสร้างรายได้กลับไปยังครอบครัวและชุมชนของท่าน

และ**มิติสุดท้าย** คือ กลุ่มสตรีที่ได้รับการยอมรับอยู่ในสังคม จังหวัด รัฐบาลจะต่อยอดให้กลุ่มสตรีนี้ได้รับการยอมรับขึ้นมาเป็นผู้นำทางสังคม ทางด้านการเมืองหรือแม้กระทั่งในมิติอื่นๆ ให้เป็นที่ยอมรับและสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ

คือ จุดมุ่งหมายของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทั้งหมด...” *

22 กุมภาพันธ์ 2555

เวลา 13.30 น.

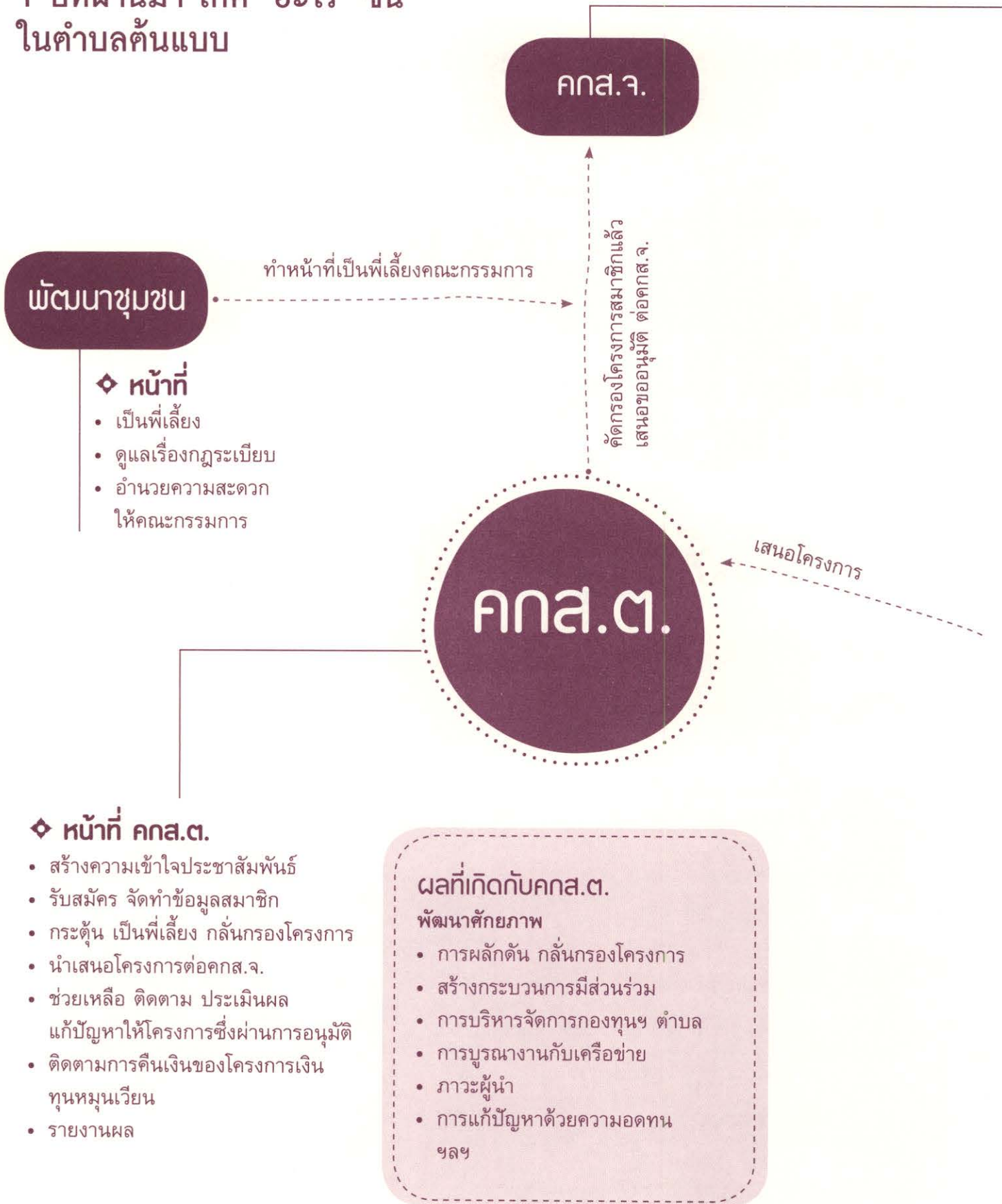
*คำกล่าวนายกรัฐมนตรี ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ชี้แจงนโยบาย “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ในภูมิภาค ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

จาก 7,409 ตำบลทั่วประเทศ
ตัวแทนสตรีจำนวน 1,535 คน ร่วมใน
“โครงการหนุนเสริมศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี”
10 เขตทั่วประเทศ

ขอเพียงผู้หญิงมี "โอกาส"

ผู้เข้าร่วม	จำนวน
คณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด (คกส.จ.)	291 คน
คณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรีตำบล (คกส.ต.)	359 คน
สมาชิกโครงการฯ ในตำบลต้นแบบพัฒนาชุมชน	677 คน
รวม	1,535 คน

1 ปีที่ผ่านมา เกิด 'อะไร' ขึ้น ในตำบลต้นแบบ



◆ หน้าที คกส.ต.

- สร้างความเข้าใจประชาสัมพันธ์
- รับสมัคร จัดทำข้อมูลสมาชิก
- กระตุ้น เป็นพี่เลี้ยง กลั่นกรองโครงการ
- นำเสนอโครงการต่อคกส.จ.
- ช่วยเหลือ ติดตาม ประเมินผล แก้ปัญหาให้โครงการซึ่งผ่านการอนุมัติ
- ติดตามการคืนเงินของโครงการเงิน ทุนหมุนเวียน
- รายงานผล

ผลที่เกิดกับคกส.ต.

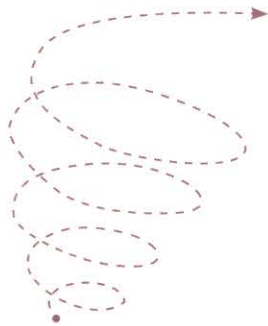
พัฒนาศักยภาพ

- การผลักดัน กลั่นกรองโครงการ
 - สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม
 - การบริหารจัดการกองทุนฯ ตำบล
 - การบูรณางานกับเครือข่าย
 - ภาวะผู้นำ
 - การแก้ปัญหาด้วยความอดทน
- ฯลฯ

◆ หน้าที

- บริหารภาพรวม ทำระเบียบ ข้อบังคับในจังหวัด
- พิจารณานโยบายโครงการ
- ติดตาม หนุนเสริม ประเมิน ผลคกส.ต.และสมาชิก
- บูรณาการภาครัฐและภาคเครือข่าย

พัฒนาต่อยอด



สมาชิกกองทุนฯ

◆ หน้าที

- รวมกลุ่ม 5 คนขึ้นไป
- เสนอโครงการเพื่อแก้ปัญหาที่ประสบ
- รับผิดชอบทำงานให้สำเร็จ
- คำนึงเงินตามสัญญาในโครงการเงินหมุนเวียน

ผลที่เกิดกับคกส.จ.

เกิดการเรียนรู้

- การบริหารกองทุนฯ จังหวัด ตามหลักธรรมาภิบาล
- ภาพรวมของปัญหาและความท้าทายที่สตรีในจังหวัดเผชิญอยู่
- การบูรณาการเพื่อให้งานสำเร็จ
ฯลฯ

ผลที่เกิดกับสมาชิก

- ทักษะการทำงานเป็นทีม
- ทักษะการเป็นผู้นำ
- การบริหารจัดการ
- วินัยการเงิน
- ความมั่นใจเห็นคุณค่าตนเอง
- ความรับผิดชอบ
- การช่วยเหลือแบ่งปัน
- ความมุ่งมั่น พัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชน
- ชีวิตมีความหวัง ครอบครัวมีความสุข มีเวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้น หนี้สินลดลง
- ชุมชนเข้มแข็ง

พัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้

- สร้างงานใหม่
- พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต
- ลงทุนเครื่องจักร ขยายการสร้างงาน
- พัฒนารรจภัณฑ์ สร้างรายได้
- ต่อยอดอาชีพ ขยายช่องทางการตลาด
- สำรองวัตถุดิบ ลูกค้าและรายได้เพิ่ม
- สร้างอาชีพเยียวยาปัญหาชุมชน
- สร้างอำนาจการต่อรอง
- พัฒนาเป็นผู้บริหารเครือข่าย
- พัฒนาอาชีพต่อยอดคภูมิปัญญา

ดูแล ช่วยเหลือสตรีที่ประสบปัญหา

- หลุดพ้นจากหนี้สินนอกระบบ
- มีศักดิ์ศรี ฟังตนเองได้
- social enterprise กิจกรรมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสตรี
- พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน
- พัฒนาศักยภาพสตรีบนความท้าทาย
- พัฒนาศักยภาพสตรีรักษาสีงแวดล้อม
- แก้ไขปัญหาสตรีละทิ้งถิ่นฐานต่างคนต่างอยู่

1 ปีที่ผ่านมา เกิด 'อะไร' ขึ้นในตำบลต้นแบบ

คกส.จ. มาจากการเลือกตั้งคกส.ต.อำเภอละ 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 5 คนต่อจังหวัด
หน้าที่หลัก คือบริหารจัดการกองทุนฯ
ในภาพรวม จัดทำระเบียบข้อบังคับในระดับ
จังหวัด พิจารณานอมนุมัติ ติดตาม หนุนเสริม
และประเมินผลการดำเนินโครงการของ
คกส.ต.และสมาชิก บูรณาการงานกับภาครัฐ
ท้องถิ่น และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

คกส.ต.และ คกส.จ.ไม่ได้รับ
คำตอบแทน และระเบียบ
ของกองทุนไม่อนุญาตให้
คณะกรรมการฯไม่ว่าระดับใด
เขียนโครงการฯ
เพื่อขอเงินสนับสนุน

ระเบียบกำหนดว่าสมาชิกต้องรวม
กลุ่มกัน 5 คนขึ้นไปเขียนโครงการ
เพื่อขอสนับสนุนจากกองทุนฯ

กองทุนฯ นำวิธีทำงานแบบใหม่มาเปิด
โลกทัศน์ให้สมาชิกในตำบล การจับกลุ่มตั้ง
ทีมเขียนโครงการขอทุนทำงานร่วมกับเพื่อน
ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่หลายด้าน ทั้ง
การตั้งวงประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
พวกเขาต้องรู้จักเสียสละ ช่วยเหลือเพื่อน
เพื่อให้งานเดินหน้าได้ ข้อสำคัญ ต้องมีวินัย
ทางการเงิน เพื่อสร้างความสามารถ
ในการคืนทุนตามที่ตกลงกันได้
จ.พั่งงา

เริ่มต้นที่หมู่บ้าน เลือกตั้งตัวแทนสตรีหมู่บ้านละ 1 คน ขึ้นมา
เป็น คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล (คกส.ต.)
ทำหน้าที่ตั้งแต่ประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุน รับสมัครสมาชิก สำรวจ
จัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิก ช่วยแนะนำ กระตุ้นให้
สมาชิกรวมกลุ่มกันเขียนโครงการ โดยเข้าไปเป็นพี่เลี้ยง ติดตาม
ตรวจสอบ กลับกรอง แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนพัฒนา
บทบาทสตรีจังหวัด (คกส.จ.) หลังโครงการได้รับการอนุมัติ คกส.ต.
ยังช่วยหาลาด ติดตาม ประเมินผล แก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ นานา
ที่ต้องพบเจอตลอดการทำงาน ติดตามการคืนเงินของโครงการ
ที่ขอทุนหมุนเวียน ทำรายงาน ฯลฯ

โครงการที่ได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่นำเงิน
ไปลงทุนซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ สำรองวัตถุดิบ และเป็นทุนบริหาร
กิจการ สร้างงานใหม่ พัฒนา ต่อยอด ขยายกิจการ และกระจาย
รายได้ออกไปในชุมชน สมาชิกได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน
เป็นทีม เรียนรู้ระบบการบริหาร การทำบัญชี การตลาด การพัฒนา
ผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรท้องถิ่นที่เข้ามา
สนับสนุน

ผู้หญิงจิตอาสาจำนวนหนึ่งรวมตัวกัน เสนอโครงการรับเงินทุน
อุดหนุน ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ ที่ช่วยแก้ปัญหา
ชุมชน ป้องกันเฝ้าระวัง ดูแลสตรีที่ประสบปัญหา และเสริมสร้าง
ศักยภาพผู้หญิง ฯลฯ

ในตำบลต้นแบบ มีโครงการต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จ
มากมาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น สมาชิกใน
โครงการมีรายได้เพิ่ม ปลดภาระจากหนี้สินนอกระบบ ช่วยให้
สภาพความสัมพันธ์และคุณภาพชีวิตในครอบครัวดีขึ้น เด็กๆ
ได้อยู่กับแม่ วิัยรุ่น และผู้สูงอายุได้ร่วมประกอบสัมมาอาชีพ
อยู่ในชุมชน การที่สมาชิกเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน ทำงานจน

มีรายได้เพิ่ม ทำให้เกิดความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง และมีความรับผิดชอบมากขึ้นเพราะเงินทุนที่ได้ไม่ใช่การรับภาระ

อีกทั้งนโยบายซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้ 7 กระทรวงบูรณาการงานหนุนเสริมกองทุนฯ ได้เปิดโอกาสให้สมาชิกโครงการได้เรียนรู้ ได้รับการส่งเสริม ได้เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นขยายตลาดใหม่ๆ ทำให้กลายเป็นคนใหม่ ได้พบว่าตัวเองเก่งกว่าที่คิด มีความกระตือรือร้น มองโลกอย่างมีความหวัง เรียนรู้การทำงานเป็นทีม พัฒนาตัวเองก้าวหน้าต่อไป สมาชิกรู้สึกขอบคุณกองทุนฯ ที่ทำให้ชีวิตเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น มีความสุขและภาคภูมิใจในคุณค่าของตัวเอง

ในขณะเดียวกัน คกส.ต.ก็เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่ต่างจากสมาชิก การดูแลผลิตภัณฑ์งบประมาณจากรัฐบาลต้องผ่านการพูดคุยคัดกรองจากหลายฝ่าย ทำให้ได้ฝึกรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ได้ฝึกแก้ปัญหา ท่ามกลางความเหน็ดเหนื่อย เสียสละ มีความปิติ ที่ได้เห็นสตรีในชุมชนมีชีวิตดีขึ้น

พลังการรวมกลุ่มของสตรีได้ส่งผลให้บรรยากาศในชุมชนมีความรัก ความเอาใจใส่กันมากขึ้น มีความเสียสละ เรียนรู้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างเป็นรูปธรรม ผู้หญิงไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานจากบ้าน ครอบครัวไปทำงานที่อื่น

เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทำงานกันหนักขึ้น เครียด เหนื่อยกับภาระที่เพิ่มขึ้น แต่หลายคนสุขใจไม่น้อย รู้สึกภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในความสำเร็จของผู้หญิงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะคนที่ทำงานอยู่ในบ้านเกิดเมืองนอน

"โครงการนี้ทำให้ชีวิตเปลี่ยน เริ่มมีทางออกในชีวิต เริ่มรู้ว่าเราจะเดินทางไปทางไหน มีวิสัยทัศน์ รู้จักเก็บออม วางแผน รู้จักสร้างรายได้ให้กับตัวเองโดยไม่ต้องไปเป็นลูกจ้างในโรงงาน รู้ว่าชีวิตที่มีความสุขและพอเพียงเป็นอย่างไร"
สมาชิก

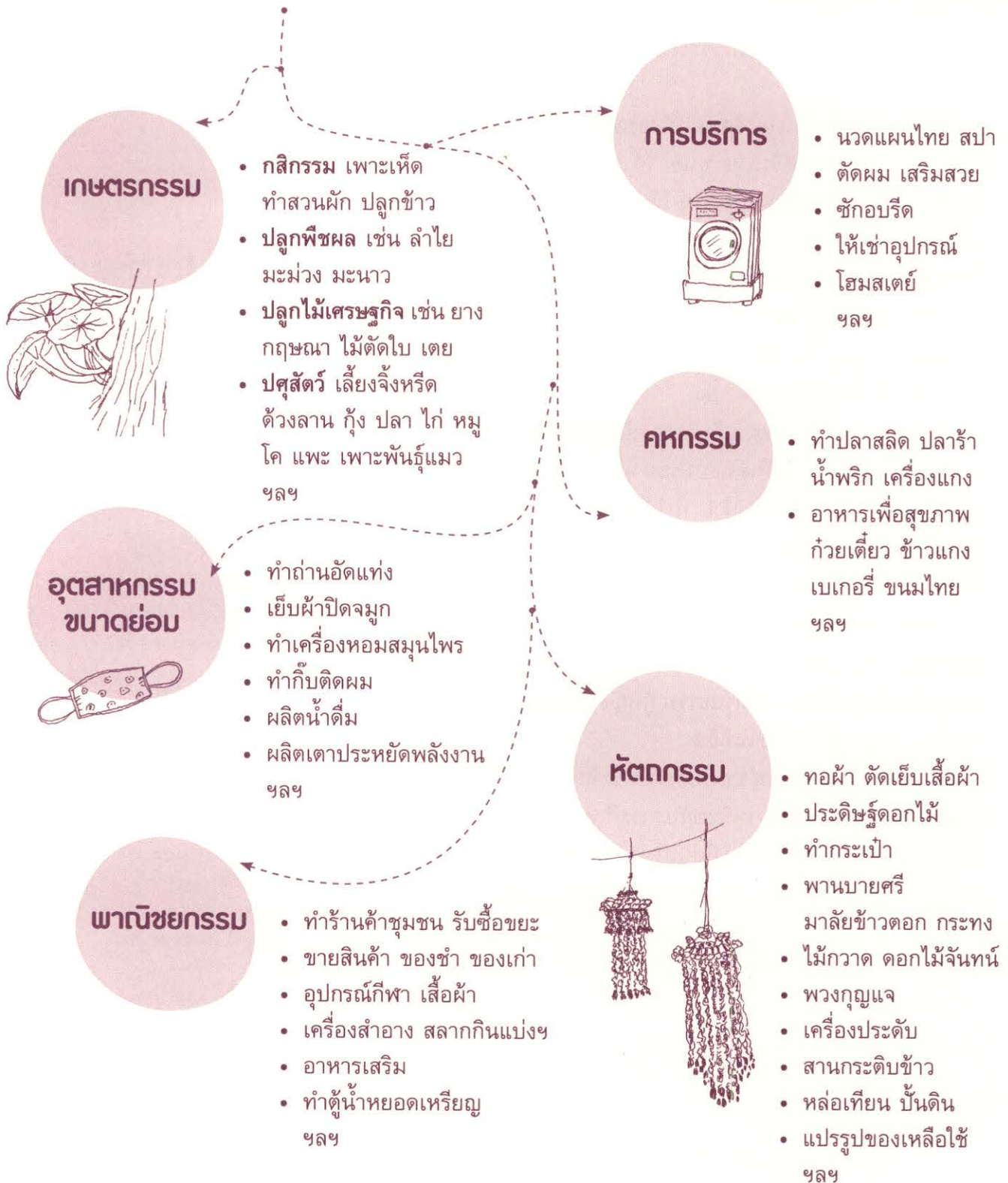
"เราเรียนรู้ว่า ต้องร่วมมือกัน เสียสละร่วมกัน จึงจะนำมาซึ่งความเข้มแข็ง นำกลุ่มไปสู่ความสำเร็จ" สมาชิก

"อยากบอกทุกคนว่า 'ฉันมีความสุขที่สุด' ที่ได้เข้ามาทำงานตรงนี้ รู้สึกภูมิใจที่ทำให้ผู้หญิงได้เห็นคุณค่าของตนเอง ได้รับการยอมรับมากขึ้น"
คกส.ต. จ.ยโสธร

สมาชิกหลายเสียงแสดงทัศนคติตรงกันว่า "การเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้รู้สึกอบอุ่น เพราะได้ทำงานร่วมกับเพื่อนผู้หญิงในชุมชน ทำให้ชีวิตมีความสุขมากกว่าเดิม"
ต.ปากดุก อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์

โครงการประเภท เงินทุนหมุนเวียน

เงินทุนที่ได้



เอาไปทำอะไร

โครงการประเภท เงินทุนอุดหนุน

ส่งเสริมสุขภาพ



- ส่งเสริมสุขภาพ
องค์กรร่วมผู้สูงอายุ
ผู้ด้อยโอกาส
- จัดกิจกรรมสวดมนต์
- ออกกำลังกาย
- รำวงย้อนยุค
- สอนนวดแผนไทย
- ปรึกษาปัญหา
ฯลฯ

พัฒนาความรู้ และศักยภาพ

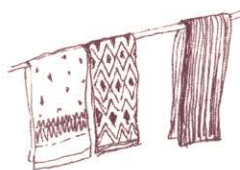


- การเขียนโครงการ
การบริหารกองทุน
- กฎหมายเกี่ยวกับสตรี
- การมีส่วนร่วมทาง
การเมือง
- เรียนภาษาอังกฤษ
- วัฒนธรรมอาเซียน
- ฝึกงานอาชีพ หัตถกรรม
คหกรรม
- การสื่อสารในครอบครัว
- รณรงค์ปัญหาหาเสพติด
ฯลฯ

ดูแล ช่วยเหลือ เหยี่ยวสตรีที่ ประสบปัญหา

- จัดกิจกรรมพบปะ
ให้สตรีมุสลิม
ใน 3 จังหวัดภาคใต้
ฯลฯ

แก้ปัญหา ในพื้นที่



- ฟื้นฟูแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
- ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย
- ทำสมุนไพรรักษาโรคภัย
ตกค้างในร่างกาย
- เลี้ยงไก่ไข่เสริมไอโอดีน
ฯลฯ

ตัวอย่างรูปธรรมความสำเร็จที่เกิดขึ้น ใน 77 ตำบลต้นแบบ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย สำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ รูปธรรมที่เกิดขึ้นคือ

◆ เกิดการสร้างงานใหม่ เช่น

เริ่มต้นจากเงินทุน 100,000 บาท กลุ่มสตรี ต.ราชาเทวะ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ผลิตน้ำดื่ม “น้ำดื่มพลังสตรี” ที่มีคุณภาพดีมาก มีรายได้จากการจำหน่ายคนละไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน สามารถคืนเงินกองทุนฯ ได้ภายในเวลา 3 เดือน และหักรายได้ส่วนหนึ่ง 20,000 บาท เป็นเงินปันผล และทำประโยชน์ให้สมาชิกในชุมชนต่อไป

“ตอนนี้สามารถส่งลูกเรียนได้
อย่างสบายขึ้น และมีเงินออม”

พรชนก การภักดี
สมาชิกโครงการเลี้ยงจิ้งหรีด

เงินทุนหมุนเวียน 50,000 บาท เป็นทุนเริ่มต้นให้กลุ่มสตรีเลี้ยงจิ้งหรีด ต.สุขเดือนห้า อ.โนนขาม จ.ชัยนาท ไม่ต้องไปยืมเงินนอกระบบ ได้จัดซื้อหาอุปกรณ์ เพาะพันธุ์จิ้งหรีด ทำให้มีรายได้ประจำ คุณภาพชีวิตดีขึ้น คืนเงินลงทุนรอบแรกแล้ว กลุ่มยังให้ไข่จิ้งหรีดกับคนที่ไม่มีทุน ยืมไปเลี้ยงต่อ และเริ่มวางแผนจัดเป็นวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มสตรีม่าย และสตรีที่ยากลำบากใน ต.นาเกตุ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี ใช้เงินทุนหมุนเวียน 30,000 บาทที่ได้ เป็นต้นทุนทำขนมลาขายในช่วงสารทเดือนสิบ ได้เงินทั้งสิ้น 68,000 บาท และกลายเป็นขนมขายดี ทำให้มีรายได้ ได้อยู่บ้านดูแลลูก ไม่ต้องไปทำงานมาเลเซีย ปัจจุบันส่งเงินคืนกองทุนฯ เดือนละ 5,000 บาท และกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ดูงาน

◆ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต กระจายรายได้เพิ่ม เช่น

กลุ่มข้าวแต่น ต.บ้านเป้า อ.เมือง จ.ลำปางนำเงินทุนหมุนเวียนที่ได้ไปสร้างโดมพลังงานแสงอาทิตย์ไว้ตากข้าวแต่น ทำให้ได้มาตรฐาน อย. และGMP รับรองมาตรฐานอาหารสากล หลังได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ กลุ่มฯ กำไรเพิ่มขึ้น 40 % ปัจจุบันทำตลาดส่งออกสู่อาเซียน เช่น ลาว เขมร พม่า ผ่านด่านชายแดน



◆ ลงทุนเครื่องมือเครื่องจักร ขยายการสร้างงาน เพิ่มรายได้ เช่น

กลุ่มเย็บผ้า ต.หนองหล่ม อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา ได้รับเงินทุนหมุนเวียน 50,000 บาท นำไปซื้อเครื่องตัดผ้า สามารถรับงานเย็บเสื้อออเดอร์ใหญ่ได้ ทำให้รายได้เพิ่มเกือบ 50% และกระจายกำลังการผลิตไปสู่ตำบลข้างเคียง เช่นเดียวกับกลุ่มเย็บผ้า ต.เขาชนกัน อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์ ได้นำเงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท ให้สมาชิกซื้อจักรรับงานไปทำที่บ้าน ซื้อเครื่องตัดผ้าของกลุ่มและสำรองผ้าล็อตใหญ่ ทำให้สามารถรับออเดอร์ใหญ่ได้ และต้นทุนถูกลงมาก

ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี แม่บ้านซึ่งรับซักรีดในหมู่บ้านจัดสรรชวนแม่บ้านที่ไม่มีงานทำมาช่วยกันขยายกิจการ นำเงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาทไปซื้อเครื่องอบผ้า เตารีดใหญ่ และเครื่องซักผ้า กิจการไปได้ดี คืนเงินครั้งแรกไปแล้ว 53,000 บาท

โครงการส่งเสริมอาชีพเพาะเห็ดกลุ่มสตรี ต.บางใหญ่ อ.กระบุรี จ.ระนอง นำเงินจากกองทุนฯ ไปทำตู้นึ่งใหม่ที่นึ่งก้อนเชื้อได้ครั้งละ 1,000 ก้อน ใหญ่ และดีกว่าตูเก่าที่นึ่งครั้งหนึ่งได้เพียง 180 ก้อน เฉพาะมูลนิธิตุณนิต สั่งซื้อประจำทุกเดือน ครั้งละนับหมื่นก้อน ปัจจุบันทยอยคืนทุนเดือนละ 7,000 บาท เช่นเดียวกับที่ ต.หินเหล็กไฟ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ เดิมผลิตเห็ดได้วันละไม่กี่สับโล เมื่อได้เงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท นำไปซื้อเครื่องอัดก้อนเชื้อเห็ด และวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ช่วยให้ทำงานเร็วขึ้น วันนี้สมาชิกแต่ละคนไม่ต้องอาศัยเงินกู้นอกระบบ มีรายได้จากการทำเห็ดเฉลี่ยเดือนละไม่ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อคน มากกว่ารายได้จากการทำไร่สับปะรดที่เคยทำมา

◆ พัฒนาธุรกิจสร้างรายได้เพิ่ม เช่น

เดิมกล้วย “แม่อาร์ักษ์” ต.สังคม อ.สังคม จ.หนองคาย ขายถุงละ 20 บาท เมื่อถูกมาบรรจุในหีบห่อที่ออกแบบสวยงาม สมเป็นของฝากขึ้นชื่อของอำเภอสามารถขายได้ในราคาถุงละ 35 บาท วันหนึ่งๆ ขายได้ไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท สมาชิกในกลุ่มฯ จึงมีรายได้ใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มคนละไม่น้อยกว่า 3,000 - 5,000 บาทต่อเดือน



“ถ้าไม่ได้เงินทุนหมุนเวียนมา
กล้วยแปรรูปใส่ถุงกระดาษ
อย่างสวยที่ช่วยให้ขาย
ได้ราคา คงหยุดไป เพราะเรา
ไม่มีเงินก้อนซื้อแพ็คเกจจิ้ง
ทำไรก็คงไม่เพิ่มขึ้นอย่างนี้”



◆ ต่อยอดอาชีพ ขยายช่องทางการตลาด เช่น

กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง 12 กลุ่ม ใน ต.เหล่าใหญ่ อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ ต่อยอดอาชีพทอผ้า ทำเสื้อเย็บมือ กลายเป็นกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองและเสื้อเย็บมือ ภูเก็ต จากเงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท

ต.สนวน อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์ กลุ่มสตรีทอผ้าลายเอกลักษณ์ บอกว่าหากพวกเธอไม่ได้เงินทุนหมุนเวียนจำนวน 200,000 บาทจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี คงทอผ้าไม่ได้มาก เพราะไม่มีทุนซื้ออุปกรณ์ต่างๆ และต่างคนต่างคงทำงานตามลำพัง เงินจากกองทุนต่อยอดความรู้เรื่องการทอผ้าฝ้าย ไหม เน้นลายเอกลักษณ์เฉพาะของ จ.บุรีรัมย์ มีการจัดฝึกอบรมทั้งการย้อมผ้าสีธรรมชาติ การทอผ้า เพื่อพัฒนางาน

ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน กลุ่มสตรีทอผ้ากะเหรี่ยงได้รับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน 60,000 บาท ไปซื้ออุปกรณ์เพิ่ม มีวัสดุเข้าพัฒนา ลวดลายและขยายชนิดผลิตภัณฑ์ ช่วยเพิ่มรายได้ให้สมาชิกกลุ่ม จากคนละ 3,000 บาท/เดือน เป็นประมาณคนละ 5,000 บาท/เดือน

กลุ่มสตรี ต.โคกเจริญ อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี ทอผ้าฝ้ายมัดหมี่ คุณภาพดี เป็นอาชีพเสริม มีลายเอกลักษณ์เฉพาะตัว เงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนฯ ช่วยให้ทำงานมีอิสระมากขึ้น ไม่ถูกนายทุนผูกขาดการซื้อ สามารถไปขายทั่วประเทศ ร่วมงานหน่วยงานราชการในจังหวัดช่วยให้ออกบูทโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายปีละหลายครั้ง อีกทั้งยังได้น้องสาวประธานคณะกรรมการฯ ตำบลช่วยขายผ่านเฟซบุ๊ก เริ่มมีลูกค้าจากเมืองนอกทั้งอังกฤษ บราซิลเข้ามาซื้อ

◆ สำรองวัตถุดิบ กำลัการผลิตเข้มแข็ง ลูกค้าเพิ่ม รายได้เพิ่ม เช่น

เมื่อมีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น กลุ่มแม่บ้านทหารบกที่ ต.สวนหลวง อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร สามารถซื้อผ้าและวัสดุอุปกรณ์ได้มากขึ้น คุณภาพดีขึ้น ราคาถูกลงมาผลิตผ้าปิดจมูกอนามัย การรวมกลุ่มกัน ทำให้กลายเป็นผู้ประกอบการ รายใหญ่ขึ้น มีกำลังการผลิตมากขึ้น ตอบสนองลูกค้าได้หลากหลาย มีอำนาจต่อรอง ไม่ถูกกดราคาเช่นที่ผ่านมา รายได้เฉลี่ยคนละ 8,000 บาท/เดือน

๓.บ้านฉาง อ.เมือง จ.ปทุมธานี กลุ่มสตรีทำกบติดผมได้เงินทุนหมุนเวียนจำนวน 200,000 บาทจากกองทุนฯ ไปสำรองซื้อวัตถุดิบ ทำให้สามารถรับออเดอร์ลูกค้าจากอเมริกาและซามัวได้ทันที หญิงสูงอายุที่ถูกเลย์ออฟหรือเกษียณจากงานโรงงานและสมาชิกในชุมชน มีรายได้เพิ่มไม่น้อยกว่าเดือนละ 3,000-6,000 บาท

“แม่บ้านเขาภาคภูมิใจ
ไม่ต้องแบมือขอเงินสามี”
ภาวดี วงศ์ตรีจันทร์
ประธาน คกส.ต.กระจำน

กลุ่มทำงานปักผ้าตัดมือ ต.กระจำน อ.อุททอง จ.สุพรรณบุรี ใช้เงินทุนที่กู้ยืมจากกองทุนฯ ซื้ออุปกรณ์ กระจายงาน ให้คนทั้งในและนอกชุมชน มีคนพิการและคนป่วยเรื้อรัง มีรายได้เดือนละประมาณ 5,000 - 7,000 บาท

“ปั้นเตาเดี๋ยวนี้กลายเป็น
อาชีพหลักของชาวบ้านไป
แล้ว ทำนากลายเป็นอาชีพ
เสริมแทน”
รัตนา ศรีนวล
ประธาน คกส.ต.น่านวล

กลุ่มสตรี ต.น่านวล อ.พนมไพร จ.ร้อยเอ็ด 7 กลุ่ม ปั้นเตาเป็นอาชีพเสริมหลังได้เงินจากกองทุนฯสามารถขยายกำลังผลิต โดยเงินนำไปซื้อวัตถุดิบจ้างแรงงานเพิ่ม ทำให้ผลิตได้มากขึ้นและได้รับรายได้มากขึ้น

◆ สร้างอาชีพ บนการเยียวยาปัญหาชุมชน เช่น

กลุ่มสตรี ต.บ้านจืด อ.กู่แก้ว จ.อุดรธานี กู้เงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาทจากกองทุนฯ ลงทุนเลี้ยงไก่ไข่เสริมไอโอดีน ให้คนในชุมชนได้บริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีน ทดแทนอาหารทะเลที่มีราคาแพง แก้ปัญหาคนในพื้นที่ขาดสารไอโอดีนในอันดับต้นๆ ของประเทศไทย กลุ่มฯ ขายไข่ได้ประมาณ 1,900 บาท/ทุกวัน

“ไก่ในคอกนับร้อยๆ ตัว
ออกไข่ให้ผู้หญิงใน ต.บ้านจืด
เดินเก็บอย่างมีความสุข”
สุวรรณี บัวศรี
ประธาน คกส.ต.บ้านจืด

ด้วยเงินทุนอุดหนุน 100,000 บาท คกส.ต. ครึ่ง อ.เชียงของ จ.เชียงราย จัดอบรมการผลิตสบู่ ชาร่างจืดสำหรับล้างพิษตกค้างให้กลุ่มสตรี หลังสาธารณสุขพบคนในตำบลมีสารพิษจากการใช้สารเคมีตกค้างในร่างกายมาก จนกลายเป็นสินค้าที่สตรีในตำบลผลิตขาย ปัจจุบันเริ่มขยายตลาดออกสู่ลาว

เช่นเดียวกับที่ ชุมชนเมือง จ.มุกดาหาร กลุ่มสตรีเสนอโครงการขอรับเงินทุนอุดหนุน 150,000 บาทอบรมการทำน้ำหมักฯ ให้ 34 ชุมชนในเขตเทศบาล แก้ปัญหาน้ำเสียจากท่อระบายน้ำ หลังการอบรมเกิดกลุ่มผู้ผลิตภัณฑ์น้ำหมักชีวภาพและอีเอ็มบอลขาย และจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน



◆ มีเงินลงทุน ทำให้มีอำนาจต่อรอง เช่น

เงินทุนหมุนเวียน ที่กลุ่มสตรีสานกระติบข้าว ได้กู้กลุ่มละ 50,000 - 80,000 บาท ที่ ต.ศรีบุญเรือง อ.ศรีบุญเรือง จ.หนองบัวลำภู ทำให้มีเงินลงทุนพอทำกระติบ ไม่ต้องขอเงินล่วงหน้าจากผู้ว่าจ้าง

◆ พัฒนาเป็นผู้บริหารเครือข่าย เช่น

กลุ่มสตรี ทำมาลัยข้าวตอก ต.ฟ้าหยาด อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร ขอรับเงินทุนอุดหนุน 100,000 บาทจัดอบรมการทำมาลัยข้าวตอกให้ทุกตำบลในอำเภอ เพื่อขยับขึ้นเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการผลิตมาลัยข้าวตอกของ อ.มหาชนะชัย จากปัจจุบันทำรายได้ 200,000 - 300,000/ปี ตั้งเป้าเพิ่มเป็น 500,000 บาท/ปี

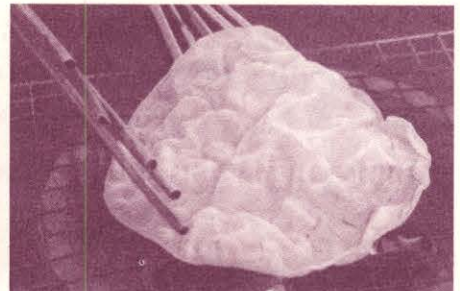
◆ พัฒนาอาชีพ จากภูมิปัญญาบรรพบุรุษ เช่น

ผู้หญิงใน ต.พระกลางทุ่ง อ.ธาตุพนม จ.นครพนม รื้อฟื้นงานทอผ้าที่เกือบสูญหาย ตัดเย็บชุดศรีโคตรบูรณชายมานานเกือบสิบปี แต่เพิ่งมีโอกาสขยายกำลังการผลิต หลังได้เงินทุนหมุนเวียนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เช่นเดียวกับที่ ต.เซกา อ.เซกา จ.บึงกาฬ มีโครงการผ้ามัดหมี่ไทเซกา

กลุ่มสตรีทำข้าวเกรียบว่าว ต.หนองแดง อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น เดิมใช้แรงตำข้าวด้วยครกมอง ใช้เตาถ่านย่างข้าวเกรียบ เมื่อได้รับเงินทุนหมุนเวียน 56,000 บาท จึงนำเงินไปซื้อเครื่องตำข้าวไฟฟ้าและเตาแก๊ส สามารถเพิ่มผลผลิตได้เป็นเดือนละ 50,000 - 60,000 แผ่น จากที่เคยผลิตได้เดือนละ 25,000 - 30,000 แผ่น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว

“กองทุนสตรีทำให้ผู้หญิงมีทางเลือกมากขึ้น ตอนรับเงินนายทุน พวกเธอขายกระติบให้ลูกค้ารายย่อยไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้ทำได้ กำหนดราคาขายเองได้ ต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ ทั้งสามารถนำไปขายตรงตามงานแสดงผลผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้”

เรณู พัฒนาศรี
ประธาน คกส.ต.ศรีบุญเรือง



วัตถุประสงค์ข้อ 2 เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการพัฒนาศักยภาพและ เครือข่ายสตรี ในการเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ตลอดจนการ ช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาในทุกรูปแบบ

การพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายสตรีที่เฝ้าระวัง ช่วยเหลือ เยียวยาปัญหาสตรีในเรื่องอื่นๆ เช่น ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ความไม่เท่าเทียม ฯลฯ ในปีแรกที่ผ่านมายังไม่เห็นความชัดเจน แต่การที่กองทุนเข้าใจรากเหง้าที่แท้จริงของปัญหาสตรีส่วนใหญ่ในประเทศ การสนับสนุน “เงินทุนหมุนเวียน” ซึ่งไม่ใช่เงินให้เปล่า ได้เยียวยาช่วยเหลือสตรีที่มีปัญหาพันธนาการชีวิตให้ยากลำบากไร้ศักดิ์ศรี ได้มีชีวิตดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ได้แก่

การแก้ไขปัญหา
ความเหลื่อมล้ำ
ปัญหาความอ่อนแอ
ทางเศรษฐกิจของสตรี
รากหญ้าอย่างตรงจุด
(ดูหน้า 34-35)

◆ สตรีหลุดพ้นจากหนี้สินนอกระบบ เช่น

เงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท/กลุ่ม จากกองทุนฯ ช่วยให้กลุ่มสตรีเกษตรกรเลี้ยงปลากะพงที่ ต.บางปะกง อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา ซึ่งสิ้นเนื้อประดาตัวเมื่อโรงงานปล่อยสารพิษลงแม่น้ำ ไม่ต้องหันหน้าไปพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ

“มีกำลังใจที่จะต่อสู้
ชีวิตต่อไป”

เกษตรกรสตรี ต.เขาสมิง อ.เขาสมิง จ.ตราด ที่ประสบปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำซ้ำซาก มีความหวังในชีวิตอีกครั้งว่าจะลืมตาอ้าปากได้ เมื่อมีเงินทุนหมุนเวียนแบ่งกันในกลุ่มคนละ 40,000 บาท ไปซื้อหน่อสับปะรดตราดสีทองปลูกบนที่ดินเดิม ซึ่งเมื่อสับปะรดมีอายุ 1 ปี ชายาก็จะได้เงินประมาณ 300,000 - 350,000 บาท

“ปลดหนี้รายวันได้ ส่วนที่เหลือ
ก็ได้ใช้ มีเงินให้ลูกหลาน
ชีวิตเลยค่อยยังชั่วขึ้น”
บุญช่วย วิทยาพา
ประธาน คคส.ต.ทรายขาว

ต.ทรายขาว อ.วังสะพุง จ.เลย กลุ่มสตรีทำแคบหมู หลังเก็บเกี่ยวไม่ต้องร่อนเร่ออกจากบ้านไปขายเหมือนที่ผ่านมา

ที่ผ่านมา กลุ่มสตรีเย็บผ้า ต.เขาชนกัน อ.แม่จังก์ จ.นครสวรรค์ ไม่มีเงินพอหมุนเวียน เมื่อมีมอเตอร์ไซค์เข้ามา ต้องไปกู้นอกระบบเสียดอกเบี้ยแพง เพื่อสำรองวัตถุดิบ บางครั้งเกิดปัญหาส่งเงินกู้ไม่ได้ตามตกลงก็เสี่ยงอันตราย ปัจจุบันกลุ่มมีสมาชิก 20 คน รายได้คนละ 6,000 - 10,000 บาท/เดือน

“เขามาที่บ้าน หน้าตาฟกช้ำ
ดำเขียว ถูกทำร้ายเพราะไป
กู้เงินนอกระบบแล้วผิดสัญญา
ไม่มีเงินใช้หนี้”
บุบผา เฟื่องพืช
ประธาน คคส.จ.ระนอง

เช่นเดียวกับที่ **ต.โคกเจริญ อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี** กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ 5 กลุ่ม ไม่ต้องติด 'หนี้ตาย' กับนายทุนเหมือนเมื่อที่ผ่านมา หลังได้รับเงินทุนหมุนเวียน จาก 190,000 - 200,000 บาท จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

“ผู้หญิงบางคนขาดโอกาสจริงๆ จะกู้เงินก็ไม่มีอะไรหรือใคร ค้ำประกัน แต่กองทุนนี้ดีตรงที่ ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน คนด้อยโอกาสเข้าถึง แหล่งเงินได้ และเป็น กองทุนแรกที่ทำให้ผู้หญิงเป็นผู้กู้”
ปราณี จันทร์
ประธาน กกส.ต.คลองวัว

“ ทำให้ชีวิตพวกเรดีขึ้นมาก บางคนทำไร่ พืชผลราคาไม่ดี ต้องไปกู้เงินร้อยละสิบ ยี่สิบบ้าง มาใช้จ่ายในครอบครัว เมื่อก่อน ทำานได้เท่าไรส่งดอกหมด ตอนนี้มีอาชีพเสริม มีเงินจ่ายดอกเบี้ยย จ่ายเงินต้น เคลียร์หนี้ได้ ”

กลุ่มสตรีเพาะเห็ด ต.หินเหล็กไฟ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

◆ ผู้หญิงได้ช่วยผู้หญิงด้วยกันที่ลำบาก ได้มีศักดิ์ศรี พึ่งตนได้ เช่น

กลุ่มจักสานบ้านบางตา ต.คลองวัว อ.เมือง จ.อ่างทอง เป็นหนึ่งใน 29 กลุ่ม ของตำบลที่ได้รับเงินทุนหมุนเวียน เงินจำนวน 50,000 บาท ที่ได้นำมาพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ซื่อวัตฤดูติบ อุปกรณ์เพิ่ม ทำให้มีเงินทุนเวียนรับซื้อผลิตภัณฑ์ของ สมาชิกได้มากขึ้น ตอบสนองทันต่อความต้องการของตลาด

“พวกเรารู้สึกดีที่ได้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”
การิมาะ สะยะตะ

รายได้เสริม ประมาณ 2,500 บาทต่อเดือนช่วยสตรีมุสลิมกลุ่มบัตริบาลอ ซึ่งปักจักรผ้าคลุมหน้า OTOP 4 ดาว ต.บาลอ อ.รามัน จ.ยะลา แบ่งเบาภาระ สามีในการส่งเสีย และเลี้ยงดูลูกที่มีหลายคนในครอบครัว

กลุ่มผ้าด้นมือ ต.กระจัน อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี และกลุ่มเย็บเสื่อ ต.หนอง หล่ม อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา ต่างได้รับเอาหญิงสูงอายุ, เจ็บป่วยหรือพิการเข้ามา ทำงาน พึ่งตนเองได้มากขึ้น พึ่งคนอื่นน้อยลง

◆ สู่กรณี social enterprise

วิภาวดี โลเปซ เป็นผู้ประกอบการที่ช่วยกลุ่มสตรีเขียนโครงการขอเงิน
ทุนหมุนเวียน 190,000 บาท สร้างงานทำเครื่องประดับให้ผู้หญิงซึ่งยากลำบาก
ขาดโอกาส เจ็บป่วย ในแฟลตบ้านแออัดอาหารที่ บางบัวทอง นนทบุรี ได้มีงานทำ
พึ่งตนเองได้



◆ แก้ไขปัญหาสตรีละทิ้งงานไปหางานทำที่อื่น ทำให้ครอบครัว อบอุ่นขึ้น

อุรา พิพิธกุล รวมกลุ่มกันกับเพื่อนๆ ปลูกดอกกระเจียว ที่ ต.ตาหลังใน
อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว ยืนยันว่า ทุกวันนี้ชีวิตพวกเธอดีขึ้นมาก นอกจากมีค่า
กับข้าวแล้ว มีเงินใช้จ่ายในครอบครัวแล้ว ยังไม่ต้องไปทำงานที่อื่น ได้อยู่บ้าน
เลี้ยงลูกทุกวัน

“ชีวิตที่เหลือ น่าจะช่วย
คนอื่นบ้าง เป้าหมายตอนนี้
ไม่ใช่ทำกำไร แต่จะอย่างไร
ให้พวกเขามีนงานทำ”

การรวมกลุ่มสตรีทำกระทงเปลือกข้าวโพดที่ ต.คลองน้ำไหล อ.คลองลาน
จ.กำแพงเพชร ทำให้ชีวิตลงตัว ไม่ต้องเร่ร่อนไปทำงานไกลบ้าน เป็นอาชีพเสริม
ที่ทุกคนในบ้านทำด้วยกันได้ สตรีได้ดูแลลูก ดูแลสามี และคนในครอบครัว สุขใจ
ได้ทำงานอยู่ที่บ้าน มีพ่อค้าทั่วสารทิศทั้งกรุงเทพฯ ชลบุรีเข้ามาสั่งซื้อถึงที่

“ให้เด็ก ๆ ลูกหลานช่วยทำ
ชิ้นส่วนประกอบกระทง
และให้เงินเล็กๆ น้อยๆ
เป็นกำลังใจ”

“เราดีใจได้เห็นพ่อแม่กลับมาอยู่บ้านกับลูก ได้เห็นพ่อแม่เดินไปส่งลูกที่
โรงเรียน ตอนนี้มีคนไปทำงานต่างถิ่นน้อยมาก รายจ่ายในครอบครัวก็น้อยลง
เยอะ เพราะบ้านไม่ต้องเช่า ข้าวไม่ต้องซื้อ พอรายได้ในบ้านมากขึ้น ทุกคนก็
อยู่ดีกินดีขึ้น” คือภาพการเปลี่ยนแปลงที่ กฤษณา เลิศสงคราม ต.เขาชนกัน
อ.แม่่วงก์ จ.นครสวรรค์ เล่าให้ทุกคนฟัง

“สามีรักมากกว่าเดิม
เพราะมีรายได้เพิ่ม”
เพชรบูรณ์

“ตื่นขึ้นมาล้างหน้า 25 วัน อีก 5 วันมัดหมี่ มีแม่ช่วยย้อม ลูกสาวกลับมา
อยู่บ้าน แม่ก็มีความสุข ได้เห็นหน้าลูกทุกวัน ช่วยกันทำมาหากิน ครอบครัว
อบอุ่น” คือชีวิต ขวัญเรือน เหล่าทองสาร หลังกลับมาอยู่บ้านที่ ต.โคกเจริญ
อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี

“ชีวิตดีขึ้นเพราะขายผ้า
ได้ราคาดีกว่าเดิม
ได้เงินทุนจากอาชีพเสริม
เสี่ยงก็คุ้ม สดางค์ก็มา”

“ได้เห็นภาพครอบครัวอบอุ่น
เพราะคนช่วยซ่อมแซม
หรือทำก็ ทำพื้ให้แม่บ้าน
คือ พ่อบ้าน ส่วนลูกๆ
วันไหนไม่ไปโรงเรียน
จะมานั่งทอผ้าช่วยแม่
ตรงใต้ถุนเรือน กระทั่ง
ผู้สูงอายุก็มานั่งทอด้วย”

อุบลวรรณ คำวงษา
ประธาน คคส.ต.เซกา
อ.เซกา จ.บึงกาฬ

◆ การรวมกลุ่มกันทำงานของสตรีในตำบล แก้ปัญหาต่างคนต่างอยู่

“กองทุนฯ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมาก คือ ความสัมพันธ์ของ
ผู้หญิงในชุมชนดีขึ้นมาก มีการรวมกลุ่ม ช่วยกันทำงาน การละทิ้งถิ่นฐานไปหา
งานทำข้างนอกน้อยลง เมื่อพ่อแม่อยู่บ้าน ส่งผลให้ปัญหาเยาวชนลดลงตามไป
ด้วย” สำเร็จ โกติรัมย์ คคส. จ.บุรีรัมย์ กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงใน ต.สนวน
อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์ หลังจากกลุ่มสตรีทอผ้าลายเอกลักษณ์บ้านสนวน ได้รับ
เงินทุนหมุนเวียนไปต่อยอดงานทอผ้าไหม

สุมาลี พลพรหม และกลุ่มแม่บ้านทหารบก ค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน
ต.สวนหลวง อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร ทำโครงการทำผ้าปิดจมูกอนามัย
แล้วว่า “เราเป็นคนต่างที่ต่างถิ่น ร้อยพ่อพันแม่มาอยู่รวมกัน ตอนนี้เราสามัคคี
กันมากขึ้น นอกจากเรื่องงานแล้วใครมีปัญหาชีวิตก็มานั่งคุยกัน ปรึกษากัน
ให้กำลังใจกัน เกิดความร่วมแรงร่วมใจ”

กิจการเย็บเสื้อผ้าเล็กๆ ของ กลุ่มสตรีที่ ต.หนองหล่ม อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา
กลายเป็นศูนย์กลางชุมชนที่อบอุ่น คนพิการ คนเจ็บป่วย คนแก่ ได้มาร่วมกัน
ทำงานเล็กๆ น้อยๆ ให้รู้สึกว่ามีชีวิตมีค่าและมีเพื่อน มีกิจกรรมอื่นๆ ที่ผู้หญิงทำ
ร่วมกัน นอกเหนือจากรายได้พึ่งตนเอง เป็นต้น

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสตรี

◆ พัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน

คนตะพานหิน 200 - 300 คนร่วมกิจกรรมร่วางย่อนยุคเพื่อสุขภาพ ที่กลุ่ม
สตรี ต.ทุ่งโพธิ์ อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร จัดขึ้นอย่างสม่าเสมอ ด้วยเงินทุนอุดหนุน
200,000 บาท สร้างสรรค์กระแสการออกกำลังกายที่โดนใจสตรี และคนทุกวัย
เกิดพื้นที่ความสุข สุขภาพดี น้ำหนักลด พุงหายถ้วนหน้าในชุมชน



◆ พัฒนาศักยภาพสตรี บนฐานความต้องการ และความท้าทายที่พื้นที่เผชิญ

อาสาสมัครดับเพลิงหญิงชุมชนคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้รับเงินทุนอุดหนุน 80,000 บาท ขยายสมาชิกเป็น 30 คน พร้อมจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องใช้ในการบรรเทาสาธารณภัยเพิ่ม ออกจัดอบรมการดับเพลิงให้แม่บ้านสามารถดับเพลิงเบื้องต้นได้ ในชุมชนแออัดที่เกิดเพลิงไหม้บ่อย

ต.ไผ่ชะเลียด อ.ศรีมโหสถ จ.ปราจีนบุรี ใช้เงินทุนอุดหนุน 100,000 บาท จัดอบรมสมาชิกในตำบล ลดรายจ่าย ทำของกินของใช้เองในครัวเรือน จนทุกบ้านทำน้ำยาล้างจานใช้เอง 100 เปอร์เซ็นต์ ช่วยลดรายจ่ายได้มาก หลายคนทำขายในชุมชน และส่งข้างนอกด้วย

สมุทรสงคราม มีผู้สูงอายุมากในลำดับต้นของประเทศ ในขณะที่สถิติตั้งครุภักก่อนวัยอันควรมาเป็นอันดับหนึ่ง กลุ่มสตรี ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม นำเงินทุนอุดหนุน 55,570 บาท จัดโครงการ “คนสามวัยปันน้ำใจให้อาชีพ” นำสตรีผู้สูงอายุในชุมชนมาสอนทำอาหารสูตรอร่อยให้วัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง ถ่ายทอดภูมิปัญญาเป็นความภูมิใจร่วมสานความสัมพันธ์ เป็นความรู้ติดตัวไปประกอบอาชีพต่อไป

โครงการอบรมภาษาต่างประเทศที่จำเป็นต้องใช้ในการจำหน่ายสินค้า คือ ภาษาอังกฤษกับภาษาจีน ด้วยเงินอุดหนุน 60,000 บาท จัดให้สมาชิกสตรีที่ขายผลิตภัณฑ์ไม้ที่ ต.หัวฝาย อ.สูงเม่น จ.แพร่ เพื่อเตรียมเปิดชุมชนต้อนรับเส้นทางการคมนาคมของ AEC

◆ พัฒนาศักยภาพสตรี รักสิ่งแวดล้อม

กลุ่มสตรีรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนเทศบาลมุกดาหาร จ.มุกดาหารนำเงินทุนอุดหนุน 150,000 บาท จัดการอบรม 3 วัน เรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพและผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ให้สตรีจากทุกชุมชน ทั้งผู้สูงอายุ แม่บ้านวัยใส ผู้พิการ รวม 200 คน เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเมืองมุกดาหาร หลังผ่านการอบรมในแต่ละชุมชนพบมีผู้นำความรู้ไปใช้จริง และผลิตเพื่อจำหน่ายด้วย



“ เรียกว่าตัดแทบไม่ทัน งานและรายได้เพิ่มเกือบ 50%

เราไม่ได้เน้นแค่ให้คนมีรายได้ มันเป็นเรื่องของความรักกัน
เกื้อกูลซึ่งกันและกัน แบ่งปันกัน... ได้ช่วยเหลือให้คนมีความสุข
คิดว่าได้บุญเยอะนะ เราเองก็มีความสุข

งานของเราไม่ได้แค่ช่วยกลุ่มแม่บ้านให้มีงานทำเท่านั้น
ยังมีคนป่วยเรื้อรัง คนแก่ เขาได้มีเงินงวดหนึ่ง 500 - 800 บาท
ก็ดีใจ ภูมิใจแล้ว รู้สึกตัวเองมีคุณค่าขึ้นมา

ตอนนี้กลายเป็นว่าเราต้องนำคนอื่น รู้สึกมีพลัง มันใจ
กล้าแสดงออกมากขึ้น ก่อนหน้านี้จะให้ไปพูดเป็นงานเป็นการ
กลัวค่ะ สั้นเลย

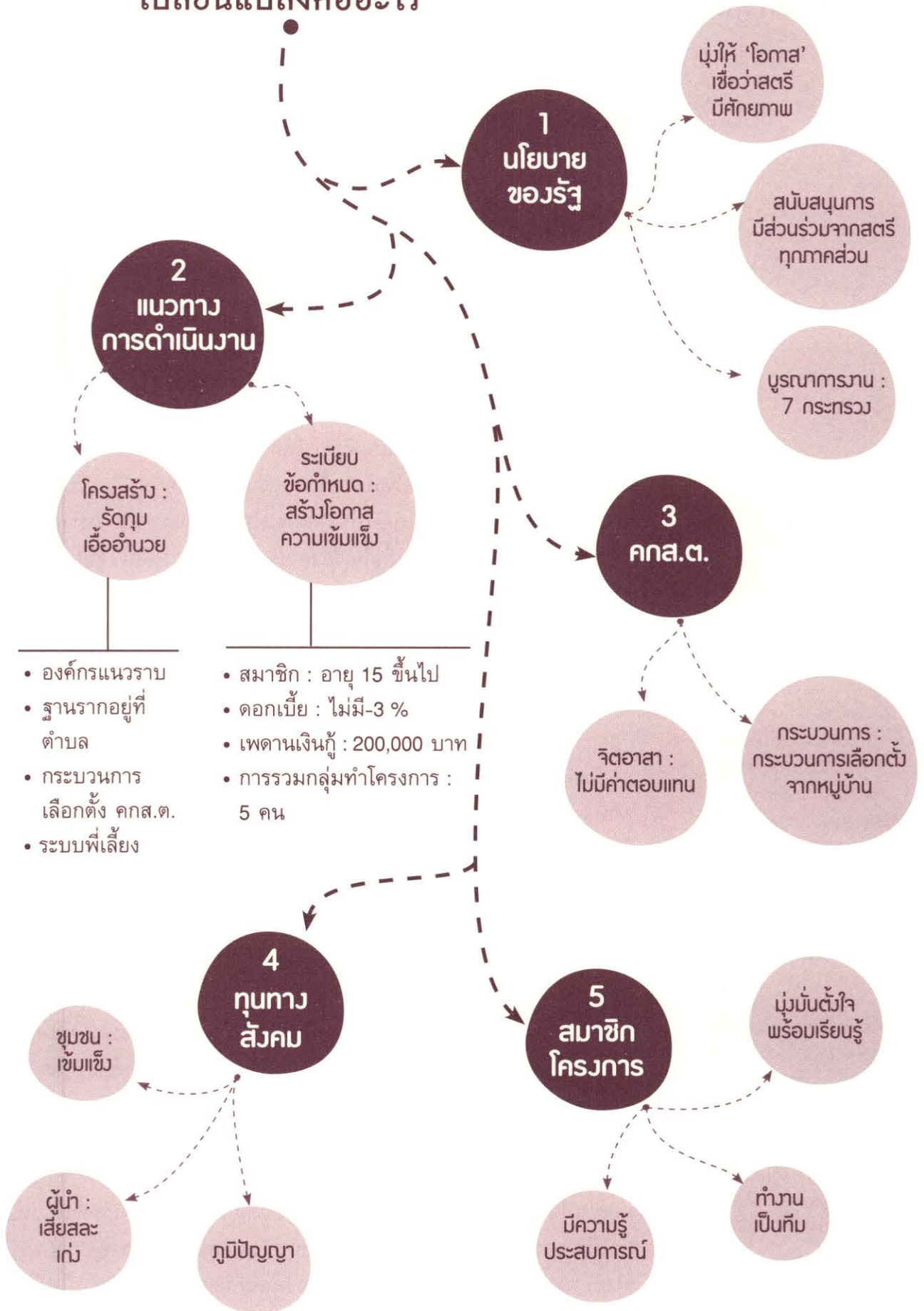
อยากจะขยายเครือข่ายตัดเย็บให้มากขึ้น เพื่อจะกระจาย
รายได้ให้มากขึ้น ผู้หญิงบ้านเราจะได้ไม่ต้องจากบ้านไปอยู่ที่อื่น
มีรายได้เสริม ครอบครัวอบอุ่น ”

ประกาย มาจิตตะ

ประธานโครงการตัดเย็บเสื้อผ้า
ต.หนองหล่ม อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา



ปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคืออะไร



ปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคืออะไร

ปัจจัยความสำเร็จที่ 1 นโยบายของรัฐ

ปัจจัยความสำเร็จเรื่องแรกเริ่มจากความเชื่อพื้นฐานว่า “**ผู้หญิงมีศักยภาพ**” กองทุนฯ ทะลุกรอบการพัฒนาแบบเดิมที่เริ่มด้วยความเชื่อว่าผู้หญิงไม่มีศักยภาพพอ จึงทุ่มเทงบประมาณไปพัฒนาผู้หญิงให้มีความรู้ ความสามารถ ตามที่ ‘**ควรจะเป็น**’ และดำเนินการการคิดแทนจากส่วนกลาง

ความเชื่อว่า “**ผู้หญิงมีศักยภาพ**” คือการเชื่อว่า เมื่อรดน้ำพรวนดิน ให้อุปคูลอย่างเหมาะสม ต้นไม้จะงอกงามได้ตามธรรมชาติ ต้นข้าวจะเป็นต้นข้าวที่ออกรวง แข็งแรง ให้ข้าวคุณภาพดี มะม่วงจะเป็นมะม่วงที่ให้ผลงาม อร่อย ต้นข้าวจะไม่ถูกพยายามทำให้เป็นต้นข้าวโพด มะม่วงไม่ถูกพยายามทำให้เป็นต้นลำไย ด้วยพื้นฐานความเชื่อใหม่เช่นนี้ เม็ดเงินจากกองทุนฯ จึงเปรียบเหมือน ‘**น้ำ**’ ที่รดหลังลงบนชีวิตผู้หญิงที่ขาดแคลนโอกาส กระบวนการทำงานและบูรณาการในกองทุนฯ ที่หนุนเกื้อในเรื่องต่างๆ เป็นการพรวนดิน ให้อุปแก้กิจการ และกิจกรรมที่ผู้หญิงทำอยู่

ในตำบลต้นแบบทั่วประเทศจึงพบความสำเร็จที่หลากหลาย และพบว่ากิจการที่เคยแคระแกร็นของสตรี เพราะขาด ‘**น้ำ**’ หรือเงินทุนนั้น ท้นที่ที่เม็ดเงินลงไป ได้พุ่งพรวดเติบโตงดงามเพียงใด

ปัจจัยความสำเร็จจากนโยบายรัฐเรื่องที่สอง คือ การให้สตรีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันคิด ทำ เสนอแนะเพื่อให้กองทุนฯ สามารถตอบสนองความต้องการของสตรีได้อย่างแท้จริงนั้น ได้ดึงองค์กรสตรี และสตรีที่มีศักยภาพที่มีจิตอาสาเข้ามาร่วมทำงานด้วย นโยบายนี้ได้เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างกันและกันได้มากกว่าบรรยากาศการสั่งการ การคิดแทนแบบที่สังคมไทยคุ้นชิน

ประสบการณ์ของ 77 ตำบลต้นแบบ พบว่า “**การมีส่วนร่วม**” ขึ้นมาตั้งแต่ระดับหมู่บ้านทำให้คณะกรรมการฯ สามารถทำงานได้ต่อบัณฑิตูประสงค์กองทุนฯ อย่างมาก ยิ่งกว่านั้นได้สร้างโอกาสให้ ‘**หัวใจ**’ ของผู้หญิงที่แตกต่างหลากหลายออกมาเปิดเผย แลกเปลี่ยน ถึงทุกข์ สุข ความหวัง ปัญหา และทางออก ได้ทำให้ผู้หญิงที่มีความแตกต่างกันในหลายฐานะ บทบาทหน้าที่ ระดับการศึกษา และรายได้ ได้สัมผัสปัญหาแท้จริงของผู้หญิง โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นในชนบท ทำให้สามารถสร้างสรรค์ “**พลังสตรี ให้เป็นพลังเปลี่ยนแปลงประเทศ**” อย่างเป็นระบบ ตรงความต้องการของสตรี เป็นกองทุนฯ ที่มีคุณค่ามากขึ้นตามไปด้วย

“รู้สึกภาคภูมิใจที่ประเทศเรายอมรับความสามารถของผู้หญิงมากขึ้น เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำประโยชน์ให้กับผู้หญิงคนอื่นๆ”

“รู้สึกเป็นโครงการที่ยากสำหรับตัวเองมาก ต้องมีความอดทน มีความรับผิดชอบสูง มีทักษะในการเจรจาต่อรอง แต่ก็ เป็นโครงการที่ทำให้ตัวเองได้รับการพัฒนามาก”
ฉะเชิงเทรา

“ตอนที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการครั้งแรกคิดว่าจะไม่สำเร็จ แต่พอมาถึงวันนี้รู้สึกแปลกใจกับตัวเองที่สามารถทำได้ ตีใจและภูมิใจตัวเองมาก”
“รู้สึกตัวเองมีความรับผิดชอบมากขึ้น ขอขอบคุณนายกยิ่งลักษณ์ที่ผลักดันโครงการดีๆ แบบนี้”
ระยอง

และนโยบายประการที่สองที่นายกรัฐมนตรีมอบให้ส่วนราชการบูรณาการงานเข้าด้วยกัน ได้เอื้ออำนวยให้ทุกภาคส่วนทั้ง อปท. ส่วนราชการ ได้เข้ามาร่วมสนับสนุนให้ผู้หญิงทำงานได้ง่ายขึ้น มีความรู้และพลังสร้างสรรค์มากขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จที่ 2 แนวทางการดำเนินงานของกองทุนฯ

❖ การวางโครงสร้าง : วัตถุประสงค์ เอื้ออำนวยการขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ

- **องค์กรแนวราบ** การมีคณะกรรมการกองทุนฯ 3 ระดับคือ คณะกรรมการฯ ระดับชาติ จังหวัด และตำบล ทำให้มีอิสระคล่องตัวในการดำเนินงาน เมื่อโครงการฯ ผ่านการกลั่นกรองจากตำบล คกส.จ.สามารถอนุมัติโครงการฯ ได้เลย บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละส่วนมีความชัดเจน สอดคล้องและเอื้อต่อกัน

- **การวางฐานโครงสร้างไว้ที่ตำบล** ทำให้มีโอกาสเพิ่มขึ้น ในการได้คณะกรรมการฯ ที่เข้มแข็งและมีความสามารถหลากหลาย จากฐานประชากรที่ใหญ่กว่าหมู่บ้าน

- **กระบวนการได้มาของคณะกรรมการฯ** จากหมู่บ้านละ 1 คนโดยการเลือกตั้งขึ้น ได้คัดกรองคนที่มีคุณภาพ แม้ว่าในบางจังหวัดมีการแทรกแซงทางการเมือง

- **ระบบพี่เลี้ยง** คือ พัฒนาชุมชน (พช.) ซึ่งสั่งสมองค์ความรู้การทำงานกับชุมชน และสตรีมายาวนาน ผ่านการทำงานกองทุนฯ หมู่บ้าน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ฯลฯ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนารอบคิด แนวทางการทำงานของกองทุนฯ อย่างสร้างสรรค์และเข้าใจบริบทพื้นที่

❖ **ระเบียบและข้อกำหนด : เปิดโอกาสทั่วถึง สร้างความเข้มแข็งให้สตรี**

- **สมาชิก** สตรีที่อายุ 15 ปีเป็นต้นไป สามารถสมัครเป็นสมาชิก ทำให้สตรีทั้งประเทศสามารถเข้าถึงโอกาส การกำหนดให้สมาชิกต้องมีภูมิลำเนาในตำบลที่เสนอโครงการฯ อย่างน้อย 6 เดือน เป็นเงื่อนไขให้ผู้หญิงต้องทำงานในชุมชน ในระยะยาวมีผลดีต่อครอบครัวและชุมชนตั้งรูปธรรมที่ได้กล่าวไปแล้ว

- **ดอกเบี้ย** กำหนดดอกเบี้ยไว้ให้เปล่า หรือต่ำมากคือ 3 %



- เพดานเงินทุน ไม่เกิน 200,000 บาท ทำให้กระจายเงินทุนทั้ง 2 ประเภทอย่างทั่วถึง สตรีรายได้น้อย หรือไม่มีรายได้จำนวนมากสามารถเข้าถึงง่ายขึ้น
- การรวมกลุ่ม 5 คน ทำให้มีความหลากหลาย แข็งแกร่ง (ข้อนี้ควรมีการศึกษาต่อไป) สร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นหลักประกันความสำเร็จมากกว่าการให้กู้เป็นรายบุคคล ส่งเสริมการสร้างงานและกระจายรายได้มากกว่า สร้างสรรค์ความสัมพันธ์และเป็นพลังสร้างสรรค์ขับเคลื่อนชุมชนในด้านต่างๆ

คกส.ต.จะได้เลือกกันเป็นตัวแทนอำเภอละ 1 คนขึ้นไปเป็นคกส.จ.

ปัจจัยความสำเร็จที่ 3 คณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรีตำบล

“ประธานคกส.ต.เขาอยู่ในพื้นที่ใกล้ชิดสมาชิก รู้ว่าใครทำอะไรจริงไม่จริง จังหวัดเรามีการคัดกรองเรื่องนี้อย่างเข้มข้น อยากให้ทุนกับสมาชิกที่ทำงานจริงๆ เท่านั้น”
สำเร็จ โกศิริรัมย์ คกส.จ.บุรีรัมย์

กลไกการเลือกตั้งคกส.ต.จากแต่ละหมู่บ้านเกื้อหนุนให้ผู้นำสตรีที่มีฐานทุน คือมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ทำงานในชุมชน มีบารมี มีเครือข่าย และความพร้อมเข้าใจชุมชน และมีจิตอาสาจนเป็นที่ยอมรับจนเข้ามาเป็นคกส.ต. เมื่อผ่านกระบวนการทำความเข้าใจภารกิจร่วมกัน จึงทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ คกส.ต.ทำงานเต็มที่โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน สะท้อนความเสียสละ มุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อผู้หญิงอย่างแท้จริง

ปัจจัยความสำเร็จ ที่ 4 ทุนทวิภาค

“ดิฉันทำงานชุมชนมานาน เป็นทั้งประธานสตรีตำบล เป็นผู้ใหญ่นบ้าน เป็นประธานกองทุนหมู่บ้านด้วย เห็นทุกข์ของชาวบ้านเยอะ”
วีริภา เอี่ยมสะอาด
ประธาน คกส.ต.ระวะ อ.ระโนด
จ.สงขลา

การถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบ พบว่าชุมชนมีทุนทางสังคมไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น ความเข้มแข็งของชุมชน รักสามัคคีกัน มีผู้นำดี มีการออมนำเนินเศรษฐกิจพอเพียง มีภูมิปัญญา ความรู้ความสามารถที่เป็นของตนเอง อยู่ในพื้นที่ ส่วนใหญ่มีทรัพยากร หรือสามารถผลิตวัตถุดิบ และหลายแห่งมีพื้นฐานงาน OTOP และมีการจัดการตนเอง

ด.ทรายขาว อ.วังสะพุง จ.เลย
ชุมชนมี “เจ้าฟ้าร่มขาว” เป็นศูนย์รวมใจในการดำเนินชีวิตด้วยความสัตย์ซื่อ และสามัคคี

เมื่อ ‘โอกาส’ มาถึง ชุมชนที่มีความพร้อมที่สุด มีเป้าหมายร่วมกัน แจ่มชัดที่สุด จะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จาก ‘โอกาส’ นั้นมากที่สุด

ปัจจัยความสำเร็จที่ 5 สมาชิกโครงการ

“มีความรับผิดชอบทำตามแผนงาน และรู้บทบาทหน้าที่ของตัวเอง” เป็นปัจจัยความสำเร็จอย่างแท้จริง
จ.มุกดาหาร

ในสภาพการณ์ที่มีพิมพ์เขียวของ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” มี คกส.ต.ทำงานอย่างแข็งขัน มีภาครัฐและเครือข่ายมาบูรณาการสนับสนุน กลุ่มที่สมาชิกมีความตั้งใจ มีประสบการณ์ ความรู้ ในสิ่งที่ทำอยู่ พร้อมเรียนรู้ และพร้อมที่ทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยพื้นฐานในทุกโครงการฯ ที่ประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตามจากการถอดประสบการณ์ 77 ตำบลต้นแบบ ปัจจัยความสำเร็จที่กล่าวมานี้ มีข้อจำกัดเช่นกัน

ข้อจำกัดในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้อจำกัดของกลไกรัฐ

เนื่องจากเป็นนโยบายเร่งด่วน ระยะเวลาในการพัฒนากองทุนฯ สั้น การสร้างการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจปัญหาของสตรีและการจัดระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีพลัง และมีคุณภาพยังไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมในหลายภาคส่วน ระดับอำเภอยังไม่มีระบบและปัจจัยรองรับโครงสร้าง ยังมีปัญหาการเมืองแทรกแซงในบางพื้นที่ กำลังคนภาครัฐไม่เพียงพอ มีระเบียบและกรอบคิด ‘กลัวผิด’ ขณะที่พื้นที่ต้องการการสนับสนุนที่สร้างสรรค์

ข้อจำกัดของระเบียบกองทุนฯ

การกำหนดระยะเวลาคืนทุนสั้นเกินไปสำหรับโครงการที่เห็นผลตอบแทนช้า

ข้อจำกัดของคกส.จ.

มีกรอบความกังวลเรื่องการคืนเงินของสมาชิก ในปีแรกมีแนวโน้มกระจายตัวทุนฯ ให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเดิม ซึ่งมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว ส่วนใหญ่ยังขาดผู้ทรงคุณวุฒิรู้ด้านกฎหมาย (นิติกร) ที่จะช่วยคลี่คลายความกังวลในเรื่องนี้

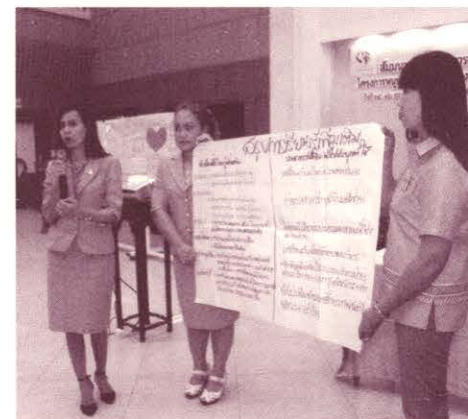
ข้อจำกัดของ คกส.ต.

คือส่วนใหญ่มีภาระ และหน้าที่หลายบทบาทในชุมชน กองทุนยังไม่มีระบบสนับสนุนเพียงพอ เช่น การให้ความรู้ ทรัพยากรในการทำงาน การเชื่อมต่อเครือข่ายทางสังคมให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จมากขึ้น รวมทั้งงบประมาณเพื่อการบริหารในตำบลซึ่งมีภารกิจมากกว่าจังหวัด

ข้อจำกัดของสมาชิก

การรับรู้ และความเข้าใจกองทุนฯ ยังไม่เพียงพอ ไม่มีความรู้ในการคิด และเขียนโครงการฯ สมาชิกจำนวนมากขาดทักษะความรู้ในการประกอบการอย่างเป็นระบบ และมีศักยภาพในการสร้างเครือข่ายไม่มาก

การเข้าใจปัจจัยความสำเร็จอย่างลึกซึ้ง ในแง่ความเข้มแข็ง และยอมรับเรียนรู้ข้อจำกัด จะเป็นพื้นฐานการวางแนวทางการทำงานที่จะมุ่งมั่นพัฒนา “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ต่อไปได้ดียิ่งขึ้น



คุณค่าของงาน "กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี" ต่อสังคมไทยคือ ?

"ภูมิใจที่สามารถบริหาร
เงิน 130 ล้านบาทได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ
โปร่งใส เป็นที่ยอมรับ"
ศรีสะเกษ

"มีความรู้ ความรัก ความสามัคคี
และทำให้ผู้หญิงอยากเป็นผู้นำ
และที่สำคัญ รู้ว่าตัวเองมีคุณค่า"

"ตื่นเต้น เครียด ทำหาย
มีความสุขทุกครั้งที่มีการ
ประชุมพิจารณาโครงการ"
ชลบุรี

"ต้องขอบคุณ "กองทุนพัฒนา
บทบาทสตรี" ที่ให้ความสำคัญ
กับผู้หญิงเรา แต่ก่อนเราถูก
มองข้าม แต่เดี๋ยวนี้เรามีพลัง
เรามีความสามารถที่จะพึ่งตนเอง
ได้ สร้างอาชีพ สร้างรายได้
ทัดเทียมผู้ชาย"
ขวัญฤดี ดวงแก้ว บัณฑิตานี้

คนบ้านยักษ์คุ ต.ขานูมาน
จ.อำนาจเจริญ ยอมขาย
ปลาร้าไหลละ 600 บาททั้งที่
รู้ว่าสามารถขายได้ถึง 1,000
กว่าบาท เพราะไม่มีเงินพอ
กินให้ถึงวันที่สามารถขายได้
ที่ 1,000 บาท

คำถามที่สำคัญคือ จำนวนกองทุนประมาณ 200 กองทุน
ในประเทศไทย "กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี" ได้มอบสิ่งใด ที่ไม่มี
กองทุนใดเคยมอบให้แก่สังคม

การถอดประสบการณ์ 77 ตำบลทั่วประเทศ พบว่า

คุณค่าประการที่ 1 การเป็น "กองทุนเดียวเพื่อผู้หญิง" ให้ผู้หญิงได้ทำงาน
เพื่อผู้หญิงด้วยกันเข้าถึงโอกาสโดยตรง

คุณค่าประการที่ 2 คือการแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำซึ่งเป็นปัญหา
เร่งสำคัญที่สุดในสังคมไทย เปิด 'โอกาส' ให้ผู้หญิง ซึ่งเป็นคนครึ่งหนึ่งของ
ประเทศ ได้เข้าถึงแหล่งทุน จากศักยภาพที่มีอยู่ การมีทุนทำให้มีเครื่องมือการ
ผลิตที่ดีขึ้น สามารถสร้างผลผลิตเพิ่ม พัฒนาสัมมาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้
มีอำนาจต่อรอง ปลอดภัยพ้นจากการจากหนี้สินนอกระบบ ทำให้มีศักดิ์ศรี
พึ่งตนเองได้ มีชีวิตที่มั่นคง ครอบครัวอบอุ่น ได้รับการยอมรับ

คุณค่าประการที่ 3 คือบนความเชื่อว่า "สตรีมีศักยภาพ" ทำให้แก้ปัญหาค่า
ความอ่อนแอทางเศรษฐกิจของสตรีรากหญ้าอย่างตรงจุด สิ่งที่ผู้หญิงที่ยากจน
จำนวนมากต้องการสิ่งแรก ไม่ใช่การพัฒนาศักยภาพ สิ่งแรกที่คุณผู้หญิงต้องการ
คือ 'โอกาส' ได้ทำในสิ่งที่ตนเองเก่ง ไม่ว่าจะเป็นการทำขนม ซักอบรีด
เพาะเห็ด เลี้ยงจิ้งหรีดก็สามารถประสบความสำเร็จได้ จากประสบการณ์ของ 77
ตำบลต้นแบบ พบว่า เพียงมี 'เงินทุน' ตั้งต้นหรือหมุนเวียน มีเครื่องมือในการ
ผลิตที่ดีขึ้นเท่านั้น ผู้หญิงริเริ่มและสร้างผลผลิตพื้นฐาน สนองตอบความต้องการ
ของตลาดที่มีอยู่ในท้องถิ่น และตลาดภายในประเทศ ซึ่งขนาดของตลาดใหญ่พอ
หรือใหญ่เกินพอ สำหรับผลผลิตของกลุ่มที่มีขนาดเล็กเหล่านี้ แต่กลไกการตลาด
ที่ซับซ้อนและอำนาจของ 'เงิน' ในระบบทุนนิยม ทำให้ผู้หญิงจำนวนมาก
ไม่สามารถหลุดออกจากความยากจน เพราะไม่มีทุนหมุนเวียนพอ

โครงสร้างของผู้หญิงที่ต้องการ 'โอกาส' ส่วนใหญ่เป็นงานหัตถกรรม
เกษตรกรรม อาหารและอุตสาหกรรมขนาดย่อม ที่ใช้แรงงานคนเป็นส่วนใหญ่
เงินทุนจำนวนไม่มากที่ลงทุนในเครื่องมือในการผลิต สร้างรายได้เพิ่มขึ้นมา

อย่างเห็นได้ชัด ทำให้มีอำนาจต่อรองและทางเลือกใหม่มากมาย และสังคมโดยรวมได้ประโยชน์เต็มที่ ผู้หญิงคนหนึ่งเมื่อมีเงินมากขึ้น นั้นหมายความว่า เงิน 70 เปอร์เซ็นต์ที่เธอหาได้ ทำให้ลูกกินข้าวอิ่มขึ้น มีอาหารดีขึ้น มีเสื้อผ้า ค่าขนม ค่าเล่าเรียน พ่อแม่ที่แก่เฒ่ากินอิ่ม นอนอุ่นขึ้น สามมีอีกแรงผ่อนเบาภาระ ในชุมชนเห็นภาพครอบครัวที่สมาชิกถูกเหวี่ยงกระจัดกระจายไปหาเงินไกลบ้าน กลับมาเป็นปึกแผ่น ชุมชนเข้มแข็งขึ้นได้จากทรัพยากรบุคคลวัยทำงาน

การพัฒนาศักยภาพ คือเรื่องต่อไปจากการได้รับ ‘โอกาส’ เช่น การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการจัดการ การตลาด การบัญชี ฯลฯ เพื่อให้กิจการและกิจกรรมที่ทำอยู่เข้มแข็ง เติบโตยิ่งขึ้น

คุณค่าประการที่ 4 คือการเปิดพื้นที่ให้ผู้หญิงรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จะเป็นรากฐานสำคัญในการฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษใหม่นี้ที่คนไทยยังไม่คุ้นชิน การกำหนดให้รวมกลุ่มกัน 5 คน (สัดส่วนนี้ควรมีการทบทวน เพื่อเป็นองค์ความรู้ว่า เริ่มต้นที่เลข 5 ดีกว่า 3 และ 7 อย่างไร) ทำโครงการฯ ผูกพันให้ทุกคนมีส่วนร่วมมีความเท่าเทียมในความเป็น ‘เจ้าของ’ ที่รับประโยชน์ และรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้มีพลังมากพอและกระตือรือร้นที่จะทำงานที่ตนมีความเชี่ยวชาญ เป็นทุนให้ประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก แม้บางโครงการเป็นการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ เช่น “น้ำดื่มพลังสตรี” ที่ ด.ราชาเทวะ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ก็ประสบความสำเร็จอย่างมาก กลุ่มอาชีพเหล่านี้จะกลายเป็นหน่วยธุรกิจขนาดย่อมที่เป็นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคต

การรวมกลุ่ม 5 คนขึ้นไปไม่เพียงขับเคลื่อนงานอาชีพอย่างมีพลัง ธรรมชาติของผู้หญิงเมื่อมีการรวมกลุ่มทำให้ถ่ายทอดทุกข์ สุข นำไปสู่การช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ในชุมชน และขยายออกไปในวงกว้างอีกด้วย

คุณค่าประการที่ 5 เป็นคุณค่าที่จะเกิดต่อนิวเคลียสที่มีความสำคัญที่สุดของสังคม นั่นคือครอบครัว ตัวอย่างรูปธรรมความสำเร็จมากมายที่แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงที่ทำงานอยู่ในบ้าน ในชุมชนทำให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังที่ พรทิพย์ ตั้งเกียรติ ประธาน คกส.จ.อยุธยาได้พูดไว้ในเวทีถอดประสบการณ์ฯ ที่ จ.นครนายกว่า “สิ่งที่ทำนี้ จะส่งต่อไปยังครอบครัวซึ่งเป็นรากฐานของสังคม”



“ความสัมพันธ์ในบ้านดีขึ้น
สามีเขาภูมิใจเรา ลูกภูมิใจแม่”
ตาก

เราสามารถขยายความสำเร็จของ "ตำบลต้นแบบ" ต่อไปอย่างไร

77 ตำบลต้นแบบเป็นจำนวนแค่ 1 เปอร์เซ็นต์ของตำบลทั่วประเทศ ที่โครงการหนุนเสริมศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีนำมาจัดการความรู้ ผ่านการถอดประสบการณ์ร่วมกันในครั้งนี้ แต่แก่นองค์ความรู้ที่ได้จากการถอดประสบการณ์ 10 เวทีที่มีคุณค่ายิ่ง สามารถนำไปเป็นหลัก ปรับใช้ในอีก 7,000 กว่าตำบลที่เหลือได้

หัวใจของความรู้ในการถอดประสบการณ์ครั้งนี้ ยืนยันว่า

- **คกส.ท.ที่เข้มแข็ง** คือ ภูมิจำลองสำคัญที่ทำให้ตำบลเข้มแข็ง สร้างการมีส่วนร่วม หนุนเสริมให้สมาชิกประสบความสำเร็จ
- **คกส.ท.ต้องสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน** ให้เข้าใจปรัชญาของกองทุนฯ จึงจะสามารถใช้ประโยชน์จากกองทุนฯ ได้ตรงวัตถุประสงค์ สร้างคุณค่าให้กับสตรีและชุมชนของตนได้มากที่สุด
- **คกส.ท.ต้องสร้างการมีส่วนร่วมทั้งในระดับคกส.ท.และกลุ่มสมาชิก** ยิ่งมีส่วนร่วมกันมากเท่าใด ยิ่งประกันความสำเร็จมากเท่านั้น
- **สมาชิกโครงการฯ ที่มุ่งมั่นตั้งใจ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน** พร้อมเรียนรู้ ดำเนินงานประสบความสำเร็จทั้งรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้น จะทำให้โครงการฯ เกิดความยั่งยืน

เมื่อถูกัญแจดอกสำคัญสู่ความสำเร็จ คือ **คณะกรรมการกองทุนพัฒนา
ทบากสตรีตำบล** (คกส.ต.)

ฉะนั้น กองทุนฯ และคกส.จ. ซึ่งเป็นผู้ดูแลภาพรวมในระดับจังหวัดจำเป็นต้อง

1. สร้างการเรียนรู้ให้คกส.ต. เพื่อพัฒนาศักยภาพ

- การคิดเชิงระบบ
- การคิดเชิงยุทธศาสตร์ : วางตัวชี้วัดและแนวทางการดำเนินงาน
- ทักษะการบริหารจัดการกองทุนในตำบลของตน
- การบริหารทีม และความรู้จำเป็นอื่นๆ ให้แก่คกส.ต

2. ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ให้ความสำคัญกับประสบการณ์และการเรียนรู้จากการทำงานจริง ว่าเป็นพลัง
ความรู้ที่สำคัญ สตรีที่ทำงานไม่ว่าในระดับใดคือผู้สร้างความรู้ การแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างกันเป็นการเรียนลัดที่เรียนรู้ได้เร็ว สร้างความภาคภูมิใจว่าเราต่าง
มี 'ดี' และสร้างความนับถือผู้อื่นว่ามี 'ดี' เช่นกัน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นใน
พลังตน พลังสตรี ประจักษ์จริงด้วยตนเองว่า สตรีคือพลังสำคัญในการ
เปลี่ยนแปลงประเทศไทย

โดยมุ่งหวังว่า ในที่สุด คกส.ต. จะได้รับการพัฒนาให้เป็น “นักจัดกระบวนการ
เรียนรู้” เพื่อเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ให้สตรีในชุมชนได้เรียนและ
พัฒนาตนเอง เป็นสมาชิกโครงการฯ ที่เข้มแข็ง และสร้างเครือข่ายสตรีพัฒนา
ให้เป็นระบบอย่างมีรูปธรรม ตั้งแต่เครือข่ายอาชีพ เครือข่ายตามภารกิจ
เครือข่ายในพื้นที่ ให้เป็นพลังที่เปลี่ยนแปลงประเทศไทยได้อย่างแท้จริง



เพราะวันนี้ **“คณะกรรมการกองทุนพัฒนาทบากสตรีตำบล”**
คือ ผู้นำสตรี เพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย

10 คุณลักษณะในการบริหารงานของตำบลต้นแบบ

- คกส.ต.บ้านกาศ จ.แม่ฮ่องสอน จัดสรรและกระจายกองทุน สามารถอนุมัติได้ถึง 21 โครงการ และสมาชิกสามารถคืนทุนได้ก่อนตำบลอื่นๆ

- คกส.ต.นาเชือก จ.มหาสารคาม ให้สมาชิกมี 'ส่วนร่วม' ในการออกแบบผลิตภัณฑ์
 - "สร้างความรู้สึกร่วมกัน ทำให้ทุกคนรับผิดชอบ ถ้าสมาชิกรู้สึกเช่นนี้ กองทุนฯ จะยั่งยืน"พรทิพย์ ตั้งเกียรติ ประธาน คกส.ต.ผักไห่ ออยุธยา

- แนวทางการกลั่นกรองโครงการของ ต.ผักไห่ อ.อยุธยา
 1. ให้โอกาสแก่สมาชิกที่ขาดเงินทุนประกอบอาชีพ คนที่ลำบากน้อยกว่า ยอมเสียสละให้ผู้ขาดแคลน
 2. กระจายงบประมาณทั่วถึงและเป็นธรรม ให้สิทธิเสมอภาคทุกหมู่บ้านเท่าเทียม
 3. เป็นโครงการที่ดำเนินงานจริง สังคมประจักษ์
 4. การกลั่นกรองของหมู่บ้านสู่ตำบลเข้มแข็งรับรองตัดสินใจ
- ต.เขาพระ จ.นครนายก "ทำให้ทุกคนมีกินมีใช้ มีแหล่งวัตถุดิบต้องอยู่ในชุมชน เพื่อลดต้นทุนการผลิต และอนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ"

- คกส.ต.แม่กา จ.พะเยา ทำสำรวจข้อมูลสตรีในตำบลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป แบ่งเป็นกลุ่ม และวางแผนพัฒนาสตรีตามความต้องการ

- คกส.ต.ไร่ฮ้อย จ.อุดรธานี รมรงค์ให้ได้สมาชิกกองทุนฯ 80% ของจำนวนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

- คกส.ต.ท่าแซะ จ.ชุมพร "ทุนไม่มาก เริ่มจากเล็กไปหาใหญ่ ไม่สนับสนุนให้เอาเงินไปซื้อทรัพย์สินชิ้นใหญ่"

- ต.นาเกตุ จ.ปัตตานี ทำแผนกองทุนล่วงหน้า 3 ปี

- มหาสารคาม วางระบบให้มีกลุ่มงาน ตรวจสอบควบคุมคุณภาพ พัฒนาจนเป็นพื้นที่ดูงานด้านธรรมาภิบาล

- ตรัง มีระบบที่ให้สมาชิกตรวจสอบได้ตลอดเวลา

- ฉะเชิงเทรา ใช้ "หลักการ 3 อังคาร" อนุมัติโครงการภายใน 3 ครั้ง 3 สัปดาห์ มีการวางระบบติดตามเงินกระตุ้นให้สมาชิกรับผิดชอบ (คืนเงินโครงการทุกเดือน)

- ต.บ้านกาศ แม่ฮ่องสอน คิดระบบการคืนเงินเป็นงวดๆ เพื่อลดภาระผู้กู้ และลดดอกเบี้ย

ข้อค้นพบสำคัญจากการถอดบทเรียน

1 บุคคลใน คกส.ต.ต้องเป็นคนที่ 'ใช่'

คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล (คกส.ต.) เป็นหัวใจ การขับเคลื่อนกองทุนฯ ให้เกิดความสำเร็จ ตำบลต้นแบบที่ขับเคลื่อนงานได้ดี จะมีคณะกรรมการฯ ที่เป็นผู้ นำ เข้าใจภารกิจ มีวิสัยทัศน์ ทุ่มเท ตั้งใจ รับผิดชอบสูง มาจากหลายอาชีพ มีประสบการณ์ทำงานในชุมชนมาก่อน จะสามารถนำกองทุนฯ ไปสร้างประโยชน์ให้กับสตรีในตำบลได้อย่างคุ้มค่า

2 สร้างการมีส่วนร่วม "เป็นเจ้าของร่วมกัน"

เป็นต้นทางความสำเร็จ คือการที่ทุกภาคส่วน "เข้าร่วมคิด ร่วมกำหนดเป้าหมาย ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับประโยชน์ และร่วมรับผิดชอบ" เกือบทุกตำบลต้นแบบยืนยันว่า ความเข้มแข็งของกองทุนฯ จะเกิดขึ้นได้ ต้องสร้างการมีส่วนร่วม จนได้รับการสนับสนุนจากสตรี และผู้คนที่ทั้งชุมชน

3 กำหนดแนวทางงานชัดเจนตามบริบทของตนเอง

คกส.ต. ต้องศึกษาสภาพของชุมชนและกำหนดแนวทางการทำงานในตำบล ตามสภาพที่เป็นจริงของตนเอง

4 ทำงานบนฐานข้อมูล มีเป้าหมาย และแผน

ชัดเจนเป็นรูปธรรม บนการร่วมกันคิด และมีแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า มีการประชุมต่อเนื่องเพื่อติดตามและประเมินผล

5 เน้นธรรมาภิบาล

"ระเบียบครบ ระบบดี มีมาตรฐาน" การทำงานของคกส.ต.ต้นแบบให้ความสำคัญกับการเคารพกฎ ระเบียบ ซื่อสัตย์ โปร่งใส และเป็นธรรม นำไปสู่ความเชื่อมั่น ไว้วางใจ การยอมรับนับถือ ไปจนถึงความร่วมมือของสมาชิกและทุกฝ่าย

6 ใฝ่ใจการเรียนรู้

- สร้างวิสัยทัศน์ เน้นสร้างการเรียนรู้ทุกระดับ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้หญิงในตำบลให้ใช้ประโยชน์สูงสุด
- สร้างการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้หญิงไม่ว่าในบทบาทใดจะต้องมีทักษะ เข้าใจบทบาทตนได้ถูกต้อง และป้องกันปัญหาต่างๆ
- ใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ใกล้ตัว มีองค์กร สถาบันทั้งภาครัฐและเอกชน มีปราชญ์ชาวบ้านที่ให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ในสิ่งที่ตนทำอยู่ได้ไม่ยาก ขอเพียงใส่ใจเรื่องการเรียนรู้อย่างจริงจัง

7 พึ่งตนเอง ริเริ่มทุกอย่างบนความเป็นไปได้

พึ่งตนเอง และแสวงหาทรัพยากรในท้องถิ่น สร้างสรรค์ความเป็นไปได้ โดยไม่ยอมจำนนกับสภาพ แต่จะพยายามหาวิถีทางเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

8 ใช้ 'หัวใจ' ในการบริหาร ทุกโอกาสที่เป็นไปได้

หัวใจของผู้หญิง คือ หัวใจความเป็นแม่ที่เอื้ออาทร มีเมตตา พร้อมโอบอุ้ม ให้โอกาส ไม่ปล่อยปัญหาหรือความลำบากผ่านไปง่ายๆ

9 ออกนอกรั้ว มุ่งมั่น เสียสละ

กองทุนเป็นงานใหม่ มีรายละเอียดมาก ฯลฯ ผู้นำต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาที่เกิดขึ้น คกส.ต.ตำบลต้นแบบมีความมั่นคง และมีสติ ในการหาทางคลี่คลายแก้ไขให้งานดำเนินไปราบรื่น เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายและเกิดปัญหาให้น้อยที่สุด

10 อยู่บนรากฐานความพอเพียง และมั่นคง

ธรรมชาติของผู้หญิงให้ความสำคัญกับความมั่นคงมากกว่าสຸ່มเสี่ยงกล้าได้กล้าเสีย เกือบทุกแห่ง จึงให้ความสำคัญเรื่องการ 'ออม' ของสมาชิก และเพื่อประกันความเสี่ยง ก็จะหักเงินไว้คินทุน ก่อนแบ่งปันรายได้ในหมู่สมาชิก ทำให้มั่นใจว่าเงินกองทุนที่มาจากภาษีของประชาชนจะไม่มีโอกาสสูญหายไปไหน

คกส.ต.เกือบทั้งหมด จัดอบรมสร้างการเรียนรู้ เรื่องการเขียนโครงการ ทำความเข้าใจเรื่องระเบียบ เอกสาร การชำระเงิน ฯลฯ

- ต.บ้านจืด จ.อุดรธานี เลี้ยงไก่ไข่ไอโอดีน ทำงานร่วมกับสาธารณสุข เกษตร และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์
- ต.นาเชือก จ.มหาสารคาม ขอให้สหกรณ์สอนการทำบัญชี ให้ ม.มหาสารคามพัฒนามลิตภัณฑ์ และร่วมมือพัฒนาชุมชน เข้าเป็นสินค้า OTOP
- สกลนคร เรียนรู้การเขียนโครงการ ทำบัญชีจากคน.
- ต.บ้านเป้า จ.ลำปาง ได้เทคโนโลยีโดมตากข้าวแต่นพลังงานแสงอาทิตย์จากกระทรวงพลังงาน

- คกส.ต.ทุกแห่งไม่มีที่ทำงานของตนเอง เข้าไปขอการสนับสนุนจาก อปท.และหน่วยราชการ ฯลฯ
- คกส.ต.ไร่ฮ้อย จ.อุดรธานี จัดทอดผ้าป่าพัฒนาที่ทำการให้ใช้งานได้
- คกส.ต.บ้านเป้า จ.ลำปาง จัดงานบอลล์การกุศล เพื่อนำเงินมาเป็นทุนค่าดำเนินงานของคณะกรรมการ

- วรีภา เอี่ยมสะอาด ประธาน คกส.ต.ระวะ จ.สงขลา "เห็นทุกข์ของชาวบ้านเยอะ...ถ้าเราไม่ให้ออกส เขาจะดันไปทางไหน แต่เมื่อเราทำความเข้าใจ ให้กำลังใจ กลุ่มนั้นก็กลับเป็นกลุ่มแรกที่ส่งเงินคินกองทุน"
- คกส.ต.บางใหญ่ จ.ระนอง ช่วยสมาชิกที่ถูกทำร้าย ไม่สามารถคินเงินกู้นอกระบบได้ทัน เข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อน โดยยอมให้เรอนำเงินสามหมื่นไปถ่ถอนบ้านคินก่อนถูกยึด แล้วจึงนำเงินที่เหลือลงทุนในกิจการ

- คกส.ต.หินเหล็กไฟ จ.ประจวบคีรีขันธ์ "แรกๆ เครียดมาก เมื่อเราค่อยๆ แก้ปัญหา งานก็ดำเนินไปได้"
- บางคนคิดว่าต้องได้เงินเร็ว บางคนไม่ได้ ก็ว่าลำเอียง เราต้องค่อยๆ อธิบาย ถ้ายังไม่เข้าใจ วันหลังค่อยอธิบายใหม่
- เจอปัญหาก็ตี จะตีฝึกแก้ และเรียนรู้เรื่องความอดทน
- "สิ่งที่ช่วยให้ทำงานได้คือ ความภูมิใจที่ได้เสียสละ ช่วยเหลือสตรีว่างงานให้มีอาชีพ มีรายได้เกิดการพัฒนาตัวเอง แค่นี้ก็คุ้มค่าแล้ว" ภัสวรรณ คชฤทธิ์

- ส่วนมากเริ่มจากการออมเงินวันละบาท เช่นที่ ต.ชานุมาน จ.อำนาจเจริญ ต.วังน้ำขาว จ.สุโขทัย ต.ตะเคียนเตี้ย จ.ชลบุรี บางแห่งใช้การออมเดือนละ 100 บาท เช่น ต.หนองบัว จ.ตรัง ต.ทรายขาว จ.เลย
- จ.มหาสารคาม นอกจากที่าระบบสวัสดิการ มีระบบเงินออม ระบบปันผล ยังมีงบในการพาสมาชิกไปดูงาน

ทั้ง 10 คุณลักษณะเหล่านี้ ปรากฏเห็นได้ในกระบวนการคิด กระบวนการทำงาน ความทรงจำและภาพสะท้อนต่างๆ ของการทำงานในตำบลต้นแบบอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพื้งนำ

การบริหารกองทุนสตรีในระดับตำบล โดยมี ‘ยุทธศาสตร์’

ด้วยความเข้าใจโดยแท้ที่จริงว่า “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” มีวัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ครอบคลุมการพัฒนาสตรีในทุกมิติ

สุวสา พรหมพิมาน ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.แม่กา อ.เมือง จ.พะเยา จึงเห็นว่า “ต้องให้คกส.ต. ได้เข้าใจทิศทางการดำเนินงานร่วมกันก่อน แล้วทำแผนยุทธศาสตร์ ให้เรามีเป้าหมายว่าในระยะ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือนข้างหน้า เราอยากเห็นอะไร แล้วร่างแผนการทำงานเป็นขั้นตอน”

ยุทธศาสตร์งานกองทุนฯ ของ คกส.ต.แม่กา ระดมความคิดออกมา มี 5 เรื่องด้วยกัน ได้แก่

1. สื่อสารให้สมาชิกและคนในชุมชนได้เข้าใจในกองทุนฯ และกฎระเบียบของกองทุน โดยจัดประชุมสัญจรไปตามหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับเวลาว่างของชาวบ้าน
2. ให้สตรีเข้าถึงแหล่งทุนอย่างทั่วถึง ทำให้มีการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนมากถึง 52 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นโครงการเกษตรกรรม ไร่นาสวนผสม เลี้ยงสัตว์ เพื่อขยายกำลังผลิต มีการพัฒนาผลผลิต ผลิตภัณฑ์
3. พัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี โดยทำข้อมูลสมาชิกสตรีแบ่งเป็นกลุ่มๆ คือ เยาวสตรี สตรีวัยทำงาน สตรีสูงอายุ แล้วยังแยกเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้ติดเชื่อ เพื่อวางแผนพัฒนาให้ตรงจุดต่อไป

ไปถ่ายถอดผลักดับให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาทบภาคสตรี
ทุกตำบลต่อไป เพื่อให้กองทุนฯ มีความเข้มแข็ง มั่นคง และประสบความสำเร็จ
บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4. ระดมการออม โดยให้ดอกเบี้ยยร้อยละ 4 ต่อปี แล้วนำเงินนี้ไปให้
สมาชิกเป็นรายบุคคล ทำให้กองทุนฯสามารถสนับสนุนสมาชิกได้ค่อนข้าง
ทั่วถึง ส่วนต่างที่ได้จากปล่อยกู้ 30 % จัดให้ตำบลเป็นค่าบริหารจัดการ
อีก 30% ให้หมู่บ้าน และอีก 40 % นำไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

5. พัฒนากักขะความรู้ เช่น อบรมการเขียนโครงการ และกำลังจะจัด
อบรมความรู้ด้านกฎหมาย เช่น สิทธิเด็ก ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

การทำงานโดยมียุทธศาสตร์ ทำให้ทุ่มเทพลังไปทำเรื่องที่สำคัญก่อน
คกส.ต.สามารถสร้างสรรค์งานเชิงรุกอย่างแข็งขันตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้
ตั้งแต่ตระเวนสัญจรไปครบ 15 หมู่บ้านในตำบลช่วงกลางคืน สนับสนุนให้
สมาชิกเสนอโครงการฯ ติดตามตรวจสอบโครงการถึง 4 ครั้ง สร้างและพัฒนา
เครือข่ายในระดับตำบล เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาต่างๆ มาเป็นที่ปรึกษา
ร่วมระดมความคิดผลักดันกองทุนฯ อย่างครอบคลุมทั้งด้านสุขภาวะ เศรษฐกิจ
สังคมและวัฒนธรรม และเชิญกลุ่มองค์กรต่างๆ มาบูรณาการงานเข้าด้วยกัน
จนสามารถหนุนช่วยสมาชิกด้วยเงิน 1,600,000 บาท ได้มากถึง 52 กลุ่ม

สุวสากล่าวว่าการสำเร็จของกองทุนฯ ไม่ใช่อยู่ที่สมาชิกได้รับการ
สนับสนุนเงินทุนเท่านั้น แต่ปลายทางยังอยู่กับสมาชิกสตรีเกิดการเรียนรู้
เปลี่ยนแปลงพัฒนากระบวนการคิด ซึ่งจะสร้างความเข้มแข็งให้สมาชิก
สามารถต่อยอดสิ่งที่ทำอยู่ กล้าคิด กล้าทำ กล้าก้าวไปข้างหน้า และกล้า
เปลี่ยนแปลง



10 คุณลักษณะในการทำงานของโครงการเด่นในตำบลต้นแบบ

• คกส.ต.บ้านกาศ จ.แม่ฮ่องสอน “จะเอาใครมารวมกลุ่ม ก็ต้องดูว่าเป็นคนที่พร้อมจะร่วมกันรับผิดชอบหรือไม่ จะสร้างปัญหาให้กลุ่มหรือไม่ ถ้าเป็นคนที่มีปัญหาหมา ก็ต้องปรับตัว ไม่เช่นนั้นสังคมจะไม่ให้เข้ากลุ่ม”

• “แค่ให้คนมีรายได้ ได้ช่วยเหลือให้คนมีความสุข คิดว่าได้บุญเยอะนะ เราเองก็มีความสุข ไม่ใช่มาเอาค่าไถ่สูงสุด” ประกาย มาจิตตะ ต.หนองหล่ม

• กลุ่มปลาร้ายักษ์คู่ ต.ขานูมาน จ.อำนาจเจริญ “รับจํานำปลาร้า” เป็น “นวัตกรรม” การจัดการ เพื่อช่วยชาวบ้านที่จําเป็นใช้เงินเร่งด่วน ให้นำปลาร้าที่ยังหมักไม่เข้าที่ มาจําหน่ายอัตราดอกเบี้ยต่ำ และเมื่อถึงเวลาปลาร้า ‘เป็น’ แล้ว ก็ไถ่คืน หรือขายให้กลุ่มฯ ซึ่งให้ราคาสูงกว่าพ่อค้า ช่วยคนจนไม่ต้องรีบขายในราคาต่ำเกินไป

• ต.ทุ่งโพธิ์ จ.พิจิตร คิดค้น นําการ “รําวง” มาดึงคนหลากหลายให้ออกกําลังกายร่วมกัน “รําวง” ตอบสนองความต้องการและคํานิยมของคนในท้องถิ่นมาก จนทำให้เกิดพื้นที่สาธารณะใหม่ของ ตะพานหินที่มีคนมารวมรําวงเป็นประจำคราวละหลายร้อยคน

• ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ต.คุระ จ.พังงา ชีววัฒนกับเศษปลา เปลือกปู มูลกิ้ง ที่หาได้ในท้องถิ่น ที่คนทำประมงเอามาหมักกับกากน้ำตาล ชาวบ้านนิยมเพราะราคาถูกกว่าปุ๋ยเคมี และปลอดภัย

• เห็ดฟาง ต.ท่าแซะ จ.ชุมพร ทะลายปาล์มเหลือใช้ในท้องถิ่น เอามาเพาะเห็ดฟางแทนฟางข้าว ทำงานสะดวก ไม่ต้องสร้างโรงเรือนเพิ่มเติม สามารถทำในร่องสวนได้เลย

ข้อค้นพบสำคัญจากการถอดบทเรียน

1 เริ่มต้น ‘กลุ่ม’ ด้วยสตรีที่พร้อมจะทำงานร่วมกัน : •

สมาชิกที่มุ่งมั่น ทำงานแข่งขัน สามารถทำงานเป็นทีม และมีความรู้ความเข้าใจหรือประสบการณ์ในงานที่ทำ คือ จุดเริ่มต้นของความสำเร็จ

2 ไม่ได้คิดเพียง ‘กำไร’ เป็นตัวตั้ง

ให้ความสำคัญกับความรัก ช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปัน และสร้างขวัญกำลังใจกันและกัน เน้นคุณภาพชีวิตจิตใจ มากกว่าการทำการกำไรสูงสุดอย่างเดียว

3 คิดค้นพัฒนาไม่หยุดนิ่ง

สร้าง “นวัตกรรม” ตอบสนองแนวโน้มความนิยมของผู้บริโภค และความต้องการที่เกิดขึ้นจริง

4 ให้ความสำคัญกับการตลาด

บริหารจัดการตลาดเชิงรุก ตั้งเป้ายอดขาย ทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างง่าย ๆ บริหารการขายหลากหลายรูปแบบตามสภาพของพื้นที่

5 ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น หรือนำของเหลือกลับมาสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่

ทำให้ลดต้นทุน เช่น ค่าขนส่ง หรือเกิดมูลค่าขึ้นใหม่ แทนที่จะเป็นขยะทิ้งสร้างปัญหามลพิษ ที่สำคัญได้อุดหนุนคนในท้องถิ่น ทำให้เกิดความครบวงจร และเกิดความเอื้อเฟื้อ เป็นชุมชนน่าอยู่

6 สร้างการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพ

ให้ความรู้สมาชิก

ทั้งด้านวิธีการทำงานในโครงการให้ถูกต้องตามกฎกติกา ทั้งความรู้ในการผลิต การออกแบบ การตลาด การขาย มุ่งทำโครงการให้เกิดผลสำเร็จต้นทุนต่ำ และพัฒนางานให้มีคุณภาพดีขึ้น

7 คุณภาพ คือ หัวใจของผลิตภัณฑ์

สมาชิกทุกคนมีความมุ่งมั่นว่า ทำงานอะไรต้องทำอย่างมีคุณภาพ และให้เกิดสินค้าหรือบริการที่มี

- คุณภาพ มีความโดดเด่น และนำเสนอทางเลือกที่ดีกว่าแก่ลูกค้า

8 ทำในสิ่งที่ตนถนัด บนเส้นทางความมั่นคง

ทำให้ทำได้ดี มีใจพัฒนาต่อเนื่อง ก่อเกิดผลเร็ว เพราะไม่ได้เริ่มจากที่คนอื่นมาบอกให้ทำ และการทำโครงการต้องมุ่งสู่ความมั่นคงในระยะยาว

9 มีวินัย ในการชำระเงินคืน

โครงการฯ ที่โดดเด่นในตำบลต้นแบบล้วนมีวินัยในการคืนเงิน กลุ่มมีเป้าหมายทางการเงิน และสามารถบริหารจัดการได้ตามที่ตั้งเป้าไว้

10 ทำงานแล้วสร้าง ‘เพื่อน’ เครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน

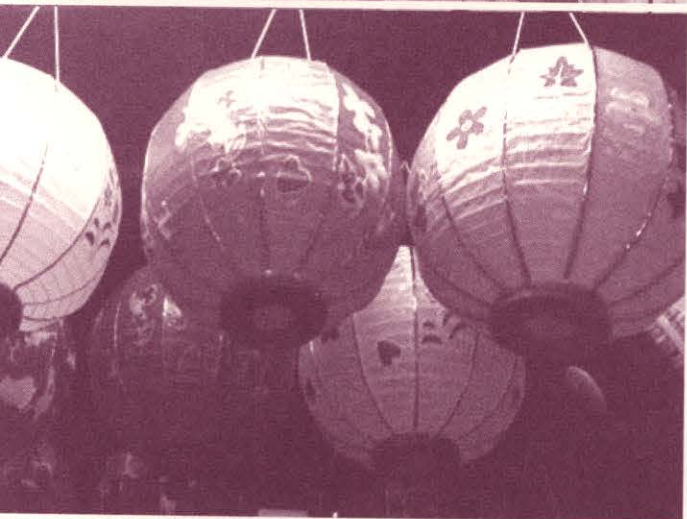
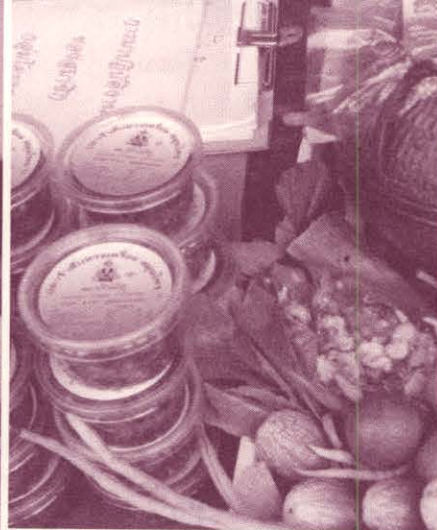
การทำงานที่ “ใส่ใจเพื่อน” เข้าหาเพื่อน ร่วมมือกับเพื่อน ขอการสนับสนุนจากเพื่อน และแบ่งปันเมื่อมี ‘เพื่อน’ ย่อมมีพลังและอบอุ่นใจ

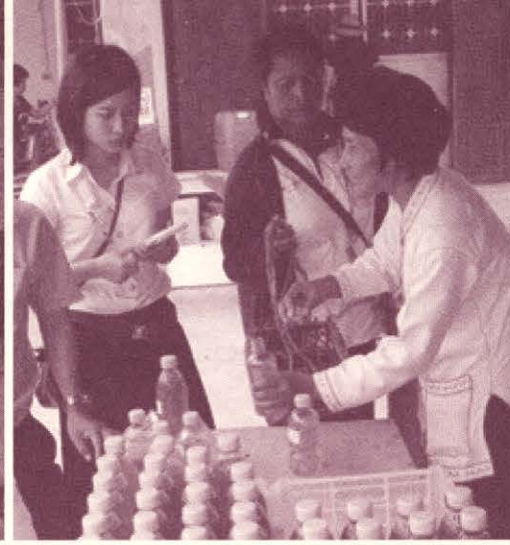
- **มาลัยข้าวตอก ต.ฟ้าหยาด จ.ยโสธร** “เพื่อขยายตลาดมาลัยข้าวตอกให้มียอดขายเพิ่มขึ้น ทางกลุ่มจึงจัดอบรมการทำมาลัยข้าวตอกให้ทุกตำบลในอำเภอนั้น เพื่อให้มีการผลิตเพียงพอรองรับยอดขายที่ตั้งไว้อีกเท่าตัว จนกลุ่มฯ พัฒนาขึ้นเป็นศูนย์กลางเครือข่ายร้อยมาลัยข้าวตอกของอำเภอ”

- **ข้าวหอมมะลิซ้อมมือตราครุฑกระเดื่อง ต.เขาพระ จ.นครนายก** “ปรับปรุงคุณภาพให้ได้มาตรฐานสะอาด กำหนดกลไกตลาดด้วยตนเอง”
- **เห็ดฟาง ต.เขาหิน จ.กระบี่** ผลิตเห็ดฟางคุณภาพดอกใหญ่ และรักษาระดับกำลังการผลิตได้สม่ำเสมอ จนมีลูกค้าทั่วประเทศ
- **กลุ่มสตรีเพาะเห็ดที่ ต.รัชฎา จ.ภูเก็ต** “ตลาดกับราคาเห็ดนั้นแน่นอน ลูกค้ามารับถึงบ้านหน้าที่เรา คือ ทำคุณภาพให้ดี”
- **ผลิตภัณฑ์ “น้ำดื่มพลังสตรี” สมุทรปราการ** วางระบบตรวจสอบคุณภาพน้ำ เน้นค่า PH จนได้คุณภาพน้ำระดับดีมาก สร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภคมากกว่ายี่ห้ออื่นในพื้นที่

- **กลุ่มตัดเสื้อผ้าสตรี ต.ท่าเรือ จ.สตูล** ได้รับการยกย่องให้เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จ นอกจากสร้างรายได้ให้กลุ่มเกือบแสนบาทต่อเดือน ยังสามารถส่งเงินคืนอย่างเคร่งครัดตรงเวลาทุกเดือน
- **กลุ่มทำขนมพื้นบ้าน ต.นาเกตุ จ.ปัตตานี** ส่งเงินคืนกองทุนเดือนละ 5,000 บาทตรงตามกำหนดทุกเดือน จนได้รับยกย่องเป็นต้นแบบของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.ปัตตานี







เรื่องดีจาก 77 ตำบลต้นแบบ

ก่อหัวใจหลัก ในการบริหาร
 งาน ก่อให้เกิดความมี จินตนาการ
 การบริหารงานกองทุน ระดับ
 ตำบลระดับจังหวัด
 สร้างขวัญกำลังใจแม่
 คณะกรรมการตำบล
 จังหวัดด้วยการ อาชีวะสตรีเข้าถึง
 เชิดชูเกียรติ แหล่งงาน

ท้องถิ่นโปร่งใสเข้าใจเข้าถึง
 งบประมาณ
 สร้างเครือข่ายสมาชิกกองทุน
 พัฒนาศักยภาพสตรีจังหวัด
 ระยอง รับฟังปัญหาเชิง
 ยาสตรีผู้ด้อยโอกาสพัฒนา
 อาชีวะสตรีเข้าถึง





กระทงเปลือกข้าวโพด รักษ์สิ่งแวดล้อม

ต.คลองน้ำไหล อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท



การทำกระทงเปลือกข้าวโพด ทำให้ชีวิตลงตัว พวกเธอไม่ต้องเร่ร่อนไปทำงานไกลบ้าน ได้อยู่กับลูก กับครอบครัว ทั้งยังเป็นอาชีพเสริมที่ทุกคนในบ้านทำได้



ช่วงเทศกาลลอยกระทงหลายปีมานี้ มีเสียงกล่าวขานเรื่องวัสดุทำลายสิ่งแวดล้อม กระทงธรรมชาติกลายเป็นคำตอบ ให้คนใช้สืบสานงานวัฒนธรรมประเพณีในคืนเพ็ญเดือน 12 มากขึ้นเรื่อยๆ กลุ่มสตรีหมู่ 7 ต.คลองน้ำไหล อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร จึงมีความสุขและภูมิใจกับการนั่งทำกระทงเปลือกข้าวโพดส่งขายได้ตลอดปี

ยังมีเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีช่วยเสริมสภาพคล่องในการสำรองวัสดุอุปกรณ์ ส่งผลให้พวกเธอทำงานต่อเนื่องได้ทุกวัน

“ถ้าเป็นกระทงใบตองหรือวัสดุธรรมชาติชนิดอื่น ต้องทำแข่งกับเวลาและต้องทำในช่วงใกล้เทศกาลเท่านั้น ต่างจากกระทงเปลือกข้าวโพดที่ไม่ยุ่งเร่งรีบ จึงประดิษฐ์สะสมไว้ได้ น้ำหนักเบา ย่อยสลายง่าย”

อรพันธ์ พูลสังข์ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.คลองน้ำไหล พูดถึงข้อดีของกระทงเปลือกข้าวโพดที่ทำให้ผู้หญิงหมู่ 7 มีอาชีพเสริมจากวัตถุดิบหาได้ง่ายในท้องถิ่น เกิดจากที่คนกำแพงเพชรนิยมทำไร่ข้าวโพดกันมาก หลังเก็บฝักขาย มีเปลือกเหลือใช้ จะทิ้งก็เปล่าประโยชน์ เช่นเดียวกับเปลือกมะพร้าวที่ใช้ทำฐานที่เหลื่อมมากจากการปอกมะพร้าวขาย พวกเธอจึงนำมาแปรรูปเป็นกระทง จนคนรู้จักในวงกว้าง มีพ่อค้าคนกลางต่างถิ่นมาซื้อมากขึ้นเรื่อยๆ

“เมื่อก่อน หลังช่วงเก็บเกี่ยวงานไร่งานนา สมาชิกว่างงาน จะออกไปทำงานรับจ้าง ได้ค่าแรงวันละ 200-300 บาท มาตอนนี่หลังทำงานประจำวันเสร็จแล้ว พวกเธอจะรวมกลุ่มนั่งทำกระทงที่ลานใต้ถุนบ้านทุกคืน วัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่ง ไม่ว่าจะเป็ดอกไม้แห้ง ฯลฯ ก็มีเพียบพร้อม เพราะได้เงินกองทุนฯ สตรีมา 50,000 บาท”

การทำกระทงเปลือกข้าวโพด ทำให้ชีวิตลงตัว พวกเธอไม่ต้องเร่ร่อนไปทำงานไกลบ้าน ได้อยู่กับลูก กับครอบครัว ทั้งยังเป็นอาชีพเสริมที่ทุกคนในบ้านทำได้

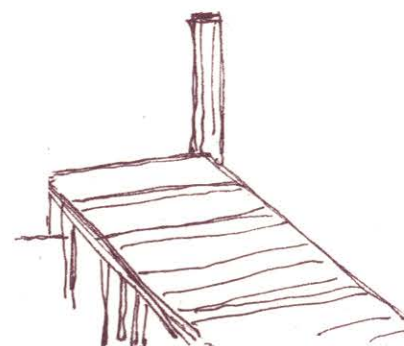
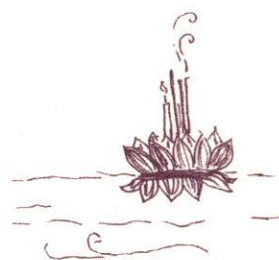
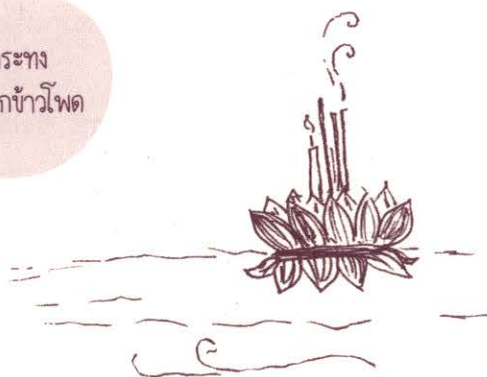
“เรามีการกระจายงานให้เด็กๆ ลูกหลานช่วยทำชิ้นส่วนประกอบกระทง และให้เงินเล็กๆ น้อยๆ เป็นกำลังใจ อย่างตัดฐานมะพร้าวให้ชิ้นละ 5 บาท ตัดหางหงส์สำหรับทำกระทงรูปหงส์ให้ 3 บาท ตัดส่วนคอให้ 10 บาท ถ้าใครประกอบตัวเป็นก็ให้อีกราคาหนึ่ง”

ทุกวันนี้กลุ่มสตรีฯ นั่งทำกระทงด้วยความสบายใจ ได้ดูแลลูก ดูแลสามี ดูแลบ้าน ทุกคนในครอบครัว และไม่มีความกังวลเรื่องตลาด เพราะมีพ่อค้าคนกลางจากทั่วสารทิศทั้งกรุงเทพฯ ชลบุรี เชียงใหม่ สงขลา ภูเก็ต ฯลฯ มารับซื้อประจำ โดยเฉพาะช่วงเทศกาล ความต้องการของตลาดเยอะมาก จนสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำ

“กระทงแต่ละชิ้นมีราคาขายตั้งแต่ 60 บาท ถึง 150 บาท ขึ้นอยู่กับรูปแบบ สมาชิกแต่ละคนมีรายได้ ไม่ต่ำกว่าเดือนละ 20,000 บาท ถ้าทำทั้งครอบครัวจะได้มากกว่านั้น”

กลุ่มผู้หญิงตำบลคลองน้ำไหล ไม่เพียงทำให้คณะกรรมการฯ ชื่นชมในความมุ่งมั่น ตั้งใจ ขยันขันแข็งเท่านั้น แต่พวกเธอยังทำให้คณะกรรมการฯ ทุกคนภูมิใจในผลผลิตที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมให้สังคมไทยได้อีกด้วย ♦

กระทง
เปลือกข้าวโพด





รางวัลกลางสารพิษ

ต.ครึ่ง อ.เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
เงินทุนอุดหนุน : 100,000 บาท



80% ของชาวไร่
ชาวนามีสารพิษ
ตกค้างในกระแสเลือด
บางคนมีปริมาณมาก
ถึงขั้นอันตราย
กกลส.๓.สนับสนุน
โครงการขอรับเงินทุน
อุดหนุน จัดอบรม
ทำสบู่และชา
“รางวัล” ล้างสารพิษ
ใช้ได้ผลดีจริง
จนผลิตจำหน่าย
เป็นสินค้าประจำ
ตำบล และเริ่มขยาย
ตลาดไปลาว



สิงหาคม พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา ต.ครึ่ง อ.เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ บ้านเกิด
ของท่าน ว.วชิรเมธี ได้รับคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด
และได้รับโล่พระราชทานจากสมเด็จพระเทพฯ ด้วยการเป็นชุมชนเข้มแข็ง
ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ดี มีการส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกผักสวน
ครัวรั้วกินได้ปลอดสารเคมี รวมทั้งมีการรณรงค์ให้ลด เลิก สารเคมีในไร่นา
ตั้งกลุ่มปลูกข้าวอินทรีย์ เป็นต้น

หากย้อนกลับไปเมื่อ 2-3 ปีก่อน ต.ครึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่ชาวไร่ชาวนา
ใช้สารเคมีเร่งผลผลิตและปราบศัตรูพืชกันแทบทุกครัวเรือน เมื่อโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพ ต.ครึ่ง ภายใต้อาณัติของสำนักงานหลักประกันสุขภาพ
แห่งชาติ (สปสช.) ร่วมกับเทศบาลให้งบประมาณสนับสนุน 200,000 บาท
เจาะตรวจเลือดคนทั้งตำบล เพื่อตรวจปริมาณสารพิษในร่างกาย ผลที่ออกมา
ทำให้คนทั้งตำบลตกใจ ปรากฏว่า 80% ของชาวไร่ชาวนาที่มารับการตรวจ
มีสารเคมีตกค้างในกระแสเลือด บางคนมีปริมาณมากถึงขั้นอันตราย !!

คณะกรรมการ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ซึ่งร่วมเป็นภาคีเครือข่ายใน
โครงการนี้ด้วย จึงได้ร่วมกับโรงพยาบาลฯ สนับสนุนให้กลุ่มผู้หญิงในตำบล
เข้ามามีบทบาทร่วมกันในการแก้ไขปัญหา กลุ่มได้รับความรู้จากโรงพยาบาลฯ
ว่า รางวัลมีสรรพคุณในการล้างพิษและเป็นสมุนไพรพื้นบ้าน ราคาไม่แพง
คณะกรรมการฯ ตำบลและสมาชิกกองทุนฯ ต.ครึ่ง จึงได้คิดผลิตสบู่ล้างพิษสำหรับ
ล้างสารเคมี รวมทั้งทำซารรางวัลสำหรับดื่มล้างพิษ โดยเขียนโครงการขอเงินทุน
อุดหนุนจากกองทุนฯ 100,000 บาท

นางเยาว์ เทพเทพิน ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีต.ครึ่ง
เล่ารายละเอียดการดำเนินโครงการนั้นว่า

“เราได้เชิญลูกของคุณครูคนหนึ่งหมู่บ้าน ซึ่งเรียนแพทย์แผนไทยที่
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มาเป็นวิทยากรอบรมวิธีทำสบู่ล้างพิษและซารรางวัล
แก่กลุ่มสตรีในตำบล ซึ่งคัดเลือกจากหมู่บ้านต่างๆ หมู่บ้านละ 5 คน เป็นตัวแทน
เข้ารับการอบรมเรียนรู้ สตรีเหล่านี้เมื่อเรียนรู้แล้วก็กลับไปทำสบู่ที่หมู่บ้าน
ของตน แล้วแจกจ่ายให้ชาวบ้านทุกครัวเรือนไปใช้ล้างมือล้างตัวหลังกลับจาก
ไร่นา ส่วนซารรางวัลก็แจกไปชงดื่มเช้า-เย็น...”

หลังจากแจกจ่ายสบู่กับซารางจิตให้ชาวบ้านไปใช้ไปดื่มแล้ว อีก 1 เดือนต่อมา ได้มีการเจาะตรวจเลือดกลุ่มชาวบ้านที่พบสารพิษในร่างกายอีกครั้ง พบว่าระดับสารพิษลดลง บางคนลดลงจนเป็นปกติ คนที่มีอยู่ในขั้นอันตรายก็ลดลงอย่างมาก สร้างความยินดีให้ชาวบ้านเป็นอย่างยิ่งที่คนทั้งตำบลได้สุขภาพดีกลับคืนมาโดยเสียค่าใช้จ่ายไม่มาก

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเห็นผลประจักษ์กับตาแล้วว่า สรรพคุณของผลิตภัณฑ์รางวัลทั้งสบู่และซารางจิตใช้ได้ผลดีจริง กลุ่มสตรี ต.ศรีจึงเห็นเป็นโอกาสที่จะผลิตสบู่และซารางจิตจำหน่ายเป็นสินค้าประจำตำบลแก่นักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้มาทำงาน “หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง” ในชุมชน จึงได้ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์จนได้รับการรับรองจาก อย. พร้อมกับจดทะเบียนเป็นสินค้า OTOP ขณะเดียวกันก็คิดค้นขยายผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เช่น สบู่กวนวเครือขาว สบู่ล้างมือ น้ำผึ้ง ฯลฯ เงินที่ได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล่านี้ ส่วนต้นทุนกลุ่มสตรีเก็บไว้เป็นทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตจำหน่ายต่อไป ส่วนที่เป็นกำไรแบ่งปันเป็นรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่ม

นับว่าการคิดแก้ปัญหาเรื่องสุขภาพในชุมชนได้นำไปสู่การสร้างอาชีพใหม่แก่ชาวบ้านด้วย นางเยาว์เล่าถึงแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรี ต.ศรีต่อไปว่า

“ตอนนี้กำลังปรับปรุงรูปลักษณ์ให้มีความสวยงาม โดยออกแบบพิมพ์สบู่ซิลิโคนด้วยพลาสติก และต่อไปคงต้องจัดอบรมการทำแพ็คเกจให้สวยงามโดนตาโดนใจลูกค้ามากขึ้น ทุกวันนี้เราสั่งซื้อกล่องผ้าไหมจากน่าน ซึ่งต้นทุนกล่องยังแพง”

ขณะนี้สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 4 ซึ่งเชื่อม อ.เชียงของกับเมืองห้วยทราย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเปิดอย่างเป็นทางการแล้ว มีพ่อค้าชาวลาวเข้ามาซื้อสบู่รางวัลไปจำหน่ายคราวละ 50-100 ก้อน เป็นการขยายตลาดไปยังประเทศลาวอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ความมั่นใจในคุณภาพและความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้กลุ่มสตรี ต.ศรีตั้งความหวังต่อไปว่า ในอนาคตอันใกล้ จะได้ขยายตลาดก้าวไกลไปสู่นานาประเทศรอบบ้านใน AEC ได้มากยิ่งขึ้น ♦



ซารางจิต



สบู่



หมู่บ้านวัฒนธรรมล้านนา

ต.ท่าศาลา อ.เมือง จ.เชียงใหม่

เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท/กลุ่ม



ชาวบ้านท่าศาลา
มีอาชีพทำโคม
มาตั้งแต่บรรพบุรุษ
บางกลุ่มทำเป็นธุรกิจ
จริงจัง บางกลุ่ม
ทำเพื่อให้ผู้สูงอายุ
ได้ใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์ ได้พบปะกัน
มีสังคม มีรายได้
เข้าขึ้นมา คุณป้า
คุณยายจะเดินหรือ
ขี่จักรยานจากบ้าน
มานั่งทำโคมด้วยกัน



เชียงใหม่เป็นเมืองหลวงของวัฒนธรรมล้านนา สืบสานศิลปะประเพณี โบราณมาช้านาน ในงานเทศกาลต่างๆ ก็มักปรากฏงานฝีมือที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น โคม ตุง ประดับประดาหรือเป็นเครื่องประกอบพิธีกรรม ปัจจุบัน โคมล้านนาไม่เพียงใช้ในเทศกาลลอยกระทง มีการประยุกต์ใช้ประดับตกแต่งตามสถานที่ต่างๆ เช่น ร้านอาหาร บ้านเรือน สถานที่ราชการ หรือเป็นของที่ระลึกติดมือนักท่องเที่ยว

แต่ทว่าน้อยคนนักจะทราบว่า แหล่งทำโคมล้านนาดั้งเดิมอยู่ที่ ต.ท่าศาลา อ.เมือง จ.เชียงใหม่

“จะเรียกว่าที่นี่เป็นแหล่งกำเนิดการทำโคมล้านนาของประเทศไทยก็ว่าได้”
พรณี พรหมวิชัย ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ท่าศาลา กล่าวด้วยความภาคภูมิใจ

“ชาวบ้านท่าศาลามีอาชีพทำโคมมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนกระทั่งทุกวันนี้ผลิตแล้วก็มีทั้งพ่อค้าคนกลางมารับไปขาย ทั้งส่งออกนอกบ้าน แต่เราอ่อนเรื่องประชาสัมพันธ์ เลยไม่ค่อยมีใครรู้ว่าเราเป็นต้นกำเนิด จนหมู่บ้านอื่นที่มารับเอาโคมไปจำหน่าย เขาประชาสัมพันธ์เสียจนใครๆ ก็คิดว่าเขาเป็นต้นกำเนิด”

กลุ่มทำโคมของ ต.ท่าศาลาที่ทำกันเป็นธุรกิจจริงจังอยู่ในพื้นที่หมู่ 3 และหมู่ 4 ส่วนหมู่ 2 เป็นกลุ่มผลิตโคมของสตรีสูงอายุที่มารวมกลุ่มกันทำโคมเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้พบปะกัน มีสังคม ช่วยให้ผู้สูงอายุมีรายได้และคลายเหงา

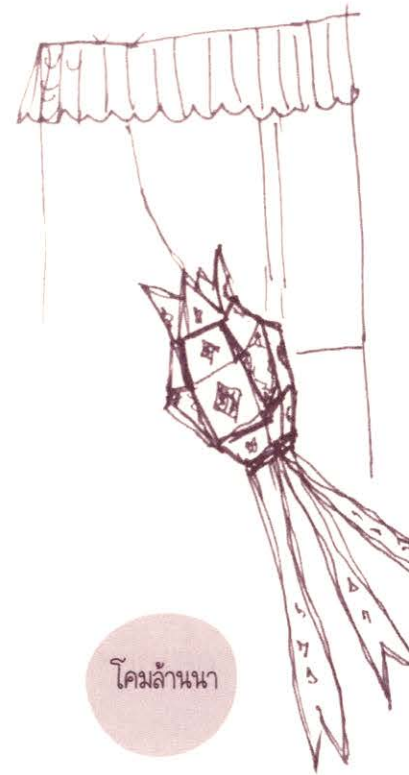
“เข้าขึ้นมาคุณป้าคุณยายจะเดินหรือขี่จักรยานจากบ้าน มานั่งทำโคมที่ศาลา เอนกประสงค์ของตำบล กลางวันก็ห่อข้าวมากินกัน” พรณีเล่าให้เห็นบรรยากาศ แล้วเพิ่มเติมรายละเอียดการผลิตโคมของต.ท่าศาลาว่า

“กลุ่มทำโคมเขาไม่ได้ผลิตเฉพาะโคมตลอดทั้งปี แต่จะปีละผลิตโคมตามออเดอร์ที่ได้รับมาตั้งแต่ต้นปีให้เสร็จก่อนเดือนพฤศจิกายน แล้วหันมาทำประทีปที่ใช้ในเทศกาลลอยกระทงด้วย ซึ่งแต่ละปี ต.ท่าศาลาทำประทีปขายนับหมื่นๆ ดวงที่เดียว หลังลอยกระทงถึงต้นปีเป็นช่วงเวลารับออเดอร์และตระเตรียมอุปกรณ์ พอเดือนมีนาคมจะทำตุ๊กตาสีสำหรับใช้ในเทศกาลสงกรานต์เดือนเมษายนเสร็จแล้วจึงทำโคมต่อ ตลอดทั้งปีกลุ่มทำโคมจะมีงานทำ ไม่มีว่างเว้นเลย”

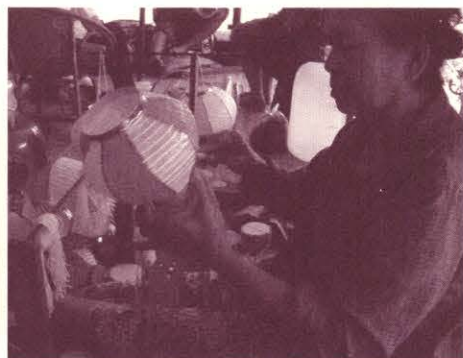
การผลิตงานตลอดทั้งปีดังกล่าวต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนตลอดเวลา เมื่อได้รับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” กลุ่มทำโคมใน ต.ท่าศาลาเหล่านี้ไม่เพียงเข้มแข็งขึ้น ไม่มีปัญหาขาดแคลนเงินหมุนเวียน การบูรณาการการทำงานของเครือข่ายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรียังหนุนให้กลุ่มและหมู่บ้านเป็นที่รู้จักมากขึ้น ทั้งหมดนี้เนื่องมาจากการมองเห็นความสำคัญของอาชีพทำโคมว่าเป็นภูมิปัญญาของชาว ต.ท่าศาลาที่ควรค่าแก่ส่งเสริมอนุรักษ์ คณะกรรมการกองทุน ต.ท่าศาลาจึงได้เชิญชวนให้กลุ่มทำโคมสมัครเป็นสมาชิกกองทุนฯ แล้วเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนซึ่งกลุ่มทำโคมหมู่ 2 หมู่ 3 และหมู่ 4 ได้รับเงินทุนหมุนเวียนกลุ่มละ 50,000 บาท นำไปพัฒนาการดำเนินงานให้ต่อเนื่องและเข้มแข็งยิ่งขึ้น

ในที่สุดความโดดเด่นเข้มแข็งของกลุ่มทำโคม ก็ทำให้หมู่บ้านทำโคม ต.ท่าศาลาได้รับการแต่งตั้งจากสำนักพัฒนาชุมชนให้เป็น “หมู่บ้านวัฒนธรรมล้านนาเพื่อการท่องเที่ยว” ในเดือนสิงหาคม 2556

“ตอนนี้หมู่บ้านวัฒนธรรมล้านนาเพื่อการท่องเที่ยว ต.ท่าศาลา ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ 3 ได้รับการบันทึกชื่อไว้ในแผนที่ท่องเที่ยวเชียงใหม่ เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวแวะเที่ยวชม ทำให้คนภายนอกสนใจเรามากขึ้น มีสื่อมาทำข่าว เราได้ออกทีวีแทบทุกวัน เป็นที่รู้จักมากขึ้น มีโอกาสขายโคมและสินค้าอื่นๆ ของชุมชนมากขึ้น หมู่ 2 ปีนี้ก็ได้ออเดอร์ทำโคมถึง 6,000 ลูก กลุ่มทำโคมหมู่ 3 หมู่ 4 ก็ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน” ♦



โคมล้านนา



กิจการร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ต.แม่สอด อ.แม่สอด จ.ตาก
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



อาชีพใหม่ทำให้
โลกของพวกเธอ
เปิดกว้างขึ้น มีคน
ภายนอกแวะเวียนมา
ให้รู้จัก ทำให้เรียนรู้
ชีวิตยังมีช่องทาง
อื่นๆ ให้คว้าจับ
นอกเหนือการทำอะไร
ทำนา ขอเพียงแค่มมี
คนแนะนำ ให้โอกาส
อย่างที่เธอและ
เพื่อนพ้องได้รับจาก
กองทุนฯ เท่านั้น



ย้อนเรื่องการต่อยอดธุรกิจเสื้อผ้าของกลุ่มผู้หญิง ต.แม่สอด ซึ่งได้เงิน
ทุนหมุนเวียน 200,000 บาท เป็นค่าเช่าแผง พร้อมซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป สำหรับ
เปิดร้านใหม่ 2 แห่งในตลาดสดนครแม่สอด

กิจการของ 5 สาวไปได้ดี เพราะอยู่ในทำเลตลาดใหญ่ มีลูกค้าเวียนเข้า
เวียนออกสม่ำเสมอ สร้างความภูมิใจให้คณะกรรมการ “กองทุนพัฒนาบทบาท
สตรี” ที่ลงพื้นที่ดูความคืบหน้าว่า โครงการนี้คงคืนทุนได้แน่นอน เพราะนอกจาก
ร้านอยู่ในทำเลดีแล้ว พวกเธอยังทำงานด้วยความตั้งใจ มีวินัย โดยเฉพาะ
ประธานกลุ่มซึ่งมีประสบการณ์มากกว่าเพื่อน

“คนอื่นเป็นชาวไร่ชาวนา ไม่เคยทำมาค้าขาย ต้องค่อยๆ เรียนรู้ไป”

“เขาไม่เคยทำ แต่กล้าเข้ามาร่วมด้วย แสดงว่าประธานกลุ่มมีศักยภาพ และ
เขาคือคนเปิดโอกาสให้เพื่อนอีก 3 คนมีอาชีพเพิ่ม”

ทุกคนจะช่วยกันหมุนเปลี่ยนเวียนมาดูแลร้านด้วยความเบิกบาน เพราะ
มีงานให้ทำช่วงว่างจากงานประจำ ซึ่งไม่เพียงทำให้แต่ละคนมีรายได้เพิ่ม
อีกเดือนละ 5,000 - 6,000 บาท แต่อาชีพใหม่นี้ยังทำให้โลกของพวกเธอ
เปิดกว้างขึ้น มีคนภายนอกแวะเวียนมาให้รู้จัก ทำให้เรียนรู้ว่า ชีวิตยังมี
ช่องทางอื่นๆ ให้คว้าจับนอกเหนือการทำอะไรทำนา ขอเพียงแค่มมีคนแนะนำ
ให้โอกาสอย่างที่เธอและเพื่อนพ้องได้รับจากกองทุนฯ เท่านั้น

“กลุ่มนี้มีวินัยดีมาก สามารถคืนทุนได้ตั้งแต่เดือนแรก เราทำสัญญา 2 ปี
ตั้งแต่เดือนเมษายน 2556 ให้จ่ายรายเดือน เดือนละ 9,000 บาท เขาก็จ่าย
ตามกำหนดตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นมา”

“ดีใจอีกอย่างคือ ที่ร้านมีคนเข้าออกเยอะ เราเลยได้อาศัยเขาช่วยเพิ่มยอด
สมาชิกให้ด้วย”

โครงการดังกล่าว คือ ตัวอย่างความสำเร็จที่เธอภูมิใจ รวมถึงโครงการ
ซักรีด โครงการร้านเสริมสวย ฯลฯ ซึ่งสมาชิกก็ทำงานได้ดีตามกฎหมายระเบียบ
ที่กรมการฯ วางไว้ สามารถสร้างอาชีพได้มั่นคงขึ้นเช่นกัน

ขณะเดียวกันทางคณะกรรมการยังใส่ใจเรื่องเยาวชน ให้เงินทุนอุดหนุน 50,000 บาท จัดโครงการ “ใส่ใจวัยใสวัยเรียนเทิดไท้องค์ราชินี” ที่สำนักงานกองทุนฯ อาคารชั้นล่างเทศบาลนครแม่สอด เชิญผู้ปกครองและเยาวชนมาร่วมทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความเข้าใจต่อกัน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด มีคนสนใจเข้าร่วม 270 กว่าคน ถือว่าประสบความสำเร็จมาก

ทุกองคาพยพในกองทุนฯ ทำงานแบบร่วมมือด้วยช่วยกัน ตั้งแต่คณะกรรมการฯ จังหวัดต้องลงพื้นที่ สอนงานบริหารจัดการ การเขียนโครงการ ขอรุณให้กับคณะกรรมการฯ ตำบล ก่อนไปสร้างความรู้ ความเข้าใจให้สมาชิก โดยมีพัฒนาชุมชน เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ คอยสนับสนุนช่วยเหลือ กว่าจะงานจะเกิดผลสำเร็จต้องใช้แรงกาย แรงใจ และความร่วมมือที่สอดประสานอย่างลงตัว จนสามารถพัฒนาศักยภาพสตรีให้ดีขึ้น ทั้งด้านอาชีพ และรายได้ ช่วยลดปัญหาการว่างงาน ทำให้ครอบครัวอบอุ่น มีความรักใคร่กลมเกลียวในกลุ่มสมาชิกเพื่อนบ้าน นำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง

สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้เพราะความมุ่งมั่น ตั้งใจ ใส่ใจ เสียสละ และอดทนของคณะกรรมการฯ ที่แม้จะต้องพบปัญหาสมาชิกเขียนโครงการไม่เป็น ไม่เข้าใจกฎระเบียบ ฯลฯ แต่ทุกคนผ่านมาได้ เพราะจิตสาธารณะที่อยากเห็นสตรีในตำบลมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าที่ผ่านมา ♦





ผู้หญิงคืนถิ่น รวมกลุ่มเย็บผ้า

ค.เขาชนกัน อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท/กลุ่ม

๐๐๐๐

ในชุมชน ยัยมีกลุ่ม
ผู้หญิงที่อยากเอางาน
ไปทำที่บ้าน และ
มาฝึกเย็บผ้าจนเก่ง
แต่ไม่มีจักร ก็เอาเงิน
ส่วนนี้เป็นทุนซื้อจักร
และอุปกรณ์ที่จำเป็น
สามารถรับงาน
ไปทำที่บ้านได้



พอมหมดฤดูทำนา คนหนุ่มสาวใน ต.เขาชนกัน อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์ ก็ไหลบ่าเข้ากรุงเทพฯเพื่อหางานทำ เหลือเพียงเด็กเล็กและคนชรา กฤษณา เลิศสงคราม ประธานคณะกรรมการ ตำบลย้อนอดีตว่า พวกเขาเห็นเด็ก ๆ อาศัยอยู่กับปู่ย่าตายายตามลำพังแล้วสงสาร สัมผัสได้ถึงความเจ็บเหงาว่าเหว

“สภาพตอนนั้นแห้งแล้งมาก คนทำอะไรทำนาไม่ได้ผล พ่อแม่ต้องไปทำงานในกรุงเทพฯ เยอะมาก เด็กถูกทิ้งไว้กับตายาย กลุ่มผู้หญิงซึ่งมีบทบาทในชุมชน เช่น อสม. ฯลฯ หลายคนเลยชวนกันมาปรึกษาหารือว่า ทำยังไงหารายได้เข้าครอบครัว ดึงคนให้อยู่กับบ้าน ไม่ต้องออกไปหางานทำต่างถิ่น ในที่สุดก็มาลงตัวที่เรื่องตัดเย็บเสื้อผ้า เพราะหมู่บ้านเรามีช่างเย็บผ้าที่มีฝีมืออยู่ และคิดว่าคงไม่มีใครจะใส่เสื้อผ้าจนขาด ต้องเปลี่ยนใหม่เรื่อยๆ ไหนจะกระแสแฟชั่นอีก มองแล้วน่าจะเป็นอาชีพที่ทำไปได้ตลอด”

จากจักรไม่กี่ตัวและช่างเย็บผ้าในหมู่บ้าน 2 คนสอนงานให้คนที่สนใจ ก่อเป็นกลุ่มเย็บผ้าเล็กๆ ที่สร้างรายได้ ต่อมาภาครัฐเข้ามาสนับสนุนเพราะเห็นความตั้งใจในการแก้ปัญหาชุมชน โดยช่วยจัดตั้งศูนย์เย็บผ้ามีจักร 15 ตัว มีกศน.และอุตสาหกรรมจังหวัดมาช่วยเพิ่มทักษะในเรื่องการตัดเย็บ

“สมัยก่อนคนของเรายังไม่มีฝีมือในการตัดเย็บ ทุนเดิมที่มีอยู่ในหมู่บ้านคือ ช่างสองคนก็ช่วยสอนขั้นพื้นฐาน เช่น สอนใช้จักร เขี่ยบจักร แล้วไปรับผ้าโหลมาเย็บ โดยพวกเราแกนนำเป็นคนหาตลาดและวัตถุดิบ ก็ลองผิดลองถูกกันมา จนมีวันนี้”

กลุ่มเย็บผ้าฯเจออุปสรรคมาเกือบทุกรูปแบบ เย็บเสร็จแล้วขายไม่ได้ งานถูกตีกลับเพราะฝีมือไม่ดี หรือเอางานไปส่งแล้วโดนโกง ไม่ได้เงิน ฯลฯ แต่พวกเขาก็ไม่ท้อ ค่อยๆ แก้ปัญหาทีละเปราะ พยายามพัฒนางานมาเรื่อย ๆ “เลิกขายผ่านคนกลาง ไปดูตลาดที่กรุงเทพฯเอง พอดีมีส.ส. เข้ามาช่วย บอกว่า ให้ตัดเสื้อโปโล เสื้อยืด เขาจะช่วยเรื่องตลาด เราก็ตัดทำกัน โดยมี ส.ส. อบต. และหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดช่วยซื้อ ก็อยู่มาได้ มีงานทำตลอด จนตอนนี้สามารถตัดเย็บได้หมดทั้งเสื้อผ้าผู้หญิง,ผู้ชาย เสื้อนักเรียน,นักศึกษา เสื้อกีฬา เสื้อโปโล รวมถึงรับทำงานตามออเดอร์ด้วย”

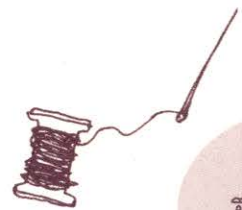
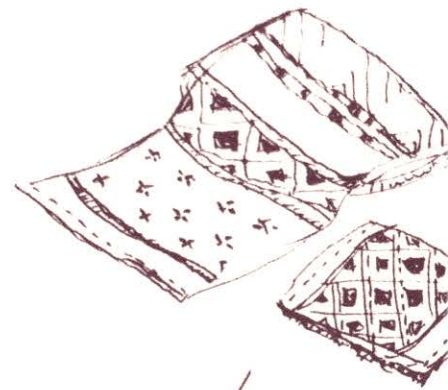
ความช่วยเหลือจากภาครัฐทำให้ตลาดขยายตัวขึ้น มีงานสั่งเข้ามามาก ก็พบอุปสรรคใหม่ คือ ขาดเงินทุนในการสต็อกวัตถุดิบ เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เกิดขึ้น ผู้หญิงในหมู่บ้านจึงรวมกลุ่มกันโดยคณะกรรมการฯ ตำบลให้คำแนะนำสมาชิกในการเขียนโครงการอย่างใกล้ชิด ได้รับอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุน 200,000 บาท นำมาซื้อจักร เครื่องตัดผ้าที่ตัดได้ปริมาณครั้งละมากๆ และนำไปซื้อผ้าล็อตใหญ่ๆ ทำให้ได้ราคาถูกลงมากขึ้น

“ในชุมชนเรายังมีผู้หญิงกลุ่มย่อยที่ยากเอางานไปทำที่บ้าน เพราะมาฝึกตัดเย็บจนเก่งแล้ว แต่ไม่มีจักร ก็จะได้เงินส่วนนี้ไปเป็นทุนซื้อจักร อุปกรณ์ ทำให้สามารถทำงานที่บ้านได้ เวลาเมื่อเดอ์ เราจะตัดผ้ากองๆ ไว้ ให้ช่างมารับไปเย็บที่บ้าน พอเย็บเสร็จก็มาส่งแพนงแพ็กกิ่ง สำหรับพื้นที่ส่วนกลาง เราก็มีไว้สำหรับคนไม่มีทุน มาหัดเรียนก่อน กับคนที่ยังทำงานไม่เก่ง ตอนนี่ไม่ต้องหาตลาด เพราะอบต., ส.ส., ส.จ. รวมถึงคนในนครสวรรค์สั่งงานตลอด คนต่างจังหวัด เห็นแล้วมาเป็นลูกค้าเรา แถมยังมีออเดอร์ทางแองเจิลจากกทม.อีก”

กฤษณาบอกว่า เงินทุนจากกองทุนฯ ช่วยสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับสตรีในชุมชนแล้ว ยังช่วยแก้ปัญหาเรื่องหนี้นอกระบบ “เมื่อก่อนพอมือเดอ์เข้ามา ไม่มีทุนสำรองแต่อยากได้งาน ก็ไปกู้เงินนอกระบบ ต้องเสียดอกเบี้ยแพงๆ และเสี่ยงอันตราย พอมือกองทุนฯ ก็ช่วยให้ไม่ต้องไปกู้นอกระบบอีก” เธอเล่าด้วยความปลื้มปิติว่า ตอนนี่คนในชุมชนทำงานตัดเย็บเสื้อผ้าจะมีรายได้เฉลี่ยคนละประมาณ 6,000 บาทต่อเดือนเป็นอย่างต่ำ ถ้าใครขยันก็ได้เดือนละเป็นหมื่นบาท

สิ่งที่สตรีผู้นำและจิตอาสาในชุมชนหวังอยากเห็นคนมีงานทำที่บ้านเกิด ก็บรรลุผลให้เห็นเป็นรูปธรรม บางบ้านมีจักรมากกว่า 1 ตัว เพราะพ่อบ้านมาช่วยทำงานตัดเย็บ ปัจจุบันมีผู้หญิงที่เข้าร่วมในงานของศูนย์เย็บผ้ากว่า 20 ราย

“เราดีใจที่ได้เห็นพ่อแม่กลับมาอยู่บ้านกับลูก ก็ทำให้ครอบครัวอบอุ่น ได้เห็นพ่อแม่เดินไปส่งลูกที่โรงเรียน ตอนนี้มีคนไปทำงานต่างถิ่นน้อยมาก รายจ่ายในครอบครัวก็น้อยลงเยอะ เพราะบ้านไม่ต้องเช่า ข้าวไม่ต้องซื้อ ปลูกกินเองได้ และการทำนาก็เร็ว มีเครื่องทุ่นแรงมาก ทำให้มีเวลามาทำตรงนี้เยอะ พอมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทุกคนในบ้านก็อยู่ดีกินดีขึ้น” ♦



ฝึกตัดเย็บ





ปัจจัยความสำเร็จของการบริหาร

ศ.ป้าแลหวหลง อ.สันติสุข จ.น่าน
เงินทุนหมุนเวียน : 55,000 บาท/กลุ่ม



เดิมชาวบ้านเข้าใจว่า
เป็นเงินให้เปล่า
กส.๓.ต้อง
ทำความเข้าใจว่า
กองทุนตั้งมาด้วย
วัตถุประสงค์ใด
ใช้เงินทุนไปทำอะไร
ได้บ้าง มีเงื่อนไข
อย่างไร เมื่อเข้าใจ
ก็ไม่มีความขัดแย้ง



ความรู้สึก ‘ตื่นเต้น’ แรกเริ่มของคณะกรรมการ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” จ.น่าน ในขอขบปีแรกของการดำเนินงาน ตามมาด้วยความรู้สึกกังวล สับสนกับขั้นตอน กฎระเบียบมากมายของกองทุนฯ เหลือย หงุดหงิดที่ชาวบ้านไม่เข้าใจ ความไม่ชัดเจนของระเบียบฯ จน... ท้อ แล้วค่อยๆ เปลี่ยนมาเริ่มเข้าใจ รู้สึกดี “ถึงจะกังวล แต่ก็ทำได้ด้วยดีที่มีส่วนร่วมกัน” “เรียนรู้และแก้ปัญหา” “ได้ประสบการณ์ ได้เรียนรู้สิ่งที่เราไม่รู้เพิ่มเติม” “เริ่มมีระบบ พัฒนาในทางที่ดีขึ้น”

จนกลายเป็นความรู้สึกร่วมกันว่า “ภูมิใจ ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วม” “ภูมิใจมาก สามารถช่วยเหลือกลุ่มผู้หญิงด้วยกันให้มีอาชีพ”

ผู้หญิงจิตอาสาของคนเมืองน่านฝ่าฟันมาถึงวันนี้ยิ้มได้ เพราะเสียงตะโกนในหัวใจทุกคนบอกว่า “สู้ไว้” “สู้ๆ” ศ.ป้าแลหวหลง อ.สันติสุข จ.น่าน เป็นอีกตำบลหนึ่งที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้เข้ามาให้การสนับสนุนกลุ่มสตรีให้มีบทบาทในพื้นที่ สร้างงานสร้างรายได้ที่ยั่งยืน มีกลุ่มที่เข้มแข็ง

วราภรณ์ บุญศัพท์ รองประธานคณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรี จ.น่าน กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จอยู่ที่การบริหารจัดการที่ไม่ทำให้เกิดปัญหาตามมา โดยเฉพาะเมื่อเป็นเรื่องเกี่ยวกับเงิน เริ่มแรกที่เดียวชาวบ้านเข้าใจว่าเงินสนับสนุนของกองทุนฯ เป็นเงินให้เปล่า คณะกรรมการกองทุนฯ จึงต้องถ่ายทอดทำความเข้าใจกับสมาชิกว่า กองทุนตั้งขึ้นมาด้วยวัตถุประสงค์อะไร สามารถใช้เงินทุนไปทำอะไรได้บ้าง มีเงื่อนไขอย่างไรในการขอรับการสนับสนุน เมื่อมีความเข้าใจชัดเจนร่วมกัน จึงไม่มีความขัดแย้งตามมา

กฎเกณฑ์รายละเอียดได้ถูกแลกเปลี่ยน ทำความตกลง และกำหนดชัดเจนในระดับคณะกรรมการฯ จังหวัด ไปจนถึงกระบวนการทำงานที่ระมัดระวังในการอนุมัติโครงการที่สมาชิกเสนอขอรับทุนหมุนเวียน การพิจารณาอนุมัติโครงการหรือไม่ จะให้ทุนเท่าที่สมาชิกขอมาหรือไม่ ต้องดูความเป็นไปได้ของโครงการ

อย่างแรก เราดูว่ามีตลาดภายในชุมชนรองรับหรือไม่ ไม่ต้องคิดว่าจะไปหาตลาดที่ไหน เช่น โครงการเพาะเห็ดขายได้อยู่แล้ว กก.ละ 170 บาท โครงการเลี้ยงจิ้งหรีดก็มีร้านอาหารรับซื้อ และเลี้ยงตุ๊กแกก็มีคนมารับซื้อ กก.ละ 200 บาท

สอง ควรใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อไม่ให้ต้นทุนสูง อย่างเช่น โครงการผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเศษไม้ ซึ่งในชุมชนของเรามีโรงงานทำไม้ มีเศษไม้เหลือทิ้ง

กลุ่มนำมาแปรรูป เราจึงอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนให้ไปซื้ออุปกรณ์เครื่องมือในการแปรรูป 50,000 บาท ทุกโครงการต้องประเมินต้นทุนการผลิตก่อน

โครงการที่ขอการสนับสนุนเพื่อไปสร้างโรงเรือนใหม่ หรือเริ่มกิจการใหม่ ภายใน 1 ปี ใช้ทุนคืนได้ยากก็ยังไม่อนุมัติ เพราะเป็นปีแรกที่เริ่มทำงานกัน เราต้องการเงินทุนคืนกลับมาให้โครงการฯ อื่นได้กู้ต่อโดยไม่มีปัญหา เงินทุนหมุนเวียนที่ให้ไปส่วนใหญ่จึงมักเป็นโครงการต่อยอด เช่น เลี้ยงหมู มีโรงเรือนอยู่แล้ว ขอเงินไปซื้อลูกหมู เป็นต้น โครงการเริ่มใหม่ที่เห็นความเป็นไปได้ว่าสามารถใช้เงินคืนทันเวลาที่กำหนด จะได้รับการอนุมัติ เช่น โครงการเพาะกล้าไม้ยางพาราที่ชาวบ้านหันมาปลูก เมื่อประสบปัญหาข้าวโพดที่เคยปลูกราคาตก

สาม คณะกรรมการกองทุนฯ ต้องลงพื้นที่ ดูว่าสมาชิกทำจริงไหม ดูความเป็นไปได้ เมื่ออนุมัติแล้ว ก็ติดตามดูว่ากู้เงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ไหม ประเมินศักยภาพอยู่เสมอ เป็นการป้องกันปัญหา

ขณะนี้ ต.ป่าแลวหลวงทั้ง 10 หมู่บ้าน มีสมาชิกกองทุนฯ 1,033 คน โครงการที่ได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนแล้ว 8 โครงการ เช่น โครงการเลี้ยงจิ้งหรีด โครงการเพาะเห็ด โครงการเพาะชำกล้าไม้ โครงการจักสานดอกจากวัตถุดิบในชุมชน โครงการทำไม้กวาดจากดอกหญ้า โครงการผลิตภัณฑ์จากเศษไม้ที่เหลือจากการทำเฟอร์นิเจอร์ โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า

เงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนฯ ได้สร้างงาน สร้างรายได้เพิ่ม ผู้หญิงในชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต่อยอดอาชีพเดิมและสร้างอาชีพใหม่ อีกทั้งเกิดการบริโภคหมุนเวียนภายในชุมชน “ทำให้เกิดการบริหารจัดการในกลุ่ม ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน” “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา” “กลุ่มฯ พัฒนาฝีมือมากขึ้น” “ช่วยให้มีความสามัคคีในกลุ่ม” “มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน” “เกิดกลุ่มต่างๆ ขึ้นมาเป็นเครือข่าย” “รายได้เพิ่ม” “กลุ่มเข้มแข็ง” คือเสียงสะท้อนของสมาชิกโครงการฯ ในต.ป่าแลวหลวง ที่บอกเล่าในการถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบจัดขึ้นที่โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จ.เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 24-25 ตุลาคม 2556

วรารัตน์ มีความหวังว่า เสียงที่เคยพูดว่า “ผู้หญิงจะทำอะไรได้” จะยอมรับให้สตรีมีการบริหารชุมชนมากขึ้น ♦



ตุ๊กแก



เพาะเห็ด



เพาะชำกล้าไม้

ศูนย์กลางชุมชนที่อบอุ่น

ต.หนองหล่ม อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท

งานของเรา
ไม่ได้ช่วยแค่
กลุ่มแม่บ้านให้มีงานทำ
ยังสร้างงานให้
คนพิการ คนแก่
คนป่วยเรื้อรัง
กลายเป็นพื้นที่
ที่ผู้หญิงมีอะไรมาทำ
ด้วยกัน กลายเป็น
ความผูกพันในชุมชน

หลังเรียนจบการศึกษาภาคบังคับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2525 ประกาย มาจิตตะสาว ต.หนองหล่ม อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา มุ่งหน้าเข้ากรุงเทพฯ เพื่อขายแรงงานตลอดเวลากว่า 20 ปี ประกายได้เย็บทั้งผ้าธรรมดา ผ้ายัด ไปจนถึงเสื้อแจ็กเก็ตย้ายโรงงานก็หลายแห่ง ทำยสุดได้เป็นหัวหน้าแผนกตัดเย็บคุมคนงาน 100 กว่าชีวิต เงินเดือนดีแต่ค่าครองชีพก็สูง ไม่มีเงินเก็บพอจะสร้างเนื้อสร้างตัว ซ้ำวิถีชีวิตของสาวโรงงานที่สภาพครอบครัวส่วนใหญ่യാແຍ่ ขาดความอบอุ่น ทำให้เธอต้องคิด... “ลูกน้องมีแต่ผู้หญิง แม่ป่วย ลูกเจ็บ ต้องลางานดูแล 3-4 วันบ้าง หย่าร้างกับสามีเพราะห่างไกลกัน... มาคิดๆ ดู ถ้าเราฝึกคนที่หมู่บ้านของเราให้เย็บผ้า ผู้หญิงในหมู่บ้านก็จะมีอาชีพ ไม่ต้องทิ้งบ้าน...”

ประกายเตรียมการอยู่นาน ที่สุดในปี พ.ศ. 2552 ก็ขนจักรเย็บผ้าจากกรุงเทพฯ มาตั้งที่บ้าน 3-4 ตัว ชวนสาวโรงงานที่อยู่หมู่บ้านเดียวกันกลับมา รวมกลุ่มกันเปิดโรงงานเล็กๆ “ตอนนั้นมั่นใจที่จะกลับมาเพราะมีออเดอร์อยู่แล้วเลยไม่กลัวว่าจะไม่มีงาน เราทำงานจนรู้จักคนเยอะ เลยหางานไม่ยาก”

“เริ่มแรกทำกัน 3 คน ต่อมาชาวบ้านมาเมียงๆ มองๆ เราก็ชวนเขา แต่เขาบอกว่าเย็บผ้าไม่เป็น เราบอกว่าคนเราเริ่มจากความไม่เป็นอย่างนั้น จะฝึกให้เลยมีสมาชิกเย็บผ้าเพิ่มขึ้น แรกๆ เป็นแม่บ้านวัยสัก 30 ขึ้นไป กลางวันเขามาใช้จักรที่บ้านเรา ต่อมาเขาออมเงินไปซื้อจักรเอง ดูแลงานบ้านแล้วก็เย็บผ้าต่อได้ หรือบางคนกลับจากทำไร่นาก็มานั่งเย็บผ้าเป็นอาชีพเสริม”

ต้นปี 2556 ประกายรวมตัวกับเพื่อนและญาติ 5 คน เขียนโครงการขอเงินลงทุนหมุนเวียนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ได้มา 50,000 บาท สมทบกับเงินที่มีอยู่ซื้อเครื่องตัดผ้า ทำให้ตัดผ้าได้คราวละจำนวนมาก สามารถรับออเดอร์ใหญ่ๆ ได้ กิจการจึงขยาย ส่งงานออกไปให้คนในตำบลข้างเคียงรับไปเย็บด้วย

ประกายเล่าด้วยแววตาสุขใจว่า “เรียกว่าตัดแทบไม่ทัน งานและรายได้เพิ่มเกือบ 50% ตอนนี้มีจักรเพิ่มขึ้นเป็น 8 ตัว นอกจากรับงานจากกรุงเทพฯ ขยายทำออเดอร์ในจังหวัด อย่างเสื่อนักเรียน สินค้าตอนนี้มีทั้งที่สั่งทำและตัดขายเอง ตั้งแต่เสื้อผ้าสำหรับแม่บ้านไปจนถึงผู้สูงอายุ ชุดนอน ชุดวอร์ม ผ้าพื้นเมือง ...”

การขยายกำลังผลิต สร้างรายได้เป็นที่น่าพอใจมาก แต่ ‘เงิน’ ยังไม่ใช่สิ่งที่ทำให้เธอดีใจที่สุด เงินลงทุนหมุนเวียนจากกองทุนฯ พาเธอไปพบบางสิ่งบางอย่าง

“งานของเราไม่ได้แค่ช่วยกลุ่มแม่บ้านให้มีงานทำ ยังสร้างงานให้ผู้พิการ คนแก่ คนป่วยเรื้อรัง อย่างผู้หญิงคนหนึ่งเขาเป็นโรคไต ต้องเจาะหน้าท้อง ใส่ถุงปัสสาวะ ไม่ถึงชั้นล้มหมอนนอนเสื่อ แต่ไปไหนลำบาก ทำงานหาเงินไม่ได้ คนหนึ่งมีแขนข้างเดียว คนแก่อายุ 70-80 คนเหล่านี้เขาแวะเวียนมาที่บ้าน มีความสนใจ จึงหางานที่เขาพอทำได้ให้เขาทำ เช่น ตัดเศษผ้า เย็บความเรียบร้อย ตรวจงาน”

“ความเจ็บป่วยมันบั่นทอน อย่างคนป่วย ซึมเศร้า เครียดแล้วก็เหงาด้วย พอเราดึงเขาเข้ามาอยู่ในกลุ่มฯ กลายเป็นคนร่าเริง เขาได้เงินงวดหนึ่ง 500, 700, 800 บาท ก็ดีใจ ภูมิใจ รู้สึกตัวเองมีคุณค่าขึ้นมา เลิกงานพวกเราชวนกันไปออกกำลังกาย คนป่วยก็ไปด้วย สนุก มีความสุขกัน กลายเป็นชุมชนที่ผู้หญิงมีอะไรทำด้วยกัน เราเองก็รู้สึกผูกพันกับชุมชน ชุมชนมีอะไรก็ต้องช่วยเหลือ”

จากกิจการเย็บผ้าเล็กๆ บัดนี้กลายเป็นศูนย์กลางชุมชนที่อบอุ่น คึกคัก ปรกอบบอกว่า “เราไม่ได้เน้นแค่ให้คนมีรายได้ มันเป็นเรื่องของความรักกัน เกื้อกูลซึ่งกันและกัน แบ่งปันกัน... งานของเราได้ช่วยเหลือให้คนมีความสุข คิดว่าได้บุญเยอะนะ เราเองก็มีความสุข ทุกวันนี้ฝึกสอนเย็บผ้าให้ฟรี บางทีไปสอนถึงบ้าน ไปช่วยซ่อมจักรด้วย”

ประกายยังเล่าต่อว่ากองทุนพัฒนาบทบาทสตรีช่วยให้เธอพัฒนาการทำงานขึ้นมาก การเขียนโครงการขอทุนภายใต้คำแนะนำของคณะกรรมการกองทุนฯ ทำให้ได้เรียนรู้เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการกิจการมากขึ้น รู้จักดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เมื่อกิจการขยายกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ มีคนแวะเวียนมาดูงาน มีโอกาสไปแสดงผลงาน ขายสินค้าในงานต่างๆ เธอกลายเป็นเจ้าของกิจการ และเป็นผู้นำกลุ่มสตรีในชุมชนที่มีความมั่นใจในตัวเอง

“ตอนนี้เราต้องนำคนอื่น รู้สึกมีพลัง มั่นใจ กล้าแสดงออกมากขึ้น ก่อนหน้านี้จะให้ไปพูดเป็นงานเป็นการ กลัวคะ สั่นเลย”

เธอพูดยิ้มๆ “อยากจะขยายเครือข่ายตัดเย็บให้มากขึ้น ผู้หญิงบ้านเราจะได้ไม่ต้องจากบ้านไปอยู่ที่อื่น มีรายได้เสริม ครอบครัวก็อบอุ่น เราได้ช่วยเหลือคนอื่นด้วย เป็นการทำบุญกุศล เราไม่เอาเงินเป็นตัวตั้ง มันไม่ใช่สิ่งยั่งยืน”
ประกายทิ้งท้าย ♦

จักรเย็บผ้า



ร่าง 3 ส. : สุขภาพดีที่สะพานหิน

ต.ทุ่งโพธิ์ อ.สะพานหิน จ.พิจิตร

เงินทุนอุดหนุน : 200,000 บาท

๑๑๑๑

“ร่างย่อนยุค” ทำให้
เกิดพื้นที่ความสุขและ
สุขภาพดีถ้วนหน้าขึ้น
ในชุมชน ตอกย้ำ
ความภูมิใจของ
ผู้หญิง ต.ทุ่งโพธิ์
ที่เชื่อมั่นร่วมกันว่า
ถ้าผู้หญิงในตำบล
มีความสามัคคี
ร่วมแรงร่วมใจ
ไม่ขัดแย้ง และมี
เป้าหมายร่วมกัน
ความสำเร็จย่อม
เกิดขึ้นได้แน่นอน



ทุกเย็นของวันจันทร์ พุทธ ศุภร์ คนสะพานหิน จ.พิจิตร ไม่ว่าเด็กเล็กหนุ่มสาว หรือผู้สูงอายุจำนวนนับร้อยๆ สวมชุดรัดกุม ใส่รองเท้ายาไปมารวมกันที่เวทีใหญ่ หน้าที่ว่าการอำเภอ เพื่อร่วมกันร่างอย่างสนุกสนานเบิกบานใจ จนเหงื่อโชก ร่างอะไรจะเป็นที่ติดใจคนสะพานหินปานนั้น!

นวลจิตร สุขประเสริฐ นักวิชาการพัฒนาชุมชน อ.สะพานหินเล่าว่า กว่าจะสรุปกิจกรรมดึงดูดคนสะพานหินให้มาออกกำลังกาย ผู้นำในท้องถิ่นประชุมกัน หลายต่อหลายครั้ง เพื่อหารูปแบบการออกกำลังกายที่สนุก ไร้ใจ ถูกใจคน สะพานหินทุกช่วงวัย “เราอยากให้คนเข้าร่วมได้ตั้งแต่เด็กจนแก่ จะรำกระบี่ กระบอง เต็นแอโรบิก ก็ไม่เหมาะกับผู้สูงอายุ คุณกันจนได้ข้อสรุปว่าเป็น “ร่าง” นี้แหละ เพราะทุกคนทำได้ เพลิดเพลินและคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว”

สุวรรณา โปฬา คน ต.ทุ่งโพธิ์ คือผู้หญิงที่จุดประกายความคิดให้คนมา ร่วมกันออกกำลังกาย งานศพเพื่อนบ้านที่จัดว่าเป็นคนรูปร่างอ้วน และเสียชีวิต ด้วยโรคมะเร็งเต้านมตั้งแต่อายุยังน้อย สร้างความสะเทือนใจให้เธอผูกคิดเรื่อง การออกกำลังกายอย่างจริงจัง เธอคิดแล้วก็ไม่อยู่เฉย นำไปปรึกษา นวลจิตร แล้วช่วยกันประสานหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น ทุกคนต่างตื่นตัวเรื่องสุขภาพ และเห็นพ้องต้องกันในที่สุดว่า “ร่างย่อนยุค” น่าจะตอบโจทย์ได้ดีที่สุดใน การชักจูงคนสะพานหินมาออกกำลังกาย

แต่ปัญหาใหญ่ คือ ไม่มีเงินซื้อเครื่องดนตรีและตัดชุดนางรำ !

ลานร่างหน้าเวทีใหญ่ขนาด 30 x 30 เมตร คงเกิดขึ้นได้ยาก หากไม่ได้รับ เงินทุนอุดหนุนจำนวน 200,000 บาท จาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ซึ่ง อนุมัติให้กลุ่มสตรี ต.ทุ่งโพธิ์ นำงบประมาณมาทำโครงการ “ร่าง 3 ส.” (สนุก สุขภาพดี สามัคคีเกิด)

“น้องสุวรรณาช่วยคนมารวมกลุ่มเขียนโครงการขอเงินอุดหนุน ระหว่าง รอการอนุมัติ น้องปลัดข ก็หาจังหวะเพลงร่างและฝึกซ้อมนางรำ 30 กว่าคน ไปพลาญๆ นางรำทั้งหมดเป็นผู้หญิงทุ่งโพธิ์ที่อาสาสมัครเข้ามาทั้งนั้น มีหลากหลาย ตั้งแต่อายุยังไม่เต็ม 20 จนถึง 60 กว่าปี” นวลจิตรเล่า

ในที่สุดเงินอุดหนุน 200,000 บาทก็ตกมาถึงมือ และแปรรูปเป็นเครื่องดนตรี เวทีขนาดใหญ่ คอมพิวเตอร์ และชุดนางรำเกือบ 40 ชุด ฯลฯ ชุ่มฝึกซ้อมอยู่ 3 เดือน ก็ได้ฤกษ์เปิดเวทีร่างเมื่อโพล์เพล็ของวันศุกร์ที่ 5 กรกฎาคม 2556

ด้วยความฝันที่ตั้งร่วมกันว่า จะสร้างกระแสให้คนในอำเภอมาออกกำลังกาย ที่งานช่วยกันประชาสัมพันธ์ท่ามกลางการลุ้นระทึก วันเปิดเวทีวันแรกมีคน ตะพานหินมาร่วมถึง 400 - 500 คน ทำให้ทีมปลื้มใจมาก ทุกวันนี้แต่ละครั้ง ยังมีคนไม่ต่ำกว่า 200 - 300 คนเข้าร่วมกิจกรรม “รำวงย้อนยุค”

“เราอยากให้ที่นี่เป็นศูนย์กลางของชุมชน ทุกคนเข้าร่วมได้สบายๆ จังหวะ รำวงจึงไม่ได้เน้นเรื่องความสวยงามนัก แต่เน้นที่การออกกำลังกาย เราจะเต้น พร้อมกันหมดทุกจังหวะ ทุกท่า โดยมีนางรำเป็นต้นแบบบนเวที เรามีจังหวะมากถึง 21 จังหวะ ทั้งรำวง ปีกิน ตะลุง ศรีนวล ซานตาน่า (สโลว์ ชะชะช่า) เข็ง ทวิสต์ (ร็อกแอนด์โรล) ออฟปิต รำเพลิน รุมบ้า ม้าย่อง โซน สามซ่า (ชะชะช่า) ฯลฯ”

“ช้าเร็วสลับกันไปเรื่อยๆ ตลอด 2 ชั่วโมง คนเยอะๆ เต้นรำพร้อมกัน ดูสวย มากเลย ครบสองชั่วโมงก็เหงื่อท่วมตัวกันทุกคน” นวลจิตรเล่าตาเป็นประกาย

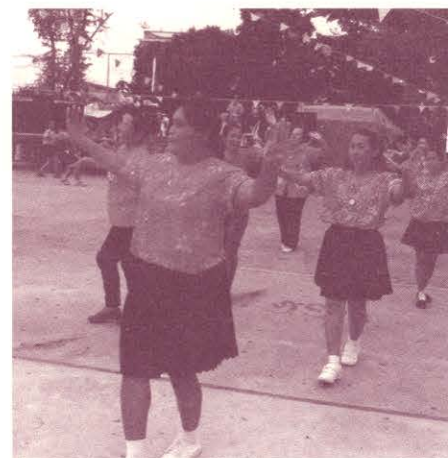
หน้าอำเภอตะพานหินกลายเป็นพื้นที่สาธารณะใหม่ของชุมชน ทุกเย็นวัน ศุกร์เวลารำวงขยายเพิ่มอีกสองชั่วโมงถึง 22.00 น. มีการออกร้านขายอาหาร เครื่องดื่มนานาชนิดรอบบริเวณเวทีด้วย คนตะพานหินได้มาพักผ่อนสนุกสนาน บันเทิงทั้งกายใจ การได้มาร่วมกิจกรรมรำวงเป็นประจำ นอกจากจะมีสุขภาพดี ขึ้นแล้ว ต่างมีเพื่อนเพิ่ม ความสัมพันธ์ในชุมชนก็ดีขึ้น การรำวงในที่สาธารณะ ทำให้คนกล้าแสดงออกมากขึ้น ผู้สูงอายุมีชีวิตชีวา บางคนแข่งขาไม่ตี ก็ยังนั่ง รถเข็นมาดูคนอื่นรำวง ออกกำลังกาย ด้วยความสนุกสนาน

“ตอนนี้ผู้เข้าร่วม ชวนกันแต่งตัวสวยกว่านางรำแล้ว รองเท้าก็พากันขาดตลาด รูปร่างแต่ละคนก็ดีขึ้น ก่อนรำวง เราจะให้เขาชั่งน้ำหนัก วัดเอว แล้วจดบันทึก วัดผลกันเดือนละครั้ง ผลปรากฏว่า น้ำหนักลด เอวลดเป็นส่วนใหญ่”

นวลจิตรบอกต่อว่า “ตัวเราเองยังเปลี่ยนเลย จากที่เดินไม่เป็น รำไม่เป็น ตอนนี้แก่งแล้ว สุขภาพก็ดีขึ้น เมื่อก่อนเป็นทั้งไมเกรน น้ำในหูไม่เท่ากัน สามวัน ต้องหาหมอ เดียวนี้ไม่กินยาเลย อาการที่เคยเป็น หายหมด น้ำหนักก็ลด หน้าท้องหายไปด้วย”

“รำวงย้อนยุค” ทำให้เกิดพื้นที่ความสุขและสุขภาพดีถว้นหน้าขึ้นในชุมชน ตอกย้ำความภูมิใจของผู้หญิง ต.ทุ่งโพธิ์ที่เชื่อมั่นร่วมกันว่า “ถ้าผู้หญิงในตำบล มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ไม่ขัดแย้ง และมีเป้าหมายร่วมกัน ความสำเร็จ ย่อมเกิดขึ้นได้แน่นอน” ♦

รำวงย้อนยุค





มะม่วงนอกฤดู ได้ราคาดี

ต.มะต๋อง อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก
ทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท



เมื่อมีโอกาสได้จับมือกัน
ออกเดินก้าวแรกโดยมี
เป้าหมายและความฝัน
ร่วมกัน ความหวังของ
ผู้หญิงที่จะเดินก้าวต่อไป
ได้เกิดขึ้น หลับคิณฑุ
หมดแล้ว พวกเขาเธอ
วางแผนจะทำโครงการ
เศรษฐกิจพอเพียง
ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลูกพืช
ผักในบริเวณสวน
ต่อยอดการทำมะม่วง
นอกฤดูอีกต่อไป



สวนมะม่วงที่เคยเสื่อมโทรมของ รอ.หญิงเพชรศรี ยังพูล ข้าราชการบำนาญ กลับมีชีวิตชีวาขึ้นอีกครั้ง หลังได้เงินทุนหมุนเวียนจากการเสนอโครงการ ทำสวนมะม่วงออกผลผลิตนอกฤดู (ต่อยอด) จำนวน 50,000 บาท เมื่อเดือนกรกฎาคมปีที่แล้ว มาซื้อปุ๋ย ซ่อมยาบำรุง อีกทั้งยังได้เพื่อน 4 คนช่วยดูแลสวน จนเกิดผลสำเร็จให้เห็นในวันนี้

“ดิฉันเพิ่งไปสวนเขามา เห็นมะม่วงออกลูกเต็มต้นแล้ว ชื่นใจแทน”

ทรงศนีย์ ปานมี ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลกล่าวถึงการติดตามผลงานกลุ่มสตรี ต.มะต๋อง อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก ด้วยน้ำเสียงชื่นชม

ก่อนหน้านี้เพชรศรีเคยทำสวนมะม่วงในฤดู แล้วประสบภาวะผลผลิตตกต่ำ ทั้งยังขายแค่ปีละครั้ง รายได้ไม่คุ้มเหนื่อย จึงว่างเว้นการทำสวน เมื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุน สตรี เกิดแรงบันดาลใจอยากฟื้นฟูสวน เธอจึงชวนกลุ่มเพื่อนทำโครงการปลูกมะม่วง ขอทุนมาดำเนินกิจการสวนฯ ของเธอ และแก้ปัญหาที่เคยเผชิญ ด้วยการหันมาทำมะม่วงนอกฤดูกาล ซึ่งขายได้ราคาดี โดยมีกลุ่มเพื่อนร่วมโครงการช่วยกันดูแล ร่วมคิด ร่วมทำให้อุ่นใจด้วย

กลุ่มเพื่อนของเธอเป็นชาวนาและค้าขายเล็กๆ น้อยๆ จึงมีเวลาว่างทำสวนมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้และเขียวเสวย จำนวน 250 ต้นบนพื้นที่ 6 ไร่ แต่ละคนผลัดกันดายหญ้าให้โล่งเตียน ป้องกันแมลงรบกวน ตัดกิ่ง แต่งทรงต้นมะม่วงให้แดดส่องทั่วถึง ระบายอากาศได้ดี ลดการเกิดโรคระบาดจากเชื้อรา ก่อนให้ปุ๋ยให้ยาเร่งดอกเร่งผล แต่ละคนจึงมีงานทำอาทิตย์ละไม่น้อยกว่า 3 วัน

“เราใช้เวลากับกระบวนการเหล่านี้ประมาณ 100 วันก็เริ่มเก็บผลได้แล้ว”

“มะม่วงนอกฤดูขายได้ราคาดี อย่างน้อยกิโลละไม่ต่ำกว่า 40 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดผล ตลาดมีแน่นอน เพราะส่งออกนอกเยอะ ตอนนี้นำพ่อค้าคนกลางมารับถึงสวนเลย” เพชรศรีพูดถึงผลผลิตของเธอและเพื่อน

วันนี้มะม่วงนอกฤดูของพวกเธอกำลังรอพ่อค้าคนกลางจากกรุงเทพฯ มารับผลผลิตรุ่นแรก “ตอนนี้ยังไม่ถึงเวลามีรายได้ เพราะงานเกษตรต้องใช้เวลา แต่แค่มะม่วงออกลูกเต็มต้น ก็รู้แล้วว่าเงินกำลังรออยู่ข้างหน้า ดิฉันได้เห็นความสุขในแววตาและความกระตือรือร้นของพวกเธอที่อยากขยายงานต่อแล้ว”

กลุ่มมีข้อตกลงกันว่า เมื่อมีรายได้จากการขายมะม่วงจะปันรายได้ 10 % ให้ป่าเพชรศรีอีกต่างหาก เพราะเป็นเจ้าของที่ดิน อีกส่วนเก็บไว้ใช้หนี้ ที่เหลือค่อยนำมาแบ่งกัน

เมื่อมีโอกาสได้จับมือกันออกเดินก้าวแรกโดยมีเป้าหมายและความฝันร่วมกัน ความหวังของผู้หญิงที่จะเดินก้าวต่อไปได้เกิดขึ้น หลังคืนทุนหมดแล้ว พวกเขาวางแผนจะทำโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลูกพืชผักในบริเวณสวน ต่อยอดการทำมะม่วงนอกฤดูอีกต่อไป

สตรีกลุ่มนี้ คือ ตัวอย่างการทำงานของกลุ่มสมาชิกที่มีความมุ่งมั่น ร่วมแรงร่วมใจ จนผลงานแตกดอกออกผล ในขณะที่ตำบลยังมีโครงการอื่นๆ ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณอีกหลายโครงการ อาทิ โครงการบดน้ำพริกแกงเผ็ดและแกงส้ม โครงการเลี้ยงกระบือ โครงการเลี้ยงโค โครงการทำดอกไม้จันทน์ ฯลฯ ซึ่งคณะกรรมการฯ ตำบลจะคอยดูแลเยี่ยมเยียน ใถ่ถามทุกข์สุข ดูการทำงานให้เป็นไปตามแผนงานประจำปีที่ทำร่วมกัน และสมาชิกส่วนใหญ่มีวินัย รับผิดชอบกิจการงานจึงคืบหน้าด้วยดี

ที่เห็นผลเช่นนี้ได้ เพราะคณะกรรมการฯ ตำบลมีความเข้าใจในการทำงานของกองทุนฯ ร่วมแรงร่วมใจทำงานด้วยความสามัคคี แบ่งหน้าที่ชัดเจนตามความถนัดของแต่ละคน ทั้งยังมีการวางแผนงานประจำปี จัดประชุม ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้ปีละ 3 ครั้ง และมีการรายงานผลสม่ำเสมอ

แม้ในช่วงแรกจะเจอปัญหาสมาชิกขาดความรู้ ความเข้าใจ และสตรียังไม่เห็นความสำคัญของกองทุนฯ แต่ทุกคนผ่านมาได้ เพราะช่วยกันทำงานประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะได้รับความร่วมมือจากพัฒนาชุมชนอำเภอ พัฒนาชุมชนจังหวัดช่วยชี้แจงทำความเข้าใจแก่สมาชิก พร้อมทั้งยังประสานงานกับคณะกรรมการฯ จังหวัดและคณะกรรมการฯ ตำบลจนเกิดผลสำเร็จ

เราได้เห็นสตรีมีบทบาทมากขึ้น สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้ครอบครัว รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในชุมชน และทำให้ชุมชนเข้มแข็งมากขึ้นด้วย ❖

สวนมะม่วง
พันธุ์น้ำดอกไม้





เรียนรู้คูงาน ค่อยอด พัฒนาผลิตภัณฑ์

ต.ปากดุก อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์
เงินทุนอุดหนุน : 38,000 บาท



กองทุนฯ ทำให้
พวกเราได้เห็น
ความมุ่งมั่นตั้งใจ
ของสตรี เราชื่นชม
สมาชิกทุกคน
ที่ขยันขันแข็ง
ทำหน้าที่ผู้หญิงได้
อย่างไม่ขาดตก
บกพร่อง ทั้งดูแล
ครอบครัว และ
พึ่งตัวเองได้
ในเชิงเศรษฐกิจ



เพชรบูรณ์เป็นจังหวัดโอปอล้อมด้วยขุนเขา คนส่วนใหญ่ทำเกษตรเป็นอาชีพหลักในพื้นที่ถึง 4 ล้านไร่ ผลิตผลอย่างข้าว ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ข้าวโพด และพืชผักจึงมีมาก โดยเฉพาะมะขามหวาน

กลุ่มสตรีต.ปากดุก ไม่ต่างจากคนอื่นที่ทำการเกษตร แต่พวกเธอยังมีอาชีพเสริม นำผลิตผลจากไร่แปรรูปเป็นมะขามกวน กล้วยกวน ถั่วสมุนไพรร ฯลฯ ยิ่งเมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ทำให้พวกเธอมีโอกาสพัฒนางานอาชีพมากขึ้น

ไม่เพียงเป็นแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำ แต่กองทุนฯ ยังให้ความรู้ในการพัฒนาผ่านเงินทุนอุดหนุนในโครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสตรีในตำบลจำนวน 38,000 บาท เพื่อให้พวกเธอเดินทางร่วมกับเพื่อนตำบลอื่นทั้งอำเภอ ไปศึกษาดูงาน ฝึกปฏิบัติจากบุคคล องค์กร และหน่วยงานในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อนำความรู้มาต่อยอด พัฒนาผลิตภัณฑ์ในโครงการที่ได้รับเงินทุนหมุนเวียน รวมถึงมีการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วย

“เดิมพวกมะขามกวน กล้วยกวนสอดไส้มะขาม ปลูกผักปลอดสารพิษ เราทำกันอยู่แล้ว แต่เราอยากให้เก่งขึ้น พัฒนาขึ้น เลยให้เงินทุนอุดหนุนไปดูงานเพิ่มเติมความรู้ เพื่อต่อยอดงานที่ทำอยู่เดิม และยังได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นด้วย อย่างงานสานตะกร้าพลาสติก การทำทอพฟี่ถั่ว เป็นต้น”

นางนุช แป้นเพชร ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ปากดุก พูดถึงหลักการพัฒนางาน คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เห็นความสำคัญขององค์ความรู้ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพการทำงานของผู้หญิงในชุมชน เพื่อลดความเสี่ยงการคืนทุนในโครงการต่างๆ ในตำบลที่อนุมัติทั้งหมด 8 กลุ่มงาน จาก 7 หมู่บ้าน อาทิ กลุ่มสตรีแปรรูปกล้วย กลุ่มสตรีแปรรูปมะขาม กลุ่มสตรีแปรรูปถั่ว กลุ่มสตรีสานกระเป๋าทะกร้าพลาสติก ฯลฯ

“กองทุนฯ ทำให้พวกเราได้เห็นความมุ่งมั่นตั้งใจของสตรี เราชื่นชมสมาชิกทุกคนที่ขยันขันแข็ง ทำหน้าที่ผู้หญิงได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง ทั้งดูแลครอบครัว และพึ่งตัวเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ นอกจากทำงานหลักแล้ว ยังมีความสามารถหลากหลายในการทำอาชีพเสริมที่ช่วยสร้างรายได้ให้ครอบครัวอยู่ดี กินดีขึ้น”

“เมื่อเราให้งบอุดหนุน ไปดูงาน ได้ต่อยอดความรู้ ก็สามารถนำมาพัฒนางานต่อได้อย่างดี ทุกวันนี้เห็นได้ชัดเลยว่า พวกเธอมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น”

นอกจากชื่นชมสมาชิกแล้ว ประธานคณะกรรมการฯ ต่ำบยังชื่นชมนโยบายกองทุนที่ทำให้สตรีมีความหวัง มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพตนเอง และทำให้พวกเธอมีพลังในการทำงานเพิ่มขึ้น

ในขณะที่สมาชิกหลายเสียงแสดงทัศนะตรงกันว่า

“การเข้าร่วมโครงการทำให้รู้สึกอบอุ่นเพราะได้ทำงานร่วมกับเพื่อนผู้หญิงในชุมชน ทำให้ชีวิตมีความสุขมากกว่าเดิม”

นอกจากพลังการรวมกลุ่มจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในตัวสตรีแล้วยังส่งผลดีต่อภาพรวมของตำบลตามไปด้วย คือ คนในชุมชนมีความรักความเอาใจใส่กันมากขึ้น มีความเสียสละ และผู้หญิงก็หันกลับมาทำงานในชุมชนมากขึ้น ไม่ต้องจากไปทำงานไกลบ้านเหมือนเมื่อก่อน ทุกคนในครอบครัวจึงมีความสุข อบอุ่น และมีเวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้น

ภาพเหล่านี้เกิดขึ้นได้ เพราะกระบวนการจัดการของทุกเครือข่ายในกองทุนฯ ที่เข้าใจภารกิจ ร่วมแรงร่วมใจ วางแผน ประสานงานกันอย่างลงตัว และมีการบริหารจัดการที่ดี อย่างเช่น คณะกรรมการฯ จังหวัดและเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะกรรมการฯ ตำบลที่คอยเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ติดตามงาน รวมถึงสภาพพื้นที่ในตำบลที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำอาชีพทางการเกษตร และมีงบประมาณเพียงพอ

โดยเฉพาะเรื่องสมาชิกได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพก่อนเริ่มทำโครงการ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทำงานของพวกเธอบรรลุเป้าหมาย ♦

มะขาม



ฟुक ฟิค ฟอ ไฟ ระเบิดไฟฟ้าความเร็วสูง

ค.หัวฝาย อ.สูงเม่น จ.แพร่

เงินทุนอุดหนุน : 60,000 บาท



พอกคนต่างชาติ
เข้ามาซื้อของ
เขาต่ออรอราก
ก็ไม่รู้จะพูดอย่างไร
จะโฆษณาสินค้า
ของเราว่าดี
ก็อธิบายไม่ได้
ตกลงไม่ได้ขาย
เราจึงจัดอบรม
ภาษาอังกฤษกับจีน



เมื่อต้นปี 2556 ชาวโครงการรถไฟความเร็วสูงแพร่สะพัดไปทั่วประเทศ ในรายละเอียดระบุว่า อ.เด่นชัย จ.แพร่ จะเป็นที่ตั้งสถานีแห่งหนึ่งบนเส้นทางรถไฟความเร็วสูงสายเหนือ ที่มีเส้นทางการเดินทางขนานไปกับเส้นทางรถไฟสายเดิม มาเชื่อมต่อกับเส้นทางรถไฟรางคู่ที่ อ.เด่นชัย ดังนั้น ในอนาคตไม่กี่ปีข้างหน้า บริเวณนี้ของจังหวัดแพร่จะกลายเป็นจุดเชื่อมการขนส่งระบบราง

การเดินทางทั้งสองประเภทนี้จะเสริมสร้างศักยภาพในการเชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จังหวัดแพร่จะกลายเป็นจุดหนึ่งที่มีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาและผ่านไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านมากมาย

กมลพรรณ เวชสกุล ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ค.หัวฝาย อ.สูงเม่น จ.แพร่ ได้เกริ่นนำเรื่องนี้ก่อนจะบอกว่า “อ.สูงเม่นอยู่ติดกับ อ.เด่นชัย ดังนั้น ค.หัวฝายซึ่งอยู่ใน อ.สูงเม่นก็มีโอกาสเปิดรับนักท่องเที่ยวและติดต่อค้าขายกับชาวต่างประเทศมากขึ้นด้วย”

“สินค้าสำคัญของตำบลเราเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้ เช่น เฟอร์นิเจอร์ งานแกะสลัก เครื่องใช้ไม้สอย ของตกแต่งบ้าน ฯลฯ คนในตำบลเรามีอาชีพทำไม้มาแต่ดั้งเดิม เมื่อก่อนแค่ผลิต แต่เดี๋ยวนี้ทั้งผลิตและขายเอง มาตอนนี้คิดจะส่งไปขายต่างประเทศที่อยู่ใกล้ๆ เช่น ลาว พม่า จีน พอมีข่าวว่ารถไฟความเร็วสูงจะมาถึงเด่นชัย เราก็มีความหวังว่าจะมีนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติเข้ามาซื้อสินค้าของเรามากขึ้น”

“แต่เรามีปัญหาค่ะ... คือคนในตำบลของเราสื่อสารกับชาวต่างประเทศไม่รู้เรื่อง พอกคนต่างชาติเข้ามาซื้อของ เขาต่ออรอรากก็ไม่รู้จะพูดกับเขายังไง หรือจะโฆษณาบอกสรรพคุณสินค้าของเราว่า ดี เป็นไม้เนื้อแข็ง เป็นไม้สักทอง มอดไม่กิน มีอายุที่ใช้งานได้ งานของเราเป็นงานฝีมือ มองข้างนอกเป็นโต๊ะเรียบ แต่ข้างในมีลึนซึก มีที่เก็บแก้วพับเก็บได้... ก็อธิบายไม่ได้ เพราะคนทำไม่มีความรู้ไม่มาก จบป. 4 บ้าง กศน.บ้าง ลูกก็ไม่ได้ช่วยกิจการพ่อแม่ ไปเรียนไปทำงานที่กรุงเทพฯ กันหมด จะหาคนช่วยสื่อสารก็ยาก”

“บางทีพ่อค้าแม่ค้าเห็นคนต่างชาตินี้หลบเลยนะ เลยไม่ได้ขายของกัน”

“ข่าวว่ารถไฟไฟฟ้าความเร็วสูงจะมา พอดีกับมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” คณะกรรมการกองทุนฯค.หัวฝายก็มาคิดกันจริงจังว่า จะทำยังไงให้คนค้าขาย

บ้านเราพอจะรู้ภาษา พูดคุยกับชาวต่างชาติได้ เราเลยคิดโครงการอบรมภาษาต่างประเทศที่จำเป็นต้องใช้ คือภาษาอังกฤษกับภาษาจีน เพราะตอนนี้ลูกค้าเป็นคนจีนเยอะ เราทำโครงการฯ ใช้เงินทุนอุดหนุนจากกองทุนฯ 60,000 บาท มาเป็นค่าครูสอนภาษาและค่าวัสดุอุปกรณ์ ครูภาษาอังกฤษไม่ต้องพูดถึงอย่างภาษาจีนนี้ เราหาจ้างครูชาวจีนระดับปริญญาตรีมาสอนเลยนะ”

กมลพรรณเล่ารายละเอียดว่า โครงการอบรมทั้งสองภาษารับผู้เข้าอบรมโครงการละ 130 คน จากหมู่บ้านต่างๆ ในต.หัวฝายรวม 13 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 คนด้วยกัน โดยจัดโครงการอบรมภาษาอังกฤษเป็นคอร์ส 20 ชม. จัดอบรมทุกเย็นวันศุกร์ ตลอดเดือนสิงหาคม 2556 ส่วนโครงการอบรมภาษาจีน คอร์ส 60 ชม. จัดอบรมทุกเสาร์-อาทิตย์ในเดือนกันยายน 2556 เนื้อหาการอบรมเน้น การสนทนาและการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่สามารถนำไปใช้ในการพูดคุยกับลูกค้า เช่น คำทักทาย การนับเลข เวลา และประโยคถาม-ตอบที่ใช้กันบ่อยๆ

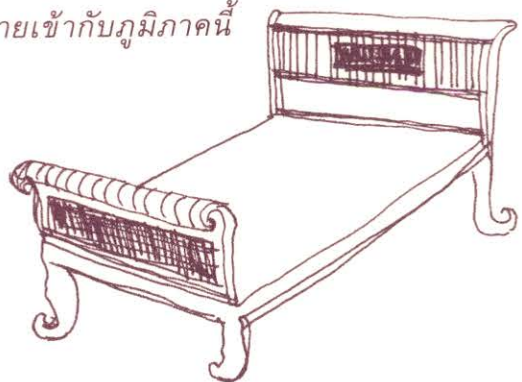
สำหรับผู้มีสิทธิ์เข้ารับการอบรมภาษา นอกจากเป็นสมาชิกของกองทุนฯ ซึ่งมีทั้งผู้ที่พอมีความรู้อยู่บ้าง เช่น ครู พยาบาล ฯลฯ และผู้มีความรู้น้อย เช่น แม่ค้า แม่บ้าน ฯลฯ โครงการฯ ได้พิจารณาให้คณะกรรมการกองทุนฯ ต.หัวฝายได้เข้ารับการอบรมด้วย ถือเป็นการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการฯ และหนุนเสริมกำลังใจให้คณะกรรมการฯ ซึ่งเป็นผู้ทำงานด้วยจิตอาสาไม่มีค่าตอบแทน

แม้ว่าผู้เข้ารับการอบรมครั้งนี้จะมีทักษะการเรียนรู้ภาษาที่แตกต่างกัน แต่จากเสียงสะท้อนของผู้เข้าอบรมบอกว่า อย่างน้อยที่สุดก็เป็นความรู้ติดตัว ทำให้กล้าจะสื่อสารกับคนต่างบ้านต่างเมือง ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมต้องการให้มีการอบรมต่อเนื่อง เพื่อฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น และใช้ได้จริง เตรียมพร้อมอย่างเต็มที่ รับประโยชน์จากชาวต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาเมื่อรถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อม ต.หัวฝายเข้ากับภูมิภาคนี้ เป็นหนึ่งเดียว ♦

งานแกะสลัก

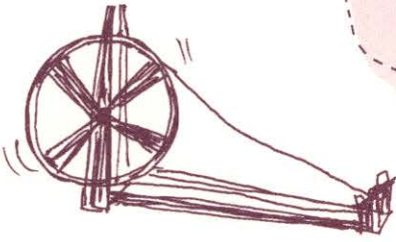


เฟอร์นิเจอร์



การวางรากฐานและระบบงานอย่างรักกลม

ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน
เงินทุนหมุนเวียน : 60,000 บาท/กลุ่ม



ต้องดูแลกัน
ปรึกษาหารือ
ฟังความคิดเห็นกัน
ยอมรับเงื่อนไข
กติการ่วมกัน
สร้างประชาธิปไตย
ในกลุ่มเล็ก ๆ
ที่ฝึกให้คนตั้งและ
ทำตาม 'เงื่อนไข' ที่
วางไว้ร่วมกัน



“เราเริ่มจากศูนย์” อูไร ปัญญา ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน พูดถึงจุดเริ่มต้นการดำเนินงาน “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ของต.บ้านกาศ ซึ่งเป็นชุมชนที่ล้อมรอบด้วยภูเขา ตั้งอยู่ห่างไกลตัวจังหวัดเกือบ 200 กม. การประสานงานจากจังหวัดสู่ชุมชน เป็นไปได้ยาก ทั้งสัญญาณโทรศัพท์ก็ไม่ค่อยดี แต่งานของกองทุนฯ ต.บ้านกาศ กลับรุดหน้าไปก่อนตำบลอื่น มีโครงการที่ได้รับการอนุมัติมากถึง 21 โครงการ มีโครงการที่ประสบความสำเร็จ เพิ่มรายได้ให้สมาชิก และสามารถชำระเงินคืน ก่อนตำบลอื่นๆ อีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการฯ ตำบลมีความตั้งใจจริง อดทนฝ่าฟันระยะตั้งไข่ไปด้วยตนเอง

อูไรเล่าว่า “เริ่มแรกทางจังหวัดไม่ได้อธิบายรายละเอียด ว่าเราจะต้องทำอะไร อย่างไร มีคู่มือชี้แจงมาให้เล่มหนึ่ง เราต้องค่อยๆ ศึกษาจากคู่มือ พอดีที่ทีมงานของเราได้รับราชการครุมาก่อน ก็เข้าใจเรื่องการทำเอกสาร เรียกว่าเป็นโอกาสดีที่ได้คนทำงานมีจิตสาธารณะ มีความสามารถและประสบการณ์ต่างกัน เช่น ประธานเป็นส.อบต. (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) เลขาฯกับเหรัญญิกเป็นข้าราชการครูเกษียณ ฯลฯ มาทำงานร่วมกัน ที่สำคัญทุกคนมีความรับผิดชอบสูง ทำงานจริงจัง ทำงานกันได้ลงตัว จนกระทั่งได้ไปประชุมที่ลำปางก็ได้ความรู้มากขึ้น”

“เนื่องจากคณะทำงานของเรามีประสบการณ์ในการทำงานชุมชนมาก่อน ใกล้ชิดและรู้พื้นเพของชาวบ้านเป็นอย่างดี ทำให้ลงพื้นที่สื่อสารงานกองทุนฯ กับชาวบ้านได้อย่างราบรื่น ที่แรกชาวบ้านคิดว่ารัฐบาลจะให้เงินก้อนหนึ่งแก่สตรี มาให้หมู่บ้านบริหารจัดการเองเหมือนกองทุนเงินล้าน เราต้องอธิบายชาวบ้านว่าเงินนี้อยู่ที่จังหวัด คุณต้องทำโครงการขอไป และต้องทำกันเป็นกลุ่ม”

เรื่องการดำเนินงานเป็นกลุ่ม อูไรและคณะกรรมการฯ เห็นพ้องต้องกันว่า มีความสำคัญมาก เพราะทำให้เกิดชุมชนที่ต้องดูแลซึ่งกันและกัน ประธานกลุ่มต้องติดตาม ปรึกษาหารือ ฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับเงื่อนไขกติการ่วมกัน เกิดการสร้างประชาธิปไตยในกลุ่มเล็กๆ และเป็นสังคมเล็กๆ ที่ช่วยควบคุมไม่ให้คนทำผิดเงื่อนไข ซึ่ง “เวลาจะเอาใครมารวมกลุ่ม ก็ต้องดูว่าเป็นคนที่พร้อมจะร่วมกันรับผิดชอบหรือไม่ จะสร้างปัญหาให้กลุ่มหรือไม่ หรือคนที่มีปัญหามาก่อนก็เริ่มปรับตัว ไม่เช่นนั้นสังคมจะลดยแพไม่ให้เข้ากลุ่ม”

อุไรเล่าอีกว่าคณะกรรมการฯ มีการประชุมกันทุกเดือนเพื่อพิจารณาโครงการของสมาชิก ช่วยสมาชิกซึ่งส่วนมากเป็นชนเผ่าเขียนโครงการ “เขาเขียนไม่เป็น แต่จะมาเล่าให้เราฟัง เราก็จะถามว่าเป็นโครงการอย่างไร ขั้นตอนเป็นอย่างไร แล้วช่วยเขาเขียนโครงการให้”

“ในการพิจารณาโครงการ คณะกรรมการฯ ต้องเข้มแข็ง จริงจัง สร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกว่า เราพิจารณาตามระเบียบที่วางไว้ โดยจะมีตัวแทนหมู่บ้านที่รู้ข้อมูลความจริงในพื้นที่ดีที่สุดเข้าร่วม เอกสารของเราก็รัดกุมมาก มีการเซ็นรับส่ง บัญชีคุมลูกหนี้ มีแบบสอบถาม มีหนังสือแจ้งเดือนการชำระหนี้ เป็นเอกสารตามระเบียบ 8 ข้อในคู่มือ มีการตรวจสอบ ติดตาม”

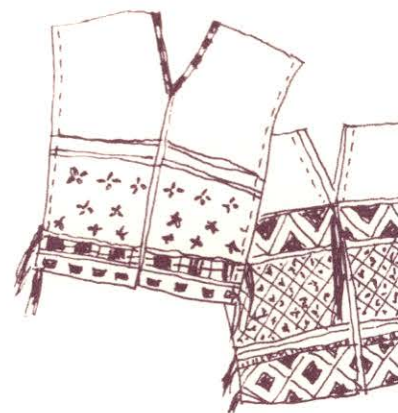
“ขณะเดียวกันคณะกรรมการต้องคำนึงถึงเรื่องการคืนเงินต้นด้วย เราต้องช่วยชาวบ้านหาวิธีที่จะทำให้คืนทุนได้ด้วย ไม่งั้นจะมีปัญหา ไม่พินต้องไปกู้ยืมนอกระบบ ต้องยอมรับว่าชุมชนมีกองทุนฯ เข้ามาเยอะ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กขคจ. กองทุนออมทรัพย์ SML ชาวบ้านกู้ตรงนั้นมาโปะตรงนี้ เพราะฉะนั้นเราต้องสอนให้ชาวบ้านคิดเป็นด้วย ช่วยให้เขามั่นคงยั่งยืน เช่น คิระบบการคืนเงินเป็นงวดๆ เพื่อลดภาระผู้กู้ ดอกก็จะลดลงด้วย ก็ตกลงกันว่า มีการเก็บเงินคืนเป็นงวดเข้าบัญชีกลุ่ม แล้วโอนเข้าบัญชีตำบลและต่อไปยังจังหวัด”

“ตอนนี้ 21 โครงการได้ส่งคืนทุนมาราว 1 ใน 4 แล้ว เราสามารถเอาเงินที่คืนมานำไปสนับสนุนกลุ่มอื่นได้”

สำหรับโครงการโดดเด่นที่ประสบความสำเร็จของตำบล เป็นโครงการผ้าทอกะเหรี่ยงซึ่งเป็นงานภูมิปัญญาของชนเผ่า ตลอดมาเมื่อเตอร์เข้ามาทั้งจากทางเชียงใหม่และต่างประเทศ แต่ไม่สามารถขยายกำลังการผลิตได้ตามความต้องการของตลาด จนกระทั่งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเข้ามายัง ต.บ้านกาศ กลุ่มได้รับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน 60,000 บาท ซึ่งกลุ่มได้นำไปซื้ออุปกรณ์เพิ่มและปรับปรุงพัฒนาตลาดและขยายผลิตภัณฑ์ ช่วยเพิ่มรายได้ให้สมาชิกกลุ่มจากมีรายได้ 3,000 บาท/คน/เดือน เพิ่มเป็นประมาณ 5,000 บาท/คน/เดือน และขณะนี้สามารถชำระคืนเงินเป็นงวดๆ แล้วด้วย”

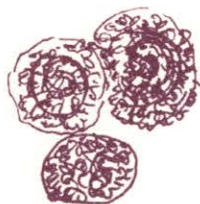
นับเป็นความสำเร็จที่อุไรและคณะกรรมการฯ ต.บ้านกาศกล่าวว่า “มาถึงจุดนี้ ไม่มีอะไรเป็นเรื่องยากแล้วสำหรับการดำเนินงานกองทุนฯ” ♦

ผ้าทอกะเหรี่ยง



ข้าวแต๋นส่งออก

ต.บ้านเป่า อ.เมือง จ.ลำปาง
เงินทุนหมุนเวียน : 21 กลุ่ม



กลุ่มทำข้าวแต๋น
ขนาดเล็กต้องการ
เงินทุนหมุนเวียน
กลุ่มผู้ผลิตขนาดกลาง
ต้องการเงินทุน
ไปขยายกำลังการผลิต
กลุ่มผลิตข้าวแต๋น
ขนาดใหญ่ ต้องการ
เงินทุนไปสร้างโดม
พลังงานแสงอาทิตย์
ให้การผลิตได้
มาตรฐานสากล
เพื่อส่งออกสู่อาเซียน



ชาวบ้านตำบลบ้านเป่า อ.เมือง จ.ลำปาง มี “ข้าวแต๋นน้ำแดงโม” เป็นผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อของตำบล สร้างงานสร้างรายได้ให้ชาวบ้านอย่างเป็นล่ำเป็นสัน และมีเป้าหมาย จะต้องส่งออกไปขายต่างประเทศ

แต่ทว่าระหว่างเส้นทางการเติบโต กลุ่มผู้ผลิตข้าวแต๋นต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ นานา เริ่มตั้งแต่ปัญหาการค้าวัตถุดิบสำคัญ คือ ข้าว

ป่าบุญทิน บุญทวี ประธานคณะกรรมการ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ต.บ้านเป่า และประธานเครือข่าย OTOP เล่าว่า “ตำบลเราปลูกข้าวได้เยอะก็จริง แต่โรงสีรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนากก.ละ 12-14 บาท ในขณะที่กลุ่มฯ ต้องซื้อข้าวที่สีแล้วมาทำข้าวแต๋นกก.ละ 35-40 บาท ราคามันต่างกันมาก”... ด้วยความเข้มแข็งของชุมชน ชาวบ้านรวมตัวกันเอาข้าวมาสีที่โรงสีข้าวของหมู่บ้าน แล้วขายให้สมาชิกไปทำข้าวแต๋นในราคาถูก

แม้จะจัดการแก้ปัญหาไปเปลาะหนึ่งแล้ว แต่การจะพัฒนาข้าวแต๋นให้เป็นสินค้าขึ้นดีถึงขนาดส่งออกต่างประเทศตามเป้าหมายที่ตั้งความหวังนั้นต้องใช้ทุนสูงในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยขยายกำลังการผลิต ป่าบุญทินและคณะกรรมการฯซึ่งมีประสบการณ์ทำงานดูแลชุมชนมานาน เห็นร่วมกันว่า “ถ้าเราจะไปกู้ธนาคารอย่าง แบงก์ SME หรือกองทุนอุตสาหกรรม ก็ต้องเป็นโครงการใหญ่ๆ ไหนจะต้องมีข้าราชการค้ำประกัน มันยุ่งยาก ดอกเบี้ยก็สูงกว่ารายเล็กรายน้อยๆไม่ได้”

“พอมีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเข้ามา เปิดโอกาสให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ดอกเบี้ยต่ำอย่างง่าย ๆ โดยมีเงื่อนไขไม่ยุ่งยาก เพียงแต่สมัครเป็นสมาชิกแล้วเสนอโครงการมาให้พิจารณา การพิจารณาก็มีกรอบแนวการทำงานของคณะกรรมการตั้งแต่ระดับประเทศ จังหวัด ตำบล และหมู่บ้าน เป็นเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม เราจึงเลือกที่จะใช้เงินหมุนเวียนจากกองทุนฯ”

ด้วยความเข้าใจในวัตถุประสงค์และแนวทางของกองทุนฯ นี้เอง ผู้ผลิตข้าวแต๋นที่มีอยู่จำนวนมากใน ต.บ้านเป่าจึงมีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนดอกเบี้ยถูกในบรรดาสมาชิกสตรีกองทุนฯ ของตำบลบ้านเป่า 400 คน มีกลุ่มผลิตข้าวแต๋นได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนฯ หลายกลุ่ม หลายระดับ ทั้งกลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มขนาดกลาง และกลุ่มขนาดใหญ่

กลุ่มทำข้าวแต๋นขนาดเล็ก ทำกันในครัวเรือนเดือนละประมาณ 20-30 กก./หลังคาเรือน กลุ่มนี้ต้องการเงินทุนมาหมุนเวียน กลุ่มผู้ผลิตข้าวแต๋นขนาดกลางต้องการเงินทุนไปขยายสถานที่ผลิต และกลุ่มผู้ผลิตข้าวแต๋นขนาดใหญ่ต้องการเงินทุนไปสร้างโดมตากข้าวแต๋นพลังงานแสงอาทิตย์ ที่กระทรวงพลังงานพัฒนาขึ้นโดยอุดหนุนเงินส่งเสริมการประหยัดพลังงานจำนวนหนึ่งให้บางส่วน โดยผู้ผลิตต้องลงทุนเป็นหลัก

“ปกติเราดากข้าวแต๋นตามธรรมชาติที่ลานบ้าน ใช้เวลา 2 วันเต็มๆ แต่ถ้าตากในโดมพลังงานแสงอาทิตย์ ตากวันนี้พรุ่งนี้เช้าก็เก็บได้ เป็นการประหยัดเวลาดากได้ทุกฤดู แล้วยังแน่ใจได้ในเรื่องความสะอาด ปลอดภัยปลอดเชื้อโรค ถูกหลักอนามัยด้วย” ป้าบุญทินให้รายละเอียด

เงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ทำให้กลุ่มข้าวแต๋นมีทุนสร้างโดมพลังงานแสงอาทิตย์ได้สำเร็จ

“การตากข้าวแต๋นในโดมพลังงานแสงอาทิตย์ทำให้ข้าวแต๋นได้อยู่ ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และได้มาตรฐาน GMP หรือมาตรฐานรับรองอาหารระดับสากล และก็ทำให้ขยายการผลิตได้ ตามที่เราวางแผนไว้ว่าจะต้องส่งข้าวแต๋นไปสู่ตลาดอาเซียน 10 ประเทศ ตอนนี้อยู่ที่เชียงรายเราส่งออกทางด่านแม่สาย ทางด่านแม่สอดก็ส่งไปถึงลาว สระแก้วไปเขมร ส่วนทางใต้เราส่งทางสายการบินไทยไป”

ป้าบุญทินกล่าวว่า “การส่งออกช่วยให้เราไม่ต้องกังวลกับการแข่งขันกับตลาดภายในประเทศ การขยายตลาดทำรายได้ให้กับผลประกอบการมากกว่า”

ป้าบุญทินสรุปผลประกอบการผลิตข้าวแต๋นหลังได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีว่า ทำให้กลุ่มมีกำไรอัตรากว้างเพิ่มขึ้น 40% เป็นอย่างน้อย กระจายงานกระจายรายได้สู่กลุ่มสมาชิกสตรี ผู้สูงอายุที่ผลิตข้าวแต๋นในตำบลบ้านเป้าได้อย่างกว้างขวางกว่า 3,000 ราย แล้วยังกระจายส่งงานไปนอกพื้นที่อีกด้วย

ด.บ้านเป้าบรรลุเป้าหมายส่งข้าวแต๋นสู่ระดับสากลแล้ว และยังมีหน้าต่อไปเป็นตำบลต้นแบบที่พร้อมจะเป็นศูนย์เรียนรู้ ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มอาชีพผลิตข้าวแต๋น ยังมีกลุ่มเพาะพันธุ์ไม้ประดับ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มถนอมอาหาร กลุ่มสมุนไพร ฯลฯ เปิดให้ผู้สนใจในพื้นที่อื่นๆ ได้เรียนรู้อีกด้วย ♦



ข้าวแต๋น



จาก 'ขายแรง' ทอผ้า มาเป็นเจ้าของกิจการ

ต.เวียงยอง อ.เมือง จ.ลำพูน

เงินทุนหมุนเวียน : 100,000/200,000 บาท/กลุ่ม



สมาชิกที่มาขอรับเงิน
ทุนหมุนเวียนมีมากมาย
ผู้คนที่ทำงาน
หาเข้ากันคำต้องการ
ความช่วยเหลือจาก
กองทุนฯ เพราะ
พวกเขาไม่สามารถ
จะไปกู้เงินตามธนาคาร
ที่ต้องใช้หลักทรัพย์ได้
จึงหวังพึ่งตรงจุดนี้
ภูมิใจที่ได้มาทำหน้าที่
ปลดภาระการแบกรับ
การกู้เงินนอกระบบได้



ผ้าทอเวียงยองของ ต.เวียงยอง อ.เมือง จ.ลำพูน เป็นผ้าทอยกดอกที่มี
ลวดลายสวยงามวิจิตรบรรจง ชาวบ้านได้รับการถ่ายทอดศิลปะการทอผ้านี้มา
ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เจ้าดารารัศมี พระราชชายา เป็นผู้นำความรู้เรื่องการทอ
ผ้าไหมยกดอกจากราชสำนัก มาถ่ายทอดให้ชายาเจ้าเมืองลำพูน และเผยแพร่
สู่ชาวบ้าน จนกระทั่งลำพูนกลายเป็นศูนย์กลางการทอผ้าไหมยกดอกที่สำคัญ

ชาวบ้านเวียงยองทอผ้ายกดอกกันเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม คนที่ไม่มี
เงินทุน จะ 'ขายแรง' ทอผ้า โดยนายทุนเป็นผู้ออกเงินซื้อไหมและฝ้ายให้ เมื่อ
ชาวบ้านทอเสร็จนำผ้ามาขาย นายทุนค่อยหักค่าฝ้ายหรือไหมออกก่อนรับซื้อ

ครั้ง "กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี" ได้เข้ามายัง ต.เวียงยอง เปิดโอกาสให้
สตรีเข้าถึงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำ สตรีที่ทอผ้าเห็นเป็นโอกาสที่จะตั้งกลุ่มดำเนิน
กิจการด้วยตนเอง จึงรวมกลุ่มกัน 5 คนเขียนโครงการขอรับการสนับสนุน
กึ่งทอง มณีเหล็ก ประธานคณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรี ต.เวียงยองบอกว่า
ในจำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด 11 โครงการของ
ตำบล กลุ่มสตรีทอผ้าได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด 6 กลุ่ม มีกลุ่ม
ทอผ้าฝ้าย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 100,000 บาท กลุ่มทอผ้าไหม 1 กลุ่มได้รับอนุมัติ
200,000 บาท เนื่องจากต้นทุนสูงกว่า

กลุ่มสตรีทอผ้าเวียงยองรายย่อยเปลี่ยนสถานะเป็นเจ้าของกิจการ ทั้งผลิต
งานเอง ขายเอง แล้วยังกระจายงานให้ชาวบ้านอื่นๆ ทำ กลุ่มทอผ้าทั้ง 6 กลุ่ม
รวมตัวเป็นเครือข่าย มีการช่วยเหลือกันในเรื่องสินค้าและการขาย การหาตลาด
กลุ่มใดสินค้าขาดก็สามารถขอจากกลุ่มอื่นๆ มาทดแทนได้ โดยคณะกรรมการ
กองทุนฯ ช่วยหาตลาดอีกทางหนึ่ง เช่น ติดต่อกับกลุ่มองค์กรสตรีให้มาตัดชุด
พื้นเมืองสำหรับออกงานด้วยผ้าทอของกลุ่ม เป็นต้น

คณะกรรมการฯ จังหวัด และตำบลต่างแสดงความรูสึกว่า "ช่วงแรกต้อง
เหนื่อย ประชุมบ่อย ทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ ตั้งกฎเกณฑ์ ต้องให้ความเข้าใจ
กับสมาชิกหลายรอบ หลายระดับ เพื่อให้ความคิดไปในทิศทางเดียวกัน"
หลังอบรมสมาชิกให้สามารถเขียนโครงการฯ เสนอขอรับทุน คณะกรรมการฯ
ตำบลยังทำงานกลั่นกรองโครงการอย่างพิถีพิถันก่อนส่งไปยังจังหวัด หลังกลุ่มฯ
ได้รับทุน ยังได้ติดตามสมาชิกอย่างใกล้ชิดเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่
เกิดขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนคอยส่งเสริมสนับสนุน

ความสำเร็จของโครงการนี้รวมไปถึงโครงการอื่นๆ อยู่ที่สมาชิกปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ การรวมกลุ่มทำให้เกิดการช่วยเหลือดูแลกัน การคืนเงินตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ ตามความเป็นจริงของช่วงเวลาที่เกิตรายได้ คณะกรรมการกองทุนฯ ต.เวียงยอง ได้วางแผนมอบรางวัลประกาศเกียรติคุณแก่กลุ่มสมาชิกที่ส่งเงินคืนตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ ใช้เป็นหลักฐานยืนยันความสำเร็จของกลุ่มและเป็นเครดิตในการพิจารณาให้ทุนสนับสนุนครั้งต่อไป

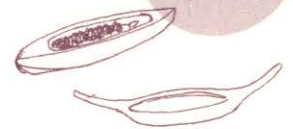
กรรมการฯ ท่านหนึ่งสะท้อนว่า “ทำให้รู้ว่าสมาชิกที่มาขอรับเงินทุนหมุนเวียนมีมากมาย ผู้คนที่ทำงานหาเช้ากินค่ำต้องการความช่วยเหลือจากกองทุนฯ เพราะพวกเขาไม่สามารถจะไปกู้เงินธนาคารที่ต้องใช้หลักทรัพย์ จึงหวังพึ่งตรงจุดนี้ ภูมิใจที่ได้มาทำหน้าที่ปลดภาระการแบกรับการกู้เงินนอกระบบได้บ้าง”

ในการถอดประสบการณ์ความสำเร็จของตำบล คณะกรรมการฯ ทั้งในระดับจังหวัด ตำบลและสมาชิก พบว่าเกิดมาจากความสามัคคี มีน้ำใจ เสียสละ และการมีส่วนร่วมระหว่างกรรมการฯ กับสมาชิก สื่อสารกันได้ง่าย มีการกระจายงานแต่ละคนมีความรับผิดชอบสูง เคารพในความคิดเห็นผู้อื่น การมีคณะกรรมการฯ ที่มาจากหลากหลายอาชีพ ทำให้ได้ทักษะของคนมีความสามารถที่เกื้อหนุนกัน ได้รอบด้าน และทุกคนต่างภูมิใจ เพราะไม่เพียง “สตรีมีรายได้เพิ่มขึ้น ยังส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น” “ได้อยู่ดี กินดี” “สตรีมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทุนทางสังคม ทุนที่เป็นเงินและทุนที่ไม่ใช่เงิน” “มีความสามัคคีต่อกัน” “ครอบครัวอบอุ่น” “ได้รับความรู้” ยังสร้างชื่อเสียงให้บ้านเกิดเมืองนอนด้วย ทั้งอยากบอกประโยชน์หนึ่งดังๆ ให้คนทั้งประเทศได้ยืมว่า “ให้แกร่งเหมือนมด อุดเหมือนกา กล้าเหมือนหญิง”

ถึงทองกล่าวว่า ที่ผ่านมานี้ในตำบล ผู้หญิงต่างช่วยเหลืองานชุมชนมาตลอด แต่ยังไม่ค่อยมีใครเห็นความสำคัญกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ทำให้สตรีเวียงยองได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน แสดงศักยภาพที่มีอยู่ของตนเอง มีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้เพิ่ม

“ตอนนี้เรามีแหล่งเงินทุน เราช่วยเหลือผู้หญิงด้วยกันได้ เรามีศักดิ์ศรีมากขึ้น” ♦

กระสวยทอผ้า



ผ้าทอยกดอก





ขุนโค ขายง่าย

ศ.วังน้ำขาว อ.ค่านลานหอย จ.สุโขทัย
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท/กลุ่ม



การที่กองทุนฯ
ส่งเสริมให้สมาชิก
ทำงานแบบรวมกลุ่ม
ทำให้ได้เรียนรู้เรื่อง
การวางแผนงาน
มีความรับผิดชอบ
มากขึ้น ใส่ใจกับ
รายละเอียดเพื่อให้
ผลงานออกมามี
ประสิทธิภาพประสพ
ตามที่ตั้งไว้ และช่วย
ให้ความสัมพันธ์
ที่มีต่อกันดีขึ้น ดูแล
เอื้ออาทรกันในกลุ่ม



“ชุมชนเราเลี้ยงโคมานานแล้ว คนสมัยก่อนนิยมยกโคเป็นมรดกให้ลูกหลาน จะให้ใครก็ตัว ก็บอกกันไว้ ทุกคนในตำบลจึงคุ้นเคยกับการเลี้ยงโค เพราะพวกเราเป็นชาวไร่ชาวนา เกิดมาก็เห็นโคอยู่ในคอกแล้ว” สุนทิน โตพ่วง ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.วังน้ำขาว ย้อนความเป็นมาของอาชีพเลี้ยงโคที่ทำให้ผู้หญิงหมู่ 13 ต.วังน้ำขาว ทำเป็นอาชีพเสริม ส่งผลให้ชีวิตและครอบครัวพวกเขาดีขึ้น

เมื่อสุนทินและคณะกรรมการฯได้ประชาสัมพันธ์เรื่อง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” และจัดเวทีประชุมชี้แจงให้สมาชิกทราบกฎระเบียบ เรียนรู้การเขียนโครงการแล้ว สมจิตร์ เพ็ชรพูล มองเห็นโอกาสสร้างรายได้เพิ่ม จึงรวมกลุ่มกับเพื่อนเขียนโครงการกลุ่มเลี้ยงโค ได้เงิน 200,000 บาท เป็นทุนซื้อโค 10 ตัว มาเลี้ยง ให้อาหาร วิตามิน เกลือแร่ ใช้เวลาเพียง 4 เดือนก็ส่งขายได้

พวกเขาขายโคที่เลี้ยงจนอ้วนในราคา 250,000 บาท ได้กำไร 50,000 บาท นำมาแบ่ง ได้คนละ 8,000 กว่าบาท ส่วนต้นทุนนำไปซื้อโคเลี้ยงต่อ เพราะยังไม่ถึงเวลาคืนทุนที่ตกลงกันไว้ 2 ปี

สุนทินเล่าว่า อาชีพเลี้ยงโคสอดคล้องกับวิถีชีวิตพวกเขา เพราะใช้ต้นทุนต่ำ หญ้าไม่ต้องซื้อ คอกไม่ต้องเช่า แต่ก่อนหน้านี้ขาดเงินทุน เมื่อได้เงินจากกองทุนฯ จึงใช้ซื้อโคทั้งหมด ส่วนอาหารเสริมไม่แพงมาก ใช้เงินส่วนตัวซื้อได้

“กลุ่มนี้อยากได้เงินเร็ว เลยซื้อโคผอมๆ จากตลาดค้าโคมาเลี้ยง บำรุงให้อ้วนแล้วขายต่อใช้เวลาแค่ 4 เดือน ถ้าใครไม่รีบ ซื้อลูกโคมาเลี้ยง จะได้ต้นทุนโคถูกกว่าเยอะ แต่ใช้เวลานาน กว่าส่งขายได้”

ทุกๆ เข้าสมาชิกในกลุ่มจะผลัดเวรกันพาโคไปและเล็มหญ้าจนอิ่มหน้า ก่อนพาเข้าคอกในช่วงเย็น ตกค่ำก็สุมไฟไต้ยุ่ง เมื่อถึงเวลาใกล้ส่งขาย จึงค่อยให้หัวอาหารและเกลือแร่

“สมาชิกตั้งใจทำงาน รับผิดชอบ ไม่เล่นการพนัน ตั้งแต่แรกที่คุยกันว่าทำงานกลุ่มต้องรับผิดชอบร่วมกันนะ เขารับปากและทำได้จริง ทุกวันนี้เขามีรายได้เพิ่ม มีเงินส่งลูกเรียนหนังสือได้สบาย สมาชิกและคนในครอบครัวมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ”

“สมาชิกบางคนเอาที่นาจำนวน 10 ไร่ของตนเองให้กลุ่มใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงโค พอขายโคแล้ว กลุ่มจะหักเงินกำไรจากการขายโคตัวละ 500 บาทให้เจ้าของที่ เพราะเขาเสียสละเอาที่ดินทำนามาปลูกหญ้าแทน”

การที่กองทุนฯ ส่งเสริมให้สมาชิกทำงานแบบรวมกลุ่ม ทำให้พวกเขาเกิดการเรียนรู้เรื่องการวางแผนงาน มีความรับผิดชอบมากขึ้น ใส่ใจกับรายละเอียด เพื่อให้ผลงานออกมาดี บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งยังช่วยให้สมาชิกมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น วิธีจัดการความสัมพันธ์ ดูแลเอื้ออาทรกันในกลุ่ม คือ ภาพความรัก สามัคคี ที่ทำให้คณะกรรมการตำบลมีความสุขตามไปด้วย

“ดิฉันภูมิใจที่มีส่วนช่วยให้สมาชิกได้รับเงินทุนหมุนเวียนไปพัฒนาอาชีพ ซึ่งการทำงานสร้างรายได้เพิ่มให้ครอบครัว ทำให้พวกเขามองเห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้น”

นอกจากประธานคณะกรรมการฯ ตำบลที่มีใจทำงานเต็มร้อย ติดตามผล ให้คำปรึกษา แนะนำแก่สมาชิกในทุกเรื่อง คณะกรรมการฯ ยังจัดทำโครงการ กองทุนเงินออมให้สมาชิกออมเงินคนละ 100 บาทต่อเดือน เพื่อให้เป็นเงิน ทุนหมุนเวียนอีกส่วน ความสำเร็จที่เกิดขึ้นอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากคณะกรรมการฯ ทุกระดับ ทั้งคณะกรรมการฯ จังหวัดที่คอยให้คำปรึกษา สนับสนุน สถานที่ทำงาน วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็น คณะกรรมการฯ ตำบลที่ช่วยดูแล ผลักดันงานกับกลุ่มสมาชิกภาคีเครือข่าย เช่น พัฒนาชุมชนและองค์กรส่วน ท้องถิ่นที่เข้ามาหนุนเสริมในเรื่องงบประมาณ และการเชื่อมเครือข่ายให้กับ คณะกรรมการตำบลและสมาชิก

มาถึงวันนี้ ทุกฝ่ายต่างรู้สึกดีใจที่กองทุนฯ เห็นความสำคัญของสตรี ทำให้ทุกคนมีโอกาสร่วมช่วยกันพัฒนาสมาชิกในตำบลได้รับเงินทุนหมุนเวียนไปพัฒนาอาชีพ และพวกเขาก็ทำได้ดี สะท้อนให้เห็นว่า ถ้าผู้หญิงมีความกล้า และเข้มแข็งพอ ก็สามารถที่จะเป็นผู้นำที่เก่งได้

ท้ายที่สุดคือ ทุกคนอยากขอบคุณรัฐบาลที่ให้โอกาสผู้หญิงได้ทำประโยชน์ ให้กับสังคม ครอบครัว

ชีวิตได้เรียนรู้ เข้าใจชุมชน และเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ มากขึ้น ♦

หญ้าเลี้ยงโค





ธุรกิจผลิตบายศรี ที่เมืองลพบุรี

ต.ไร่อ้อย อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์
เงินทุนหมุนเวียน : 30,000 บาท



งานเหล่านี้สามารถทำได้ที่บ้าน ทำให้ครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันสร้างรายได้ ครอบครัวผูกพันสมาชิกกองทุนฯ ต.ไร่อ้อย รู้สึกว่า “สตรีมีพลังมากมายที่จะพัฒนาตนเอง” “รู้สึกมีเกียรติที่ได้เป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี”



พานบายศรีประดับมาลัยดอกไม้สดทรงสูง เด่นเป็นสง่าสะกดตาทุกคนที่พบเห็น ตั้งโชว์ในห้องโถงโรงแรมอมรินทร์ ลากูน จ.พิษณุโลก ในงาน “สัมมนาถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบ โครงการหนุนเสริมศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2556 ที่ผ่านมา

พานบายศรีนี้เป็นผลิตภัณฑ์เด่นของ ต.ไร่อ้อย อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์ กลุ่มสตรีหมู่ 5 ภาคภูมิใจนำเสนอ เพราะคืออาชีพที่ทำให้พวกเธอได้ใช้ชีวิตในภูมิลำเนาอย่างมีความสุข

“เราอยู่กับแม่อายุมากแล้ว ออกไปทำงานนอกพื้นที่ไม่ได้ ทำงานอย่างนี้นอกจากได้เงินแล้ว ยังได้ดูแลแม่ด้วย” ณิชฐพร ตาอ่ำ ประธานโครงการรับทำบายศรีร้อยมาลัยจัดดอกไม้สด พุดถึงอาชีพซึ่งทำให้เธอได้ทำหน้าที่ลูกอย่างสมบูรณ์ และมีรายได้พอเพียงต่อการเลี้ยงชีวิต

ณิชฐพรเริ่มทำบายศรีเมื่อ 8 ปีที่แล้ว เพราะมีพระในวัดดินแดงซึ่งเป็นวัดหนึ่งใน ต.ไร่อ้อย สอนให้เพื่อใช้ในงานพิธีต่างๆ ก่อนพัฒนาเป็นงานสร้างรายได้ในที่สุด

“ทางวัดมีงานบวชและงานบวงสรวงวิหารทุกปี ครอบครัวเราทั้งแม่ นำหลานช่วยกันทำบายศรีตลอด พระท่านสอนให้ทำแบบหุ่นแบบนี้ หลังๆ เราซื้อหนังสือมาดู และฝึกทำเองด้วย พอคนเห็น เริ่มจ้างทำ เอาไปใช้งานบวช งานแต่งงาน แก้วบน ฯลฯ”

บายศรีถูกใช้ในงานมงคลของคนไทย ที่เชื่อว่า ทุกคนเกิดมามีขวัญ คอยประคับประคองให้ชีวิตก้าวเดินอย่างมั่นคง จึงต้องมีการทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ เสริมพลังใจให้คนเข้มแข็ง มีสติ และไม่ประมาท

ณิชฐพรมีงานทำต่อเนื่อง แต่รับงานมากไม่ได้ เพราะไม่มีพาน วัสดุอุปกรณ์ของตัวเอง ต้องยืมจากวัดเป็นหลัก เมื่อได้เงินทุนหมุนเวียน 30,000 บาท จาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เธอจึงนำไปซื้อพาน โตก ฯลฯ ส่วนใบตองหาได้ใกล้บ้าน “ตอนนี้รับจ้างทำตามออเดอร์ได้มากขึ้น ทั้งงานแต่งงานบวช ฯลฯ”

ไม่ต้องกังวลกลัวไม่มีงานใช้แล้ว ไม่เหมือนเมื่อก่อนเคยไปเยี่ยมแล้ววัดไม่มีให้ เพราะต้องใช้เหมือนกัน” เธอเล่าพลางหัวเราะ

คณะกรรมการ ต.ไร่ฮ้อยทำงานกันอย่างแข็งขัน มีเป้าหมายรณรงค์ให้สตรีในตำบลสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนให้ได้ 80% ของจำนวนประชากรสตรีที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป นอกจากร่วมกับสมาชิกทอดผ้าป่า “สามัคคีสตรีรวมใจ” พัฒนาที่ทำการกองทุน ซึ่งได้รับการสนับสนุนสถานที่จากอบต. ไร่ฮ้อย ยังให้ความรู้เรื่องการเขียนโครงการ ติดตามตรวจสอบ และสนใจพัฒนาศักยภาพสตรี สนับสนุนกลุ่มบ้ายศรีฯ และแนวอาชีพและฝึกทำบ้ายศรีแก่สตรีและเยาวชนในตำบล ทุกวันนี้มีเด็ก ๆ นับ 10 คนแวะเวียนเข้ามาช่วยทำบ้ายศรีอย่างจริงจัง “เขาจะมาช่วยทำช่วงวันเสาร์อาทิตย์ กับปิดเทอม เพราะเป็นงานเย็บมือ ต้องทำแข่งกับเวลา ไม่อย่างนั้นใบตอง ดอกไม้จะไม่สด ใช้งานไม่ได้”

ณัฐพรและเพื่อนมีงานบ้ายศรีทำตลอดทั้งปี เพราะนอกจากตำบลจะมีงานบุญ งานบวช บ่อยแล้ว ทางคณะกรรมการ จังหวัดและตำบลนอกจากติดตาม แนะนำ ยังช่วยสนับสนุน บอกต่อ ทำให้ได้ลูกค้าเพิ่ม การทำบ้ายศรี กระทั่ง พานพุ่ม กรวยดอกไม้ งานใบตองอื่นๆ ที่สมาชิกใน ต.ไร่ฮ้อยเรียนรู้จากณัฐพรทำให้เธอภูมิใจ งานเหล่านี้สมาชิกสามารถทำได้ที่บ้าน ทำให้ครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันสร้างรายได้ ขณะเดียวกันครอบครัวก็ผูกพันอบอุ่น

สมาชิกกองทุน ต.ไร่ฮ้อย รู้สึกว่า

“สตรีมีพลังมากมายที่จะพัฒนาตนเอง”

“รู้สึกมีเกียรติที่ได้เป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี”

การรวมกลุ่มกันสร้างอาชีพของสตรีทำให้เกิดความสามัคคี สร้างสรรค์ต่อยอดอาชีพให้พัฒนาไป ชีวิตความเป็นอยู่ก็ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการเงินทุนได้ และอยากบอกด้วยว่า “การมีโครงการหนุนเสริมศักยภาพให้สมาชิก ทำให้สมาชิกมีพลัง” ♦

บ้ายศรีสู่ขวัญ



เส้นสาย ลายทอ ป.4

ค.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี

เงินทุนหมุนเวียน : 90,000 บาท/กลุ่ม



แม้คณะกรรมการ
ตำบล จะมีความรู้
แค่ ป.4 แต่มีใจ
เสียสละ อดทน
สามัคคีกัน โดยได้
รับการสนับสนุน
ช่วยเหลือจาก
ผู้บริหารท้องถิ่น
ผู้นำชุมชน
ภาคเอกชน จึง
ดำเนินไปด้วยดี



จังหวัดอุทัยธานีมีชื่อเสียงเรื่องผ้าทอโบราณ เนื่องจากชาวบ้านมีการทอผ้าเป็น
ภูมิปัญญาดั้งเดิมและได้รับการอบรมส่งเสริมจากโครงการในพระราชดำริ
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และ ต.บ้านไร่ มีกลุ่มทอผ้าเล็กๆ
กลุ่มหนึ่งสืบสานการทอผ้ามาแต่ครั้งปู่ย่าตายาย

ปัญญา ชุณณรงค์ ประธานคณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรี ต.บ้านไร่
เล่าว่า

“ผ้าทอของบ้านไร่เป็นผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ส่วนใหญ่เป็นผ้าชิ้น ทอลาย
จกแบบโบราณ เมื่อก่อนรุ่นปู่ย่าตายายทอไว้ใส่เองเวลามีงานต่างๆ เช่น
งานแต่งงาน งานประจำปี ฯลฯ ชาวบ้านก็ทอต่อๆ กันมา ต่อมาพัฒนาชุมชน
เข้ามาแนะนำให้ตั้งกลุ่ม ก็เลยตั้งกลุ่มกัน สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก
ทำไร่ ไร่ข้าวโพด ไร่มัน ไร่อ้อย ทำไร่เสร็จมีเวลาว่างก็ทอผ้า บ้านใครบ้านมัน
เสร็จแล้วก็เอาผลงานมาขายรวมกันที่กลุ่ม โดยขายในชุมชนก่อน ตำบลของเรา
เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีดินไผ่ยักษ์ มีรีสอร์ทที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวมาพัก ก็มา
แวะซื้อผ้าทอของเรา”

“ต่อมาผลงานของกลุ่มได้ไปขึ้นทะเบียนกับพัฒนาชุมชนอำเภอ แล้วได้
ออกโชว์ในงานระดับจังหวัด จนกระทั่งได้รับการคัดเลือกเป็นสินค้า OTOP
ระดับ 4 ดาว”

สมาชิกกลุ่มเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาท
สตรี” ได้รับเงินทุนหมุนเวียน 90,000 บาท มาซื้อฝ้าย สีย้อม และอื่นๆ เมื่อมี
เงินทุนหมุนเวียนก็ทำให้กลุ่มเริ่มเติบโตและมีความมั่นคงขึ้น สามารถขยายกลุ่ม
โดยเปิดอบรมการทอผ้าให้กับคนที่อยากทอผ้าเพื่อสร้างเครือข่าย จาก
สมาชิก 15 คนเป็น 20 คน และยังทำการแปรรูปผ้าทอเป็นสินค้าอื่นๆ เช่น
เสื่อ กระเป๋า ฯลฯ

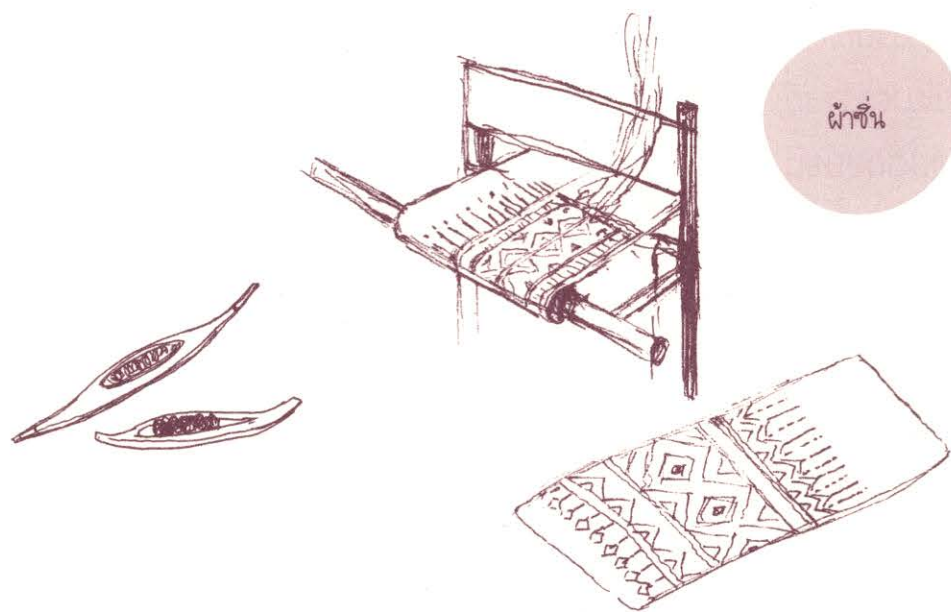
ปัญญาบอกว่ารายได้ที่สมาชิกได้จากการทอผ้าขาย สามารถนำไปจุนเจือ
ครอบครัวได้อย่างดี เป็นค่าอาหาร ค่ารถให้ลูกไปโรงเรียนได้ โดยไม่ต้องรอเงิน
จากการทำไร่ที่เก็บเกี่ยวได้ปีละครั้ง ซ้ำไม่รู้ว่าปีไหนพืชผลจะเสียหายจากฟ้าฝน
ไม่เป็นใจ

“ผ้าซิ่นผืนหนึ่งราคาเป็นพันบาทขึ้นไป ขึ้นอยู่กับลาย ลายสวยๆ ทำยาก อาจได้ถึง 5,000 บาท เดือนหนึ่งถ้าขายกันก็อาจจะทอดได้ถึง 2 ผืน ถ้าหักต้นทุน โดยเฉลี่ยสมาชิกก็น่าจะมีรายได้เฉลี่ย 2,000 - 3,000 บาทขึ้นไป/เดือน เป็นอาชีพเสริมที่ใช้เวลาหลังจากเสร็จงานในไร่ งานบ้านแล้ว ดีกว่าทิ้งเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ กลางคืนนอนไม่หลับก็ยิ่งลุกขึ้นมาทอดได้”

โครงการทอดผ้าซิ่นเป็นหนึ่งในโครงการโดดเด่นของ ต.บ้านไร่ที่ได้รับทุนหมุนเวียนจากกองทุนฯ ไปต่อยอดการดำเนินงานของกลุ่มให้มีความมั่นคงมากขึ้น ยังโครงการอื่นๆ อีก 8 โครงการซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการเกษตรกรรมที่น่าสนใจ เช่น โครงการเพาะผักกูดปลอดสารพิษ เป็นต้น

ปัญญากล่าวว่า แม้คณะกรรมการฯ ตำบลจะมีความรู้แค่ป.4 แต่ก็มีใจเสียสละ อดทน สามัคคีกัน โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชน จึงทำให้งานกองทุนฯ ต.บ้านไร่ดำเนินไปด้วยดี และฝากว่า

“เรายังต้องการความรู้มาช่วยเหลือสมาชิกโครงการที่ประสบปัญหาในงานอาชีพของเขาค่ะ” ♦



นักดับเพลิงหญิงเหล็ก

ชุมชนคลองเตย กรุงเทพมหานคร
เงินทุนอุดหนุน : 80,000 บาท



เมื่อมีกองทุนฯ
เข้ามาสนับสนุน
หน่วยอาสาสมัครหญิง
ในชุมชนแออัดเพิ่มขึ้น
เป็น 30 คน ครอบคลุม
จัดอบรมและสาธิต
การดับเพลิงเบื้องต้น
ให้แม่บ้าน และ
เข้าร่วมดับเพลิง
ที่เกิดในชุมชน จน
ได้รับคำยกย่องจาก
สำนักงานเขตฯ
ไม่เพียงงานที่
ก่อประโยชน์ต่อชุมชน
พวกเธอก็ค้นพบว่า
ผู้หญิงมีศักยภาพและ
มี 'ใจ' ไม่แพ้ผู้ชาย



ตลอด 50 ปีที่ชุมชนท่าเรือคลองเตย ถือกำเนิดขึ้นจนกลายเป็นชุมชนแออัดขนาดใหญ่ มีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้นบ่อยๆ เพลิงมักลุกลามสร้างความเสียหายมาก รถดับเพลิงก็เข้าถึงยาก ทำให้ชาวชุมชนที่ยากจนอยู่แล้วยิ่งลำบากหนัก **วรรณุช จตุพรชัยทิพย์** ซึ่งเกิดและเติบโตมากับชุมชนนี้ ก็เคยลิ้มรสความลำบากสาหัสเช่นนั้นมาแล้ว

“เมื่อปีพ.ศ. 2528 เกิดไฟไหม้ชุมชนของหนู พวกเราพี่ๆ น้องๆ กับแม่ได้แต่ยืนร้องไห้ ดูไฟไหม้บ้านหมดทั้งหลัง ตอนนั้นมีหลายหน่วยมาช่วยดับเพลิง หนูสะดุดตากับหน่วยงานหนึ่งซึ่งใส่ชุดสีส้ม ด้านหลังมีอาร์มรูปมือ สอบถามเจ้าหน้าที่จึงได้ทราบว่า เป็นอาสาสมัครอพพร. (อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน) ทำงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือเงินเดือน ใครสนใจก็สมัครได้ไม่จำกัดเพศ วัย เพียงไปเข้ารับการอบรมกับสำนักงานเขต ซึ่งจัดขึ้นปีละครั้ง หนูตัดสินใจไปอบรมเป็นรุ่นที่ 13”

“อพพร. ทำงานกู้ภัยทุกอย่าง เช่น น้ำท่วม สึนามิ รวมไปถึงเหตุฉุกเฉินต่างๆ เช่น จับงู ตีต่อ ฯลฯ สำหรับ อพพร. หญิงเน้นไปช่วยงานด้านบรรเทาทุกข์ เวลาไฟไหม้ พวกเราก็เตรียมหุงข้าวหากับข้าว น้ำดื่มไว้บริการ คอยปลอบใจ ให้กำลังใจผู้ประสบภัย ส่วนงานดับไฟ ถ้าผู้ชายไม่พอ ผู้หญิงก็เข้าช่วยลากสายน้ำดับไฟ ซึ่งหนักมาก แต่ไม่ได้เหลือบ่ากว่าแรงหรอก ในหน้าที่ที่เราเข้าไปช่วยเหลือคน เราจะทำได้โดยไม่รู้สึกกลัวหรือเหนื่อย” วรรณุชเล่าถึงแรงบันดาลใจที่นำตนเข้าสู่วงการดับเพลิงและบรรเทาสาธารณภัย ท่ามกลางเสียงคัดค้านจากครอบครัวที่เห็นว่าเป็นงานผู้ชาย ผู้หญิงไม่ควรทำ

“แม่ว่า ไปทำทำไม หนูเลยบอกว่า แม่มีลูกตั้ง 8 คน แม่ให้ลูกคนหนึ่งไปช่วยสังคม จะเป็นไรไป แล้วเวลาไปช่วยเหลือใคร คนเขาก็ให้สติให้พร หนูก็ตั้งใจส่งต่อให้แม่ ...”

ตอนเหตุการณ์สึนามิในวันที่ 26 ธันวาคม 2547 วรรณุชเป็นผู้หญิงคนเดียวในทีม 12 คนจากเขตคลองเตยที่สมัครขึ้นเครื่องบินของกองทัพกบไปภูเก็ตในเย็นวันนั้นเลย เพื่อเข้าไปในพื้นที่ช่วยคุณหมอปรัชย์ โรจนสุนันท์ ขนฟอร์มาลีนฉีดศพที่พบมากมาย ประสานงานเรื่องของบริจาคและอื่นๆ

ตลอด 20 กว่าปีที่ผ่านมา วรรณุชใช้ชีวิตเป็นอาสาสมัครดับเพลิงและกู้ภัยควบคู่ไปกับดำเนินกิจการครอบครัว จนกระทั่งลูกเรียนจบ จึงอุทิศเวลาให้กับงานชุมชน

และงานอาสาสมัครเต็มตัว ปัจจุบันมีตำแหน่งเป็นประธานชุมชนทรัพย์มโนทัย หนึ่งในชุมชนคลองเตย และเป็นหัวหน้าอาสาสมัครอพพร.หญิงเขตคลองเตย เมื่อรัฐบาลมีนโยบายจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เป็นโอกาสให้วรรณุชและทีมอาสาสมัครเขียนโครงการขอรับการสนับสนุน ได้รับอนุมัติเงินทุนอุดหนุน 80,000 บาท มาขยายกลุ่มอาสาสมัครดับเพลิงหญิง ชื่ออุปกรณ์ดับเพลิงเพิ่มเติม รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องใช้บรรเทาสาธารณภัยอื่นๆ

“นุชตั้งผู้หญิงที่ไม่มีงานทำในชุมชนมาเข้ากลุ่มอาสาสมัคร เพราะไม่อยากปล่อยให้ปัญหาสังคม พอกองทุนฯ เข้ามาสนับสนุน เราก็สามารถขยายกลุ่มจากเดิม 10 คน เพิ่มเข้ามาเป็นเกือบ 30 คน อาสาสมัครดับเพลิงหญิงทีมนี้จะเวียนไปตามชุมชนต่างๆ ในชุมชนคลองเตย เพื่อจัดอบรมและสาธิตการดับเพลิงเบื้องต้นให้แม่บ้าน ซึ่งได้ประโยชน์มาก เพราะแม่บ้านเป็นคนที่อยู่บ้าน แล้วมักเผลอไหลไฟไหม้ เรายังจัดอบรมไปแล้ว 7 ชุมชน”

“ล่าสุด ไฟไหม้ชุมชนร่มเกล้าเมื่อ 19 ต.ค. 2556 ทีมของเราก็ไปช่วย พวกดับเพลิงก็ดับไป อีกส่วนก็เตรียมหุงหาอาหารไว้ให้คนที่เข้าไปดับเพลิงและชาวบ้าน การทำงานที่เข้มข้นของเราทำให้ได้รับคำชมเชยจากสำนักงานเขต... ที่จริงก็เงินจากกองทุนฯ นี่ละคะที่เราเอาไปซื้อหม้อหุงข้าวขนาดใหญ่ ชื่อข้าวสารน้ำดื่มเตรียมไว้ สำหรับใช้ในงานบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ”

การสร้างกลุ่มอาสาสมัครหญิงดังกล่าวไม่เพียงก่อประโยชน์ให้กับชุมชนยังทำให้ผู้หญิงแม่บ้านธรรมดาๆ พบศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในตัว

“พอได้เรียนรู้ เขาตื่นตัวมากเมื่อเห็นว่าการดับเพลิงไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิดตนเองก็ทำได้... นุชเชื่อเลยว่าผู้หญิงเรามีศักยภาพและมีใจไม่แพ้ผู้ชาย เพียงให้โอกาสผู้หญิงเรียนรู้ เราก็จะเชื่อมั่นในตัวเอง หายกลัว แล้วทำได้ทุกอย่าง”

หญิงดับเพลิงร่างเล็กหัวใจเหล็กคนนี้ จึงมุ่งมั่นว่า จะถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมานานนับสิบๆ ปี สร้างอาสาสมัครดับเพลิงหญิงใจกล้ารุ่นใหม่ๆ ออกมาช่วยงานสาธารณะให้มากขึ้น และขอขอบคุณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ที่เข้ามาหนุนเสริมให้เธอได้ทำงานอาสาสมัครที่มีใจรักอย่างมีพลังสืบไป ♦

นักดับเพลิงหญิง





ต่างอาชีพรวมกลุ่มกัน สร้างรายได้เสริม

ต.ดอนขมื่น อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
เงินทุนหมุนเวียน : 60,160 บาท



ทำนา 2 คน
ทำไร่ข้าวโพด 2 คน
ขายข้าวโพดต้ม 2 คน
ร่วมกันคิดโครงการ
ทำไร่ข้าวโพด
เพาะพันธุ์ไม้ดอก
ปลูกผักปลอดสาร
บริหารให้มีรายได้
ทุกเดือน นอกจากนี้
'โอกาส' ยังได้เรียนรู้
เรื่องราวแผนการใช้
เงินจากกองทุนฯ



แรกเริ่มเมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายัง ต.ดอนขมื่น อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี เพียงจันทร์ จารุวรรวิรัตน์ ประธานคณะกรรมการ ตำบล เล่าว่า “เพื่อให้การสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนฯ ไปถึงชาวบ้านอย่างทั่วถึง เราจึงต้องจัดการประชุมสัญจรไปตามหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และในการประชุมสัญจรไปยังหมู่ที่ 3 ต.ดอนขมื่น มีสมาชิกกองทุนคนหนึ่งลุกขึ้นถามว่า เขาต้มข้าวโพดไปขายในตลาดนัด ค่าขายเล็กๆ น้อยๆ เขามีสิทธิกู้ไหม...”

“เราก็ตอบไปว่ามีสิทธิ แต่ตามระเบียบการของกองทุนฯ กำหนดให้ผู้หญิงรวมกลุ่มกัน 5 คนขึ้นไป และมีอาชีพมานำเสนอ กองทุนฯ ก็จะพิจารณาอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนให้ โดยพิจารณาจากศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มเป็นหลัก”

“แล้วมีผู้ถามอีกว่า ถ้าคนต่างอาชีพมารวมกลุ่มกันเสนอโครงการเดียวกัน ได้ไหม เราก็ยืนยันว่าได้อีกเช่นกัน”

ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการรวมกลุ่มสตรีต่างอาชีพ 6 คน ได้แก่ ทำนา 2 คน ทำไร่ข้าวโพด 2 คน และอาชีพขายข้าวโพดต้ม 2 คน ร่วมกันคิดโครงการเกษตรกรทำไร่ทำนาและส่งเสริมผลิตผลส่งขาย นำเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนฯ แล้วได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 60,160 บาท

กลุ่มได้นำเงินดังกล่าวมาลงทุนในการทำไร่ข้าวโพด เพาะพันธุ์ไม้ดอก และผักปลอดสารพิษ โดยนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ต้นกล้าไม้ดอก ปุ๋ย ฯลฯ เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยวก็ให้สมาชิกกลุ่มที่มีอาชีพขายข้าวโพดในตลาดนัดนำไปขาย คาดว่าปีหนึ่งๆ จะขายข้าวโพดฝักอ่อนได้ 3 ช่วง และขายข้าวโพดหวานที่เอาไปต้มได้ 2 ช่วง รวมทั้งทยอยขายไม้ดอกและผักปลอดสารพิษได้ทุกเดือน

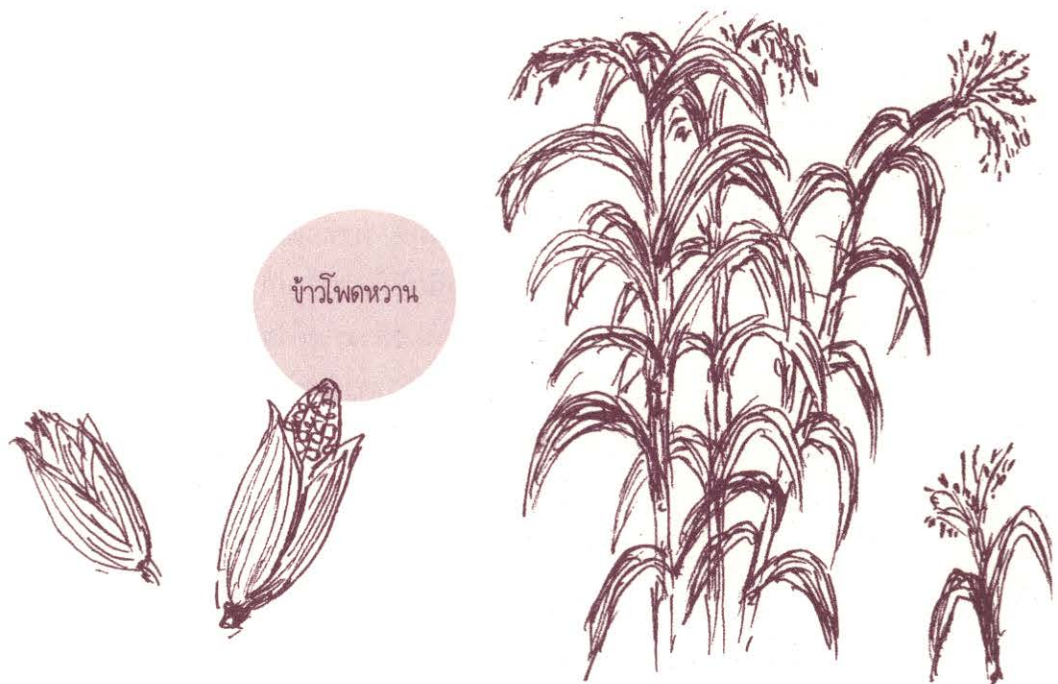
แม้ว่าโครงการนี้เพิ่งเริ่มดำเนินงาน แต่เป็นที่คาดหวังว่าจะประสบความสำเร็จ สร้างรายได้เสริมให้แก่สมาชิกเพิ่มจากงานอาชีพเดิมของตน รวมทั้งจะมีเงินคืนกองทุนฯ เมื่อถึงกำหนดชำระคืนใน 1 ปี

สมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งได้กล่าวว่า “งานที่เราทำอยู่เดิมไม่สามารถทำ
รายได้เพิ่ม เพราะเราไม่มีเงินก้อนมาลงทุน ไม่อย่างนั้นต้องไปกู้เงินนอก
ระบบ ดอกเบี้ยแพง หนีไม่พ้นหนี้สินสักที”

“กองทุนฯ สตรีช่วยให้เรามีโอกาส แล้วยังช่วยดูแลแผนการใช้จ่ายเงินของเรา
ทำให้เราอุ่นใจว่าเราจะมีเงินคืนอย่างแน่นอน”

โครงการเกษตรกรทำไร่ทำนาและส่งเสริมผลิตผลส่งขาย ต.ดอนขมิ้น
เป็นตัวอย่างหนึ่งของการรวมกลุ่มสตรีหลากหลายอาชีพที่ใช้ความถนัดของตน
ร่วมกันสร้างรายได้เสริม โดยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นผู้สนับสนุนให้โอกาส
 อีกทั้งคณะกรรมการฯ ทุกระดับมีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมในการสรุปประเมิน
ให้ข้อคิดเห็นและคำปรึกษา ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญ สมาชิกกลุ่มที่มีความ
มุ่งมั่น ชยัน มีความสามัคคี รับผิดชอบเสียสละ

และเหนืออื่นใดสมาชิกมีความเห็นว่าการดำเนินงานของกองทุนฯ มีความ
เท่าเทียมเสมอภาคอย่างแท้จริง ♦





ฟาร์มวัวปลอดสาร

ค.ทับช้าง อ.สอยดาว จ.จันทบุรี

เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท/กลุ่ม



การที่พวกเราช่วยกัน
ขับเคลื่อนงานกองทุนฯ
เราจะสามารถแก้ไข
ปัญหาความยากจน
ในตำบลได้ เพราะทำให้
ผู้หญิงที่มี ‘ศักยภาพ’
แต่ขาดเงินทุน
ได้กู้ยืมเงินที่ตนเองขาด
สามารถสร้างรายได้เพิ่ม
แล้วมีความเป็นอยู่
ที่ดีขึ้นทันตาเห็นจริง ๆ



จันทร์เพ็ญ ชันตี สาวอีสานผมซอยสั้น ทำทางมะตาทะแมง ้วยสามสิบตันๆ
มามีครอบครัว และทำการเกษตรอยู่เมืองจันท เริ่มตั้งแต่ปลูกอ้อย มัน ข้าวโพด
ต่อมาเมื่อในชุมชนมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม โดยมีเงินทุนให้ยืม 300,000
บาทกับวัว 5 ตัว เธอจึงเริ่มเข้ามาทำอาชีพเลี้ยงโคนมตั้งแต่เมื่อ 10 ปีที่แล้ว

“ตอนแรกยังไม่ได้เลี้ยงแบบปลอดสาร ก็ได้ให้น้ำนมคุณภาพสูงพอสมควร
แต่ทางจังหวัดอยากพัฒนาคุณภาพขึ้นไปอีก ให้เป็นนมอินทรีย์แห่งแรกของ
ภาคตะวันออก เราจึงไปเข้าอบรมเพิ่ม แล้วผันมาเลี้ยงวัวแบบปลอดสารเคมี
อย่างที่เห็น”

กิจการเลี้ยงวัวของจันทร์เพ็ญล้มลุกคลุกคลาน กว่าจะมีวัวถึง 37 ตัวใน
ทุกวันนี้ อุปสรรคสำคัญที่สุดคือ “เงินทุน”

“การทำฟาร์มวัว ต้องมีเงินทุน ไม่งั้นไปไม่รอด เพราะเราต้องมีเงินซื้อวัว
ซื้อหัวอาหาร และโปรตีนให้วัว เพื่อบำรุงให้น้ำนม ไหนจะอุปกรณ์การรีดนม
ที่ต้องเปลี่ยนทุกปีอีก”

เมื่อเงินทุนมีปัญหา เธอไม่สามารถเพิ่มผลผลิตอย่างที่ต้องการ รายได้จึงไม่
มากพอจะทำให้คนในครอบครัวได้อยู่ดีกินดี เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี”
ให้โอกาสผู้หญิงยื่นกู้เงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เธอจึงสมัครเข้ามาเป็นสมาชิก
และร่วมกับเกษตรกรหญิงอื่นในหมู่บ้านรวม 5 คน เขียนโครงการยื่นกู้เงิน
ทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ได้รับอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนมา 200,000 บาท

จันทร์เพ็ญนำเงินส่วนที่ตนได้ มาซื้อแม่วัวเพิ่มอีก 5 ตัว ซื้อหัวอาหารเสริม
กับโปรตีนมาบำรุงวัว ไม่นานนักวัวในฟาร์มก็ให้น้ำนมดิบจากวันละ 100 กิโลกรัม
เพิ่มขึ้นเป็น 200 กิโลกรัมต่อวัน สร้างรายได้มากขึ้นกว่าเดิม เธอและครอบครัว
มีชีวิตดีขึ้น การเงินคล่องตัว มีค่าเล่าเรียนพอให้ลูก และไม่ขาดแคลนค่าขนม
ใครเจ็บไข้ได้ป่วยก็มีเงินรักษา ฯลฯ

ทุกวันนี้จันทร์เพ็ญทำงานอย่างมีความสุขขึ้นมาก ทุกวันเธอตื่นตั้งแต่ตีห้า
เพื่อรีดน้ำนมแม่วัวในคอก ก่อนจะพาเจ้าหล่อนทั้งหลายไปอาบน้ำ เดินเล่น และ

เล็มหญ้าในทุ่ง จนบ่ายสองครึ่งก็พาทุกตัวกลับเข้าคอกเพื่อรีदन้านมใหม่อีกครั้ง “รีदनมวัวต้องทำให้ตรงเวลา ไม่งั้นเต้านมวัวจะอักเสบ ให้น้านมไม่ได้ สุดท้ายต้องขายเป็นวัวเนื้อออกไป เมื่อได้น้านมดิบมาแล้ว เราจะส่งให้สหกรณ์โคนมของจังหวัดแปรรูปเป็นนมสด ส่งไปตามโรงเรียนและลูกค้าอื่นๆ”

“น้านมของเราไม่มีกลิ่น รสชาติดี เพราะเลี้ยงด้วยอาหารปลอดภัย เราให้เขากินใบกระถิน กากถั่วเหลือง หัวมันก็ขูดแล้วกินเลยแบบสดๆ พืชทุกชนิดไม่ใช่สารเคมีเลย เราปลูกหญ้าเนเปียร์ได้วันให้วัวเองด้วย การให้เขากินแต่ของดีๆ เราก็ได้น้านมที่ดี แถมยังมีส่วนช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ท่านผู้ว่าฯ ไปตีมนมสดที่อื่น ท่านต้องเสีย แต่ตีมนมจากฟาร์มของเราไม่เป็นไร” จันทร์เพ็ญพุดด้วยความภาคภูมิใจ

นอกจากได้น้านมคุณภาพดีแล้ว มูลวัวที่ถ่ายออกมาก็มีคุณภาพดี ไม่มีสารเคมีเจือปน จันทร์เพ็ญจึงมีรายได้เพิ่มจากการนำมูลวัวที่เลี้ยงแบบเกษตรอินทรีย์ มาทำเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพส่งขายเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

ไพมवल บัวเผื่อน ประธานคณะกรรมการฯ ต.ทับช้าง รู้สึกเบาใจมาก ทุกครั้งที่ลงไปเยี่ยมเยียน ติดตามผล เธอพบว่าสมาชิกคนนี้ทำงานเป็นระบบ ชยันชั้นแข็งอย่างน่าทึ่ง “แม้แต่วัวของเขาก็มีระเบียบวินัยมาก เวลาเดินเข้าของไปให้รีदनม ตัวไหนเคยเข้าของที่หนึ่ง ก็จะเข้าของที่หนึ่งตลอด เห็นแล้วทั้ง”

“การที่พวกเราร่วมมือกันขับเคลื่อนงานกองทุนฯ เราจะสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในตำบลได้ เพราะทำให้ผู้หญิงที่มี ‘ศักยภาพ’ แต่ขาดเงินทุน ได้กู้ยืมเงินที่ตนเองขาด สามารถสร้างรายได้เพิ่ม แล้วมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทันตาเห็นจริงๆ” คือสิ่งที่ไพมवलอยากจะบอกถึงความเชื่อมั่นที่คณะกรรมการฯ ตำบลมีต่อผู้หญิงด้วยกัน และสิ่งที่ตาเห็นจากผลที่เกิดขึ้น

ท้ายสุด “อาชีพเลี้ยงวัวของเราก็มีส่วนพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน พัฒนาคุณภาพอาหารปลอดภัยให้สังคมด้วย ภูมิใจมากค่ะ” คือความในใจที่อยากจะบอกของผู้หญิงคนหนึ่ง พันธุ์อุปสรรคตลอด 10 ปีที่เลี้ยงวัวมา ♦



น้านมของเรา
ไม่มีกลิ่น รสชาติดี



บางปะกง 'คั้งตัว' ใหม่

ค.บางปะกง อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท/กลุ่ม



ไม่ต้องพึ่งพาเงินกู้
นอกระบบ ฟื้นการเลี้ยง
ปลากะพง จากที่เกือบ
หมดเนื้อหมดตัว
ให้ตัวตัวขึ้นมาใหม่
เมื่อก่อนผู้หญิงที่นี่
ไม่มีการคุยกันเลย
อยู่แบบบ้านใคร บ้านมัน
พอโครงการนี้เข้ามา
เขาเริ่มคุยกันมากขึ้น
มีการรวมตัว เริ่มช่วย
กันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
บางปะกงมากขึ้น



แม่น้ำบางปะกง เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของฉะเชิงเทรา ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นแหล่งเลี้ยงปลากะพงขาวใหญ่ที่สุดในประเทศไทยมานาน แต่บางปะกงเกือบสิ้นชีวิตหลังประสบปัญหาโรงงานรีไซเคิลยางรถยนต์ปล่อยน้ำเสีย มีสารพิษรั่วไหลลงแม่น้ำ ทำให้ปลาในกระชังนับร้อยนับพันชีวิตตายหมดเมื่อปี 2554 นับแต่นั้น ผู้เลี้ยงปลากะพงไม่เพียงสิ้นเนื้อประดาตัว หลายคนกลายเป็นหนี้สินล้นพ้นตัว

“เขาใช้เครดิตซื้อเหยื่อ ซื้ออาหารมาเลี้ยงปลาก่อน ขายได้เงินแล้วค่อยจ่ายคืน เหตุการณ์นี้ทำให้หลายคนเป็นหนี้ เลิกทำอาชีพนี้ไปเลย”

พัชรา รัตนเวคิน ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ค.บางปะกง ย้อนเล่าความทุกข์ของคนเลี้ยงปลากะพงขาว ที่ต้องประสบภาวะหมดเนื้อหมดตัว โชคดีมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ช่วยสร้างความหวังใหม่ให้กลุ่มสตรีในตำบลได้มีทุนต่อยอดอาชีพทันเวลา

การเริ่มต้นเลี้ยงปลาไม่ยาก เพราะพวกเธอมีประสบการณ์อยู่แล้ว แต่จะยากตรงงานที่ไม่เคยทำ อย่างการเขียนโครงการขอทุน และกฎระเบียบต่างๆ

“เราได้พัฒนาชุมชนช่วยเยอะ คอยแนะนำ ให้ข้อมูล เป็นที่ปรึกษาทุกเรื่อง เทศบาลก็ให้ใช้สถานที่จัดประชุมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานกองทุนฯ มาตลอด”

นงลักษณ์ รักราวี พัฒนาการอำเภอชาวบางปะกงแท้ๆ ได้กล่าวในงานสัมมนาถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบ โครงการหนุนเสริมศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เมื่อวันที่ 15-16 ตุลาคม 2556 โรงแรมอีสเทอร์นแกรนด์ พาเลซ จ.ชลบุรีว่า

“ดิฉันมีความภาคภูมิใจในคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดมากที่สุดเพราะมีความพยายามสูงมากในการทำสิ่งดีๆ เพื่อสตรีในจ.ฉะเชิงเทรา มีการวางกรอบระเบียบการทำงาน การพิจารณาอนุมัติโครงการอย่างชัดเจน”

กลุ่มสตรีร่วมตัวเขียนโครงการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงปลากะพงขาว และได้เงินทุนหมุนเวียนจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 200,000 บาทเมื่อกลางปี 2556 ทำสัญญา 2 ปี คืนทุนปีละครึ่ง ครั้งละ 100,000 บาทพร้อมดอกเบี้ย พวกเธอ

นำเงินที่ได้ไปซื้อลูกปลา เหยื่อ และอาหารมาเลี้ยงปลาในแม่น้ำบางปะกง คอยดูแลให้เติบโตจนส่งขายได้ต้องใช้เวลาประมาณ 1 ปี

“พวกเธอแบ่งเงินกันซื้อลูกปลาได้ประมาณคนละ 2,000 ตัว แต่จะเลี้ยงรอดจนขายได้ คงไม่เกิน 1,000 ตัว ปีหนึ่งขายได้หนเดียว มีพ่อค้าคนกลางมาซื้อถึงที่ ราคาอยู่ที่ 120 - 170 บาท ขึ้นอยู่กับฤดูกาล พวกเธอจะมีรายได้คนละไม่ต่ำกว่า 5,000 - 6,000 บาทต่อเดือน”

ประธานคณะกรรมการตำบลเล่าว่า งบประมาณกองทุนฯ ช่วยให้สมาชิกไม่ต้องหันหน้าไปพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ ในขณะที่พัฒนาชุมชนอำเภอเสริมว่า

“เมื่อก่อนผู้หญิงที่นี่ไม่มีการคุยกันเลย อยู่แบบบ้านใครบ้านมัน พอโครงการนี้เข้ามา เขาเริ่มคุยกันมากขึ้น มีการรวมตัว เริ่มช่วยกันมอง ช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบางปะกงมากขึ้น”

คณะกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า รู้สึกดีใจและภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการทำโครงการดีๆ สำหรับผู้หญิง แม้จะเหนื่อย แต่ก็มีความสุขที่ได้เห็นความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน รวมถึงยังช่วยให้การทำงานร่วมกันระหว่างภาคีประชาชนกับหน่วยงานรัฐเข้มแข็งมากขึ้นด้วย

สำคัญที่สุดคือ โครงการนี้ทำให้ผู้หญิงเกิดการเรียนรู้ และมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น จนเกิดสโลแกนที่ทุกคนพร้อมใจนำเสนอในงานสัมมนาว่า

“ผู้หญิงสวยด้วยความคิด” ♦





แม่บ้านขยายกิจการซักรีด

ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



แต่ก่อนไม่ได้ทำงาน
นั่งอยู่บ้านไปวัน ๆ
รอแต่เงินจากสามี
เดี๋ยวนี้ก็มีใจหาเงินได้เอง
ค้นเงินกองทุนได้
ตามกำหนด
ครอบครัวก็อยู่ดี
กินดีขึ้น ยังมีเวลา
ไปทำงานบ้าน
ดูแลครอบครัวได้
เหมือนเดิม



สมาชิกของหมู่บ้านจัดสรรรุ่งเรืองทอง ซ.15 ต.ตะเคียนเตี้ย อ.บางละมุง ส่วนใหญ่มีพ่อบ้านทำงานโรงงานในจังหวัดชลบุรี ส่วนแม่บ้านอยู่บ้านเลี้ยงลูก เมื่อ เพ็ญศรี นาแซง เห็นคนมาอยู่ในหมู่บ้านมากขึ้น จึงเปิดบ้านเป็นร้านซักรีด กิจการไปได้ดีเกินคาดจนเธออยากขยายกิจการ แต่ขาดเงินทุน เมื่อสุภาพร ประกอบธรรม ประธานคณะกรรมการ ต.ตะเคียนเตี้ย มาประชาสัมพันธ์เรื่อง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เพ็ญศรีจึงรวมกลุ่มกับเพื่อนเขียนโครงการขอทุน ขยายกิจการซักอบรีด ได้รับอนุมัติงบประมาณ 200,000 บาทนำมาซื้อเครื่อง ซักผ้าเพิ่ม 3 เครื่อง ตู้อบ 1 เครื่อง และเตารีดขนาดใหญ่

จากเดิมที่เคยซักรีดเสื้อผ้าได้วันละ 20 - 30 ตัว ปัจจุบันซักได้ถึงวันละ 120 ตัวเป็นอย่างน้อย นอกจากลูกค้าประจำในหมู่บ้านแล้ว สามารถรับงานจาก โรงแรมในจังหวัดชลบุรีและระยอง รวม 3 แห่ง งานซักถุงมืออีกเดือนละ 2 ครั้ง จากโรงงานรถยนต์ รวมทั้งสามียังช่วยหาลูกค้าทางอินเทอร์เน็ต จึงมีลูกค้า ประจำจากนอกหมู่บ้านมากขึ้น นับว่างานเต็มไม้เต็มมือทีเดียว

แต่เช้าทุกวัน เพ็ญศรีจะทำหน้าที่ขับรถกระบะไปรับเสื้อผ้าจากลูกค้ามาให้ เพื่อนๆ ที่คอยรับงานอยู่ที่ร้าน

“เรากลับมาถึงประมาณ 8 โมงเช้า เพื่อนๆ ทำงานบ้านเสร็จพอดี ก็จะมา ช่วยกันคัดแยกเสื้อผ้า ลงเครื่องซัก ผึ่งลม เอาเข้าตู้อบจนเกือบแห้ง แล้วนำมา รีด ขึ้นราวแขวน บ่าย 3 งานเสร็จเรียบร้อย ทุกคนก็กลับบ้านไปทำกับข้าว ให้ลูกกับสามีต่อได้”

บัวลอย สิทธิผล หนึ่งในสมาชิกพูดถึงความเปลี่ยนแปลงหลังได้ทุนจาก กองทุนฯ ว่า “แต่ก่อนเราไม่ได้ทำงานอะไร นั่งอยู่บ้านไปวัน ๆ รอแต่สามี พอมี โครงการนี้เข้ามา ทำให้มีงานทำ มีรายได้ แล้วยังได้เปลี่ยนตัวเอง จากที่เคย ทำงานบ้านเสร็จแล้วว่าง ก็เดินมาตั้งวงกินส้มตำ นั่งคุยสัพเพเหระเรื่อยไปจนถึง เวลาทำกับข้าวเย็น มาตอนนี้กลายเป็นจับกลุ่มช่วยกันทำงาน จนทุกคนมีรายได้ เสริมเฉลี่ยเดือนละเกือบหมื่นบาท เราภูมิใจที่ทำงานหาเงินได้เอง ไม่ต้องนั่งรอ สามีอย่างเดียวเหมือนเมื่อก่อน ครอบครัวก็อยู่ดีกินดีขึ้น แล้วงานทำแค่ 8 โมง เข้าถึงบ่าย 3 ยังมีเวลาไปทำงานบ้าน ดูแลครอบครัวได้เหมือนเดิมด้วย”

สุภาพรและคณะกรรมการฯ ตำบลต่างรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนช่วยผู้หญิงในชุมชนให้สามารถพึ่งและมองเห็นคุณค่าในตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยในช่วงตั้งต้นทั้งคณะกรรมการฯ ตำบลและคณะกรรมการฯ จังหวัดต้องช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล และจัดฝึกอบรมเรื่องการเขียนโครงการขอทุน แต่ผลที่ได้ก็คุ้มค่า เพราะโครงการได้รับอนุมัติ สมาชิกมีทุนไปต่อยอดขยายกิจการได้เป็นผลสำเร็จ

“ทุกครั้งที่ไปติดตามดูงานที่ร้านซักกรีด เราสัมผัสได้ถึงความตั้งใจ เขามีการคิดค้นสร้างสรรค์ ใช้พื้นที่ได้เป็นประโยชน์มาก บ้านแค่ 30 ตารางวา สามารถทำที่ตากผ้า ตั้งเครื่องซักผ้า เครื่องรีด ตู้อบ และซักกรีดเสื้อผ้าได้วันละร้อยๆ ตัว”

“ที่น่าทึ่งคือ แม้สมาชิกแต่ละคนจะมาจากคนละทิศละทาง มาเช่าบ้านอยู่ใกล้ๆ กันในหมู่บ้านจัดสรร แต่เขาก็ช่วยเหลือ ทำงานร่วมกันได้ดี” สุภาพรเล่า

“เราเห็นเขาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จากผู้หญิงที่ไม่มีรายได้ ใช้เวลาผ่านไปวันๆ โดยไม่ทำอะไร มาเป็นคนมีอาชีพ มีรายได้แบบนี้ ก็ดีใจเพราะเราอยากเห็นผู้หญิงมีคุณค่า”

“ถ้าไม่มีเม็ดเงินจากโครงการ พี่เพ็ญศรีก็คงยังไม่ได้ชวนเพื่อนๆ มาทำ พอมีเงินทุนหมุนเวียนเข้ามา ให้ทำงานกันเป็นกลุ่ม เขาต้องคิดวางแผนว่าทำยังไงให้เม็ดเงินนี้ทำกำไรได้พอเพียงกับทุกคน สมาชิก 4 - 5 คนก็ช่วยกันหาตลาด”

“พวกเขาวิริยะมาก สามารถคืนเงินได้ตามกำหนดที่ตกลงกันได้ไว้ คือทุกๆ 6 เดือน ครั้งแรกจ่ายมาแล้วเมื่อเดือนก.ค.ที่ผ่านมา 53,000 บาท”

ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานซักอบรีดภายในบ้านหลังเล็กๆ ของผู้หญิงกลุ่มนี้ คือภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อสตรีมีโอกาส มีคนคอยสนับสนุน ให้กำลังใจ พวกเธอก็สามารถทำสิ่งดีๆ เพื่อตัวเอง และครอบครัวได้อย่างน่าชื่นชม

“มองว่าเรื่องปากท้องสำคัญ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทำให้เขามีอาชีพ มีรายได้ คุณภาพชีวิตดีขึ้น ก็สามารถออกไปช่วยเหลือสังคม ตอนชลบุรีน้ำท่วม พวกเราระดมของไปช่วย ก็ได้พวกเขาเป็นอาสาสมัครไปแจกของ เขาก็มีเพื่อน มีเครือข่ายมากขึ้น ดีกับงานของเขาด้วย เห็นเขาออกมาช่วยเหลือสังคม เราก็ชื่นชม ทำให้เขายังเห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้น” ประธานคณะกรรมการฯ ตำบล กล่าวทิ้งท้าย ♦

ซักอบรีด



เลี้ยงจิ้งหรีด รายได้ดี ที่สุขเดือนห้า

ค.สุขเดือนห้า อ.โนนขาม จ.ชัยนาท
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท



เราจะไปจดวิสาหกิจ
ชุมชน เพื่อจะได้มี
สิทธิ์เข้าถึงแหล่ง
เงินทุนอื่นๆ เอามา
ขยายการเลี้ยง
เราคิดถึงขนาด
ส่งออกมา จะทำ
โรงงานแปรรูป
จิ้งหรีดอัดกระป๋อง
หรือทำจิ้งหรีดรา
แบบปลาซ่า



“ชาวบ้าน ค.สุขเดือนห้า อ.โนนขาม จ.ชัยนาท บอกว่าที่ตำบลของตนชื่อนี้ เพราะปีหนึ่งๆ ชาวบ้านเป็นสุขอยู่เดือนเดียวคือ เดือนห้า ทุกปีถ้าไม่เจอแล้งก็ น้ำหลากท่วมไร่นา จ.ชัยนาทมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านก็จริง แต่ อ.โนนขาม เป็นพื้นที่กั้นดง อยู่ชายขอบติดอุทยานกับสุพรรณบุรี ห่างจากตัวจังหวัดถึง 62 กม. ถ้าหน้าแล้งจะแล้งนาน แล้งก่อนที่อื่น ถ้าฝนตก น้ำจะหลากก่อนที่อื่นอีก เหมือนกัน” สุรพี แซ่ลี ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ค.สุขเดือนห้าเล่า ส่วนใหญ่ชาวบ้านทำนาปี ปลูกข้าว ทำไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง เก็บเกี่ยวผลผลิตปีละครั้ง หากปีไหนแล้งหรือน้ำท่วมหนัก ผลผลิตเสียหาย ชาวบ้านที่ไม่มีทุนสำรองต้องกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายและลงทุนในการผลิตรอบใหม่

เมื่อรัฐบาลก่อตั้ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ผู้หญิง ค.สุขเดือนห้าจึงมี โอกาสรวมกลุ่มกันเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ย ต่ำ ทำให้เกิดอาชีพใหม่ๆ เช่น การเลี้ยงจิ้งหรีดของผู้หญิง 5 คน ใน ค.สุขเดือนห้า

พรชนก การภักดี ประธานกลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีดและจิ้งหรีดจิรา ครคง หนึ่งใน สมาชิกกลุ่ม ช่วยกันให้รายละเอียดของการดำเนินโครงการว่า “เราขอเงินทุน หมุนเวียนจากกองทุนฯ มา 50,000 บาท มาเลี้ยงเบ็ดปักกิ่งเป็นอาชีพเสริม หลัง ทำนา ทำไร่อ้อย แต่เบ็ดเลี้ยงยาก เป็นโรคตายไปเรื่อยๆ พอดีมีคนในหมู่บ้าน เริ่มเลี้ยงจิ้งหรีด ซึ่งไม่ต้องดูแลมาก เหมาะเป็นอาชีพเสริม กลุ่มเราเลยหันมา เลี้ยง โดยเอาเงินทุนของกลุ่มจัดซื้อหาอุปกรณ์ เช่น กรง รางไข่กระดาษซึ่งทำ เป็นที่อยู่ของจิ้งหรีด ไข่จิ้งหรีด ให้สมาชิกแต่ละคนแยกกันไปเพาะพันธุ์และเลี้ยง”

“ไข่จิ้งหรีดขายเป็นขัน ชั้นละ 150 บาท กรงหนึ่งเราใส่ไข่จิ้งหรีดไว้ 20 - 30 ชั้น ประมาณ 10 วันจิ้งหรีดก็ฟักเป็นตัว เราต้องหาฟองน้ำชุบน้ำไว้ให้ตัว อ่อนกิน คอยระวังไม่ให้น้ำแห้ง จนจิ้งหรีดโตขึ้นมาเกาะที่กรงก็ใช้กระบอกลด ฉีดน้ำให้แทน จิ้งหรีดอายุได้ 20 วันจะลอกคราบ มีปีก อายุ 30 วัน มันจะร้อง แสดงว่าพร้อมผสมพันธุ์ เราก็เอาขันใส่ดินสะอาด ร่อนให้ร่วนเป็นผง พรมน้ำให้ ชั้นนิดหน่อย เตรียมไว้ให้จิ้งหรีดไข่”

“เมื่อจิ้งหรีดวางไข่แล้ว เราจะดให้อาหาร 2 วันก่อนจับขาย เพื่อคนกิน จะได้ไม่เหม็นกลิ่นอาหารที่จิ้งหรีดกินเข้าไป รวมเวลาที่เลี้ยงทั้งหมด 35 วัน”

พรชนกบอกว่าการเลี้ยงจิ้งหรีดให้ผลผลิตเร็ว ต้นทุนต่ำ ไม่ต้องดูแลมาก เพียงแต่ต้องพิถีพิถันเลือกผักปลอดสารพิษ เช่น ผักกิมฉ่าย ไม่ใช่ผักที่ขายตาม

ตลาด ซึ่งปนเปื้อนสารเคมี ไม่เช่นนั้นจิ้งหรีดจะตาย และเสริมอาหารสำเร็จรูป เพื่อเร่งการเจริญเติบโต เน้นความสะอาด มีมุ้งครอบกันแมลงวันเข้าไปวางไข่ ปกติ จิ้งหรีดราคาขายปลีกกิโลกรัมละ 150 บาท ราคาขายส่งกก.ละ 80 บาท หากเป็น พันธุ์ตัวเล็กที่เรียกว่า “แมงสะตึง” (พันธุ์ทองแดง) ราคาขายส่งถึง 120 บาท

“แรกๆ เลี้ยงได้น้อยก็ขายปลีกในหมู่บ้าน ตอนหลังเลี้ยงมากขึ้น ขายส่งที่ ตลาดไท มีทั้งที่เขามารับและเราส่งเอง ขายครั้งหนึ่งราว 20 - 30 กก./กรง อย่าง เลี้ยง 15 กรง ก็ได้ 30,000 กว่าบาท หักค่าอาหารราว 7,000 กว่าบาท แล้วยัง ขายไข่ได้อีก แต่เราก็ไม่ปล่อยให้จิ้งหรีดวางไข่มาก เพราะไข่จะไม่มันอร่อย ไข่ของ จิ้งหรีดที่ร่วงหล่นได้กรงเอาไปเป็นปุ๋ยในไร่นาได้”

การเลี้ยงจิ้งหรีดทำให้สมาชิกกลุ่มมีรายได้เป็นประจำทุกเดือน บางคนเลี้ยง พร้อมกันหลายรุ่น ททยอยจับขายได้ทุกสัปดาห์ เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ตลอดปี จิ้งหรีดเป็นสัตว์ที่เลี้ยงได้ในทุกฤดู ในฤดูหนาวอาจใช้ระยะพักตัวนานกว่าปกติ จาก 10 วัน เป็น 14 - 15 วัน ขณะนี้สมาชิกของกลุ่มสามารถเอาเงินทุนในการ เลี้ยงรอบแรกมาคืนกลุ่มได้แล้ว ความสำเร็จของกลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีดกลายเป็น ต้นแบบให้คนในตำบลทำ เป็นอาชีพเสริมอย่างแพร่หลายและช่วยเกื้อหนุนให้ คนที่ไม่มีไร่นา ไม่มีอาชีพ ได้มีอาชีพ ซึ่งกลุ่มยืนยันว่าสามารถทำเป็นอาชีพหลัก ได้ หากเงินทุนมากพอ อาจมีรายได้ดีกว่าทำไร่นาด้วยซ้ำ

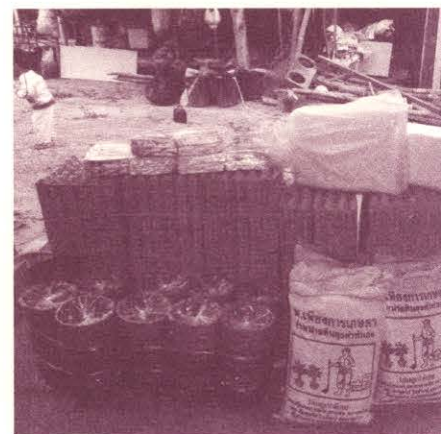
พรชนก จันทรจิรา และกลุ่มฯ เปิดโอกาสให้ชาวบ้านมาเรียนรู้วิธีเลี้ยงและ ซื้อไข่ไปเพาะพันธุ์ คนไหนไม่มีเงินทุน ก็ให้ไข่ไปเลี้ยงก่อน ขายได้เงินค่อยเอามาจ่าย

“เราจะไปจดวิสาหกิจชุมชน เพื่อจะได้มีสิทธิเข้าถึงแหล่งเงินทุนอื่นๆ เอามา ขยายการเลี้ยง เราคิดถึงขนาดส่งออกกว่าจะทำโรงงานแปรรูปจิ้งหรีดอัดกระป๋อง หรือทำจิ้งหรีดราแบบปลาร้า ซึ่งเราต้องหาความรู้ในเรื่องนี้ก่อน”

กลุ่มสตรีเลี้ยงจิ้งหรีด ต.สุขเดือนห้า กล่าวว่ารู้สึกดีใจ พวกเธอมีวันนี้ได้ เพราะกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเข้ามาสนับสนุน ทำให้กลุ่มได้เริ่มก้าวแรกโดย ไม่ต้องไปหยิบยืมเงินนอกระบบที่ดอกเบี้ยแสนแพง และทำให้พวกเธอมีรายได้ ประจำทุกเดือนเหมือนคนกินเงินเดือน ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

“ตอนนี้สามารถส่งลูกเรียนได้อย่างสบายขึ้น และมีเงินออมค่ะ” **พรชนก หัวหน้ากลุ่มฯ** กล่าวยิ้มแย้ม

จิ้งหรีด





สับปะรดตราดสีทอง ปลคหนีสู่อีสราภาพ

ค.เขาสมิง อ.เขาสมิง จ.ตราด

เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท/กลุ่ม



เงินทุนที่รัฐสงวนมา
ทำให้ผู้หนีภัยมีความหวัง
พัฒนาชุมชน เกษตร
สาธารณสุข ให้
คำแนะนำดีมาก
โดยเฉพาะนายกอบต.
เงินทุนหมุนเวียน
ดอกเบี้ยต่ำช่วยเรา
ปลดภาระหนี้สิน
จากการซื้อปุ๋ย ซ่อมยา
จนได้รู้จักคำว่า
“อีสราภาพ”



ตราดเป็นจังหวัดติดทะเล ตั้งอยู่สุดแผ่นดินไทย มีอากาศชื้น และสภาพดิน
เหมาะแก่การปลูกผลไม้ คนที่นี่จึงยึดอาชีพเกษตรกร ทำสวนไม้ผลมายาวนาน
ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน กลุ่มสตรี ต.เขาสมิง ก็เช่นกัน ทำสวนยาง สวนผลไม้
มานาน แต่ยังมีผลผลิตออกไม่ได้ เพราะประสบปัญหาผลผลิตตกต่ำ หลายคน
มีหนี้สิน เป็นปัญหาแบบวัฏกันทางมาตลอด

“ส่วนใหญ่เป็นหนี้ ค่าปุ๋ย ค่ายา ขายผลผลิตได้เงินมา ก็ต้องใช้หนี้ พอจะทำ
รอบใหม่ก็ไปซื้อปุ๋ย ซ่อมยามาก่อนอีก วนเวียนอยู่อย่างนี้”

สุนิสา กำเนิดสินธุ์ คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.ตราด
พูดถึงสภาพชีวิตเกษตรกร ซึ่ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” มีส่วนคลี่คลาย
ปัญหา ให้กลุ่มผู้หนีภัยมีเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ มาทำโครงการปลูกสับปะรด
ตราดสีทอง ปลคภาระหนี้สินจากการซื้อปุ๋ย ซ่อมยา จนได้รู้จักคำว่า “อีสราภาพ”

“เงินทุนที่รัฐสงวนมาคือด่านหน้าทำให้ผู้หนีภัยมีความหวัง รวมถึงหน่วยงาน
พัฒนาชุมชน เกษตร สาธารณสุขก็ช่วยเหลือให้คำแนะนำดีมาก โดยเฉพาะ
ท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสมิงที่ดิฉันภูมิใจ เพราะท่านเต็มร้อยกับ
งานกองทุนฯมากมาย”

“งานกองทุนฯช่วยให้พวกเราได้บทรเรียน เกิดการเรียนรู้ จากคนที่ไม่เคย
พิจารณาโครงการตั้ง 70 ล้านบาท คณะกรรมการจึงต้องมีกรอบในการกลั่นกรอง
ที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ความเป็นธรรมกับสมาชิกทุกกลุ่ม ทุก
ระดับที่ขอทุนมา จึงต้องมีการเชื่อมร้อยเครือข่ายทั้งจังหวัด ทำให้เกิดความรัก
ความสามัคคีในหมู่คณะ”

ผู้เขียนโครงการปลูกสับปะรดตราดสีทอง คือกลุ่มสตรีที่คณะกรรมการ
กองทุนฯ มองเห็นความตั้งใจจริง จึงอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 200,000
บาท ให้พวกเธอทำไร่สับปะรดบนที่ดินซึ่งมีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

“ปกติเวลาต้นยางไม่มีน้ำยางแล้ว ชาวสวนจะโค่นต้นทิ้ง แล้วไถพรวนพื้นที่

ลงต้นกล้าใหม่ ซึ่งระยะห่างแต่ละแถวคือ 3 วา ระหว่างรอดต้นยางโตจนกรีดน้ำยางได้อีกตั้ง 5 - 6 ปี เขาก็จะปลูกสับปะรด ตามร่องยางเพื่อสร้างรายได้”

“ผู้หญิงกลุ่มนี้แบ่งเงินคนละ 40,000 บาท เอาไปซื้อหน่อพันธุ์สับปะรดต้นละ 1 บาทมาปลูกบนพื้นที่คนละประมาณ 10 ไร่ และเงินบางส่วนเป็นค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช ฯลฯ” พวกเขาเริ่มไถพรวนพื้นที่ ผึ่งหน่อพันธุ์ลงพื้นดิน หลังได้รับอนุมัติงบประมาณเมื่อเดือนมีนาคม 2556

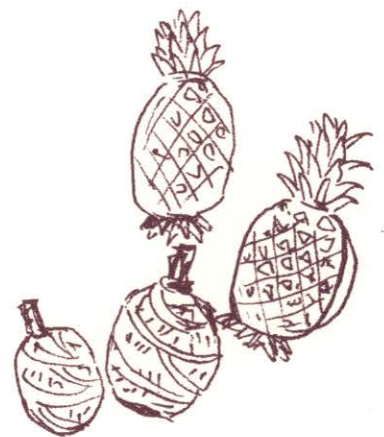
“การปลูกสับปะรดต้องใช้เวลา 1 ปี จึงจะเก็บผลได้ จากนั้นยังเก็บต่อได้อีก 2 ปี ถึงค่อยลงหน่อใหม่ ตอนนี้อยู่ใกล้เก็บผลได้แล้ว พ่อค้ารับซื้อลูกละ 10 บาท หนึ่งไร่ลงสับปะรดได้ 3,500 ต้น ก็จะได้ 3,500 ผล เขากำกัน 10 ไร่ ก็จะได้ประมาณ 350,000 บาทต่อปี บางต้นมีหน่ออ่อนงอกออกมา ก็ขายหน่อพันธุ์ได้อีก”

ตอนนี้ผู้หญิงในตำบลจึงเริ่มมีอาชีพมั่นคงขึ้น เพราะคณะกรรมการทุกระดับร่วมกันทำงานอย่างเข้มแข็ง มองเห็นเป้าหมายชัดเจน ในขณะที่กลุ่มสมาชิกก็มีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีวินัย และรับผิดชอบ

สับปะรดตราดสีทองเป็นพืชเศรษฐกิจอันดับต้นๆ ของจังหวัด กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพราะเนื้อเหลือง หวาน กรอบ รสชาติหวาน มีกลิ่นหอมกว่าสับปะรดทุกสายพันธุ์ จึงมีพ่อค้าในท้องถิ่นมารับซื้อจากสวน ก่อนส่งต่อไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ทั้งตลาดสี่มุมเมือง ตลาดมหานาคในกรุงเทพฯ จังหวัดนครปฐม ฯลฯ

ทุกวันนี้กลุ่มสตรี ต.เขาสมิงทำไร่สับปะรดอย่างมีความสุข เป็นอิสระ ไม่ต้องเป็นหนี้รายทุนนอกระบบอีกต่อไป เพราะได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน จากทุกองคาพยพในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ♦

สับปะรด





กำหนดราคาเองได้ กำไรงาม

ค.เขาพระ อ.เมือง จ.นครนายก
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท

๑๑๑๑

การริเริ่มทำ
กิจการต่าง ๆ
ก่อนคนอื่น แม้จะ
ประสบความสำเร็จ
แต่เมื่อโอกาสมาถึง
เราก็มีความรู้
จากประสบการณ์
มากกว่าคนอื่น
หากทำก่อนแล้ว
ประสบความสำเร็จ
ยิ่งนับเป็นลัทธิ



ชาวตำบลเขาพระ อ.เมือง จ.นครนายก ทำนาเป็นอาชีพหลักมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ในอดีตที่ผ่านมา ความยากจนไม่มีทุนรอน และสภาพเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ใช้เงินเป็นปัจจัยในการแลกเปลี่ยนสินค้า ผลักดันชาวนาจำนวนมากจำเป็นต้องขายข้าวให้พ่อค้าไปในฤดูเก็บเกี่ยวนั้น ไม่ว่าจะราคาข้าวจะขึ้นหรือลง บางปีพอคิดค่าไถ ค่าหว่าน ค่าใช้จ่ายต่างๆ แทบไม่เหลือกำไร ชาวนาทำนากลับแทบไม่มีข้าวเหลือพอจะกินภายในครอบครัว ต้องซื้อข้าวเขากิน

“พอมีกองทุนหมู่บ้านเกิดขึ้น ชาวบ้าน 20 กว่าคนก็เอาเงินมารวมกลุ่มกัน รับซื้อข้าวเปลือกหอมมะลิอินทรีย์จากชาวบ้านด้วยกันมาตัดด้วยครก กระเดื่องเป็นข้าวซ้อมมือขายเอง พัฒนาคุณภาพข้าวจนได้ OTOP 4 ดาว ทำให้เราตั้งราคาเองได้ ส่งขายตามสหกรณ์บ้าง ศูนย์ OTOp บ้าง พอติดตลาดก็ต้องเพิ่มสต็อกข้าว เพราะถ้าข้าวขาด ทั้งช่วง ลูกค้าจะหายทันที เลยต้องซื้อข้าวมาตุนมากขึ้น แต่ข้าวหอมมะลิเป็นข้าวนาปี ปีหนึ่งซื้อได้เฉพาะช่วงต.ค.-ธ.ค. หากซื้อหลังจากนั้นราคาข้าวจะสูงมาก จึงต้องใช้เงินทุนสูงมาก และเงินก็จม ถ้ากู้ธนาคารดอกเบี้ยแพง ก็ซื้อไม่ได้มาก หรือถ้ากู้มากก็ใช้คืนไม่ไหว”

อุบล ขบาททอง ซึ่งในเวลานั้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน เล่ารายละเอียดการก่อตั้งกลุ่มแปรรูปข้าวฯ ในชุมชน

ปัจจุบันสมาชิกกลุ่มฯ เพิ่มขึ้นเป็น 80 ราย เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ในฐานะประธานกรรมการกองทุนฯ ระดับตำบล อุบล ไม่มีสิทธิยื่นกู้ จึงแนะนำให้สตรีในกลุ่มร่วมกันเสนอโครงการขอรับการสนับสนุน ได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท ทำให้กลุ่มสามารถซื้อข้าวตุนได้เต็มที่

“ได้เงินมาแล้ว แทนที่เราจะไปซื้อข้าวนอกชุมชน ก็ขยายผลไปสร้างเครือข่าย เป็นศูนย์ข้าวชุมชน มีสมาชิกปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ 30 ราย เอาข้าวส่วนหนึ่งมาป้อนให้กลุ่ม โดยเราให้ราคาเท่ากับรัฐบาล แต่ขอให้ตากให้แห้ง ปลอดภัย และไม่มีสิ่งเจือปน คือต้องมัดเอาเม็ดลีบเสีย ดอกหญ้า ฟางออกแล้วถึงเก็บขึ้นยุ้ง เพื่อลดต้นทุนค่าแรงของเรา”

แนวทางการทำงานของกลุ่มฯ ที่มีสตรีเป็นผู้นำตั้งอยู่บนหลักการง่ายๆ ว่าให้ “ทำจริง ก่อประโยชน์สูงสุด” อุบลกลับประสบความสำเร็จการทำงานผ่านร้อนผ่านหนาวมามาก สรุปเป็นประโยคสั้นๆ มอบเป็นความรู้แก่คนรุ่นหลังว่า

“คิดดี ทำดี ทำก่อน ถ้าทำได้ก็ดี” ซึ่งมีความหมายว่า การริเริ่มทำกิจการต่างๆ ก่อนคนอื่น แม้จะประสบความล้มเหลว แต่เมื่อโอกาสมาถึงเราก็มีความรู้จากประสบการณ์มากกว่าคนอื่น หากทำก่อนแล้วประสบความสำเร็จ ย็นับเป็นสิ่งดี

ปัจจุบันข้าวหอมมะลิแปรรูปของกลุ่มในชื่อ “ข้าวหอมมะลิซ้อมมือตราครุฑกระเดื่อง” บรรจุนขายอยู่ในบรรจุภัณฑ์สวยงาม ราคาเย่อมเยา มีศูนย์เรียนรู้ให้คนจากที่ต่างๆ มาศึกษาดูงาน รวมถึงที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม ลาว ศรีลังกา ทุกปีกลุ่มจัดงานปีใหม่เป็นการคืนกำไรให้สมาชิก และมีเงินปันผลให้สมาชิกอย่างต่อเนื่อง

นอกเหนือจากสมาชิกส่วนหนึ่งได้ค่าแรงจากการทำงานให้กลุ่ม ชาวบ้านในชุมชนที่ได้บริโภคข้าวซ้อมมือมีสุขภาพดี กลุ่มยังมอบแกลบจากการสีข้าวให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อใส่เล้าไถบ้าง เป็นปุ๋ยบ้าง

นับว่ากลุ่มได้สร้างรายได้และคุณประโยชน์แก่ชุมชนหลายด้านด้วยกัน ซึ่งเป็นผลมาจากหลักคิดของกลุ่ม “ทำเพื่อให้ทุกคนมีกินมีใช้ แหล่งวัตถุดิบต้องอยู่ในชุมชนเพื่อลดต้นทุนการผลิต และอนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ”

ความสำเร็จของการดำเนินงานกองทุนฯ เกิดจากการทำงานอย่างเข้มแข็งของคณะกรรมการฯ โดยได้รับคำแนะนำจากพัฒนาชุมชน รวมทั้งได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานภาคีต่างๆ เช่น อบต. เกษตร กศน.

ที่สำคัญที่สุดสตรีทุกคนในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.นครนายก ที่ร่วมถอดประสบการณ์ความสำเร็จของ ต.เขาพระ ได้ค้นพบว่า คุณค่าแท้จริง คือ “การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั่นเอง จึงได้มีทุกอย่างเช่นในวันนี้” ♦

ตำด้วยครกกระเดื่อง
เป็นข้าวซ้อมมือ



จักสานพลาสติก สืบสานภูมิปัญญา

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



โครงการนี้
ประสบความสำเร็จ
ในแง่ของกลุ่มมี
ความเข้มแข็ง มี
การเรียนรู้
การทำงานเป็นกลุ่ม
มีความสามัคคี
มีความซื่อสัตย์
โปร่งใส มีการทำ
บัญชีรับ-จ่าย
เมื่อมีรายได้จะหักเงิน
ส่วนหนึ่งไว้สำหรับ
ค้ำคูณ ก่อนแบ่งปัน
เงินแก่สมาชิก และ
เป็นต้นแบบให้มีการ
ขยายเครือข่าย
การจักสานพลาสติก
ออกไปอีกหลายกลุ่ม



ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม เป็นชุมชนที่มีพื้นฐานเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มเรียนรู้พัฒนาตลอด เมื่อผู้นำสตรีในชุมชนได้มีโอกาสไปดูงานเศรษฐกิจพอเพียงที่จังหวัดนครนายก ได้เห็นแบบอย่างงานจักสานพลาสติก ก็เกิดความคิดว่าน่าจะตั้งกลุ่มทำงานจักสานเป็นอาชีพเสริมในชุมชนของตนบ้าง ผู้นำชุมชนจึงหาครุมาฝึกสอนให้

เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” กลุ่มสตรีศาลายาจึงได้เขียนโครงการขอรับการสนับสนุน ได้เงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท นำไปซื้ออุปกรณ์สำหรับสานตะกร้า กระเป๋ารูปแบบต่างๆ

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจักสานพลาสติกแรกเริ่มวางขายที่ร้านค้าของ **ทับทิม บุญเยี่ยม** ประธานโครงการฯ ลูกค้าที่มาซื้อของเห็นเข้าก็สนใจซื้อ จากขายได้วันละใบสองใบ กลุ่มได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบ ลวดลายแปลกใหม่ หลากหลาย เป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น จึงมีออเดอร์จากที่ต่างๆ เข้ามาไม่ขาดสาย

ปัจจุบันงานจักสานพลาสติกได้กลายเป็นอาชีพเสริมของกลุ่มและชาวบ้านศาลายา สร้างรายได้เสริมที่นำไปจุนเจือครอบครัว ไม่ต่ำกว่า 2,500 บาท/เดือน/คน ช่วยสร้างสภาพคล่องในครัวเรือนให้ชาวศาลายาไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสิน รวมทั้งได้ช่วยให้คนในชุมชนที่ตกงาน หรือต้องออกจากงานเนื่องจากถูกเลิกจ้างเพราะโรงงานปิดกิจการ รวมทั้งผู้สูงอายุ เยาวชน ก็ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีรายได้ที่ทำให้พึ่งตัวเองได้

อุไร สະสมทรัพย์ ประธานคณะกรรมการฯ ต.ศาลายา กล่าวว่า “การจักสานเป็นภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของคนไทย ดังนั้น การที่กองทุนฯ ได้สนับสนุนโครงการ ไม่เพียงสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่สตรี แต่ในกรณีนี้ยังเท่ากับได้รักษาและถ่ายทอดภูมิปัญญาด้วย”

โครงการนี้ยังประสบความสำเร็จในแง่ของกลุ่มมีความเข้มแข็ง มีการเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส มีการทำบัญชีรับ-จ่าย เมื่อมีรายได้จะหักเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับคินทุน ก่อนแบ่งปันเงินแก่สมาชิก และเป็นต้นแบบให้มีการขยายเครือข่ายการจักสานพลาสติกออกไปอีกหลายกลุ่ม

โครงการนี้จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของความสำเร็จที่ ต.ศาลายา ภูมิเจินำเสนอ เป็นหนึ่งในโครงการที่ได้รับการอนุมัติทั้งหมด 11 โครงการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการพาณิชย์หรือค้าขาย เนื่องจากศาลายามีลักษณะเป็นชุมชนเมือง

สำหรับคณะกรรมการฯ แล้วการดำเนินงานกองทุนฯ ให้สำเร็จลุล่วงมาถึงวันนี้ อยากรบอกความรู้สึกว่า “แม้จะเหนื่อยยาก แต่ก็มีความสุขที่ได้ทำมันเป็นงานที่ทำหาย” ♦

บัญชีรายรับ
รายจ่าย





จากผู้ประกอบการสู่ social enterprise

ค.บางบัวทอง อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
เงินทุนหมุนเวียน : 190,000 บาท



เป้าหมายตอนนี้
ไม่ใช่ทำธุรกิจ
ยังไงให้ได้กำไร
แต่กลายเป็นทำยังไง
จะมีงานให้พวกเขา
ทำสม่ำเสมอ ตลอด
33 ปีที่เกิดมา
เราทำเพื่อตัวเอง
มาหมดแล้ว คิดว่า
ชีวิตที่เหลือน่าจะ
ช่วยเหลือคนอื่นบ้าง
ซึ่งได้ความภูมิใจ
อึ้งใจตอบแทน



ณิชกุล วิถีทำ เคยนึกน้อยใจในโชคชะตาที่ต้องออกจากโรงเรียนตั้งแต่วัยไม่จบม.3 มาดูแลแม่ที่เป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ซึ่งอาการทรุดหนัก เดินไม่ได้ ณิชกุลยอมรับว่าใหม่ๆ ทำใจไม่ได้ แต่ในฐานะลูกสาวคนโต ที่มีน้องเล็กๆ อีกสอง คนหนึ่งเรียนแค่ป.6 คนเล็กก็เพิ่งเข้าอนุบาล เท่ากับว่าเธอต้องรับหน้าที่แทน ‘แม่’ เต็มตัว ในขณะที่พ่อทำงานหาเงินตัวเป็นเกลียว

“แต่ก่อนพ่อทำงานบริษัท ยังไม่ถึงกับลำบาก พอแม่มาล้มป่วย พ่อก็ต้องดูแลแม่ พาแม่ไปหาหมอ เข้าออกโรงพยาบาลบ่อย ในที่สุดพ่อตัดสินใจลาออกมาขับแท็กซี่ จะได้มีเวลาดูแลแม่กับพวกเรา”

พ่อไม่ปล่อยให้ลูกสาวไปยุ่งสิ่งกับใคร ณิชกุลจึงไม่รู้ว่ ครอบครัวของเธอมีสภาพไม่ต่างไปจากเพื่อนบ้านในแฟลตบ้านเอื้ออาทร บางบัวทอง นนทบุรี ซึ่งส่วนใหญ่หาเช้ากินค่ำ สามีหาเลี้ยงครอบครัวคนเดียว รายได้ซั๊กหน้าไม่ถึงหลัง

บ้านน้อย-สวาท พรหมคุณก็เป็นอีกคนหนึ่งในแฟลต หมอนรองกระดูกเคลื่อนมา 3 - 4 ปี เมื่ออาการกำเริบมากขึ้นเรื่อยๆ ก็เดินไม่ได้ คล้ายเป็นอัมพาต จนต้องไปผ่าตัดใส่เหล็กตาม แม้อาการดีขึ้นแต่ก็ไม่สามารถทำงานนอกบ้านได้อีก ครอบครัวอาศัยพ่อบ้านขับแท็กซี่หาเงินเข้าบ้านคนเดียว ภาระส่งค่าจรถวายยังไม่หมด จึงส่งลูกเรียนต่อไม่ได้ ลูกสองคนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน

ผู้หญิงส่วนใหญ่ในชุมชนบ้านเอื้ออาทรมีชะตากรรมคล้ายณิชกุลและบ้านน้อย บ้างเป็นแม่บ้านเลี้ยงลูก บ้างพิการ มีภาระไม่สามารถไปทำงานนอกบ้านได้ ทั้งการศึกษาน้อย ไม่มีรายได้มาช่วยจุนเจือครอบครัวหรือแม้แต่จะใช้จ่ายส่วนตัว

ผู้หญิงเหล่านี้ไม่มีโอกาสหลุดออกจากมุมอับของชีวิต หาก **วิภาวดี โลเปซ** ไม่ได้เข้ามาที่นี่เพื่อหาคนงาน วิภาวดีทำเครื่องประดับขายอยู่แถวถนนข้าวสาร เมื่อมีออเดอร์มาก จึงมาบ้านเอื้ออาทร หาคนว่างงานมาสัก 10 คนเพื่อฝึกให้รับงานไปทำที่บ้าน “มีคนมาเกือบ 20 คน ตกใจ ทำไมคนตกงานกันเยอะจัง... ก็ปูเสื้อสอนงานกันที่หน้าอาคาร ผู้หญิงคนหนึ่งเป็นโรคทาลัสซีเมีย อีกคนเป็นมะเร็ง ซึ่งตอนแรกเราไม่รู้ ยังทักเขาว่า “พี่ผมสั้น เท่จัง” อีกคนขาเจ็บ...”

“ตอนแรกวิตติจะให้คนกลุ่มนี้ทำแค่งานล็อตตามที่มีออเดอร์เข้ามาตอนนั้น แต่เมื่อกลับไปเล่าให้แฟนฟังและปรึกษากันก็ตกลงกันว่า จะหางานป้อนให้ผู้หญิงเหล่านี้ทำต่อเนื่อง เพื่อให้เขาได้งานทำกัน”

การขยายงานนอกเหนือออเดอร์ทำให้ต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น สำหรับซื้ออุปกรณ์และจ่ายค่าแรง วิภาวดีจึงรวมตัวกับผู้หญิงบ้านเอื้ออาทรอีก 4 คนเขียนโครงการต่อยอดธุรกิจเครื่องประดับแฮนด์เมด เสนอ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ได้รับการอนุมัติเป็นเงินทุนหมุนเวียน 190,000 บาท

นั่นเป็นจุดเริ่มต้นทำให้กลุ่มผู้หญิงบ้านเอื้ออาทรบางบัวทองมีงานทำสม่ำเสมอ เงินค่าแรงที่แต่ละคนได้รับไม่มากมาย แต่มีความหมายสำหรับผู้หญิงเหล่านี้มากอย่างเห็นได้ชัด

ณิชกุลเข้ามารับงานไปทำกับเขาด้วย แม้ว่าจะมีรายได้เพียงอาทิตย์ละ 300-400 บาท แต่มันทำให้เธอมีรอยยิ้ม นี่เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ได้ทำงานหาเงิน “หนูอยากหาตั้งค์มาตลอด แต่พอเป็นห่วง นี่เป็นครั้งแรกที่พ่อยอมให้หนูทำงาน เพราะเป็นงานที่ทำที่บ้าน หนูดีใจที่หาเงินได้ ไม่ต้องให้พ่อเหนื่อยคนเดียว” ป้าน้อยบอกว่า ช่วงที่มีงานต่อเนื่องมีรายได้เดือนละ 4,000-5,000 บาท ใช้เป็นค่าน้ำค่าไฟ ค่ากับข้าว ป้าพูดน้ำตาคลอๆ ว่า “ถ้าไม่มีงานนี้ ป้าก็ไปทำงานที่อื่นไม่ได้”

รอยยิ้มที่ปรากฏบนใบหน้าที่เคยเศร้าสร้อยของผู้หญิงบ้านเอื้ออาทร เป็นกำลังใจให้วิภาวดีทุ่มเทเวลาหาตลาดเพิ่ม ไปตั้งร้านขายตามที่ต่างๆ เช่น CAT Telecom ตลาดนัด งานสินค้า OTOP ด้วยการหนุนช่วยจากหน่วยงานของรัฐ ที่บูรณาการงานร่วมกับกองทุนฯ

“เมื่อเร็ว ๆ นี้ ทางกระทรวง ICT ก็มาช่วยทำคลิปวิดีโอลงยูทูบและทางไปรษณีย์ไทยก็จะช่วยเอาสินค้าเราไปวางขาย” วิภาวดีเล่า

“สำหรับวิ เป้าหมายตอนนี้มันไม่ใช่ทำธุรกิจยังไงให้ได้กำไร แต่กลายเป็นว่าทำยังไงจะมีงานให้พวกเขาทำสม่ำเสมอ ตลอด 33 ปีที่เกิดมาเราทำเพื่อตัวเองมาหมดแล้ว คิดว่าชีวิตที่เหลือน่าจะช่วยเหลือคนอื่นบ้าง ซึ่งวิได้ความภูมิใจ อิ่มใจ ตอบแทน” นี่คือน้ำใจที่วิภาวดียินดีแบกรับ ในฐานะผู้หญิงคนหนึ่งที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเข้ามาหนุนเสริม ทำให้เธอและกลุ่มฯสามารถสร้าง ‘โอกาส’ ให้ผู้หญิงที่บ้านเอื้ออาทรมีรอยยิ้ม มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีงานมีรายได้ พึ่งพาตัวเองและดูแลครอบครัวได้

ขณะนี้โครงการเครื่องประดับแฮนด์เมดโดยกลุ่มผู้หญิงชุมชนบ้านเอื้ออาทรสามารถทยอยใช้ทุนคืนทุกเดือน และดูมีอนาคตสดใสในการกระจายงาน กระจายรายได้สู่ผู้หญิงด้วยโอกาสอย่างกว้างขวางมากขึ้น ♦

เครื่องประดับ





กิบติคดมส่งซานฟรานฯ

ค.บ้านฉาง อ.เมือง จ.ปทุมธานี
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



กองทุนฯ ทำให้
ผู้หญิงกลุ่มนี้มีเงิน
สำรองซื้อวัตถุดิบ
สามารถรับ
ออเดอร์ลูกค้า
จากซานฟรานซิสโก
สหรัฐอเมริกา และ
ลูกค้าจากประเทศ
ซามัวได้ทันที



“ดิฉันอยากให้ผู้หญิงใช้ชีวิตอย่างมีประโยชน์ มีคุณค่า จะสอนทุกคนเสมอว่าต้องพึ่งตัวเองให้ได้ อย่ายึดติดกับสามีมาก เพราะผู้หญิงในชุมชนจำนวนไม่น้อย พอสามีออกไปมีคนอื่น ครอบครัวแตกแยก ก็จะเป็นจะตาย เงินทองไม่มีใช้ จึงบอกพวกเธอว่า เองงานไปทำเถอะ ชีวิตจะได้มีค่า” คือ ความคิดของ **วัฒนารมณ ใสสกุล** ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.บ้านฉาง อ.เมือง จ.ปทุมธานี

ตั้งแต่ปี 2549 วัฒนารมณทำกิบติคดมแฮนด์เมด ส่งขายให้นักธุรกิจชาวอเมริกันในฮาวาย ซึ่งเห็นดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว จึงชักชวนเธอนำดอกไม้เหล่านี้ทำกิบติคดม จนผูกใจเป็นคู่ค้ากันมานับแต่นั้น เมื่อมีลูกค้ารายอื่นสนใจอยากสั่งทำบ้าง เธอรับงานไม่ได้ เพราะขาดเงินทุนสำรองวัตถุดิบ

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เกิดขึ้น มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน ทั้งเรื่องงบประมาณและส่งเสริมความรู้ เธอจึงมองเห็นโอกาสช่วยเหลือผู้หญิงที่ทำงานร่วมกันมาก่อน สนับสนุนให้รวมกลุ่มกันเขียนโครงการทำกิบติคดมส่งต่างประเทศ เพื่อขยายฐานลูกค้า เพราะมีตลาดรองรับอยู่แล้ว

เมื่อได้เงินทุนหมุนเวียนจำนวน 200,000 บาทจากกองทุนฯ ทำให้ผู้หญิงกลุ่มนี้มีเงินสำรองซื้อวัตถุดิบ สามารถรับออเดอร์ลูกค้าจากซานฟรานซิสโก ประเทศอเมริกาและลูกค้าจากประเทศซามัวได้ทันที ประธานคณะกรรมการฯ ตาบลช่วยเหลือด้านการตลาด หน้าที่สมาชิกคือ **ทำงานให้ดี ให้ประณีต สวยงาม และตรงต่อเวลา**

นอกจากช่วยเหลือ ผลักดันเรื่องการตลาดแล้ว วัฒนารมณยังช่วยเรื่องการออกแบบให้สมาชิกเพื่อนำเสนอลูกค้า โดยมีจุดยืนว่า แบบจะต้องไม่ซ้ำกับงานของลูกค้าชาวฮาวายที่เธอดูแลอยู่ นี่คือการยอมรับการทำงานที่เพียรบอกแก่สมาชิกเสมอว่า **การทำอาชีพแบบนี้ต้องซื่อสัตย์และจริงใจกับลูกค้า** จะลอกเลียนแบบเพื่อให้ขายงานมากๆ ไม่ได้

งานทำกิบติคดมส่งต่างประเทศของสตรีกลุ่มนี้ ทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้คนในชุมชนอีกไม่น้อยกว่า 30 - 40 ชีวิต ที่รับงานชิ้นส่วนกันไปทำที่บ้าน โดยเฉพาะช่วยให้หญิงสูงอายุที่ถูกเลย์ออฟหรือเกษียณจากงานโรงงาน

“ก๊ีบหนึ่งอัน มีขั้นตอนการทำเยอะ ใครถนัดหรืออยากทำส่วนไหน เลือกได้อย่างถ้าจะทำงานปูพื้นก๊ีบ ได้อันละ 2 บาท งานดิงดอกไม้ออกก้านได้กล่องละ 20 บาท กล่องหนึ่งมี 3 โหล หรือแ่่งงานบิตลวดสำหรับเป็นโครงดอกไม้ผ้าใยบัวก็ได้ร้อยละ 10 บาท นั่งดูโทรทัศน์ไปบิตลวดไป ได้วันละไม่น้อยกว่า 400-500 อัน ก็ได้ 50 บาทแล้ว ดีกว่านั่งหายใจทั้งไปวันๆ”

“ผู้สูงอายุบางคนอยากใส่บาตร ไม่มีเงินซื้อของชุดละ 20 บาท เดินมาทำงานไปทำที่บ้าน วันรุ่งขึ้นมีเงินซื้อของใส่บาตรพระได้”

เธอเล่าด้วยน้ำเสียงมีความสุข การช่วยเหลือผู้อื่นให้มีรายได้ หยัดยืนด้วยลำแข้งตัวเองเป็นสิ่งที่หวัง เพราะตนเองก็เป็นแม่ที่ดูแลลูก 2 คนเพียงลำพัง อดทนต่อสื่ทำงานหาเงินเลี้ยงลูกจนจบปริญญาโทคนหนึ่งและปริญญาตรีอีกคน เธอเชื่อมั่นว่า “เป็นผู้หญิงต้องพึ่งตัวเองได้” จึงมีแรงบันดาลใจทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการตำบล ที่ได้ตั้งใจช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำสมาชิก พร้อมยึดเกาะนโยบาย ประสานงานกับคณะกรรมการจังหวัดด้วยความเข้มแข็ง สละเวลาทั้งการประชุมอย่างต่อเนื่อง ติดตามงานและประเมินผลเดือนละ 2 ครั้ง จนเกิดผลสำเร็จ สมาชิกมีอาชีพ สร้างรายได้เพิ่มให้ชุมชน และคืนทุนได้ตามกำหนด

ทุกวันนี้กลุ่มฯ มีออเดอร์ไม่น้อยกว่าเดือนละ 1,000 ชิ้น จากการทำก๊ีบชิ้นเล็กราคา 15 บาท ไปจนถึงชิ้นใหญ่ราคา 700 บาท มีรายได้เฉลี่ยรวมกันแล้วเป็น 100,000 บาทต่อเดือน ส่วนสมาชิกในชุมชนจะมีรายได้เพิ่มไม่น้อยกว่าเดือนละ 3,000 - 6,000 บาท ขึ้นอยู่กับความขยันของแต่ละคน

“ส่วนเรื่องการคืนทุน ทำสัญญากัน 2 ปี ส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย 5 ครั้ง ครั้งละ 40,000 กว่าบาท ส่งมาแล้ว 2 งวด และกำลังส่งงวดที่ 3 เร็วๆ นี้ ไม่มีอะไรน่าห่วง เพราะพวกเธอส่งเงินตามกำหนดทุกครั้ง”

แม้การทำงานจะทำให้เหน็ดเหนื่อยบ้าง แต่ประธานคณะกรรมการ ตำบลคนนี้ก็มีความสุข มีพลัง มีกำลังใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ผ่านการทำงานในกองทุนซึ่งช่วยให้ผู้หญิงมีอาชีพ มีรายได้เป็นของตนเอง และกระจายถึงคนในชุมชน ทั้งโครงการนี้และโครงการอื่นๆ ในตำบล เช่น โครงการทำ การบูร-ถูหอม และโครงการทำอาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น ♦

ก๊ีบติดเมแอนด์เมด
ดอกไม้ประดิษฐ์
จากผ้าใยบัว





เพาะเห็ด เริ่มต้นชีวิตใหม่

ต.หินเหล็กไฟ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



ทำไร่สับปะรด
เคยขายได้ราคา
ต่ำสุด กิโลกรัมละ
70 สตางค์ วันนี้ได้
เงินหมุนเวียนจาก
กองทุนฯ เพาะเห็ด
ขายได้วันละ 70-
80 กิโลกรัม
กิโลกรัมละ 50 บาท
เฉลี่ยมีรายได้เดือนละ
ไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท
ทำให้มีความหวัง
มีกำลังใจสู้กับปัญหา
ก้าวเดินต่อไปข้างหน้า



กลุ่มสตรี ต.หินเหล็กไฟ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ต้องผ่านร้อนผ่านหนาวกว่าจะค้นพบว่าการเพาะ “เห็ด” เป็นทางออกของปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ ที่เผชิญอยู่ตลอดนับสิบปีจากการทำไร่สับปะรด ซึ่งเคยราคาต่ำสุดในปี 2542 ที่ขายได้ตันละ 700 บาท หรือกิโลกรัมละ 70 สตางค์เท่านั้น “ถ้าทำไร่สับปะรดอย่างเดียวเป็นหนี้เป็นสินเยอะแยะ”

จำนง ชัยศักดิ์สละ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.หินเหล็กไฟ ซึ่งสนับสนุนให้กลุ่มสตรีในตำบลเพาะเห็ด เล่าจุดเริ่มต้นว่า เธอมีญาติเพาะเห็ดส่งขายอยู่ราชบุรี จึงไปเรียนรู้และเริ่มทำเป็นอาชีพเสริม โดยอบต.สนับสนุนงบประมาณ จากซื้อก้อนเชื้อเห็ดมาเพาะ เก็บดอกขาย พัฒนาทำก้อนเองจนครบวงจรทำเห็ดในปัจจุบัน เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เกิดขึ้นเป็นนโยบายเร่งด่วน ด้านหนึ่งจำนงดีใจที่ได้รับผิดชอบงานนี้ แม้ถูกต่อว่าจากสมาชิกว่า “โครงการนี้ดี แต่ช้ามาก ถูกถามว่าเมื่อไหร่จะได้เงิน บ้างก็ว่าประธานนำเงินไปใช้เอง” ผู้หญิงจิตอาสาหลายคนที่เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ต่างรู้สึกไม่ต่างกัน “แรกๆ เครียดมาก พยายามแก้ไขปัญหาให้ดำเนินงานไปได้ตามที่เราต้องการและได้ตามสมาชิกภายในอำเภอ ตำบลและจังหวัด” เป็นอีกเสียงที่สะท้อนให้เห็นภาพภาระหน้าที่ที่คณะกรรมการฯ แบกรับอยู่

แม้ว่าคณะกรรมการฯ บางส่วนสะท้อนระเบียบของกองทุนฯ ที่ไม่ให้มีสิทธิ กู้ว่า “ไม่มีความเสมอภาคระหว่างคณะกรรมการฯ กับสมาชิก มีความรู้สึกที่ไม่อยากเป็นกรรมการ” และจำนง “มีความหนักใจในการทำงาน แต่ก็จะพยายามทำให้ดีที่สุด อยากรู้ว่าทำไมประธานกู้ไม่ได้ ทั้งๆ ที่ตัวเองมีความรับผิดชอบมาก”

แต่ผู้หญิงใน ต.หินเหล็กไฟ ได้เห็นน้ำใจของคณะกรรมการฯ ตำบลที่ตั้งใจเข้ามาแนะนำการทำโครงการ ลงตรวจสอบแต่ละกลุ่มทำงานจริงหรือไม่ คัดกรองโครงการเดือนละครั้ง ส่งให้คณะกรรมการฯ จังหวัดร่วมกันพิจารณาและเห็นชอบ จึงอนุมัติโครงการ คณะกรรมการฯ ตำบลและจังหวัด ได้ติดตามให้คำปรึกษา ประเมินผล ต่างทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน จนหลายโครงการในตำบลผ่านการอนุมัติ เช่น กลุ่มสตรีไทโยริไซเคิล กลุ่มสตรีเลี้ยงแพะ โครงการตัดเย็บผ้าขาวม้า โครงการกลุ่มสตรีตัดเย็บกางเกงกระเป๋าคาวบอยผ้าขาวม้า รวมทั้งกลุ่มโครงการเพาะเห็ดนางฟ้า ที่จำนงสนับสนุนให้เขียนโครงการฯ ขอเงินทุนหมุนเวียน เพื่อสร้างโอกาสในการขยายผลผลิตให้ทันต่อความต้องการของตลาด

“ตำบลเราอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหารเยอะ มีความต้องการเห็นมาก เมื่อก่อนไม่มีเครื่องทุ่นแรง ใช้มือทำทุกขั้นตอน เลยอดผลิตเห็นได้วันละไม่กี่สิบโล พอได้เงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท นำไปซื้อเครื่องอัดก้อน และอุปกรณ์อื่นๆ ช่วยให้งานไวขึ้น” การทำเห็ดครบวงจรส่งผลให้กลุ่มสตรีมีงานทำตลอดทั้งปี

“เมื่อก่อนทำไร่สับปะรด ทำเห็ดเสริม พอทำไปกลายเป็นได้เงินดีกว่าทำอะไร เราทำครบวงจร เข้าต้นมาเก็บดอก เสรีจต้องรดน้ำก่อนเห็ด เข้า กลางวัน เย็น ทำก้อนซื้อก็มีขั้นตอนเยอะ ทั้งบรรจุถุง ผสม หนึ่ง หยอดเชื้อ จนต้องกระจายงาน ให้เพื่อนๆ นับสิบคนในชุมชนช่วยทำ” ตอนนีกลุ่มฯ เก็บเห็ดส่งขายไม่ต่ำกว่า วันละ 70 - 80 กิโลกรัม และเคยเก็บได้มากที่สุด 100 กิโลกรัมต่อวัน กลุ่มฯ ไม่มีความกังวลเรื่องตลาดรับซื้อ จำนงเข้าช่วยอย่างเต็มที่ ทุกวันนี้กลุ่มฯ ส่งขายให้ ลูกค้านับสิบลายในตลาดหัวหิน ราคา กิโลกรัมละ 50 บาท สมาชิกแต่ละคน มีรายได้จากการทำเห็ด เฉลี่ยเดือนละไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท

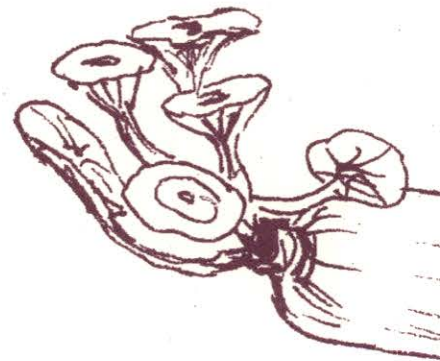
จำนงและกลุ่มสตรีเพาะเห็ดนางฟ้าได้เกื้อกูลชุมชน โดยให้ครูนักเรียนมา เรียนรู้เรื่องการเพาะเห็ด พร้อมทั้งสนับสนุนก้อนเห็ดจำนวน 500 - 1,000 ก้อน ทุก 3 - 4 เดือนให้โรงเรียนบ้านหนองซอ โรงเรียนหนองพลับวิทยา และโรงเรียน บ้านหนองกระทุ่ม ไปเพาะเพื่อเก็บไปเป็นอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนทุกคน สตรีแต่ละคนที่ทำงานร่วมกันยังไม่เคยบอกความในใจต่อกัน จนได้มาร่วม การสัมมนาถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เมื่อ 28 - 29 พ.ย. 2556 ที่โรงแรมรอยเกาะ จ.สุราษฎร์ธานี

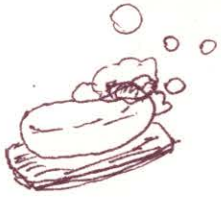
“ตื่นตัว มีความหวัง ใจมีกำลังต่อสู้กับปัญหาที่จะก้าวต่อไปในวันข้างหน้า รู้จักการแก้ปัญหาได้” คือสิ่งที่อยู่ในใจสมาชิก ส่วนความรู้สึกของคณะกรรมการฯ คือ “ภูมิใจที่ได้ทำงานนี้” “มีความคิดดีขึ้น” “รู้สึกว่าทำงานส่วนรวมดีเพราะได้รับความเห็นของแต่ละคนไม่เหมือนกัน” “เห็นใจคนที่มีทุนน้อย เพื่อเริ่มต้นชีวิต ใหม่” “ดีใจที่ผู้หญิงมีกองทุนดอกเบี้ยต่ำ ยกระดับคุณภาพชีวิต ผู้หญิงรวยขึ้น”

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและหยาดเหงื่อแรงใจของทุกคนที่หลั่งลงไปให้ ผลที่สตรีประจวบคีรีขันธ์ขอบอกก็คือ “การสร้างความเข้มแข็งของสตรีและ ครอบครัว เมื่อครอบครัวเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็งกว่า เมื่อชุมชนเข้มแข็งประเทศ ก็พัฒนาไปสู่ความเจริญ สามารถพัฒนาเท่าเทียมกับประเทศอื่นในโลก”

ผู้หญิงเรากำลังเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ! ♦

เห็ดนางฟ้า





อบรมแปรรูปอาหาร ทำของใช้ครัวเรือน ลดรายจ่ายครอบครัว

ต.ไผ่ชะเลื้อย อ.ศรีมโหสถ จ.ปราจีนบุรี
เงินทุนอุดหนุน : 100,000 บาท



ภูมิคุ้มกันผู้หญิงมี
การพัฒนาศักยภาพ
ทำของใช้เอง ใน
ขณะคนอื่นต้องใช้
เงินซื้อ มีเหลือก็ขาย
เป็นการลดรายจ่าย
และเพิ่มรายได้ และ
ยังมีกิจกรรม
ทำร่วมกันในบ้าน
ครอบครัวก็อบอุ่น
ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ
มีค่ากว่าเงินทอง
หลายเท่า



ในขณะที่การใช้ชีวิตของคนในยุคนี้ ต้องพึ่งพิงเครื่องอุปโภคอย่างสบู่
แชมพู ยาสระผม น้ำยาล้างจาน ฯลฯ จากห้างร้านเป็นส่วนใหญ่ แต่สำหรับ
สมาชิกสตรี ต.ไผ่ชะเลื้อย ไม่เป็นเช่นนั้น เพราะพวกเธอทำสิ่งเหล่านี้ใช้เอง
และยังมีเหลือขาย

ไม่เพียงลดรายจ่าย แต่ยังเพิ่มรายได้ด้วย

हरรษา นาคพงษ์ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ ย้อนที่มามีว่า เมื่อ
2 ปีก่อนเจ้าหน้าที่ภาครัฐเช่นพวกเธอ ต้องการส่งเสริมคนในชุมชนให้ลด
รายจ่ายในครัวเรือน จึงจัดอบรมเรื่องการทำสบู่ แชมพู ยาสระผม ใช้เอง
แต่ไม่มีงบประมาณ ผู้เข้าร่วมต้องจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เอง จึงไม่แพร่หลาย
เท่าที่ควร

จนกระทั่งมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ทำให้สมาชิกมองเห็นช่องทาง
ในการที่จะพัฒนาศักยภาพให้พึ่งตนเองได้มากขึ้น จึงรวมกลุ่มกันขอทุน
เขียนโครงการ พัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ กิจกรรมลดรายจ่าย แปรรูป
อาหาร จัดทำของใช้ในครัวเรือน ขอทุนได้รับเงินทุนอุดหนุน 100,000 บาท
สามารถจัดฝึกอบรมให้สมาชิกที่เป็นแกนนำทุกหมู่บ้านในตำบล จำนวน 150 คน
เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ในหมู่บ้านตัวเองต่อไป

“เราจัดฝึกอบรม มีการสาธิต ฝึกให้ทำหมดทั้งของกินของใช้ อย่างน้ำสลัด
แซนด์วิช กล้วยฉาบ เผือกฉาบ มันฉาบ วุ้น ฯลฯ รวมถึงสบู่ แชมพู ผงซักฟอก
น้ำยาล้างจาน”

“เราเน้นให้ทำใช้ในครัวเรือนก่อน อย่างสบู่ ผงซักฟอก แชมพู ตอนนี้
สมาชิกทำใช้เองประมาณ 90 % น้ำยาล้างจาน ทุกบ้านทำใช้เอง 100 %
ช่วยลดรายจ่ายได้มาก หลายคนทำขายในชุมชน และส่งข้างนอกด้วย”

การได้รับเงินทุนอุดหนุนจากกองทุนฯ ทำให้สมาชิกในชุมชนจัดตั้งกลุ่ม
ซื้อเคมีภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ทำของใช้ในครัวเรือนไว้ในหมู่บ้าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ให้สมาชิกไม่ต้องเดินทางไปซื้อไกลๆ อย่างเมื่อก่อน

ภาพการพึ่งตนเองของสตรีในตำบล ทำให้สมพร บุรีวงศ์ ประธาน
คณะกรรมการฯ ตำบล พุดด้วยสีหน้าระบายรอยยิ้ม

“เราภูมิใจที่ผู้หญิงมีการพัฒนาศักยภาพ ทำของตัวเอง ในขณะที่คนอื่นต้องใช้เงินซื้อ มีเหลือก็ขาย เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ รวมถึงสินค้าเกษตรแปรรูปอย่างมีกล้วยดิบ เขาก็เอามาฉาบ กินเป็นมื่อว่างในครอบครัว ลูกก็ไม่ต้องกินขนมกรุบกรอบราคาแพง ให้เสียเงิน เสียสุขภาพ และยังมีกิจกรรมทำร่วมกันในบ้าน ครอบครัวก็อบอุ่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ มีค่ากว่าเงินทองหลายเท่า”

อีกทั้งของที่ทำกินทำใช้กันในบ้าน ยังพัฒนาต่อเป็นอาชีพ สร้างรายได้เสริมอีกด้วย เช่น โครงการทำหมี่กรอบ โครงการทำพวงหรีด ฯลฯ ซึ่งล้วนทำให้สตรีในตำบลมีขวัญกำลังใจในการก้าวเดิน เพราะรัฐบาลมองเห็นความสำคัญ หยิบยื่นโอกาสให้คว้าจับ อีกทั้งยังมีคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีพัฒนาชุมชน ฯลฯ คอยเป็นหลังพิง ทำให้เกิดความมั่นใจ จนฝ่าฟันเรื่องยากๆ ไปได้โดยไม่ท้อถอย

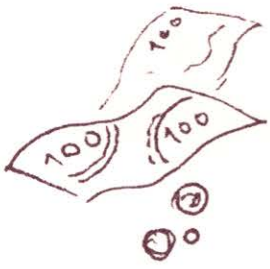
ผลที่ได้ก็คุ้มค่า โดยเฉพาะในเรื่องการให้เงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ ในการรวมกลุ่มกันทำโครงการต่างๆ ทำให้สมาชิกไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือติดหนี้เครดิตจากร้านค้า ช่วยลดภาระหนี้สินของครอบครัว สมาชิกได้มาก อีกทั้งยังทำให้อัตราการเคลื่อนย้ายออกไปทำงานภายนอกลดลง ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีขวัญกำลังใจมากขึ้น เพราะมีลูกหลานอยู่ใกล้ตัว

หลายคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า

“รู้สึกดีใจ และพอใจกับนโยบายที่ให้ความสำคัญกับสตรีของรัฐบาลนี้มาก” ♦

ทำองใช้
ในครัวเรือน





ผลิตภัณฑ์สมุนไพรผักไห่

ต.ผักไห่ อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา
เงินทุนอุดหนุน : 66,000 บาท



ให้โอกาสแก่สมาชิก
ที่ขาดเงินทุน
ประกอบอาชีพก่อน
ผู้ที่ลำบากน้อยกว่า
ยอมเสียสละให้
ผู้ขาดแคลน
กระจายงบประมาณ
อย่างทั่วถึงและ
เป็นธรรม ให้สิทธิ
เสมอภาคทุกหมู่บ้าน
เท่าเทียมกัน และ
เป็นโครงการที่มี
การดำเนินงานจริง
สังคมประจักษ์



ด้วยความเข้าใจในเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกองทุนอย่างชัดเจน ว่าต้องการกระจาย ‘โอกาส’ แก่ผู้หญิง โดยเฉพาะผู้หญิงที่ขาดโอกาสอย่างทั่วถึง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ภายใต้การทำงานแบบมีส่วนร่วม **พรทิพย์ ตั้งเกียรติ** ประธานคณะกรรมการ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ต.ผักไห่ อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยาซึ่งดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกองทุนฯ จังหวัด ด้วย กล่าวว่ คณะกรรมการฯ จังหวัดได้ตกลงมอบหลักการ 4 ข้อ แก่ คณะกรรมการกองทุนฯ ทุกตำบลในการพิจารณากลับนกรองโครงการที่ยื่น เสนอเข้ามาว่า

- 1) ให้โอกาสแก่สมาชิกที่ขาดเงินทุนประกอบอาชีพก่อน ผู้ที่ลำบากน้อยกว่า ยอมเสียสละให้ผู้ขาดแคลน
- 2) กระจายงบประมาณอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ให้สิทธิเสมอภาคทุกหมู่บ้านเท่าเทียมกัน
- 3) เป็นโครงการที่มีการดำเนินงานจริง สังคมประจักษ์
- 4) ในการกลั่นกรองของหมู่บ้านสู่ตำบลใช้มติรับรองตัดสิน

“ผักไห่มี 12 หมู่บ้าน คณะกรรมการฯ ลงพื้นที่ทุกหมู่บ้าน จัดประชาคมชี้แจงโครงการ อบรมการเขียนโครงการให้สมาชิก ตำบลกลั่นกรองโครงการก่อนนำสู่ระดับจังหวัด มีการติดตามการดำเนินงานของสมาชิก มีการประเมินผล หากพบปัญหาาก็ให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสำเร็จและความมั่นคงของโครงการ เราทำเป็นขั้นตอนอย่างนี้”

พรทิพย์เล่าถึงหลักพิจารณาและการทำงานตามขั้นตอนของคณะกรรมการกองทุนฯ ต.ผักไห่ ซึ่งมีโครงการที่ได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 12 โครงการด้วยกัน

หนึ่งในนั้น คือ โครงการจัดอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรแก่สมาชิกกองทุนฯ ต.ผักไห่ ที่ได้รับเงินทุนอุดหนุน 66,000 บาท

“ส่วนหนึ่งของกลุ่มสตรี ต.ผักไห่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข จึงนำความรู้มาขอรับการสนับสนุนการจัดอบรม แล้วก็ได้ตั้งกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ ขึ้นมา เช่น โลชั่นตะไคร้ทำกันยุง แชมพูสระผมและโลชั่นบำรุงผิวจากข้าว เครื่อง

ลำอองประทีนผิว ครีมนคลายเส้น สบู่คอลลาเจนจากรังนก และน้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเหล่านี้เน้นการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี และใส่ในบรรจุภัณฑ์ที่น่ารักดึงดูดใจผู้ซื้อ”

เริ่มต้นจากการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนมาทดลองผลิต และแจกจ่ายให้คนในชุมชนเริ่มใช้ก่อน จนเมื่อปรับคุณภาพได้ขึ้นมาตรฐาน จึงนำผลิตภัณฑ์เหล่านี้แลกเปลี่ยนกันระหว่างตำบล เพื่อช่วยกันนำไปจำหน่าย กลุ่มสตรีใน ต.ผักไห่ ดำเนินงานโดยนำหลักการระบบสหกรณ์มาใช้ มีแนวคิดว่าสมาชิกส่วนหนึ่งผลิตสินค้าที่มีคุณภาพออกมา สมาชิกอีกส่วนจัดจำหน่าย ผู้บริโภคที่ควรจะได้ใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ก่อนใคร จึงควรจะเป็นสมาชิกเช่นกัน จึงได้กระจายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจำหน่ายในหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน เป็นการสร้างเครือข่ายสมาชิกช่วยเหลือสมาชิก

นอกจากสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกแล้ว พรทิพย์กล่าวว่า “ยังสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ทำให้ทุกคนรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ถ้าสมาชิกรู้สึกเช่นนี้ กองทุนฯ จะยั่งยืน”

คณะกรรมการกองทุนฯ ของ ต.ผักไห่ไม่ต่างจากคณะกรรมการกองทุนฯ ในตำบลอื่นๆ ทั่วประเทศที่ทำงานกันด้วยจิตอาสาไม่มีค่าตอบแทน ทุกคนล้วนมีความสามารถ การได้มาทำงานในกองทุนฯ ยังเป็นการพัฒนาจิตใจ ให้เห็นถึงคุณค่าของการให้ ความเสียสละ ด้วยความคิดว่า “ยิ่งทำยิ่งได้ ยิ่งได้ก็ยิ่งมี ยิ่งทำความดี ยิ่งเจริญ”

นอกจากนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.อยุธยาได้ร้อยรัดความผูกพันในหมู่บ้านสมาชิกด้วยการร่วมกันบริจาคคนละ 5 บาทเข้ากองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งหมายความว่าเมื่อรวมกันแล้วก็เป็นก้อนเงินจำนวนไม่น้อยที่ช่วยสมาชิกได้ในยามครอบครัวสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักไป

“พลังสามัคคีของกลุ่มจะนำไปสู่ครอบครัวอบอุ่น คุณภาพชีวิตที่ดี อาชีพสตรีเข้มแข็ง และพวกเราพร้อมแรงพัฒนาสังคม และขอให้สตรีกำจัด ‘ผีซ้ำซาก’ ซึ่งจะทำให้เกิดความแตกแยกก้าวร้าวฉาน ขาดความสามัคคีไปให้หมดสิ้น เพื่อกองทุนฯ จะได้เข้มแข็งด้วยพลังบวกของสตรี” พรทิพย์สรุปในท้ายที่สุด ❖



เงินทุน





เลี้ยงแพะง่าย ขายได้ทุกเดือน

ศ.ไรใหม่พัฒนา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
เงินทุนหมุนเวียน : 44,000 บาท



สมาชิกในกลุ่มฯ
มีรายได้เพิ่มขึ้น
การเงินคล่องตัว
กว่าก่อนมาก
เลี้ยงแพะเดือนครึ่ง
ขายแพะไปสักตัว
สองตัวก็พอเป็นค่า
ใช้จ่ายในบ้านได้แล้ว
เราเหมือนได้
แสวง
จากโลกภายนอก



ศ.ไรใหม่พัฒนา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี เป็นพื้นที่ราบกว้าง ลุ่มน้ำห้วยหุบเขา ไกลสุดจาก อ.ชะอำ ในเขตติดต่อ จ.ประจวบคีรีขันธ์ มีประวัติศาสตร์ของเกษตรกรต่างถิ่นทางที่ ต่างคนต่างมาตั้งตัว ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาในยามยาก ทำให้เกิดความความผูกพัน เชื้อออกเชื้อใจกันในชุมชนที่ค่อนข้างใหญ่ มีอาชีพหลักทำไร่อ้อย สับปะรด ชีวิตพึ่งพาอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศในแต่ละปี หากปีใดแล้งจัด ขาดรายได้ ต้องกู้หนี้ยืมสินนอกระบบที่มีดอกเบี้ยแพงมาใช้จ่าย และลงทุนปลูกพืชผลในปีต่อไป

สภาพชีวิตที่ลำบากเช่นนี้เอง ทำให้เราเข้าใจได้ว่าทำไมกระดากแผ่นหนึ่งจากเพชรบุรีจึงเขียนไว้บนต้นไม้ของจังหวัดฯ ในการสัมมนาถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบ 15-16 ตุลาคม 2556 ณ โรงแรมโกลเด้น บีช จ.เพชรบุรี ที่สะท้อนความรู้สึกของตนว่า “ได้แสงสว่างจากโลกภายนอก”

ในตำบลมีกระบวนการทำงาน ที่มีการสำรวจทุนทางสังคม ภาครัฐเข้ามาหนุนเสริม โดยหน่วยงานพัฒนาชุมชนเป็นพี่เลี้ยง ทำให้พบว่า ในสภาพภูมิศาสตร์ของชุมชนที่มีผืนดินกว้างใหญ่ น้ำท่าอุดม ชาวมุสลิมในพื้นที่ใกล้เคียงได้ใช้ประโยชน์บนผืนดินแบบเดียวกันนี้เลี้ยงแพะ ข้อมูลทางการตลาดที่ภาครัฐช่วยจัดหาให้ ช่วยทำให้มั่นใจว่า ตลาดทางภาคใต้มีรองรับแน่นอน ยังได้ข้อมูลราคาและขนาดน้ำหนักที่ตลาดต้องการ รวมทั้งความรู้ที่จำเป็นอื่นๆ ในการเลี้ยง

บังอร จันทรฤทธิ์ ประธานคณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรี ศ.ไรใหม่พัฒนา ได้เล่าว่า “พวกเราได้เห็นชาวมุสลิมที่ ต.สามพระยา อ.ชะอำ เลี้ยงแพะ เลี้ยงได้อายุเดือนครึ่งก็ขายได้แล้ว ชาว ศ.ไรใหม่พัฒนาเลยลองเลี้ยงบ้าง ที่แรกก็เลี้ยงกันบ้านละตัวสองตัว พอ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามา ผู้หญิง ศ.ไรใหม่พัฒนาที่ไม่มีเงินทุนก็รวมกลุ่มกัน 5 คน เขียนโครงการขอเงินทุนหมุนเวียน ได้มา 44,000 บาท เอาไปซื้อแม่พันธุ์พ่อพันธุ์แพะเนื้อมาเลี้ยง โดยช่วยกันเลี้ยงและดูแล”

บังอรเล่าว่าแพะนั้นเลี้ยงง่าย อาหารการกินเพียงเก็บกระถินขายทุ่งมาให้กิน หรือนำเปลือกสับปะรดในไร่มาผสมเข้าไปบ้าง แพนไม่มีค่าใช้จ่าย อาจซื้ออาหาร

สำเร็จรูปมาให้กินเพื่อเร่งโตบ้าง แล้วใช้เวลาเลี้ยงราวเดือนครึ่งหรือเลี้ยงจนแพะมีน้ำหนัก 11 กก.ขึ้นไป ก็ขายได้แล้ว ถ้าเลี้ยงหลายๆ รุ่น จะสามารถทยอยขายสร้างรายได้ให้ทุกเดือน

เนื้อแพะเป็นเนื้อสัตว์ที่คนอิสลามดัดแปลงเอาไปทำเป็นอาหารหลายอย่าง เช่น ข้าวหมกเนื้อแพะ แกงกะหรี่แพะ ฯลฯ ทุกเดือนจะมีพ่อค้าจากทางภาคใต้มาตระเวนซื้อจากชาวบ้าน บ้านละตัวสองตัวจนเต็มคันรถ โดยรับซื้อในราคากิโลกรัมละ 150 บาท ตัวหนึ่งราคาตกประมาณ 2,000 บาท

เวลานี้ กลุ่มฯ มีแพะทั้งหมดราว 100 ตัว ทยอยขายได้เงินทุกเดือน โดยจะขายเฉพาะตัวผู้ ส่วนตัวเมียเก็บไว้ทำแม่พันธุ์ต่อไป ปีหนึ่งๆ แม่แพะจะให้ลูกได้ 3 ครั้ง ครั้งละ 2 ตัว นอกจากนี้ กลุ่มยังได้เลี้ยงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไว้จำหน่ายด้วย แม่พันธุ์ราคาตัวละ 4,500 บาท ส่วนพ่อพันธุ์ 5,000 - 7,000 บาท แม้แต่ชี้แพะก็ยังขายเป็นปึกให้พวกทำสวนมะนาวได้ ลูกหนึ่งบรรจุ 20 กก. ราคา 15 บาท

“สมาชิกในกลุ่มฯ มีรายได้เพิ่มขึ้น การเงินคล่องตัวกว่าก่อนมาก เลี้ยงแพะเดือนครึ่ง ขายแพะไปสักตัวสองตัวก็พอเป็นค่าใช้จ่ายในบ้านได้แล้ว”

ทุกครั้งที่ขายแพะได้ กลุ่มจะกันเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับคินกองทุนฯ นับเป็นความสำเร็จที่เกิดจากกองทุนฯ ให้การสนับสนุนด้านเงินทุน ซึ่งลงทุนเพียงครั้งเดียวก็สามารถสร้างรายได้ให้อย่างสม่ำเสมอในระยะเวลาอันสั้น

ไม่เพียงแต่มีเงินทุนประกอบอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.เพชรบุรี ยังสะท้อนว่าการเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนฯ ทำให้ได้พัฒนาความสามารถ กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด “รู้จักแบ่งปันความคิด” สร้างองค์กรให้เติบโตขึ้น รู้จักประหยัลดอดออม มีความเสียสละ มนุษย์สัมพันธ์ดีขึ้น แบ่งปันซึ่งกันและกัน

ความรู้สึกรู้ว่า “อิมอกอิมใจ” “ภูมิใจ” “มันใจมาก” “ชีวิตมีคุณค่า” ตนเอง “เข้มแข็ง” ที่เกิดขึ้น จะเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงเมืองเพชร ก้าวต่อไปเป็นกำลังสำคัญในการเปลี่ยนแปลง ทำให้ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมไทยดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ อันเป็นสิ่งที่ผู้หญิงทุกคนปรารถนา ♦

แพะ





เพาะกล้ากฤษณา ไม้มูลค่าสูง

ต.กระเจด อ.เมือง จ.ระยอง
เงินทุนหมุนเวียน : 100,000 บาท



งานเพาะต้นกล้า
ทำให้เริ่มมองเห็น
ทางออกของชีวิต
เราไม่ต้องไปเป็น
ลูกจ้างโรงงาน
เหมือนเมื่อก่อนแล้ว
ได้ทำงานใกล้บ้าน
และยังทำให้รู้จัก
การออมมากขึ้น



กฤษณา คือ ต้นไม้ที่มีความหมายต่อชีวิตของผู้หญิงใน ต.กระเจด อ.เมือง จ.ระยอง กฤษณาเป็นต้นไม้ที่สร้างอาชีพให้กับคนในหมู่บ้าน เนื่องจากสามารถแปรรูปต้นกฤษณาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ มากมาย อาทิ หัวน้ำหอม น้ำมันหอมระเหยสำหรับทำสปา ฯลฯ จนเป็นที่ยอมรับจากตลาดทั้งในและต่างประเทศ

พิบูล กิตติพล ประธานคณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรี ต.กระเจด ลูกผู้หญิงคนหนึ่งที่อยู่ที่นี่มาตั้งแต่เกิด ได้เล่าว่า นับตั้งแต่ในหลวงฯ ทรงมีพระราชดำริให้ประชาชนช่วยกันปลูกป่า ชาวบ้านได้ช่วยกันนำเมล็ดพันธุ์ไม้ อย่างมะค่าแต้ มะค่าโมง ยางนา และกฤษณา มาปลูกในทุกพื้นที่ที่ว่างเปล่า ในหมู่บ้านตั้งแต่ปี 2535 จนต้นไม้ค่อยๆ เติบโตใหญ่ หนาแน่น ส่งผลให้สภาพแวดล้อมในชุมชนดูร่มรื่น เย็นตาเย็นใจแก่ผู้พบเห็นอยู่ในทุกวันนี้

แรกเริ่มทุกคนช่วยกันปลูกป่าเพื่อถวายในหลวงฯ แต่เมื่อเวลาผ่านไปกลับก่อเกิดอาชีพใหม่ให้ชาวบ้านโดยไม่คาดคิด คือ การปลูก และแปรรูปไม้กฤษณา

“กฤษณาเติบโตเป็นต้นใหญ่ ปรากฏว่ามีคนมาขอซื้อไป 2 ต้น ในราคา 60,000 และ 80,000 บาท เราเลยได้ไอเดียเลย แสดงว่ากฤษณาต้องเป็นไม้ที่มีมูลค่าสูง”

ตั้งแต่นั้นชาวตำบลกระเจดก็เริ่มปลูกต้นกฤษณา ชายเมื่อโตเป็นต้นใหญ่ โดยพยายามศึกษาหาความรู้ทั้งจากการอ่าน และไปฝึกอบรมเรียนรู้ ดูงานจากผู้ที่เคยทำมาก่อน ผลิตภัณฑ์กฤษณาของไทยพัฒนาจนเป็นที่ต้องการของตลาด มีออเดอร์จากเพื่อนบ้านทั้งจีน มาเลเซีย และตะวันออกกลาง เข้ามาไม่ขาดสาย เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เกิดขึ้น ได้จัดประกายให้ผู้หญิงที่เป็นแม่บ้าน และยังมีว่างงาน รวมกลุ่มกันเขียนโครงการขอทุน “เพาะต้นกล้ากฤษณา” เพื่อต่อยอดธุรกิจเดิมที่มีคนในตำบลทำกันอยู่ก่อนแล้ว

ผู้หญิงในหมู่บ้านที่ต้องออกไปทำงานในโรงงานไกลบ้าน ก็มีทางเลือกที่จะ “ทำงานอยู่ที่บ้าน” เพาะต้นกล้ากฤษณาให้กลุ่มแปรรูปขมิ้นวัตถุดิบเพิ่ม

“เขาทำเรื่องขอกู้ 200,000 บาท แต่เนื่องจากนี่เป็นโครงการแรกๆ ที่ส่งเข้าไปทางจังหวัดกังวลว่าจะให้ทุนได้ไม่ทั่วถึง เลยอนุมัติแค่ 100,000 บาท เขาก็เอามาซื้อดิน ซื้อถุงดำ และเก็บเมล็ดจากต้นที่มีอยู่ในชุมชนนั้นแหละ มาเพาะต้นกล้าได้เลย พอดีเรามีตลาดอยู่แล้ว ก็ง่าย เพาะแค่ 6 เดือนก็ขายได้แล้ว สามารถส่งเงินคืนกองทุนเพื่อให้คนอื่นได้นำไปใช้ต่อได้เร็ว”

ใครอยากได้เงินเร็ว บางทีเพาะแค่ 15 - 20 วัน ได้ต้นสูงประมาณ 10 - 50 % จนถึงหนึ่งฟุตก็ขายได้ ต้นละประมาณ 15 บาท ถึง 25 บาทแล้ว

“เดิมบางคนไม่มีทุนก็ไม่มีโอกาส ทั้งที่เห็นๆ อยู่ว่า ทำแล้วก็ได้เงินเร็ว ผู้หญิงบางคนไม่กล้าเสี่ยงลงทุน ไม่กล้าทำงานกับคนที่ไม่รู้จัก แต่กองทุนฯ ทำให้เขามีโอกาส เพราะไม่ต้องลงเงินเอง ทำให้ผู้หญิงที่ว่างงานมีความกล้าที่จะเข้ามาร่วมมากขึ้น” ประธานคณะกรรมการฯ ตำบลกล่าว

ไม่เพียงแต่ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้หญิงที่มีเวลารว่างและขาดแคลนเงินทุน มีอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง คณะกรรมการฯ ตำบลที่มาจากแต่ละหมู่บ้าน ตลอดจนถึงคณะกรรมการฯ จังหวัด และนักวิชาการเกษตร ยังมาให้คำแนะนำ เพื่อให้การทำงานเพาะต้นกล้าเป็นไปอย่างราบรื่นอีกด้วย

เมื่อทุกคนร่วมแรงร่วมใจ มีความปรารถนาดีอย่างจริงใจ ผู้หญิงในชุมชนก็มีความเชื่อมั่น มีพลัง กล้าที่จะลุกขึ้นมาทำสิ่งดีๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตตนเอง และครอบครัวมากขึ้น มงคล วงษ์รัก หนึ่งในสมาชิกที่เข้าร่วมกองทุนฯ พูดถึงความเปลี่ยนแปลงในตัวเองหลังเข้าร่วมโครงการฯ ว่า

“งานเพาะต้นกล้าทำให้เริ่มมองเห็นทางออกของชีวิต เราไม่ต้องไปเป็นลูกจ้างโรงงานเหมือนเมื่อก่อนแล้ว ได้ทำงานใกล้บ้าน และยังทำให้รู้จักการออมมากขึ้น เพราะต้องใช้ต้นทุนให้ได้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้”

“โครงการนี้ ทำให้เราได้เปลี่ยนบทบาท จากลูกจ้างมาเป็นนายจ้างของตัวเอง”

การเป็น ‘นาย’ ของตัวเอง ไม่เพียงทำให้ชีวิตมีอิสระ มีอาชีพ แต่ยังทำให้ผู้หญิง ต.กระแจะได้อยู่ดูแลครอบครัวและชุมชนบ้านเกิดที่ตนเองเติบโตมา ♦



แปรรูปต้นกฤษณา
เป็นผลิตภัณฑ์ อาทิ
หัวน้ำหอม
น้ำมันหอมระเหย
สำหรับทำสปา





สับประคักทิ้ง 'แปรรูป'

ต.หนองพันจันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท



สับประคักไม่สวยที่ถูก
คัดทิ้ง ได้ถูกนำมา
แปรรูปอย่าง
หลากหลาย เป็น
สับประคักวน
สับประคักหยี
สับประคักเชื่อม
น้ำสับประคัก รายได้
เพียงสองเดือนแทบ
คืนทุนได้ทันที
เป็นอาชีพเสริมที่ทำ
รายได้น่าพอใจ
ทั้งกระจายรายได้
ให้ชาวไร่คนอื่น ๆ
ระบายสับประคัก
ตกเกรด เป็นการใช
วัตถุดิบในท้องถิ่น
ให้เกิดประโยชน์สูงสุด



ชาว ต.หนองพันจันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ และ
ที่ทำกันมากเป็นไร่สับประคัก มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่ ราคาที่ขายได้
มักขึ้นๆ ลงๆ หากช่วงไหนมีผลผลิตมาก ก็จะถูกกดราคา หากปีไหนแล้งจัด
สับประคักก็ให้ผลผลิตน้อย เพราะฉะนั้นชาวไร่จึงมีรายได้ไม่คงที่ และในการขาย
แต่ละครั้งสับประคักสดรอขาย ลูกที่ถูกแดดเผาสีซีดกว่าลูกอื่นก็ถูกคัดทิ้งอีก

สุนีย์ แก้วสุสติ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ต.หนองพันจันทร์ และคณะกรรมการฯ คือ สะอาด รูปทอง และกองแก้ว
ประกอบบุญ ช่วยกันให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “ที่จริงมันไม่ได้เสีย เพียงแต่ไม่สวย
แทนที่จะทิ้งเสียเปล่า ชาวไร่ก็นำมาทำสับประคักวน เอาไว้กินกันเองบ้าง
แจกบ้าง ใครชิมแล้วติดใจบางทีก็สั่งซื้อมา เป็นการแปรรูปในครัวเรือน ทำเท่า
ที่จะมีสับประคักคัดทิ้งในไร่ของตัวเอง”

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายัง ต.หนองพันจันทร์ จึงเป็น
โอกาสของสตรีที่จะทำการแปรรูปสับประคักให้เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน
อย่างจริงจัง สตรีชาวไร่สับประคัก 5 คนได้รวมกลุ่มกันเขียนโครงการขอการ
สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งก็ได้รับการอนุมัติเงิน 50,000 บาท กลุ่มฯ
ได้นำไปซื้ออุปกรณ์ในการกวนสับประคัก เช่น กระทะทองเหลืองขนาดใหญ่
ราคาตกใบละ 5,000 บาทและวัตถุดิบอื่นๆ แล้วสมาชิกกลุ่มแต่ละคนต่างขยาย
กำลังผลิตของตน โดยรับซื้อสับประคักคัดทิ้งจากไร่อื่นมาเป็นวัตถุดิบเพิ่มเติม
และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น สับประคักหยี สับประคักเชื่อม
น้ำสับประคัก

เมื่อแปรรูปเสร็จแล้ว สมาชิกแต่ละคนก็ได้นำผลผลิตมารวมกันขายภายใต้
ชื่อเดียวกัน วางขายที่ร้านค้าในชุมชนซึ่งเป็นสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์
ของชุมชน เช่น ผักปลอดสารพิษ อาหารแปรรูป เนื่องจาก ต.หนองพันจันทร์
นี้มีศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน “จันทร์ เรืองเรา” เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
ชุมชนดีเด่น จึงมีผู้เข้ามาดูงานบ่อยๆ ทั้งงานเศรษฐกิจพอเพียงและงานกลุ่ม

สตรี นอกจากนี้ยังมีพ่อค้ามาสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปขายต่อ รวมทั้งสมาชิกช่วยกันหาตลาด เช่น ช่วยกันนำออกขายในงานต่างๆ งานแสดงสินค้า OTOP งานอบรมสัมมนาต่างๆ

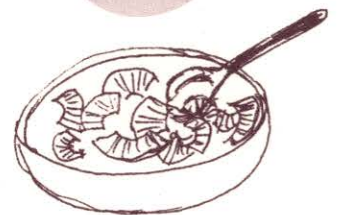
ตามสัญญาที่กลุ่มทำไว้กับกองทุนนั้นต้องกำหนดชำระเงินคืนเมื่อครบ 1 ปี แต่เพียง 2 เดือนแรกของการรวมกลุ่มกันแปรรูปสับปะรด สมาชิกกลุ่มสตรี ต.หนองพันจันทร์มีรายได้จากการขายสับปะรดกวนและสับปะรดแปรรูปอื่นๆ คนละประมาณ 26,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่สามารถคืนทุนได้ทันทีทีเดียว

โครงการแปรรูปสับปะรดได้กลายเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ที่น่าพอใจให้แก่กลุ่ม และยังกระจายรายได้ให้ชาวไร่สับปะรดอื่นๆ ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำเร็จของโครงการนี้เกิดจากความสมัครสมานสามัคคีของกลุ่มสมาชิกและคณะกรรมการกองทุน ตำบลซึ่งมีพื้นฐานเป็นผู้นำงานให้ชุมชนอย่างเข้มแข็งมาก่อน เช่น เป็นผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มต่างๆ ทำงานกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีอาสา เป็นต้น ทำให้เห็นความสำคัญของกองทุนและเข้าใจระเบียบกติกาเป็นอย่างดี ซึ่งศูนย์ประธานคณะกรรมการตำบลกล่าวว่า

“แค่ทำตามระเบียบ และทำจริงจัง จะไม่เกิดความเสียหายขึ้นภายหลัง” ♦

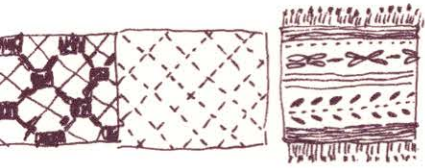
สับปะรด



เสียงกึ่งดัง สดางค์ก็มา

ค.โคกเจริญ อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี

เงินทุนหมุนเวียน : 190,000-200,000 บาท/กลุ่ม



ผู้หญิงในตำบลเรา
มีความสามารถ
ในการทอผ้ามัดหมี่
แต่ไม่มีเงินซื้อด้าย
นายทุนเอาด้ายมาให้ทอ
แล้วนำไปขาย
เราได้แต่ค่าแรง
กองๆ ทำให้พวกเรา
ไม่ต้องติด ‘หนี้ด้าย’
เหมือนแต่ก่อน



ผู้หญิงชาวนา “โคกเจริญ” ตำบลเล็กๆ ในจ.ลพบุรี มีชื่อเสียงเรื่องทอผ้าฝ้ายมัดหมี่คุณภาพดีที่มีลายเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทันสมัย เป็นอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำไร่ทำนา

“คนโคกเจริญส่วนใหญ่เป็นชาวอีสานที่อพยพมาตั้งถิ่นฐาน เขานำภูมิปัญญาทอผ้ามัดหมี่มาด้วย ผู้หญิงที่นี้ทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือน จนกลายเป็นอาชีพเสริมที่ดีมากในปัจจุบัน”

ศศิประภา ยนปลัดยศ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.โคกเจริญเล่าว่า ตั้งแต่ปี 2537 ภูมิปัญญาทอผ้าได้รับการฟื้นฟูสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ พัฒนาชุมชน พาณิชยจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ฯลฯ โดยจัดฝึกอบรม พัฒนาความรู้ มีครูภูมิปัญญา วินัย ปัจฉิม ช่วยพัฒนา ลดรายให้ทันสมัย สวยงามมากยิ่งขึ้น ดังคำขวัญว่า

“...งามนักผ้ามัดหมี่...” ของอำเภอโคกเจริญ

แต่ “ผู้หญิงตำบลเรามีความสามารถในการทอผ้ามัดหมี่ แต่ไม่มีเงินซื้อด้าย นายทุนจากที่อื่นเอาด้ายมาให้ทอ แล้วนำไปขาย เราก็ได้แค่ค่าแรง”

ประธานคณะกรรมการฯตำบลเปิดเผยว่า “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ทำให้ผู้หญิง ต.โคกเจริญมีอิสระในการทำงานมากขึ้น เงินทุนหมุนเวียนที่ผู้หญิง 5 กลุ่มได้รับในโครงการ ส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพการทอผ้ามัดหมี่ กลุ่มละ 200,000 บาท 4 กลุ่ม และ 190,000 บาทอีก 1 กลุ่ม ทำให้พวกเราไม่ต้องติด ‘หนี้ด้าย’ กับนายทุนเหมือนเมื่อก่อน

“กลุ่มฯ นำเงินที่กู้มา ซื้อด้ายเก็บไว้ที่ส่วนกลาง สมาชิกใช้เท่าไรก็มาเบิกไป อย่างคนหนึ่งต้องการด้ายหนึ่งกระสอบราคา 6,000 - 7,000 บาท ต้องการสีและปออีกเท่าไรห้ ก็รวมยอดลงบัญชีไว้ สมาชิกแต่ละคนต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 15,000 - 25,000 บาท” เมื่อถึงรอบปีก็ต้องจ่ายคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย 3 %

ความงามของผ้าทอโคกเจริญโดดเด่นตรงที่แต่ละสีมัดย้อมได้หลายเฉด เช่น สีน้ำตาลทำได้ถึง 5-6 เฉด และย้อม 5-8 ครั้ง การออกแบบสีและลายทันสมัย

คุณภาพผ้าได้มาตรฐาน ผ่านการซักรีดทุกผืน ผ้าสำหรับตัดชุดหนึ่งต้องหนัก 5 ซีดขึ้น และทอจากด้ายประดิษฐ์ใยโพลีเอสเตอร์ผสมฝ้ายขนาด 40/2 เท่านั้น ทำให้เนื้อผ้าแน่น ซักเครื่องได้ ไม่ยับย้วย สีไม่ตก ปัจจุบัน “ผ้ามัดหมี่ลายหลุยส์” ซึ่งกลุ่มได้จดลิขสิทธิ์ไว้ กำลังเป็นที่นิยม ลายหลุยส์ทำจากการมัดและย้อมถึง 8 ครั้งเพื่อให้ได้สีที่คมชัด คงทน มีราคาขายอยู่ที่ผืนละ 1,300 บาท

ผ้ามัดหมี่โคกเจริญมีคนมารับไปขายทั่วประเทศ หน่วยงานราชการในจังหวัด ช่วยให้ออกบูทโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายปีละหลายครั้ง อีกทั้งยังได้น้องสาวประธาน คณะกรรมการฯ ตำบลช่วยขายผ่านเฟซบุ๊ก เริ่มมีลูกค้าจากเมืองนอกทั้งอังกฤษ บราซิลเข้ามาซื้อ

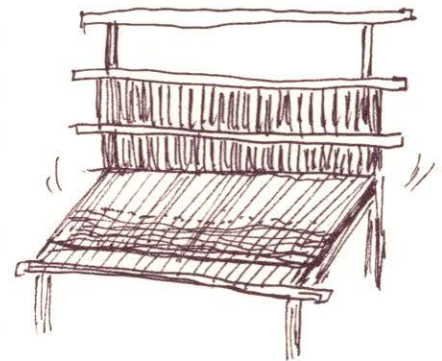
“กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทำให้ผ้าของเราได้โชว์แบรนด์ เลยมือออเดอร์มาก จนผลิตไม่ทัน เพราะส่วนใหญ่เราทอผ้าเป็นอาชีพเสริม ตอนนี้อยอดขายของ 5 กลุ่มอยู่ที่ 300,000 - 400,000 บาทต่อเดือน”

เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยชาวนาให้ทำงานเสร็จเร็วกว่าอดีตมาก ใช้เวลาไม่เกิน 1 อาทิตย์ก็ทำเสร็จทุกระบวน ตั้งแต่เกี่ยว ตากและนำข้าวขึ้นยุ้งฉาง สมาชิกจึงมีเวลามากขึ้นในการทอผ้า ถ้าใครขยันจะมีรายได้เดือนละ 10,000 - 12,000 บาทใช้จ่ายในครอบครัว ไม่ต้องเป็นหนี้นอกระบบเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

“อย่างน้องขวัญเรือน เหล่าทองสาร อายุ 32 ปี เคยทำงานที่กรุงเทพฯ เพิ่งกลับมาอยู่บ้านได้เกือบ 2 ปี เขาทอผ้า 300 เมตร ใช้เวลาแค่ 3 เดือน ตอนนี้มีรายได้อยู่ที่เดือนละ 10,000 บาท เหลือเก็บเต็มๆ เพราะไม่ต้องไปเสียค่าเช่าบ้าน ค่ารถ ตื่นขึ้นมานั่งทอผ้า 25 วัน อีก 5 วันมัดหมี่ มีแม่ช่วยย้อม ลูกสาวกลับมาอยู่บ้าน แม่ก็มีความสุข ได้เห็นหน้าลูกทุกวัน ช่วยกันทำมาหากิน ครอบครัวอบอุ่น”

ตัวหนังสือไย่ยันบนกระดาษที่ตัดเป็นรูปดอกไม้เขียนอย่างชื่อๆ ว่า “ชีวิตดีขึ้น เพราะเราขายผ้าได้ราคาดีกว่าเดิม ได้เงินทุนจากอาชีพเสริม เสียงก่ดั่ง สดางค์ก็มา ดีมาก” คงบอกอะไรแทนใจสตรีโคกเจริญได้ ❖

เสียงก่ดั่ง สดางค์ก็มา





"น้ำดื่มพลังสตรี" เพื่อคุณภาพชีวิตชุมชน

ศ.ราชาเทวะ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ
เงินทุนหมุนเวียน : 100,000 บาท



แหล่งน้ำในพื้นที่
อุตสาหกรรม มีสาร
ปนเปื้อนง่ายกว่าที่อื่น
คนจึงไม่มั่นใจ
ความสะดวกของ
น้ำดื่มที่มีอยู่ เมื่อใช้
เครื่องวัดคุณภาพน้ำ
น้ำดื่มของเราดีกว่า
ค่ามาตรฐานมาก
เมื่อเทียบกับน้ำดื่ม
ในท้องตลาดทั่วไป
และเราตรวจสอบ
คุณภาพน้ำทุกสัปดาห์



สมุทรปราการ เป็นเมืองอุตสาหกรรมที่มีโรงงานตั้งอยู่จำนวนมาก ส่งผลให้แหล่งน้ำในพื้นที่มีสารเคมีปนเปื้อนได้ง่ายกว่าแหล่งน้ำในพื้นที่อื่นๆ หลังจากรัฐบาลมีนโยบายจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ผู้หญิงใน ต.ราชาเทวะ อ.บางพลี มองเห็นโอกาสที่จะได้สร้างงานดีๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญและสร้างรายได้ให้ตนเอง จึงรวมตัวกันเขียนโครงการน้ำดื่มเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ และคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ชาวสมุทรปราการ

ธรรมาธิ บุญประเสริฐ หนึ่งในคณะกรรมการฯจังหวัด ย้อนเล่าบรรยากาศวันพิจารณาโครงการให้ฟังว่า “ที่นี่โรงงานเยอะ คนไม่มั่นใจในความสะดวกของน้ำที่ดื่ม ไม่ว่าจะเป็นน้ำประปาหรือน้ำหยอดตู้ คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติโครงการนี้ เพราะเห็นว่ามีความเป็นไปได้ และยังเป็นธุรกิจที่ส่งผลดีต่อสุขภาพของคนในชุมชน”

บุศรา ขำเมือง ประธานคณะกรรมการฯตำบลกล่าวเสริมว่า ย่านกิ่งแก้วมีโรงงานเยอะ น้ำดื่มมักไม่ค่อยสะอาด กลุ่มสตรีในชุมชนจึงเกิดแรงบันดาลใจอยากจำหน่ายน้ำดื่มที่ผู้บริโภคสามารถมั่นใจในความสะดวก จึงรวมกลุ่มกันเขียนโครงการ “น้ำดื่มพลังสตรี” ได้เงินทุนหมุนเวียน 100,000 บาท กลุ่มฯใช้โรงงานผลิตน้ำดื่มที่มีในชุมชนเป็นผู้ผลิตและใช้การบริหารจัดการเข้าไปควบคุมคุณภาพการผลิตด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด

“ในการควบคุมคุณภาพน้ำดื่ม เราใช้เครื่องวัดคุณภาพน้ำ TDS Meter ตรวจสอบความสะดวกของน้ำทุก 3-4 สัปดาห์ โดยมีสาธารณสุขจังหวัดและนักวิชาการทางด้านนิเทศศาสตร์ คือ ศศ. ดร.ศิกษก บรรลือฤทธิ์ เป็นที่ปรึกษา ด้านภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์”

“เคยมีลูกค้ามาดูการผลิต และใช้เครื่องวัดคุณภาพน้ำของเรา ถึงกับชมว่า “น้ำดื่มพลังสตรี” มีคุณภาพดีมาก เพราะตรวจสอบได้แค่ 4 ppm ในขณะที่ค่าน้ำที่อีย.ยอมรับให้คนทั่วไปดื่ม คือ 500 ppm เรียกได้ว่า น้ำดื่มของเรา มีสารปนเปื้อนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับน้ำดื่มในท้องตลาดทั่วไป”

เริ่มต้นจากเงินทุน 100,000 บาท กลุ่มสตรีราชาเทวะสามารถสั่งผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดขนาด 600 ซีซี ได้ทั้งหมด 50,000 ขวด พวกเขาทยอยส่งผลิตแล้วกระจายสินค้าไปยังร้านค้าและผู้ที่สนใจจนทั่วทั้งตำบล อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากตำบลข้างเคียง มาช่วยรับน้ำดื่มพลังสตรีไปใช้ในกิจกรรมงานต่างๆ อาทิ งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานศพ ฯลฯ

ทุกวันนี้สมาชิกส่วนใหญ่จะช่วยกันดูแลเรื่องการขาย และจัดส่งให้น้ำดื่มพลังสตรีกระจายถึงมือผู้บริโภค โดยมี สมฤทัย เนื่อนิ่ม รับหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบนำเครื่องวัดคุณภาพน้ำไปตรวจสอบคุณภาพน้ำในโรงงานทุกสัปดาห์

ความตั้งใจและความร่วมแรงร่วมใจทำงานกันอย่างแข็งขัน ทำให้พวกเขาสามารถคืนเงินกองทุนฯ ได้ภายในเวลา 3 เดือน โดยหักรายได้ส่วนหนึ่ง 20,000 บาท เข้าบัญชีกองทุนฯเป็นเงินปันผล และทำประโยชน์ให้สมาชิกในชุมชนต่อไป ส่วนพวกเขามีรายได้จากการจำหน่าย คนละไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน

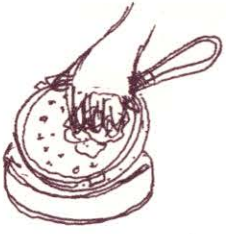
บุตรสาวบอกว่า นอกจากมีรายได้เพิ่มแล้ว สมาชิกกลุ่มนี้ยังได้ประสานสัมพันธ์พบปะพูดคุยใกล้ชิดกับคนในชุมชน มีอะไรได้ช่วยเหลือกันมากขึ้นเพราะพวกเขาจะรับออเดอร์ ขั้บรดส่งน้ำกันเอง ทุกครั้งที่ไปพบลูกค้า แล้วได้รับคำชมว่า “น้ำดื่มพลังสตรี” รสชาติดี ไม่เผื่อน ก็ยิ่งรู้สึกภูมิใจ มีกำลังใจที่จะพัฒนางานต่อไป ตั้งเป้าหมายว่า จะขยายไลน์สินค้าผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดขนาด 220 ซีซี เพื่อให้คนในชุมชนมีทางเลือกมากขึ้นในโอกาสต่อไป

ความสำเร็จของโครงการนี้เกิดขึ้นได้ เพราะความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มสตรีในทุกเครือข่าย ตั้งแต่คณะกรรมการฯจังหวัดและคณะกรรมการฯตำบล ที่ให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพชีวิตคนในชุมชน จึงช่วยกันหาตลาด บอกกล่าวแนะนำสินค้าให้กับทุกคนเท่าที่จะช่วยได้ จนขณะนี้ น้ำดื่มพลังสตรีกระจายไปทั่ว อ.บางพลีแล้ว

“สำคัญที่สุดคือ ตัวสมาชิกที่มีความกระตือรือร้น มีความสามัคคี ช่วยกันทำงานอย่างเต็มที่นั่นเอง” คือเสียงที่ยืนยันจากพลังสตรีทุกคน ♦

น้ำดื่มพลังสตรี





สูงวัยสอนวัยเสี่ยง : สูตรอาหารขึ้นชื่อ

ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
เงินทุนอุดหนุน : 55,570 บาท



เด็กเรียนไม่เก่ง
มักถูกทำให้ไม่เห็น
คุณค่าในตนเอง
ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหา
การให้ผู้สูงวัยมาสอน
ทำอาหารแก่วัยรุ่น
ทำให้ทั้งสองวัย
พบศักยภาพ และ
เห็นคุณค่าตัวเอง
โดยมีวัยกลางคน
เป็นตัวเชื่อม



สถิติประชากรของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2552 - 2554 ระบุว่า สมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีผู้สูงอายุสูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ ถึงร้อยละ 18 ขณะเดียวกันมีสถิติการตั้งครุภัก่อนวัยอันควรเป็นอันดับหนึ่ง ถึงร้อยละ 21.99 ของประเทศ (คิดจากจำนวนมารดาทั้งจังหวัด)

สถิตินี้สร้างความตระหนักให้คนสมุทรสงครามไม่น้อย

ครุมาลัย ลิปิสุนทร โนนทบาทประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.สมุทรสงคราม ได้นำสถิติข้างต้นมาหารือกันในกลุ่มสตรี จนเกิดแนวคิดที่จะเชื่อมโยงกลุ่มสตรีวัยสูงอายุและวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเสี่ยงมาทำกิจกรรมร่วมกัน ให้เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาและสานสายใยความสัมพันธ์ระหว่างคนแต่ละรุ่น

ครุมาลัยแนะนำให้กลุ่มสตรี ต.ลาดใหญ่ เขียนโครงการ “คนสามวัยปันน้ำใจให้อาชีพ” ขอรับการสนับสนุนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เพื่อถ่ายทอดอาชีพการทำอาหารโดยกลุ่มสตรีอาวุโสในชุมชนที่มีฝีมือแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยง

ครุมาลัยให้ข้อมูลว่า “เด็กวัยมัธยมที่เรียนไม่เก่ง มักเลือกคหกรรม เพราะวิทย์ คณิต คอมพิวเตอร์ เด็กเรียนเก่งเลือกไปหมดแล้ว” ครุกับกลุ่มสตรีลาดใหญ่ เข้าไปประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม 6 แห่งในจังหวัด คือ ร.ร.ศรัทธาสมุทร ร.ร.ถาวรานุกุล ร.ร.อัมพวันวิทยาลัย ร.ร.สกลวิสุทธิ ร.ร.เมธีชุนหวัณ และ ร.ร.ท้ายหาด ขอความร่วมมือในการจัดเวลาให้นักเรียนหญิงที่เลือกวิชาคหกรรมเป็นวิชาเลือกเสรีเข้าร่วมโครงการฯ

โครงการนี้เวียนจัดกิจกรรมไปตามโรงเรียน โรงเรียนละ 3 ครั้ง โดยเชิญผู้มีฝีมือในการทำอาหารในชุมชนใกล้โรงเรียนมาถ่ายทอดเทคนิควิธีทำอาหารขึ้นชื่อของตนแก่เยาวชน เช่น ขนมจีนน้ำยา ขนมจีนน้ำพริก พะแนงหมู เผือกหิมะ โดยแต่ละแห่งเรียนอาหารต่างกันไปและมีครูคหกรรมเข้าร่วมกิจกรรมด้วย กิจกรรมครั้งแรกเป็นการทำความรู้จักกันและเรียนรู้วิธีทำอาหาร ครั้งที่สองให้เด็กได้ฝึกซ้อมลงมือทำ ครั้งที่สามเยาวชนทุกโรงเรียนทำอาหารที่ฝึกซ้อมมาทำโชว์และเลี้ยงแขกที่มาร่วมงานวันสตรีและวันแม่แห่งชาติของจังหวัด (6 สิงหาคม 2556)

ในครั้งแรก กิจกรรมของคน 3 วัยไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่นนัก ครุมาลัยให้ภาพว่า “เด็กๆ กลุ่มนี้ปกติไม่ค่อยจะสนใจเรียนรู้อะไรอยู่แล้ว เข้าร่วมกิจกรรมอย่างแแกนๆ ส่วนครูก็มองว่าชาวบ้านสอนไม่ถูกวิธี ไม่ถูกสุขลักษณะ เกิดความขัดแย้งกัน จนต้องเข้าไปทำความเข้าใจกับคุณครู ว่าจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้

เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชน ผู้สูงอายุได้ตระหนักในคุณค่าตนเอง และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างวัย และครูก็สร้างการเรียนรู้ไปด้วย เช่น ใส่ถุงมือหยิบอาหาร หรือควรชั่งตวงให้เด็กรู้ปริมาณที่แน่นอน เป็นต้น”

ในกิจกรรมครั้งที่สองบรรยากาศก็เปลี่ยนไป ยิ่งทุกคนรู้ว่า ต้องฝึกไปทำครัว และเลี้ยงแขก ก็เกิดความกระตือรือร้น ร่วมมือร่วมใจ เกิดความรับผิดชอบร่วมกันงาน “วันสตรีและวันแม่แห่งชาติ” เป็นงานใหญ่ระดับจังหวัด มีผู้เข้าร่วมงานถึง 500 คน คน 3 วัยจากชุมชนและโรงเรียนแต่ละแห่งต่างร่วมแรงร่วมใจกันทำอาหารและขนมที่ได้รับการฝึกหัดและมอบหมายกันอย่างเต็มที่ คนทุกวัยต่างรู้สึกว่าคุณมาในนามของโรงเรียน ชุมชน จนได้รับคำชมเชยจากแขกในงาน

คุณป้าคุณยายผู้สอนถ่ายทอดความรู้สึกว่า “รู้สึกดีใจที่ได้มาสอน รู้กันอยู่ว่าเด็กรุ่นหลังส่วนมากมักทำอะไรไม่เป็น แต่ก็ไม่ผิดหวังเลย เรารู้ว่าเด็กได้ความรู้เวลามีคนเข้ามาถาม เขาสามารถตอบได้ว่าทำยังไง ผลงานก็ออกมาดีด้วยเวลาเด็กๆ เขาพร้อมใจช่วยกันทำ เรารู้สึกอบอุ่น” ผู้อาวุโสกล่าว

ส่วนเยาวชนสะท้อนว่า “หนูสามารถกลับไปทำให้พ่อแม่ท่าน ก็ภูมิใจค่ะ... แล้วได้ความรู้ติดตัวไปประกอบอาชีพอีกด้วย”

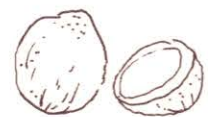
สำหรับคุณครูคุณครูยอมรับว่า “ความรู้บางอย่างที่กลุ่มสตรีมาสอนเด็กดิฉันไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน ทำให้ได้รับความรู้ใหม่ๆ ไปปรับใช้ และกลุ่มสตรีเขาสอนเด็กอย่างเป็นกันเอง ทำให้เด็กที่ไม่ค่อยมีความกล้า กล้าแสดงออก แล้วสามารถทำผลงานออกมาได้ดี มันเป็นบรรยากาศที่อบอุ่นค่ะ”

ความสำเร็จ ความภูมิใจและความสุขที่เกิดขึ้นกับคนทุกวัยแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่เหมาะสมสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนต่างวัยได้ ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน อีกทั้งยังให้โอกาสเยาวชนสตรีมีทางเลือก มีความรู้ติดตัวไปประกอบอาชีพ

โครงการนี้ใช้เงินทุนอุดหนุนจากกองทุนฯ 55,570 บาท ซึ่งทุกคนเห็นว่าคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะไม่ว่าจะเป็นสตรีสูงอายุ เยาวชนกลุ่มเสี่ยง และวัยทำงาน เช่น กลุ่มสตรี ต.ลาดใหญ่และคุณครูในโรงเรียนซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนงาน ต่างได้ประจักษ์ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทำให้เกิดกำลังใจเชื่อมั่นกันว่า “แท้ที่จริงผู้หญิงทุกคนมีศักยภาพ ขอเพียงมีพื้นที่ มีโอกาส” ซึ่งเป็นความเชื่อพื้นฐานที่ก่อกำเนิดกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีขึ้นมานั่นเอง ♦



ถ่ายทอดอาชีพ
การทำอาหารโดยกลุ่มสตรี
อาวุโสในชุมชนที่มีฝีมือแก่
เยาวชนกลุ่มเสี่ยง





แม่บ้านทหารขายกำลังการผลิต ผ้าปิดปากอนามัย

ศ.สวนหลวง อ.กระทู้มแบน จ.สมุทรสาคร
เงินทุนหมุนเวียน : 199,980 บาท



ที่ภูมิใจที่สุด คือเรา
เป็นแม่บ้านที่ไม่มี
เงินเดือน ไม่มี
เครดิตกับแหล่ง
เงินกู้ กอวทฯ
ทำให้กิจการเราดีขึ้น
ตอนนี้มีเครดิต
ไปกู้ธนาคาร
ช่วยกันกับสามี
เก็บเงินซื้อบ้าน
เป็นของตัวเองได้แล้ว



สุมาลี พลพรหมไม่ต่างจากภรรยาขายอาหารอีกมากที่ย้ายตามสามีมาใช้ชีวิตครอบครัวอยู่ที่บ้านพักทหารภายในค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน ศ.สวนหลวง อ.กระทู้มแบน จ.สมุทรสาคร ซึ่งมีสภาพเป็นชุมชนย่อยๆ เธอและแม่บ้านทหารที่นี้ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน อาศัยล่ำพังเงินเดือนสามสี่เลี้ยงดูครอบครัว ไม่มีเงินเหลือเก็บ จึงต้องมองหางานเสริมเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว งานง่าย ๆ ที่บรรดาแม่บ้านทหารนิยมทำกันคือ “งานเย็บผ้าปิดปากอนามัย” แค่อ้อจกรมาว่างจากงานบ้านดูแลลูกแล้วก็ทำได้ เสร็จแล้วมียี่ป้อมารับซื้อถึงบ้าน สัปดาห์หนึ่งเย็บได้ราว 200 โหล หักค่าใช้จ่ายแล้วมีรายได้ตกเดือนละ 3,000 - 4,000 บาท

เมื่อแม่บ้านทหารทำกันมากจึงทำให้เกิดการขายตัดราคากันเอง เปิดโอกาสให้ยี่ป้อมัดราคาซื้อจนคนทำไม่สามารถตั้งราคาขายเองได้ บางครั้งแย่งลูกค้ากันถึงขั้นทะเลาะกัน สุมาลีกับเพื่อนเห็นว่าถ้ายังทำอย่างนี้ อีกหน่อยกำไรคงไม่เหลือ การรวมตัวกันเพื่อสร้างพลังอำนาจในการต่อรองกับยี่ป้อม่าจะเป็นทางออกที่ดี

“เรามองเห็นว่าควรขยายกำลังผลิต แม้จะต้องจ้างคนแล้วได้กำไรน้อยลง แต่ถ้าผลิตจำนวนมากก็จะได้กำไรมาก ต่อมาได้ข่าวกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจากทีวี ดิฉันกับเพื่อนแม่บ้านทหารจึงเดินเข้าไปหาผู้ใหญ่บ้าน เพราะไม่รู้ว่กองทุนฯ อยู่ที่ไหน ผู้ใหญ่บ้านให้เบอร์โทรศัพท์ของกองทุนฯ มา เราก็ติดต่อเข้าไปขอรายละเอียด เมื่อคณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าเราทำจริง จึงช่วยแนะนำวิธีเขียนโครงการให้ และได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 199,980 บาท ตามค่าใช้จ่ายจริงที่เราคำนวณและระบุไปในโครงการ”

เมื่อมีเงินทุนมากขึ้น กลุ่มก็ขยายกำลังผลิต โดยสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนกระจายงานให้แม่บ้านอื่นๆ ต่ออีก 10 คนและใช้เงินทุนกองกลางซื้อวัสดุอุปกรณ์ ถึงวันนี้ไม่เพียงกระจายงานกระจายรายได้ให้กับแม่บ้านทหารค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน ยังกระจายไปถึงนอกค่าย ทำให้สามารถผลิตผ้าปิดปากอนามัยได้จำนวนมากพอกับความต้องการของลูกค้ารายใหญ่ เมื่อก่อนเราผลิตได้แค่ 200-300 โหล ไม่สามารถรับออเดอร์ได้ แต่ตอนนี้ถ้ายี่ป้อมสั่ง 2,000 โหล เราทำให้ได้ยี่ป้อมาหาเราที่เดียว และถ้างานมีปัญหา เขาสามารถเรียกร้องสิทธิให้เราทำให้ใหม่ได้ ตรงนี้เป็นจุดแข็งในการผลิต ทำให้เรามีลูกค้าหลากหลายมากขึ้น”

กลุ่มของสุมาลียังมีอำนาจต่อรองกับซัพพลายเออร์ที่จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ “เมื่อก่อนเราต้องไปซื้อผ้าเศษมาทำ คุณภาพผ้าไม่สม่ำเสมอ พอเรารวมตัวกัน

มีเงินทุนเยอะขึ้น เราสามารถสั่งซื้อผ้าพับคุณภาพดีจากโรงงาน มาส่งถึงที่ได้ราคาที่ถูกลง รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ยางยืด โยสังเคราะห์ พลาสติกห่อ นั้นหมายถึงกำไรที่เพิ่มขึ้น แล้วที่สำคัญ ถ้าเราไม่ได้เงินกองทุนฯ มาสนับสนุน การดำเนินงานของเราจะลำบากในช่วงที่ลูกค้าบางรายงดออเดอร์ เช่น ช่วงน้ำท่วมโรงงาน หรือช่วงโรงงานปิดงบดุลไม่สั่งสินค้า เราจะขาดเงินทุนหมุนเวียน”

สุมาลีบอกว่ากองทุนฯ ไม่ได้ให้เพียงแหล่งเงินทุนที่เข้าถึงง่าย ยังให้ความรู้คำแนะนำในเรื่องทำบัญชี “ช่วยให้เราทำงานเป็นระบบมากขึ้น มีการจัดทำบัญชีกลุ่ม ทุกเดือนสมาชิกประชุมกันเพื่อดูบัญชี เราตกลงกันว่าหักเข้ากองทุนเดือนละ 10,000 บาท หลังหักค่าใช้จ่ายต่างๆ เหลือกำไร ก็มาหารกัน 5 คน มีรายได้คนละประมาณ 8,000 กว่าบาทต่อเดือน ยกเว้นบางช่วงไม่มีออเดอร์ ก็อาจจะได้น้อยกว่านี้หน่อย”

รายได้จากงานเย็บผ้าปิดปากอนามัยแม้ไม่ใช่เงินถุงเงินถัง แต่แม่บ้านอย่างสุมาลีสู้สึกภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง เธอเล่าทิ้งรอยยิ้มว่า “ตอนนี้ช่วยกันกับสามีเก็บเงินซื้อบ้านเป็นของตัวเองได้แล้ว ที่ภูมิใจที่สุด คือเราเป็นแม่บ้านที่ไม่มีเงินเดือน ไม่มีเครดิตกับแหล่งเงินกู้ ตอนนี้เราสามารถมีเครดิตไปกู้ธนาคารซื้อบ้านได้”

“แล้วมันก็ไม่ได้ทำให้ชีวิตเราเปลี่ยนไปมาก เรายังเป็นแม่บ้าน ดูแลบ้าน มีเวลาอยู่กับครอบครัว สามีบางวันกลับมาช่วยงานด้วย เราไม่ต้องออกไปผจญความลำบากนอกบ้านมาก ถ้าไปทำงานโรงงาน แต่เช้าก็ต้องรีบๆ ออกจากบ้าน”

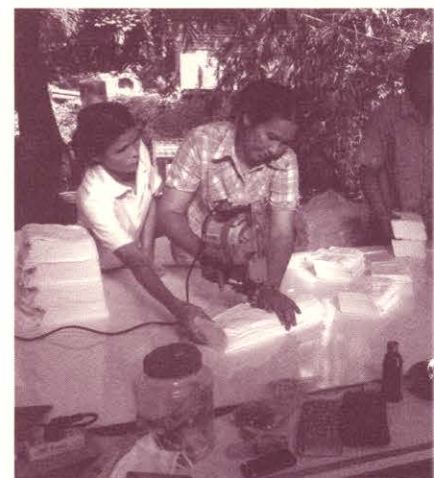
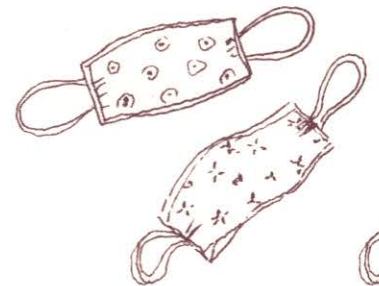
สุมาลีบอกว่า การรวมกลุ่มนอกจากช่วยตัดปัญหาเรื่องการแข่งขันกัน ยังทำให้ชุมชนอบอุ่นขึ้น “เราเป็นคนต่างที่ต่างถิ่น ร้อยพ่อพันแม่มาอยู่รวมกัน ตอนนี้เราสามารถคึกกันมาก นอกจากเรื่องงานแล้วใครมีปัญหาอะไรในชีวิตก็มานั่งปรึกษา บางคนเป็นหนี้สินงานนี้ก็ช่วยได้ ให้กำลังใจกัน เกิดความร่วมแรงร่วมใจ”

สำหรับเป้าหมายในอนาคต สุมาลีบอกว่า สมุทรสาครเป็นเมืองโรงงาน ทางกลุ่มอยากเข้าไปเสนอสินค้ากับโรงงานโดยตรง แต่เนื่องจากกลุ่มของเธอยังเป็นผู้ผลิตหน้าใหม่ ยังอยู่ในช่วงของการสร้างชื่อเสียงสร้างความน่าเชื่อถือ

อย่างไรก็ดี สุมาลีและกลุ่มอยากขอขอบคุณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี...

“การได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนฯ ดิฉันถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการเติบโตต่อไปในอนาคต” ♦

ผ้าปิดปาก
อนามัย



ฉันทรักดอกกระเจียว

ค.ตาหลังใน อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



พวกเธอใช้ปุ๋ยคอก
บำรุงดิน ใช้ใบสะเดา
ใช้สารส้มแกว่งน้ำ
ฉีดไล่แมลง
ไม่ใช้สารเคมีเลย
นอกจากเป็นการลด
ต้นทุนแล้ว ยังดีต่อ
สุขภาพทุกคนปลูก
และผู้บริโภคด้วย
มีค่ากับข้าว ไม่ต้อง
ไปทำงานที่อื่น
ได้อยู่บ้านเลี้ยงลูก



ดอกกระเจียวสีชมพูสวยเป่งบานรับแสงตะวันกลางไร่ รอกกลุ่มสตรีที่
เฝ้าเพียรปลูก มาผลิตใส่ตะกร้า เตรียมส่งขายพ่อค้าคนกลางที่มารับถึงไร่ทุกวัน
ทุ่งดอกกระเจียวบนพื้นดินโล่งกว้าง คือฝันที่เป็นจริงของกลุ่มสตรี
ค.ตาหลังใน ซึ่งได้รับเงินทุนหมุนเวียน ให้ปลูกดอกไม้กินได้ที่มีสรรพคุณ
เป็นยา ทั้งช่วยขับลม แก้อืดท้อง ท้องเฟ้อ แก้มดลูกอักเสบสำหรับสตรี
หลังคลอด

อูรา พิพิธกุล ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล
ย่อนที่มาจาก นิตยา บุคดี ประธานกลุ่มฯ มีคุณยายทำไร่ต้นกระเจียวอยู่ก่อน
แล้ว จึงมีประสบการณ์อยู่บ้าง พอตกลงงานจากกรุงเทพฯ ในจังหวัดเกิดกองทุนฯ
เธอก็รวมกลุ่มกับเพื่อนเสนอโครงการ ดอกกระเจียวสู่ตลาดกลาง ได้งบประมาณ
200,000 บาท มาซื้อหน่อพันธุ์ต้นกระเจียว ปลูกจนเต็มพื้นที่ส่วนกลาง
นับ 10 ไร่ หมั่นเลี้ยงดูจนได้ผลผลิตน่าพอใจ

ดอกกระเจียวของพวกเธอมีคนชื่นชมมาก จนได้รับยกย่องเป็นโครงการ
เด่นของตำบล เพราะเป็นพืชพันธุ์ปลอดสารพิษ ในขณะที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้
สารเคมี

“พวกเธอใช้ปุ๋ยคอกบำรุงดิน ใช้ใบสะเดา ใช้สารส้มแกว่งน้ำฉีดไล่แมลง
ไม่ใช้สารเคมีเลย นอกจากเป็นการลดต้นทุนแล้ว ยังดีต่อสุขภาพทั้งของ
คนปลูกและของผู้บริโภคด้วย”

ส่วนนิตยาบอกว่า คนอีสานนิยมกินดอกกระเจียวกันมาก และวิธีใช้หน่อ
พันธุ์ปลูกจะให้ดอกหวานกรอบกว่าดอกที่งอกจากพื้นดิน และยังช่วยประหยัด
แรง ปลูกครั้งเดียว แต่เก็บดอกได้นานถึง 4 ปี

“ความต้องการของตลาดสูงมาก เพราะกินได้หลายแบบ จะลวกให้สุกจิ้ม
กับน้ำพริก หรือจะกินดอกสดแก้มขมขมเงิน ลาบ ก้อยก็ได้ บางบ้านนิยมนำมา
ทำแกงส้ม บ้างก็ทำแกงกะทิ”

“ตอนนี้มีพ่อค้ามารับดอกกระเจียวถึงไร่ทุกวัน”

สาว ๆ กลุ่มนี้มีความสุขกับการดูแลเก็บดอกกระเจียวส่งขาย มีรายได้
แบ่งสันปันส่วนวันละไม่ต่ำกว่า 1,000 - 2,000 บาท ขึ้นอยู่กับฤดูกาล และ
คุณภาพหน่อพันธุ์

ทุกวันนี้ชีวิตพวกเธอดีขึ้นมาก นอกจากมีค่ากับข้าว มีเงินใช้จ่ายในครอบครัวแล้ว ยังไม่ต้องไปทำงานที่อื่น ได้อยู่บ้านเลี้ยงลูกทุกวัน

“คนในชุมชนก็สนใจ อยากปลูกกระเจียวตามกลุ่มนี้บ้าง เริ่มจองซื้อหน่อพันธุ์ เตรียมปลูกคู่กับการทำไร้อ้อย ไร่มั่นกันแล้ว”

อย่างไรก็ตามการปลูกดอกกระเจียวมีอุปสรรคอยู่บ้าง คือ ขาดการออกดอกในช่วงฤดูหนาว จึงเป็นโจทย์ให้ผู้หญิงที่รักดอกกระเจียวต้องคิดค้นเรื่องการแปรรูปต่อไป

โครงการนี้นับเป็นตัวอย่างความสำเร็จที่ทำให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีภูมิใจ หายเหนื่อย เพราะกว่าจะมาถึงวันนี้ได้ ก็ต้องผ่านการเรียนรู้ด้วยกันทุกฝ่าย โดยเฉพาะการเรียนรู้เรื่องเขียนโครงการของสมาชิกที่ถือเป็นโจทย์ให้คณะกรรมการฯ ตาบลต้องฟันฝ่า ต้องนัดประชุมจัดอบรม ฝึกสอน โชคดีที่ทุกฝ่ายในกองทุนฯ เข้มแข็ง ช่วยเหลือเกื้อกูลรวมถึงตัวสมาชิกที่มีความอดทน เพราะรู้ว่า มีนโยบายดีจ จากภาครัฐตั้งใจทำเพื่อพวกเธอโดยตรง

ในขณะที่คณะกรรมการฯ ก็ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ให้ความสำคัญกับการพิจารณาจัดลำดับโครงการขอทุน ร่วมกันพิจารณาอย่างรอบคอบ อนุมัติโดยใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจ และมีการติดตามผลอย่างใกล้ชิด

มาถึงวันนี้ ผลงานของสมาชิก คือ สิ่งที่ยังบอกว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาไม่สูญเปล่า ♦

ดอกกระเจียว



คกส.ค.ต้องเรียนรู้และทุ่มเท

ต.บ้านหมอ อ.บ้านหมอ จ.สระบุรี
เงินทุนหมุนเวียน : 100,000 บาท



แม้แต่คณะกรรมการฯ
ตำบลแรกๆ ยังไม่เข้าใจ
บทบาทตนเอง ต้องเข้ารับ
การอบรมก่อน
จากนั้นต้องไปสื่อสาร
จัดอบรมให้ความรู้
สมาชิกต่อ ทั้งเรื่อง
เขียนโครงการ
เรื่องระบบระเบียบ
ซึ่งค่อนข้างยาก ต้องใช้
เวลาสร้างความเข้าใจ
แม้จะเหน็ดเหนื่อย
แต่ผลน่าพอใจ



โรงเรียนเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐานของ ราชชนก ปิ่นวิเศษ สมาชิกกลุ่มเพาะเห็ด ต.บ้านหมอ คือตัวอย่างความสำเร็จที่คณะกรรมการ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ภาคภูมิใจ เพราะเป็นโครงการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้ผู้หญิงได้จริง

“ตอนนี้เขาเก็บเห็ดขายได้ทุกวัน วันละหลายสิบกิโล ราคา กิโลละ 60 บาท มีพ่อค้ามารับซื้อถึงโรงเรียนเลย”

นักสุวรรณ คชฤทธิ์ หนึ่งในคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.บ้านหมอ พูดถึงสมาชิกซึ่งได้รับอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 100,000 บาท ไปต่อยอดซื้อก้อนเห็ด เพิ่มโรงเรียน สร้างผลผลิตน่าพอใจ ส่งผลให้คณะกรรมการฯทุกระดับมีรอยยิ้มบนใบหน้า เพราะกว่าจะอนุมัติงบประมาณ ทุกคนต้องทำงานอย่างเข้มข้น

“นโยบายกองทุนสตรีใหม่มาก พวกเราต้องเรียนรู้หลายเรื่อง ทั้งงานเอกสาร ต่างๆ สมาชิกซึ่งเป็นชาวบ้านก็ไม่เข้าใจกระบวนการ ต้องช่วยแนะนำ ทำความเข้าใจเยอะมาก”

“แม้แต่คณะกรรมการฯตำบล แรกๆยังไม่เข้าใจบทบาทตัวเอง ต้องเข้ารับการอบรมก่อน จากนั้นต้องไปสื่อสาร จัดอบรมให้ความรู้สมาชิกต่อ ทั้งเรื่องเขียนโครงการ เรื่องระบบระเบียบ ซึ่งค่อนข้างยาก ต้องใช้เวลาสร้างความเข้าใจ”

เงินทุนอุดหนุนจำนวน 20,000 บาท คือตัวช่วย ที่คณะกรรมการฯ ตำบล ใช้ทำสื่อประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลเชิงนโยบาย และเชิญชวนคนเป็นสมาชิก ก่อนจัดอบรม ให้ความรู้จนสามารถเขียนโครงการขอทุนได้สำเร็จ

แม้จะเหน็ดเหนื่อย แต่ได้ผลน่าพอใจ เพราะโครงการขอทุนของสมาชิก ตำบลบ้านหมอได้รับอนุมัติถึง 15 โครงการ เป็นจำนวนเงินเกือบ 1,300,000 บาท อาทิ ในกลุ่มอาชีพอย่างกลุ่มสตรีตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มสตรีปลูกดอกมะลิ กลุ่มสตรีทำการบูร กลุ่มสตรีขายของชำ ฯลฯ รวมถึงกลุ่มสตรีเพาะเห็ด

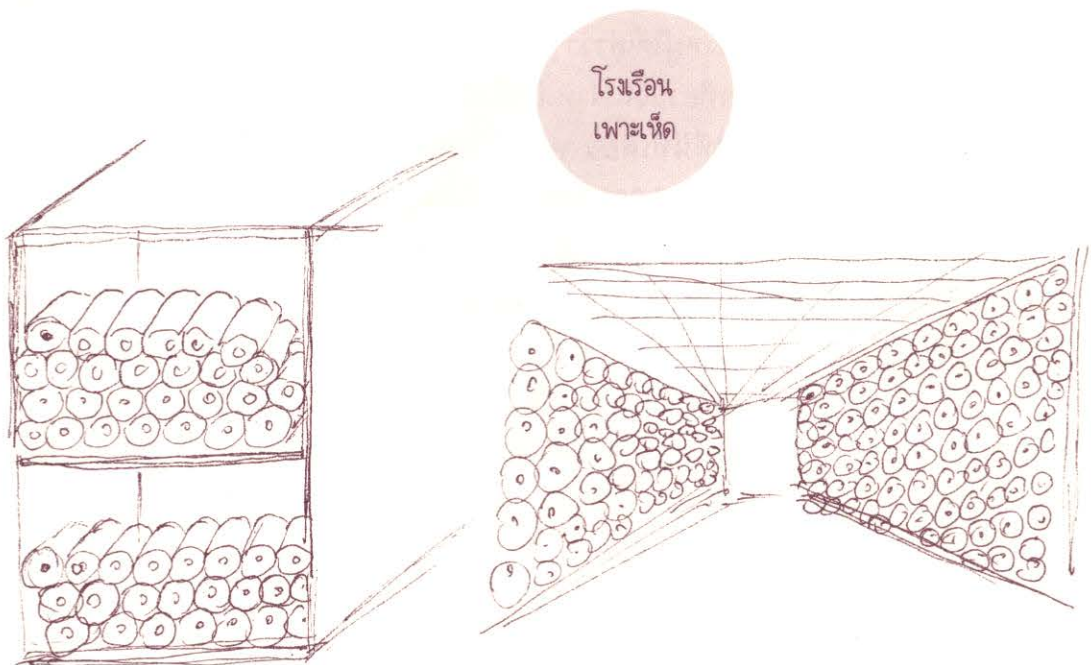
“เรามาถึงวันนี้ได้ เพราะทุกภาคส่วนทำงานประสานกันอย่างเข้มแข็ง ทั้งคณะกรรมการจังหวัดซึ่งมีหน้าที่พิจารณาถ่วงถ่วง ทั้งคณะกรรมการตำบล ซึ่งช่วยให้สมาชิกฐานะเบา ขียนโครงการขอทุนได้ กระทั่งติดตามงาน สมาชิกของเราที่ตั้งใจ มีวินัย รวมถึงนักวิชาการพัฒนาชุมชนก็ให้คำปรึกษา แก่กรรมการ และสมาชิกดีมาก”

แม้จะได้งานที่น่าพอใจ แต่นักสวรรณยอมรับว่า เคยเหนื่อยจนท้อ เพราะ เสียงความไม่พอใจของสมาชิก แต่ผ่านพ้นมาได้ด้วยการมองอย่างเข้าใจ

“บางคนคิดว่าต้องได้เงินเร็ว บางคนไม่ได้ ก็ว่าลำเอียง เราต้องค่อยๆ อธิบาย ถ้ายังไม่เข้าใจอีก ก็พักไว้ก่อน เก็บมาคิดก็เครียด วันหลังค่อยอธิบายใหม่”

“เจอปัญหาที่ดี จะได้ฝึกแก้ และเรียนรู้เรื่องความอดทน”

“สิ่งที่ช่วยให้ทำงานได้ดีคือ เรากุมใจที่ได้เสียสละ ได้ช่วยเหลือสตรีว่างงานให้ มีอาชีพ มีรายได้เกิดการพัฒนาตัวเอง แค่นี้ก็คุ้มค่าแล้ว” ♦





กิจกรรมการ
ทุกคนมีงานอาชีพ
ที่ต้องรับผิดชอบ
แต่นัดประชุมเมื่อไร
ก็มากันอย่าง
พร้อมเพรียงทุกที
ในเมื่อเป็นบ้าน
ของเราเอง
มีหรือจะไม่ยอม
เสียสละ



ตะกร้าสานพลาสติก สร้างงานให้ชุมชน

ต.ม่วงหมู่ อ.เมือง จ.สิงห์บุรี
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท

ต.ม่วงหมู่ อ.เมือง จ.สิงห์บุรี เป็นตำบลเล็กๆ มี 5 หมู่บ้าน อยู่ห่างจากตัวจังหวัดเพียง 5 กม. ชาวม่วงหมู่ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ บางส่วนมีอาชีพทำนาทำสวนซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิม นอกนั้นก็รับจ้างและอื่นๆ

ในชุมชนมีกลุ่มจักสานตะกร้าพลาสติกกลุ่มเล็กๆ กลุ่มหนึ่ง เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมอาชีพโดยองค์การบริหารส่วนตำบล ตอนแรกนั้นมีสมาชิกอยู่ราว 5 - 6 คน สานตะกร้าขาย แต่มีทุนจำกัด จึงทำได้เล็กๆ น้อยๆ ผลผลิตภัณฑ์ที่ทำกันก็มีแบบเดียว เป็นตะกร้าสี่เหลี่ยมธรรมดา

ครั้น “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายัง ต.ม่วงหมู่เมื่อปลายปี 2555 กลุ่มจักสานนี้ก็ได้เขียนโครงการขอรับการสนับสนุนเพื่อขยายการผลิต แล้วได้รับอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาท นำไปซื้อวัสดุอุปกรณ์เพิ่มได้มาก มีสมาชิกเพิ่มเป็น 12 คน และยังรับสอนให้เยาวชนอีกด้วย เพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ยิ่งกว่านั้นยังได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ คิดสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ๆ หลากหลาย ให้เป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่ง ลาวัลย์ ทองปูลสะ ประธานคณะกรรมการ ต.ม่วงหมู่ได้เล่าว่า นอกจากขายที่กลุ่มแล้ว ยังมีลูกค้าที่เขาค้อซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยววิ่งไปจำหน่ายอีกด้วย

“ที่นี่ที่เดียว ตอนนี้ก็แทบทำไม่ทันแล้ว สมาชิกกลุ่มมีรายได้เฉลี่ย 3,000 - 5,000 บาทต่อเดือน คนทำนาทำสวนเสร็จ มีเวลาก็มานั่งทำ เด็กคนแก่ก็ทำได้ ดีกว่าเอาเวลาไปนั่งเล่นไพ่ เสียเงินด้วย”

ลาวัลย์บอกว่า กองทุนฯ ต.ม่วงหมู่ยังให้การสนับสนุนต่อยอดอาชีพแก่โครงการอื่นๆ อีก 3 โครงการ ได้แก่ โครงการทำโต๊ะหินอ่อน โครงการทำเตาชีวมวล โครงการทำเบเกอร์รี่ และมีโครงการที่เกิดขึ้นใหม่จากการสนับสนุนของกองทุนฯ อีก 1 โครงการ คือ เย็บจักรอุตสาหกรรม ทำให้คนในชุมชนมีงานมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ในครอบครัวที่ดีขึ้น

ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินงานกองทุนฯ ที่เข้มแข็งของคณะกรรมการฯ เสียสละ รับผิดชอบ สามัคคี มีส่วนร่วม “ที่จริงกรรมการทุกคนมีงานอาชีพที่ต้องรับผิดชอบ แต่นัดประชุมเมื่อไร ก็มากันอย่างพร้อมเพรียงทุกที” ลาวัลย์กล่าว

นอกจากนั้นยังได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี เอื้อเพื่อสถานที่ให้คณะกรรมการฯ ตำบลได้ใช้เป็นสำนักงาน และเป็นที่วางผลิตภัณฑ์ของโครงการต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ

แม้ลาวัลย์ยังไม่ค่อยแน่ใจว่างานกองทุนฯ ต.ม่วงหมู่จะมีความโดดเด่นเทียบเท่าตำบลอื่นๆ แต่ใจของเธอและคณะกรรมการฯ ต.ม่วงหมู่ไม่แพ้ใครในเมื่อ “เป็นบ้านของเราเอง มีหรือ... จะไม่ยอมเสียสละ” ♦

ตะกร้าสานพลาสติก



โครงการทำโต๊ะ
หินอ่อน



งาน "ผ้าคันมือ" ที่มีเอกลักษณ์

ต.กระจัน อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี

เงินทุนหมุนเวียน : 2 กลุ่ม รวม 230,000 บาท



งานผ้าที่ขายได้แต่ละชิ้น
มีความหมายว่า
ลูกจะได้เรียนหนังสือ
ต่อ ทุกคนในบ้านมี
ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
ฝันว่า วันหนึ่ง
เมืองสุพรรณบุรี
จะเป็น "ศูนย์กลาง
ผ้าคันมือโลก"



ภารดี วงศ์ศรีจันทร์ ครูช่างงานผ้าคันมือที่ ต.กระจัน อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี เคยผ่านประสบการณ์ชีวิตที่ยากลำบาก จึงมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะถ่ายทอดความรู้ในงานฝีมือ ซึ่งเป็นอาชีพที่พาเธอพ้นความลำบากให้แก่ผู้ขาดโอกาส เช่นเดียวกับเธอ ภารดีเล่าถึงที่มาของตัวเองว่า

"ดิฉันเป็นที่สาวคนโต ต้องออกจากโรงเรียนโดยยังไม่ทันจบม.ปลาย เพื่อให้น้องๆ ได้เรียน ดิฉันไปเรียนตัดเย็บเสื้อผ้า ต่อมาพร้อมกับน้องชายที่เรียนศิลปะ ทำหนังสือผ้าทำมือขายที่โรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพฯ ขายได้เป็นเรื่องเป็นราว ตอนนั้นมีรายได้เดือนละ 20,000 - 30,000 บาท ซึ่งนับว่ามาก ครั้งหนึ่งในงาน Thai Craft Fair ภรรยาทำนทูตทหารอเมริกันมาเห็นงานเรา ก็บอกว่าดิฉันมีฝีมือ เขามีงานอย่างหนึ่งจะสอนให้ แล้วดิฉันก็ไปเรียนกับเขาเป็นงาน "ผ้าคันมือ" (quilt) ซึ่งภรรยาทำนทูตบอกว่าในฮาวายทำกันเยอะ ตอนหลังทำนทูตและภรรยากลับไปฮาวาย แล้วติดต่อมาว่า หาตลาดที่นั่นได้แล้วให้ดิฉันทำส่ง ที่จริงดิฉันยังไม่ค่อยพร้อม แต่ก็ลองดู เองงานมาให้คนในหมู่บ้านทำ ใครอยากทำก็สอนให้ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เริ่มจาก 8 คน ทำไปทำมาก็ขยายกลุ่มไปเรื่อยๆ"

งานผ้าคันมือสร้างรายได้ให้ภารดีและกลุ่มผู้หญิงใน ต.กระจัน อย่างต่อเนื่อง จนคนในกลุ่มขอร้องว่า "อย่าเลิกทำนะ" เพราะงานผ้าที่ขายได้แต่ละชิ้น มีความหมายว่า ลูกจะได้เรียนหนังสือต่อ ทุกคนในบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น งานผ้าคันมือของภารดีไม่เพียงส่งให้ชาวบ้านที่สุพรรณบุรีทำเท่านั้น กลุ่มของภารดียังเคยดันดันไปสอนชุมชนลาวโห่งที่ยากจนในจ.กาญจนบุรี จนต่อมากลายเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ยอดดีแก่ชุมชนที่นั่น การสอนกลุ่มผู้หญิงทำผ้าคันมือออกมาเป็นงานที่ละชิ้น จนกลายเป็นอาชีพ ทำรายได้เป็นเรื่องเป็นราว สร้างความภาคภูมิใจให้ภารดี และความสำเร็จกระตุ้นให้เธออยากขยายความรู้ในงานผ้าคันมือไปอีกหลายๆ เพื่อกระจายอาชีพกระจายรายได้แก่ชาวบ้านให้มากที่สุด

เมื่อรัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย ก่อตั้ง "กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี" ภารดีได้รับเลือกเป็นประธานคณะกรรมการกองทุนฯ ต.กระจัน เธอจึงแนะนำให้ผู้หญิงในชุมชนซึ่งทำผ้าคันมืออยู่แล้วรวมกลุ่มกัน ทำโครงการขอกู้เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ กลุ่มผ้าคันมือ 2 กลุ่มได้รับเงินทุนจากกองทุนฯ เป็นเงิน 230,000 บาท เพื่อเอาไปซื้ออุปกรณ์

ต่างๆ เช่น สะตัง ปลอกนิ้ว ผ้า ไยบุญ กลุ่มทั้งสองกระจายงานออกไปทั้งในชุมชน และนอกชุมชน ในจำนวนผู้หญิงที่รับงานไปดัดมือ มีคนพิการ เป็นใบ้และคนป่วย เรือร้งรวมอยู่ด้วย การดักกล่าวว่ ความพิการไม่ได้เป็นอุปสรรคต่องานและมีมือ หนาซ้ำคนเป็นใบ้ยังมีฝีมือดีมากอีกด้วย

การดีให้ความกระจ่างว่า ในตลาดโลก ผ้ดัดมือยังเป็นที่ต้องการอีกมาก ปัจจุบันผลงานของกลุ่มฯ ส่งขายทั้งในประเทศต่างประเทศ รวมทั้งรับทำตาม ออเดอร์ และเธอเป็นหลักให้กลุ่มในเรื่องการหาตลาด และพัฒนาสไตล์งานของ กลุ่มสร้างสรรค์ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

“งานผ้ดัดมือทั่วไปคนนิยมใช้ผ้ญี่ปุ่น เพราะต้นแบบมาจากญี่ปุ่น แต่ดิฉันคิดว่าผ้ไทยก็มีคุณภาพดีเหมือนกัน ได้อุดหนุนคนไทยด้วย ส่วนฝีมือ คนไทยเราก็กี่ไม่แพ้ใคร มีความละเอียด ประณีต มีศิลปะในตัวเอง มีความคิด สร้างสรรค์ ฝีมือของเรานี้ฝีมือดีมากซึ่งสำคัญ เพราะงานจะเริ่มจากงาน สอยให้เป็นรูปร่างก่อน แล้วจึงค่อยดัด”

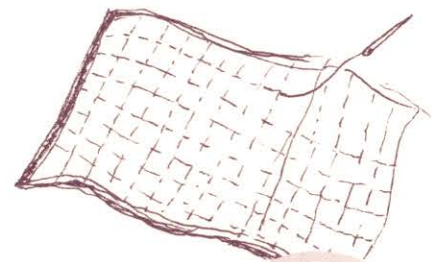
งานผ้ดัดมือของกลุ่มสตรีต.กระจัน จึงมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ทั้ง สีล้น ลวดลาย ลายผ้ ฝีมือการเย็บที่ประณีต สวยงาม รวมทั้งมีผลิตภัณฑ์ ที่หลากหลาย เช่น ผ้ห่ม ผ้คลุมเตียง หมอนอิง ฯลฯ

งานผ้ดัดมือทำให้แม่บ้าน คนว่างงานมีอาชีพ บางคนทำจริงจ้งเป็น อาชีพหลัก บางคนทำเป็นอาชีพเสริม รายได้ต่อคนตกเดือนละประมาณ 5,000 - 7,000 บาท

“ดิฉันว่ามันทำให้ผู้หญิงรู้สึกมีอิสรภาพนะ บางคนเป็นแม่บ้าน เขาภูมิใจ ที่ไม่ต้องแบมือขอเงินสามี อยากรซื้ออะไรให้ตัวเองก็ซื้อได้ แล้วการรวมกลุ่ม กันแบบนี้ก็ทำให้ผู้หญิงได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้หญิงมีความรู้ รอบตัวมากขึ้น”

ขณะนี้การดีและกลุ่มได้ขยายงานผ้ดัดมือออกไปอีก 5 ตำบล พวกเธอ ไม่เหน็ดเหนื่อยที่จะออกไปสอน เพราะอยากให้ชาวบ้านมีอาชีพที่สามารถ ถ้ายทอดเป็นมรดกให้ลูกหลาน

การดีบอกด้วยประกายตาจริงจ้งฉายแววมุ่งมั่นว่า ความฝันอันสูงสุดของเธอ คือ ต้องการให้สุพรรณบุรีเป็นศูนย์กลางผ้ดัดมือของโลก ในสักวันหนึ่งข้างหน้า ♦



ผ้ดัดมือ (quilt)



หนึ่งใน 29 โครงการของตำบลเข้มแข็ง

ต.คลองวัว อ.เมือง จ.อ่างทอง

เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท /กลุ่ม



ต้องปลูกจิตสำนึก
สมาชิก ว่าเงินเหล่านี้
เป็นของเราทุกคน
เงินภาษีอากรทั้งนั้น
ทำอย่างไรเงินจะอยู่
ไปถึงลูกหลานของเรา
ไม่ใช่รัฐให้เงินมา
เราต้องใช้ให้หมด
เราต้องดูแลรักษา
ในฐานะคนไทยคนหนึ่ง
ใช้อย่างพอดี กำกับบัญชี
ครัวเรือน มีการออม



กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านบางตาแผ่นดิน ต.คลองวัว อ.เมือง จ.อ่างทอง เดิมเป็นกลุ่มจักสานหวาย ไม้ไผ่ ตั้งมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2532 แต่เกิดปัญหาหวาย กับไม้ไผ่ขาดแคลน และสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นชาวนาพบว่าผักตบชวาขวางทางน้ำตามคูคลองต้องลอกทิ้งเป็นประจำ เลยเกิดความคิดนำผักตบไปตากแห้ง สานเป็นของใช้ต่างๆ เช่น กระเป๋า ตะกร้า ฯลฯ แทนการจักสานหวาย

ช่วงแรกกลุ่มมีสมาชิกเพียง 14 คน ขยายรับสมาชิกถึง 90 กว่าคน ในพ.ศ. 2542 หลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจฟองสบู่แตก โรงงานปิด คนตกงาน คนที่เพิ่งเรียนจบไม่มีงานทำ กลับมาหางานทำที่บ้านเกิด กลุ่มได้กลายเป็น ที่พึ่งของคนว่างงานเหล่านี้ ปัจจุบันกลุ่มมีสมาชิก 73 คน มีสมาชิกที่เป็น ช่างฝีมือในการสานผักตบ 30 กว่าคน ที่เหลือทำเส้นผักตบตากแห้งถักเปีย ถักเกลียวอยู่ที่บ้านแล้วนำมาส่งกลุ่ม นับว่าเป็นกลุ่มอาชีพที่ช่วยให้ชาวคลองวัว ทั้งผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ และเยาวชนมีรายได้ไปจุนเจือครอบครัว โดยไม่ต้องออกไป หางานทำนอกชุมชน

กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านบางตาแผ่นดินได้รับเงินทุนหมุนเวียน “กองทุน พัฒนาบทบาทสตรี” 50,000 บาท หลังเขียนโครงการนำเสนอผ่านคณะกรรมการตำบล เงินหมุนเวียนที่ได้นำมาขยายกำลังการผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ ชื่อวัตตุดิบบ อุปรกรณ์เพิ่ม การสนับสนุนของกองทุนฯ ทำให้กลุ่มมีเงินทุน หมุนเวียนมากขึ้น สามารถรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกได้มากขึ้น มีส่วนช่วย สร้างความมั่นคงให้กลุ่มยิ่งขึ้น ทำให้สามารถผลิตเพียงพอกับความต้องการ ของตลาด ซึ่งจำหน่ายทั้งในชุมชน (ปัจจุบันเป็นศูนย์เรียนรู้จักสานผักตบชวา ที่มีคนเข้ามาดูงานอยู่เสมอ) และผลิตตามสั่ง

ปราณี จันทวร ประธานคณะกรรมการตำบลเล่าถึงช่องทางการจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มว่า “บางที่มีหน่วยงาน มีนักศึกษามาดูงานเป็นร้อยคน ก็ได้ขายผลิตภัณฑ์ของเรา แล้วยังส่งกระเช้าปีใหม่ให้สวนจิตรลดาในโครงการ ของสมเด็จพระเทพฯ 3,500 ชิ้น มีออเดอร์ส่งตลาดนัดจตุจักร ส่งต่างประเทศ เช่น สวีเดน”

สมาชิกกลุ่มจักสานมีรายได้เดือนละ 2 ครั้ง จากการขายผลงานที่ตนทำส่ง ซึ่งทางกลุ่มฯ จะรับซื้อโดยจ่ายเงินสด สมาชิกจึงมีเงินออมตามข้อกำหนดที่ให้ เปิดบัญชี และต้องออมเงินทุกเดือนอย่างน้อยไม่จำกัด

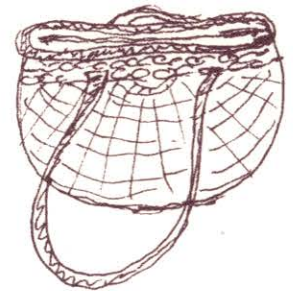
ตำบลคลองวัวยังมีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเช่นนี้ มากถึง 29 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นการต่อยอดโครงการเกษตรกรรมในชุมชน เช่น ทำนา เพาะเห็ดฟาง ปลูกไม้ กล้วย ไปจนกระทั่งอาชีพเล็กๆ น้อยๆ เช่น ปลูกกล้วยตัดใบตองขาย เก็บผักบุงขาย และมีโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ชาวชุมชนโดยเงินทุนอุดหนุนของกองทุนฯ จัดอบรมเยาวชนชนรณรงค์การท่องเที่ยวร่วมกับสาธารณสุข ทั้งนี้การพิจารณาโครงการทั้งหลายยึดหลักช่วยเหลือ ผู้หญิงทุกมิติของชุมชน

“ผู้หญิงบางคนขาดโอกาสจริงๆ จะกู้เงินก็ไม่มีอะไรหรือใครค้ำประกัน แต่กองทุนฯ นี้ดีตรงที่ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน คนด้อยโอกาสเข้าถึง แหล่งเงินได้ เป็นกองทุนแรกที่ทำให้ผู้หญิงเป็นผู้กู้ ทั้งๆ ที่ผ่านมาผู้หญิง ในชุมชนทำงานไม่แพ้ผู้ชาย”

ปรารถนาว่า “ตอนนี้ยังไม่ถือว่าประสบความสำเร็จ เรียกว่าเดินมาครึ่งทาง แล้วกัน จะสำเร็จต่อเมื่อสมาชิกชำระเงินคืนเรียบร้อยแล้ว เพราะเคยเห็นมา มากที่คนกู้กองทุนต่างๆ แล้วไม่มีเงินคืน... ก็พยายามจะทำให้ดีที่สุด ต้องปลูกจิตสำนึกสมาชิกว่าเงินเหล่านี้เป็นของเราทุกคน เงินภาษีอากรทั้งนั้น ทำยังไงเงิน จะอยู่ไปถึงลูกหลานของเรา ไม่ใช่รัฐให้เงินมา เราต้องใช้ให้หมด เราต้องดูแลรักษาในฐานะคนไทยคนหนึ่ง แล้วถ้าเราเริ่มจากเศรษฐกิจพอเพียง คือใช้อย่างพอดี มีการทำบัญชีครัวเรือน มีการออม อะไรๆ ก็จะเป็นไปด้วยดี”

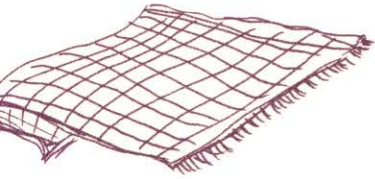
คลองวัวเป็นชุมชนเข้มแข็ง ได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบและเป็นศูนย์เรียนรู้หลายๆ เรื่อง ประธานคณะกรรมการฯ ตำบลมี ประสบการณ์การทำงานชุมชนมายาวนานและคณะกรรมการฯ หมู่บ้านมีความเข้มแข็งในการดำเนินงาน จึงไม่น่าแปลกใจที่งานของกองทุนฯ ต.คลองวัว จะขยายโครงการได้มากและดำเนินไปด้วยดีเช่นนี้ ♦

ผักตบชวาเป็น
กระเป๋า



ผ้าทอและเสื่อเย็บมือภูไท

ต.เหล่าใหญ่ อ.ภูผินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์
เงินทุนหมุนเวียน : 48,000 บาท/หมู่บ้าน



การรวมกลุ่มกัน
ที่ตำบลทำให้กลุ่ม
มีความเข้มแข็งใน
การผลิต หนุนเสริม
สินค้ากันได้พอเพียงกับ
ความต้องการของตลาด
มีศูนย์กลางจัดการ
จำหน่าย รับออเดอร์
กระจายงาน กระจาย
รายได้มากขึ้นที่ตำบล



ต.เหล่าใหญ่ อ.ภูผินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ ได้ชื่อว่าเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรม
ภูไท เนื่องจากมีชาวภูไทอาศัยอยู่มากและยังดำรงเอกลักษณ์ของตนไว้ได้
อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะในเรื่องการทอผ้า

“อีเหล่าเอ๋ย เอ็ดहुกเอ็ดฝ้ายเป็นอยู่บ่ ถ้าเอ็ดบ่เป็นก็เอ็ดให้เป็นเสน แคนชั้น
ละมิเห้อเอาฝ้าว” คือคำสอนลูกผู้หญิงของชาวภูไท ว่าให้หัดทอผ้าให้เป็น ไม่
เช่นนั้นไม่ควรออกเหย้าออกเรือน เพราะเสื่อผ้า เครื่องนุ่งห่มของทุกคนในบ้าน
เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าห่ม ฯลฯ ชาวภูไทจะทอและเย็บใช้เอง เป็นวัฒนธรรมสืบกัน
มาช้านาน ผู้หญิงภูไททุกคนจึงต้องทอผ้าเป็น

ดังนั้น การทอผ้าของชาวภูไทไม่ได้สูญหายไปตามกาลเวลา ปัจจุบัน ต.เหล่าใหญ่
มีกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองอยู่ทุกหมู่บ้าน ทอทั้งผ้าพื้น ผ้าลายจก ลายขิด ผ้าแพรวา
คนภูไทมีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตน สืบทอดการแต่งกายแบบภูไทไว้
อย่างเหนียวแน่น ใส่เสื่อผ้าสีดำและใช้เหรียญสดางค์ทำกระดุมเสื่อ ต่อมามีการ
ดัดแปลงเพิ่มการปักลวดลายบนตัวเสื่อ แต่ก็ยังเป็นงานที่ทำด้วยมือทั้งตัว ผ้าทอ
และเสื่อเหล่านี้ทำขายในชุมชน ชาวบ้านใส่กันเป็นเอกลักษณ์หมู่บ้านวัฒนธรรมภูไท

วรารักษ์ จิตจักร ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.เหล่าใหญ่
เล่าว่า “ตำบลเรามี 12 หมู่บ้าน มีกลุ่มทอผ้าเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยอยู่ตามหมู่บ้าน
ต่างๆ จนกระทั่ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามา กลุ่มทอผ้าทุกหมู่บ้าน
จึงมารวมตัวกัน เขียนโครงการขอเงินทุนหมุนเวียนหมู่บ้านละ 48,000 บาท
จากที่แรกเป็นกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ก็ขยายต่อยอดเป็นกลุ่มเสื่อเย็บมือ กลายเป็น
กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองและเสื่อเย็บมือ”

กลุ่มทอผ้าของ ต.เหล่าใหญ่มีสมาชิกจากทุกหมู่บ้านกว่า 500 คน กลุ่ม
ผลิตที่เข้มแข็งอยู่ที่หมู่ 1 หมู่ 7 และหมู่ 8 สามหมู่บ้านนี้เป็นต้นแบบหรือเรียก
ว่าเป็นแม่ข่าย แม่ข่ายจะซื้อฝ้ายจ่ายให้กับสมาชิกนำไปทอ สมาชิกทอเสร็จก็
นำผ้ามาขายที่กลุ่ม กลุ่มหักค่าฝ้ายออก ที่เหลือเป็นค่าแรง สิ้นปีมีการปันผล
กำไรจากการขายให้สมาชิก ซึ่งจะได้รับเงินตามปริมาณการทอที่คิดเป็นเมตร
คนเย็บคนปักเสื่อก็คิดจากจำนวนตัว ผ้าที่ทอแล้วทางกลุ่มตัดและเย็บจักร
เป็นตัว แล้วส่งออกไปเย็บและปักลายด้วยมือตามบ้านสมาชิก บางหมู่บ้านก็
ทอผ้าเฉพาะอย่าง เช่น หมู่ 5 ทอผ้าขาวม้าส่งให้แม่ข่าย

บัวแก้ว ใจศิริ สมาชิกของกลุ่มฯ อธิบายกระบวนการทำงานว่า “กลุ่มเรามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่ดูแลส่วนงานต่างๆ เช่น คนหนึ่งดูแลเรื่องผ้าฝ้าย อีกคนดูแลการตัดเย็บ และอีกคนดูแลการขาย รับผิดชอบแต่ละส่วนประสานงานกันตลอดเวลา”

“การขายก็วางขายที่บ้านประธานตำบล และยังผลิตตามออเดอร์ที่โทรเข้ามาสั่ง หรือสั่งผ่านเพจของเราทางอินเทอร์เน็ต เพจนี้เกิดจากการจัดงานวัน “ภูไทโลก” เสื้อภูไทของเรามีอยู่ในนั้น คนเห็นจากตรงนั้นก็โทร.มาสั่ง ในวันงานเราเอาเสื้อที่เย็บไปมอบให้นายกฯ ยิ่งลักษณ์ นายกฯ ได้ใส่เสื้อของเราออกสื่อ หลังจากนั้นขายดีมาก มีแต่คนสั่งออเดอร์ว่า จะเออลายเหมือนที่นายกฯ ใส่”

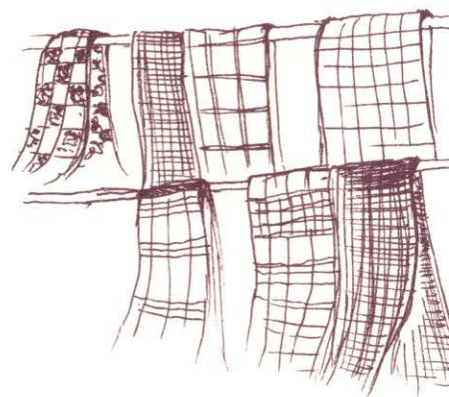
การรวมกลุ่มกันทั้งตำบลทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งในการผลิตและขายสามารถรับออเดอร์จากนอกชุมชนได้ หากสินค้าจากหมู่บ้านหนึ่งไม่พอก็เอาสินค้าจากหมู่บ้านอื่นมาเสริมได้ นอกจากนี้ยังมีศูนย์กลางจัดการการขาย รับผิดชอบ กระจายงาน กระจายรายได้มากขึ้นทั้งตำบล สร้างรายได้ให้แต่ละครัวเรือนปีละราว 3-4 หมื่น เป็นรายได้เสริมจากอาชีพหลักที่ทำสวนยาง ทำนา ทำไร่ อ้อย มันสำปะหลัง

“คนแก่ที่อยู่บ้านเลี้ยงหลาน มีเวลาว่างก็ทอผ้า เย็บผ้า เด็ก ป.3 ป.4 กลับจากโรงเรียนก็ช่วยพ่อแม่ทำได้ แม้แต่ผู้ชายยังทำเลย ช่วยปั้นด้ายบ้าง บางบ้านช่วยกันปักทั้งผืนทั้งเมีย เพราะการปักลายมีทั้งลายเดินเส้นง่ายๆ กับลายปักที่ต้องใช้คนมีฝีมือ” บัวแก้วให้รายละเอียดที่ทำให้เห็นวามองของกลุ่มกระจายไปถึงคนทุกเพศทุกวัย และเล่าความสำเร็จที่น่าภูมิใจว่า “ปีที่แล้วกลุ่มมีปันผลแสนกว่าบาท แล้วก็ได้เป็นสินค้า OTOP มาตรฐาน 4 ดาว”

นี่คือความภาคภูมิใจของลูกผู้หญิงชาวภูไท ต.เหล่าใหญ่ สองมือที่ถักทอผ้า ตัดเย็บและปักลวดลายลงไป มีความหมาย ไม่เพียงการใช้สอย ประกอบสัมมาอาชีพ

ผ้าที่ทอขึ้นทุกผืนถักทอสายใยรักของแม่ พ่อ ลูกๆ และปู่ย่าตายาย ถักทอสายใยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชุมชน ให้ความมั่นใจว่า มรดกล้ำค่านี้จะดำรงยั่งยืนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน เพราะกลุ่มสตรีเราเข้มแข็ง เรามีเงินทุนหมุนเวียน มีความสามารถ และสามารถคืน ผลักดันให้ผลิตภัณฑ์มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในระดับประเทศชาติแล้ว ✦

ผ้าขาวม้า





ข้าวโป่งหนองแดง

ต.หนองแดง อ.สีชมพู จ.ขอนแก่น
เงินทุนหมุนเวียน : 56,000 บาท



เมื่อก่อนพวกเธอ
ทำข้าวเกรียบ
ใช้แรงงานตัวเอง
ตำข้าวด้วยครกมอ
ใช้เตาถ่านย่าง
ข้าวเกรียบ แต่เดี๋ยวนี
เราใช้เครื่องตำข้าว
ไฟฟ้า ใช้เตาแก๊ส
ช่วยให้ทำงานเร็วขึ้น
และได้ผลผลิตมากขึ้น



เสียงโป๊งๆ ของครกมอ จะดังขึ้นทุกช่วงสายในลานบ้านเกือบทุกครัวเรือน ต.หนองแดง เพราะผู้หญิงที่นี่นิยมทำข้าวโป่งหรือข้าวเกรียบว่าว กินในบ้านกัน มาแต่อดีต ก่อนพัฒนาเป็นอาชีพเสริม ทำส่งขายคนทั่วประเทศในปัจจุบัน

“เรามีวัตถุดิบในพื้นที่ เนื่องจากอาชีพหลักของคนที่นี่คือทำนา จึงมีข้าวเปลือกเยอะ เมื่อก่อนขายไม่ได้ราคา เลยเอามาแปรรูปเป็นข้าวสาร แล้วทำข้าวเกรียบว่าวกินกัน”

ศรีนวล หินนาง คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดขอนแก่น เล่าความเป็นมาของข้าวเกรียบว่าวหรือข้าวโป่ง ว่าเป็นขนมพื้นบ้านภาคอีสาน คนรุ่นปู่ย่านิยมทำในฤดูหนาวหลังเกี่ยวข้าวเสร็จ เมื่อต้องการรับประทาน ก็นำข้าวเหนียวโกลกละเอียดแผ่แผ่นบางตากแห้ง ผ่านการนึ่งสุก (ผสมน้ำตาลและไข่แล้ว) ไปปิ้งไฟ หลังผ่านความร้อนจากเตาไฟ ข้าวแผ่นบางจะโป่งพอง ขยายใหญ่ กลายเป็นขนมรสชาติหวาน มัน กรอบ ผู้หญิงในตำบลส่วนใหญ่ ทำข้าวโป่งเป็นทุกคน

ข้าวเกรียบว่าวแสนอร่อยมีส่วนผสมสำคัญ คือ **น้ำเค็รือตดหมา** ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ข้าวเกรียบมีรสหวาน มีความยืดพองตัว ไม่แตกหักขณะย่างแล้ว ยังเป็นสมุนไพรพื้นบ้านมีสรรพคุณช่วยถอนพิษต่างๆ ทั้งยังแก้อาการปวดฟันด้วย เมื่อยุคสมัยผ่านไป การทำขนมพื้นบ้านกลายเป็นงานสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้ผู้หญิง ต.หนองแดงอีกทางหนึ่ง

ก่อนหน้านี้พวกเธอจะทำข้าวโป่งตามกำลังในบ้านแต่ละคน เพิ่งเกิดการรวมกลุ่มทำงาน เมื่อได้รับเงินทุนหมุนเวียนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” จำนวน 56,000 บาท จากโครงการทำข้าวเกรียบว่าว ขนมพื้นบ้านที่สืบทอดแต่โบราณจึงพัฒนาขึ้นมา ทั้งรสชาติและกระบวนการผลิต เพราะคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเห็นความสำคัญ อนุมัติงบประมาณ ในขณะที่คณะกรรมการฯ ตำบลให้ความรู้เรื่องการเขียนโครงการ

กฎระเบียบ รวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลให้สถานที่ทำสำนักงาน และกำหนด
ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนก็ช่วยประชาสัมพันธ์ จนสมาชิกได้ทุนมาพัฒนาวิธีทำงาน
ได้รวดเร็ว ก้าวหน้าขึ้น

“เมื่อก่อนพวกเธอทำข้าวเกรียบโดยไม่มีเครื่องทุ่นแรงเลย ใช้แรงงานตัวเอง
ตำข้าวด้วยครกมอง ใช้เตาถ่านย่างข้าวเกรียบ แต่เดี๋ยวนี้เราใช้เครื่องตำข้าวไฟฟ้า
ใช้เตาแก๊ส ช่วยให้ทำงานเร็วขึ้น และได้ผลผลิตมากขึ้น จากที่เคยผลิตได้เดือน
ละ 25,000 - 30,000 แผ่น ไม่ต่ำกว่าเดือนละ 50,000 - 60,000 แผ่น”

“รสชาติมีการปรับปรุงให้หลากหลายขึ้นด้วย จากข้าวเกรียบว่าวธรรมดา
เป็นข้าวเกรียบรสซ็อกโกแลต ข้าวเกรียบรสสมุนไพรวัว ข้าวเกรียบรสกล้วยน้ำว้า
และข้าวเกรียบผสมงาดำ”

หลังว่างจากหน้านา ในแต่ละวันสมาชิกของกลุ่มจะตื่นตั้งแต่ 6 โมงเช้า
ลุกขึ้นหุงข้าวเหนียวให้สุกหอม ใส่ส่วนผสม ตำจนเป็นเนื้อเดียว ก่อนทำเป็นแผ่น
ตากแดดเรียงรายเป็นทิวแถวจนได้ที่ หลังบ่าย 3 โมงก็เก็บรวบรวม รอส่งขาย
พ่อค้าคนกลางที่มารับถึงบ้าน บางครอบครัวขยันอยากได้เงินเพิ่ม จะออกไปบึ่ง
ขายเองในจังหวัดใกล้เคียง อย่างอุดร ขอนแก่น เลย ชลข สามารถทำเงินได้อีก
เป็นเท่าตัว

ทุกวันนี้ผู้หญิงกลุ่มทำข้าวเกรียบว่าว มียอดขายคนละไม่ต่ำกว่า 15,000 บาท
ต่อเดือน ได้มากกว่าเดิมนับเท่าตัว พวกเธอจึงรู้สึกขอบคุณคณะกรรมการฯ
ที่ช่วยเหลือ แนะนำ ให้โอกาส จนสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ โดยไม่ต้อง
ไปทำงานไกลจากบ้านเกิด ♦



ข้าวเกรียบว่าว





ผลิตภัณฑ์ "กก" อินเทอร์เน็ต

ค. ช่างสามหมอ อ. แก้งคร้อ จ. ชัยภูมิ
เงินทุนหมุนเวียน : 130,000 บาท



เงินทุนก้อนนี้
ช่วยให้กลุ่มฯ ได้นำ
มรดกภูมิปัญญา
จากบรรพบุรุษมา
สร้างสรรค์ พัฒนา
ผลงานให้ทันยุคสมัย
มากยิ่งขึ้น จากสื่อ
ผืนใหญ่ ตัดทอน
ตกแต่งออกแบบ
เป็นกระเป๋า กล่อง
ใส่กระดาษทิชชู
ชุดรองแก้ว
รองจาน



กกหรือต้นไทร เป็นพืชที่ชาวบ้านถิ่นที่ราบสูงนิยมนำมาทอเสื่อใช้ในครัวเรือนตั้งแต่อดีต เพราะทนทาน เหมาะแก่การใช้สอย การทอเสื่อกกเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาช้านาน

วันนี้สตรีบ้านแก้งคร้อ ต.ช่างสามหมอ อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ ได้เพิ่มคุณค่ากกแปรรูปเสื่อ พัฒนาการทอ นำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์อย่างหลากหลาย หลังสมัครเป็นสมาชิก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เพราะมีคณะกรรมการประจำจังหวัดและคณะกรรมการฯ ตำบลคอยให้คำปรึกษา แนะนำ

กัณฑ์ฤทัย ไพศาลธรรม ประธานคณะกรรมการฯ ตำบลเล่าว่า “เสื่อกกเป็นสินค้าหัตถกรรมพื้นถิ่นที่ทุกคนคุ้นเคย และผู้หญิงในหมู่บ้านแก้งคร้อของ ต.ช่างสามหมอ รู้จักตัดแปลงเสื่อเป็นกระเป๋า นำออกขายในชุมชน เมื่อมีคนซื้อนำไปใช้ ได้บอกต่อกัน คนกรุงเทพฯ เห็นก็ชอบ ผากซื้อ เขาเลยอยากพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ แต่ขาดเงินทุน”

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเปิดโอกาสให้ได้ทำในสิ่งที่ตั้งใจ

“เขาเขียนโครงการทอเสื่อกกแปรรูปมาขอทุน เราไปดูของจริง เห็นชิ้นงานก็รู้สึกว่าจะใช้ งานสวย น่าจะสร้างรายได้ดีกว่าที่เป็นอยู่ ถ้าเขามีทุน คุณภาพงานคงดีขึ้น”

ด้วยเห็นคุณค่าในงานฝีมือ ความตั้งใจจริง และแผนงานที่พัฒนาร่วมกันมาด้วยความเอาใจจริงเอาใจ กองทุนฯ ได้อนุมัติงบประมาณ 130,000 บาทให้กลุ่มสตรีบ้านแก้งคร้อนำไปซื้อเครื่องมือทำงานอย่างจักร เข็ม สีย้อม และวัสดุอุปกรณ์ตกแต่งกระเป๋า ฯลฯ โดยทำสัญญา 1 ปี วันครบกำหนดคืนเงิน คือเดือนสิงหาคม 2557

เงินทุนก้อนนี้ช่วยให้กลุ่มฯ ได้นำมรดกภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษมาสร้างสรรค์ พัฒนาผลงานให้ทันยุคทันสมัยมากยิ่งขึ้น จากสื่อผืนใหญ่ตัดทอน ตกแต่งออกแบบเป็นกระเป๋าถือ กระเป๋าสตางค์ กล่องใส่กระดาษทิชชู ชุดรองแก้ว รองจาน ฯลฯ

“เขาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วย เพราะงานไร่งานนาไม่ได้ทำตลอดปี คนที่นี้ถ้าไม่มีอะไรทำ จะเล่นการพนัน แล้วเกิดทะเลาะเบาะแว้ง ตีกัน

หัวร้างข้างแตก กลายเป็นปัญหาครอบครัว เราเลยสนับสนุนให้ทำอาชีพเสริม เขาจะได้ไม่ไปหาอบายมุข”

ทุกวันนี้หลังเสร็จจากงานประจำ ผู้หญิงบ้านแก้งคร้อ ต.ช่องสามหมอจะมารวมกลุ่มช่วยกันถัก ทอ ย้อม เย็บ และแปรรูปเสื่อกกเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ได้ถูกบ้านของเข้มทอง แสนเจ็ด หนึ่งในสมาชิกอย่างมีความหวัง เมื่อผลิตภัณฑ์จากกกหรือต้นไหลของพวกเธอมีความหลากหลาย เป็นที่รู้จัก และมีราคาดีขึ้นกว่าเดิมมาก

“เมื่อก่อนขายถูกเกินไป กระเป๋าถือใบละสองร้อย คงเพราะอาศัยขายคนมาเยี่ยมบ้าน ขายในงานผ้าป่า งานกุฐิน เราเห็นก็เสียดาย เพราะเป็นงานฝีมือ เลยขอให้ปรับราคา และบอกให้เพิ่มคุณภาพ เดิมเขาใช้กกเส้นใหญ่ ได้งานไม่ละเอียด เราเลยแนะนำให้ลองทำเส้นเล็กลง จะสวยขึ้น พอเขาทำออกมาได้คุณภาพดีขึ้น ราคาก็ขึ้นเรื่อยๆ ตอนนี้งถึงจะขายในหมู่บ้าน ก็ได้ใบละ 300 - 500 บาทแล้ว”

นอกจากช่วยแนะนำเรื่องการพัฒนาคุณภาพแล้ว กันต์ฤทัยยังช่วยมองการตลาดในระยะยาว แนะนำให้เข้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเตรียมผลักดันสู่การเป็นสินค้า OTOP ในอนาคต

“เราช่วยแนะนำ เขาก็ดีใจ ภูมิใจ เลยทำกันใหญ่ แถมพาครอบครัวมาทำด้วย อย่างในนาข้าวมีไหลเยอะ เป็นวัชพืชที่ต้องเอาทิ้งออกจกนา เขาก็จ้างลูกจ้างหลานให้ไปดึงมาให้ บอกแม่จ้าง 10 บาท เด็กก็ชอบ สนุก แล้วมีตั้งค์ซื้อขนม ลูกหลานเขาก็ไม่ต้องไปยุ่งกับยาเสพติด เพราะอ.แก้งคร้อช่วงนี้มีปัญหาเรื่องยาเสพติด พ่อแม่เลยดึงเด็กๆ มาทำตรงนี้ โดยบอกลูกว่า จะได้มีเงินไปเรียนหนังสือ”

“ตอนนี้เขามีรายได้เพิ่มเฉลี่ยเดือนละ 5,400 บาท ก็ดีใจแล้ว และหาได้โดยไม่ต้องออกไปทำงานที่อื่นด้วย”

ภาพครอบครัวอบอุ่นที่พ่อแม่ลูกช่วยกันทำงานคนละไม้ละมือเกิดขึ้นได้ เพราะสตรีบ้านแก้งคร้อแสวงหาโอกาสและมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ นำภูมิปัญญาดั้งเดิมมาสืบทอดพัฒนาเป็นชิ้นงานที่น่าภาคภูมิใจ และก่อเกิดอาชีพในที่สุด ♦



กก หรือ ต้นไหล



ชุดศรีโคตรบูรณ์ ชุดภูไท

ค.พระกลางทุ่ง อ.ธาตุพนม จ.นครพนม
เงินทุนหมุนเวียน : 100,000 บาท



เมื่อมีงานให้ทำ
หลังหน้านา มีรายได้
เพิ่มอีกเดือนละ
4,000-5,000 บาท
ผู้หญิงในค.พระกลางทุ่ง
ก็สามารถลดปัญหา
หนี้นอกระบบ
ครอบครัวมีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีขึ้น พ่อแม่ลูก
ป่วยตายได้อยู่
ร่วมกันพร้อมหน้า
ในบ้านเกิดตัวเอง



แผ่นดินอีสาน คือ อุบายธรรมที่รุ่งเรืองมากในอดีต มีประวัติศาสตร์ยาวไกลให้สืบค้นไม่รู้จบ นครพนม คือ เมืองหลวงของอาณาจักรศรีโคตรบูรณ์ ในกาลก่อนที่ยังคงร่องรอยให้รำลึก จากชุดพื้นบ้านศรีโคตรบูรณ์ที่กลุ่มสตรีบ้านพระกลางทุ่ง ได้สืบสานถักทอ ตัดเย็บตามรอยบรรพบุรุษ และยังร่วมใจกันสวมใส่ เป็นการประชาสัมพันธ์ให้คนยุคนี้เห็นความงาม และนำไปใช้ในงานเทศกาลต่างๆ

เพื่อบ่งบอกว่า นครพนมคือดินแดนของคนมีราก มีวัฒนธรรมให้ภาคภูมิใจ “นครพนมได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีความสุขที่สุดในประเทศไทยติดต่อกันมา 2 ปีแล้ว” สุจินดา ศรีวรรณ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.นครพนม พูดถึงผลสำรวจระดับความสุขคนทั่วโลกของ UN พบว่า คนไทยมีความสุขเป็นลำดับ 3 ในอาเซียน รองจากสิงคโปร์กับมาเลเซีย และนครพนมคือ อันดับหนึ่งในระดับประเทศ

เธอภูมิใจในแผ่นดินถิ่นเกิด เหมือนสมาชิก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มสตรีโครงการทอผ้าพื้นเมืองตัดเย็บเสื้อผ้าชนเผ่าศรีโคตรบูรณ์

“จังหวัดมีพระธาตุพนมเป็นที่เคารพสักการะ มีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ภาคภูมิใจ เราอยากอนุรักษ์ไว้เหมือนชุดศรีโคตรบูรณ์ ซึ่งเป็นชุดภูไทที่สวยงามมากในอดีต จึงให้ทุนสมาชิกต่อยอดงานตัดเย็บ เพราะจังหวัดมีงานน้อยและทุกคนพร้อมใจกันใส่ชุดนี้ แม้แต่นายกฯ ยิ่งลักษณะยังคงใส่ชุดศรีโคตรบูรณ์มาไหว้พระธาตุ”

“ผ้าศรีโคตรบูรณ์ มีความนิ่ม ใสสบาย ระบายความร้อนได้ดี กลุ่มนี้เขาทำครบวงจร ตั้งแต่ทอผ้าและตัดเย็บ แม้ใช้สารเคมีย้อมผ้า แต่กลุ่มมีกรรมวิธีลดปริมาณสารเคมีตกค้างในผ้า โดยใช้สูตรโบราณหมักผ้าด้วยน้ำข้าวข้าวและเกลือ ทั้งไว้ 1 คืน ต้มและตากใหม่อีกครั้ง ทำให้ผ้านุ่ม ระบายอากาศได้ดี ส่วนรูปแบบการตัดเย็บมีความเฉพาะตัว เป็นเอกลักษณ์ของชาวศรีโคตรบูรณ์เท่านั้น”

ภาพหนุ่มสาวในชุดผ้าฝ้ายสีน้ำเงิน แต่งแถบแดงทั้งสไบและผ้าคาดเอว เดินในขบวนงานนมัสการพระธาตุพนม คือ ภาพสวยงามคันทาทั้งคนไทยและ

ชาวต่างชาติ คือชุดศรีโคตรบูรณที่ผู้หญิงบ้านพระกลางทุ่งเป็นผู้ตัดเย็บขายมานานเกือบสิบปี แต่เพิ่งมีโอกาสขยายกำลังการผลิต หลังได้เงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

สาธิตี จันทร์แดง ประธานคณะกรรมการฯ ต้าบลเล่าว่า ตั้งแต่รัฐบาลมีนโยบายให้คนใช้ผ้าไทย ผู้หญิงในหมู่บ้านก็รื้อฟื้นงานทอผ้าที่เกือบสูญหาย โดยขอให้ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ช่วยสอนจนเกิดกลุ่มทอผ้า ตัดเย็บชุดศรีโคตรบูรณตั้งแต่ปี 2547 แต่เมื่อความต้องการในจังหวัดมีมากขึ้น พวกเธอก็กลับไม่มีเงินสำรองวัตถุดิบ สนองความต้องการของตลาด

เงินทุนหมุนเวียน 100,000 บาท ช่วยให้พวกเธอมีโอกาสสำรองฝ้ายมากขึ้น ได้ทำฟืม ซื้อกระสวยเพิ่ม ทำให้ขยายงานได้ เมื่อทอผ้าเสร็จก็ตัดเย็บเวลางานเยอะๆ จะมีผู้สูงอายุและเยาวชนมาช่วยทอผ้า

ส่วนกลุ่มพ่อบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมช่วยในการหมักผ้า และขยายการผลิตไปยังตำบลใกล้เคียง

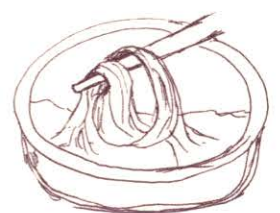
“เราไม่หวังเรื่องตลาด เพราะอำเภอนี้เป็นหน้าต่างรับแขก คนจากทั่วโลกมางานไหลเรือไฟ งานนมัสการพระธาตุ เขาเห็นชุดในชุมชนแห่ด้วยตาตัวเองก็หาซื้อแล้ว ต่างประเทศก็สั่งจนทำไม่ทัน เจ้าหน้าที่อบต.และเทศบาลก็มาช่วยซื้อไม่ใช่แค่ชุดศรีโคตรบูรณ แต่ยังซื้อผ้าไปตัดชุดทำงานด้วย”

เมื่อมีงานให้ทำ หลังหน้านา มีรายได้เพิ่มอีกเดือนละ 4,000-5,000 บาท ผู้หญิงใน ต.พระกลางทุ่งก็สามารถลดปัญหาหนี้นอกระบบ ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พ่อแม่ลูก ปู่ย่าตายายได้อยู่ร่วมกันพร้อมหน้าในบ้านเกิดตัวเอง

ใน ต.พระกลางทุ่งยังมีโครงการต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุน โดยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เช่น กลุ่มผลิตทองคำเปลวส่งวัดพระธาตุพนม ฯลฯ เงินทุนดอกเบี้ยต่ำทำให้กลุ่มผู้หญิงมีความหวัง มีกำลังใจ ทั้งยังสนุกกับการทำงานมากขึ้น เพราะมีคนคอยให้คำแนะนำ สนับสนุนทั้งคณะกรรมการกองทุนฯ ในตำบลและจังหวัด ที่บูรณาการงานเข้ากับภาครัฐหลายหน่วยงาน อาทิ พัฒนาชุมชน ฯลฯ ❖



หมักผ้าด้วย
น้ำข้าวข้าว
และเกลือ





กระเป๋าผ้าปัก ถักทอรัก

ค.ในเมือง อ.พิมาย จ.นครราชสีมา
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท



สิ่งที่ได้มากกว่า
รายได้ คือความ
ภูมิใจในตัวเอง
ที่สามารถทำงาน
สวยๆ ออกมาได้
ผลพลอยได้อีกอย่าง
คือ การเย็บผ้า
ช่วยให้เขามีสมาธิ
เพลิดเพลิน
คลายเครียดได้
เมื่อเขามีความสุข
ไม่เครียด ย่อมส่งผลดีต่อรอบข้าง
และครอบครัวด้วย



แรกเริ่มผู้หญิงคนหนึ่งใน อ.พิมาย รัตนา พงษ์พิมาย หรือครูป้อมใช้เวลาว่างทำผ้าปักเพราะใจรัก เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ที่คณะกรรมการฯ จังหวัดและประธานคณะกรรมการฯ ตำบล มาประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจวัตถุประสงค์กองทุน และชักชวนให้ร่วมกันพัฒนาศักยภาพสตรี ครูป้อมจึงมองเห็นโอกาสที่จะพัฒนางานที่รักเป็นรายได้เสริมให้ตัวเองและเพื่อนๆ สตรีค.ในเมือง อ.พิมาย ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีรายได้อะไรนอกจากการทำนา และค้าขายเล็กๆ น้อยๆ

จินตนา พงษ์พิมาย รองประธานคณะกรรมการฯ ตำบล ย้อนอดีตให้ฟังว่า ก่อนหน้านั้นเธอเห็นครูป้อมใช้เพียงเข็มกับด้ายนึ่งปักผ้า เย็บกระเป๋าออกมาสวยงามน่าจับต้อง จึงสนใจขอให้ครูป้อมช่วยสอน เมื่อได้ลองทำเองพบว่า นอกจากได้ความภูมิใจที่เห็นงานสำเร็จเป็นกระเป๋าผ้าใบสวยแล้ว ยังช่วยให้เกิดสมาธิ เห็นประโยชน์ที่เกิดกับตนเองอย่างนี้ ด้วยความเป็นผู้นำในชุมชน เธอมีใจอยากให้ผู้หญิงคนอื่นได้มีโอกาสเรียนเช่นเธอ จึงทำโครงการอบรมการเย็บปักถักร้อยให้กลุ่มแม่บ้านและอสม.จำนวน 20 กว่าคน มีครูป้อมเป็นวิทยากร โดยขอการสนับสนุนจากภาครัฐที่มีงบประมาณมาในช่วงนั้น

“ใครทำเสร็จจะเอามาอวดกัน ภูมิใจ พอดีครูป้อมมีเกสต์เฮาส์อยู่ เลยลองเอาไปใส่ตู้ขาย เพราะที่นี่มีปราสาทหินพิมาย คนแวะเวียนมาเที่ยวเยอะ ตอนนั้นมีกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์จากสวีเดนที่มาดูปราสาทฯ เห็นกระเป๋าผ้าที่เราทำเข้า ชอบกันถึงขนาดขอให้เราจัดการสอนปักผ้าให้กลุ่มได้เรียนหนึ่งวัน พวกเราก็ยิ่งเกิดกำลังใจว่า ชาวต่างชาติยังสนใจ นำเอามาทำเป็นของฝากของที่ระลึกขายได้ จึงตกลงตั้งกลุ่มทำกระเป๋าผ้าปักกัน”

พวกเธอเห็นโอกาส ‘ปักผ้า’ เป็นอาชีพเสริม แต่ขาดเงินลงทุน เพราะการปักผ้าต้องใช้ผ้าคุณภาพดี ลวดลายสวยงาม จึงตกลงรวมกลุ่มกันเขียนโครงการขอเงินทุนหมุนเวียน 50,000 บาท มีครูป้อมเป็นหัวหน้ากลุ่ม นำเงินไปซื้อผ้าและอุปกรณ์ต่างๆ อาทิ เข็ม ด้าย กรรไกร ซิป หนึ่งสำหรับทำหูกกระเป๋า ฯลฯ จากตัวจังหวัดและสำเพ็ง มาไว้เป็นอุปกรณ์ให้สมาชิกในกลุ่มฯ ผลิตชิ้นงาน เช่น กระเป๋าต่างดัด กระเป๋าเครื่องสำอาง และกระเป๋าใส่ไอแพด

“3 อย่างนี้ขายดีและสมาชิกทุกคนทำได้ การทำงานอย่างนี้ไม่ต้องมีเครื่องจักร ใช้แต่ทักษะฝีมือ เข็ม ด้าย กับกรรไกร แต่ถ้ายังไม่ชำนาญจริงๆ ก็ยากอยู่ พวกเราจะต้องพัฒนาฝีมือ จึงทำแต่งงานชิ้นเล็กเป็นส่วนใหญ่”

กระเป๋าผ้าทำมือเป็นงานประณีต และต้องใช้เวลา สมาชิกที่ยังไม่เชี่ยวชาญ จะทำกระเป๋าชุดเล็ก เดือนละประมาณ 4 ชุด ชุดละ 250 บาท ส่วนที่ชำนาญแล้ว สามารถทำกระเป๋าชุดเล็กได้ไม่ต่ำกว่า 12 ชุดต่อเดือน ตัวครูป้อมเองที่มีความชำนาญมากแล้ว บางเดือนมีเวลามากหน่อย ก็สามารถทำกระเป๋าชุดใหญ่ ชุดละ 1,200 บาทได้ 4 ชุด

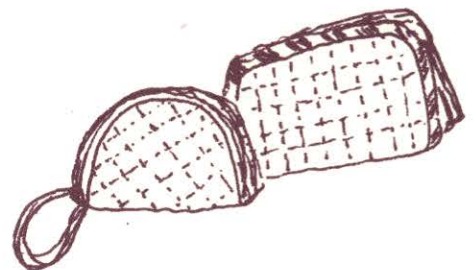
กระเป๋าผ้าทำมือทุกใบมีที่วางจำหน่าย นอกจากวางขายที่เกสต์เฮาส์ให้นักท่องเที่ยวซื้อกันแล้ว ทางกลุ่มยังนำไปขายตามงานประจำปีต่างๆ ในจังหวัดหลายครั้งสินค้าไม่พอขาย

“เรายังทำกันได้ไม่มาก เพราะเป็นงานเสริม และงานทำมือต้องใช้เวลา แต่สมาชิกก็พอใจ เพราะมีสิ่งที่ได้มากกว่ารายได้ คือ ความภูมิใจในตัวเอง ที่สามารถทำงานสวยๆ ออกมาได้ บางคนทำงานเสร็จแล้วไม่อยากขายด้วยซ้ำ ผลพลอยได้อีกอย่าง คือ การเย็บผ้าช่วยให้เขามีสมาธิ เพลิดเพลิน คลายเครียดได้ เมื่อเขามีความสุข ไม่เครียด ย่อมส่งผลดีต่อรอบข้าง และครอบครัวด้วย”

จินตนาและคณะกรรมการฯ ต่างเห็นว่า งานนี้นอกจากสร้างรายได้ ยังเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีอีกรูปแบบหนึ่ง

ส่วนเรื่องการคืนทุน ครูป้อมไม่กังวลมาก เพราะสมาชิกจะคืนเงินตามสัดส่วนการทำงาน การเบิกใช้อุปกรณ์ ซึ่งสมาชิกแต่ละคนเมื่อต่างมีความรักในงานที่ทำ จึงมีวินัยมาก จัดทำบัญชีเบิกของและบัญชีการเงินอย่างเป็นระบบ ต่างมั่นใจว่าสามารถจ่ายเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ยได้ภายใน 1 ปี ซึ่งจะถึงกำหนดเดือน พฤษภาคม 2557 แน่นนอน ❖

กระเป๋าผ้าทำมือ



เสนาหาผ้าทอร่วมสมัย ไทเซกา

ค.เซกา อ.เซกา จ.บึงกาฬ

เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท



เราได้เห็นภาพ
ครอบครัวอบอุ่น
เพราะคนช่วยซ่อมแซม
หรือทำที่ ทำพิมพ์ให้
คือ พ่อบ้าน ส่วนลูกๆ
วันไหนไม่ไปโรงเรียน
จะมานั่งทอผ้าช่วยแม่
ตรึงใต้ถุนเรือน กระทั่ง
ผู้สูงอายุก็มานั่งทอด้วย



แม่บึงกาฬจะเป็นจังหวัดน้องใหม่ เพิ่งแยกตัวจากหนองคายเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2554 แต่ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตผู้คน โดยเฉพาะผู้หญิงหมู่ 3 บ้านโนนสูง ต.เซกา อ.เซกา ที่ยังคงสืบทอดการทอผ้ามัดหมี่ตามรอยบรรพบุรุษ

บรรพบุรุษต้นตระกูลชาวเซกาส่วนใหญ่ อพยพข้ามโขงมาจากเวียงจันทน์ มีคนไทยอีสานปะปนอยู่ประปราย จึงนำวัฒนธรรมทอผ้าติดตัวมาด้วย เริ่มจากทอใช้ในครัวเรือนจนพัฒนาเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้เลี้ยงชีวิตลูกหลานในปัจจุบันครอบครัวละไม่ต่ำกว่าเดือนละ 5,000 บาท

ก่อนหน้านี้ผู้หญิงบ้านโนนสูงทอผ้าไว้ใช้เป็นส่วนใหญ่ ไม่มีใครคิดทำเป็นอาชีพจริงจังมากนัก กระทั่งได้รับข้อมูล “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” จากคณะกรรมการฯ ตำบลที่ลงมาประชาสัมพันธ์ให้รู้จักและเข้าใจวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ที่เชื่อในศักยภาพของผู้หญิง เป็นแหล่งทุนสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ ผู้หญิงกลุ่มหนึ่งจึงมองเห็นโอกาส เกิดแรงบันดาลใจลุกขึ้นมารวมกลุ่มทำโครงการผ้ามัดหมี่ไทเซกา โดยได้รับอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 50,000 บาท และมีผลงานโดดเด่นจนได้เป็นตำบลต้นแบบ

“แม้ผู้หญิงในตำบลจะทำสวนยางพารา ทำนา และเพาะเลี้ยงจิ้งหรีด เป็นอาชีพหลัก แต่ทุกคนทอผ้าเป็นเพราะได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาแต่โบราณ มาถึงวันนี้พวกเขายังต่อยอด คิดลวดลายต่างๆ ให้ผ้าไทอีสานมีความร่วมสมัย เพื่อนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น”

อุบลวรรณ คำวงษา ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.เซกา ในชุดเสื่อกับกระโปรงติดกันหรือชุดแซ็ก (sack) ตัดเย็บด้วยผ้ามัดหมี่ไทเซกาลายกัญญาแจโบราณ พูดถึงพัฒนาการผ้ามัดหมี่ไทเซกาด้วยความภูมิใจและดีใจที่มีกองทุนสำหรับสตรีโดยเฉพาะเกิดขึ้นมา เพราะทำให้สมาชิกทุกคนเกิดการเรียนรู้ สร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชนจนเริ่มเป็นที่รู้จักและยอมรับ

โดยเฉพาะคณะกรรมการฯ ทุกระดับที่ช่วยกันคิด วิเคราะห์การทำงานของกลุ่ม พิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ รวมถึงความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิกอย่างถี่ถ้วน คือปัจจัยความสำเร็จภายใน ที่ทำให้โครงการผ้ามัดหมี่ ไทเซกา เป็นต้นแบบโครงการฯ ของสตรี จ.บึงกาฬ

เงินทุนสนับสนุนจากกองทุนฯ ช่วยกลุ่มผู้หญิงให้มีเงินซื้อวัสดุอุปกรณ์ ซ่อมแซมเครื่องไม้เครื่องมือ ทำกี่ ฟืม ฯลฯ เพิ่มเติม ส่งผลให้การทำงานคล่องตัวมากขึ้น

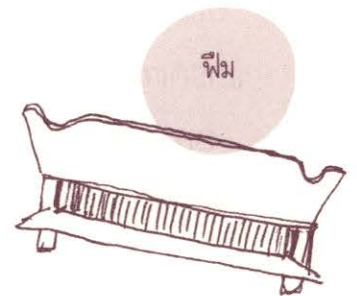
“เราได้เห็นภาพครอบครัวอบอุ่น เพราะคนช่วยซ่อมแซมหรือทำกี่ ทำฟืม ให้แม่บ้าน คือ พ่อบ้าน ส่วนลูกๆ วันไหนไม่ไปโรงเรียนจะมานั่งทอผ้าช่วยแม่ตรงได้ถนัดเรื่อง กระทั่งผู้สูงอายุก็มานั่งทอด้วย”

“กลุ่มผู้หญิงเราทำงานแบบครอบครัว เขาไม่อยากให้ภูมิปัญญานี้สูญหายไปกับกาลเวลา จึงถ่ายทอด สร้างโอกาสให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ โดยการพาพวกเขา มาช่วยทำด้วย”

สิ่งเหล่านี้คงเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าพวกเธอไม่มีความรัก ภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม ของตนเอง ยิ่งเมื่องานที่เคยทำในครัวเรือนพัฒนาสู่งานอาชีพ มีผู้นำในชุมชน เข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนทั้งพัฒนาชุมชน คณะกรรมการฯ โดยเฉพาะนายก องค์การบริหารส่วนตำบลช่วยเรื่องการตลาด ผลักดันให้เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ ใส่ชุดผ้าไทเซกาทุกวันศุกร์ พวกเธอจึงมีกำลังใจ มีความสุขในการทอผ้ามากขึ้น กว่าเดิมหลายเท่า

ผ้าไทเซกา มีลวดลายหลากหลาย ทั้งแบบโบราณและร่วมสมัย สามารถนำไปตัดเสื้อผ้าได้ทั้งผู้หญิงผู้ชาย จะแปรรูปทำข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ก็ได้

“ราคาไม่แพงด้วย 2 เมตร 500 บาทเอง” ประธานคณะกรรมการฯ ตำบล กล่าวทิ้งท้าย ❖





ผ้าไหม "ลายบุรีรัมย์"

ค.สนวน อ.ห้วยราช จ.บุรีรัมย์
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



คกส.ต. เขาอยู่
ในพื้นที่ ใกล้ชิด
สมาชิกมาก รู้ว่าใคร
ทำจริง ไม่จริง
จังหวัดเรามีการ
คัดกรองเรื่องนี้
อย่างเข้มข้น
คอยจับตาไม่ให้
มีเรื่องการเมือง
แทรกแซง เพราะ
อยากให้ทุนกับ
สมาชิกที่ทำงาน
จริงๆ เท่านั้น



ผ้าทอลายหางกระรอกคู่ตีนแดง คือ ชิ้นงานที่กลุ่มสตรี ค.สนวนภูมิใจ เพราะ เป็นผ้าไหมลายเอกลักษณ์ใหม่ที่คนนิยม สร้างรายได้ให้จังหวัดถึง 45 ล้านบาท ในปี 2555

พวกเธอคือส่วนหนึ่งที่ช่วยสืบสานงานผ้าไหมทอสู่สังคมภายนอก

“เมื่อปี 2550 มีพัฒนาชุมชนและอบต.มาช่วยให้ความรู้ พาวิทยากรมาช่วย สอนเรื่องการทอผ้าลายต่างๆ ทั้งผ้าไหมพื้น ผ้าลายดอกพิกุล ผ้าหางกระรอก ฯลฯ ผู้หญิงจึงสนใจทอผ้ามากขึ้น”

สำเร็จ โกดิรัมย์ คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจ.บุรีรัมย์ เล่าว่า แม้ผู้หญิงจะมีความรู้ความสามารถในการทอผ้า แต่ยังขาดเงินทุน เช่น กลุ่มสตรีทอผ้าลายเอกลักษณ์บ้านสนวน ถ้าพวกเธอไม่ได้เงินทุนหมุนเวียน จำนวน 200,000 บาทจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” คงทอผ้าไม่ได้มาก เพราะไม่มีทุนซื้ออุปกรณ์ต่างๆ และยังคงทำงานตามลำพัง

“กองทุนฯ ช่วยให้เกิดการรวมกลุ่ม และสนับสนุนสตรีพลิกฟื้นคืนชีพผ้าไหม โดยการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้า ย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งเรามีเงินทุนอุดหนุนให้ ต่อยอดความรู้เรื่องการทอผ้าไหม เน้นลายเอกลักษณ์บุรีรัมย์ มีการจัด ผูกอบรมทั้งการย้อมผ้าสีธรรมชาติ การทอผ้า เพื่อให้กลุ่มสามารถพัฒนางาน ได้ และยังมีนวัตกรรมทำผ้าภูอัคนี ด้วยการนำดินภูเขาไฟ 6 แห่งของจังหวัด บุรีรัมย์ทำน้ำย้อมผ้า ใช้เปลือกประดู่เป็นน้ำประสาน เพิ่มชนิดผลิตภัณฑ์อีกด้วย”

นอกจากได้รับคำแนะนำ การสนับสนุนต่างๆ จากคณะกรรมการฯ แล้ว การรวมกลุ่มร่วมกันทำงาน ยังทำให้โลกของสมาชิกเปิดกว้าง มีชีวิตชีวาขึ้น เพราะได้สัมพันธ์กับเพื่อนๆ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนสถานที่ พวกเธอจึงนำที่กระตุก นำฝีมะม่วงรวมกัน เกิดเป็นศูนย์ทอผ้าเล็กๆ ให้นั่ง ทำงานด้วยกันทุกวัน โดยไม่ต้องเสียค่าน้ำ ค่าไฟ

“ตอนนี้กลุ่มสตรีมีขวัญ กำลังใจ ในการพัฒนางานขึ้นเยอะ”

นอกจากพวกเธอเองแล้ว ยังมีเด็ก คนเฒ่าคนแก่มาช่วยทอผ้าในศูนย์ฯ ด้วยงบประมาณ 200,000 บาทที่ได้จากกองทุนฯ หมดไปกับการซื้อด้ายเป็นร้อยๆ กิโล ซื้อวัสดุอุปกรณ์เป็นกองกลาง ใครเบิกใช้เท่าไรก็ลงบัญชีไว้ ทอได้กี่เมตร ขายได้เท่าไร ก็จดๆ ไว้ แล้วค่อยเฉลี่ยรายได้กันอีกที เดือนหนึ่งก็ได้คนละหลายพันบาท ถ้าใครขยันจะได้เป็นหมื่น

เส้นไหมย้อมสีธรรมชาติที่ค่อยๆ ถักทอเป็นผืนใหญ่ ช่วยให้เวลาว่างของชาวไร่ชาวนาอาชีพอย่างพวกเธอก่อเกิดเม็ดเงินสร้างรายได้เพิ่มให้ครอบครัวและคืนทุน 200,000 บาทพร้อมดอกเบี้ยที่จะครบกำหนด 1 ปีในเดือนมีนาคม 2557 ได้แน่นอน คณะกรรมการกองทุนฯ ช่วยดูแลเรื่องการขาย เพราะผ้าไหมกำลังเป็นสินค้ายอดนิยม หน่วยงานราชการต่างๆ ก็ช่วยอุดหนุนไปตัดเสื้อทีมฟุตบอลในจังหวัดใช้ตัดชุดเชียร์ลีดเดอร์ ฯลฯ

“นอกจากนี้ในตำบลใกล้เคียงยังมีกลุ่มฯ นำผ้าไปทำตุ๊กตา ผ้าคาดผม หมอนรองคอ กล้องใส่กระดาษทิชชู ฯลฯ ส่งขายในงานกาชาดบุรีรัมย์ และงานเทศกาลต่างๆ ซึ่งพัฒนาชุมชนจังหวัดให้ความช่วยเหลือ แนะนำ พอทำสวย ทุกอำเภอก็เริ่มนำผ้าลายเอกลักษณ์มาแปรรูปบ้าง”

สำเร็จกล่าวว่า ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.สนวนมีส่วนสร้างความสำเร็จให้กองทุนฯ มาก

“เขาอยู่ในพื้นที่ ใกล้ชิดสมาชิกมาก รู้ว่าใครทำอะไรจริงไม่จริง จังหวัดเรามีการคัดกรองเรื่องนี้อย่างเข้มข้น คอยจับตาไม่ให้มีเรื่องการเมืองแทรกแซง เพราะอยากให้ทุนกับสมาชิกที่ทำงานจริงๆ เท่านั้น”

“กองทุนฯ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมาก คือ ความสัมพันธ์ของผู้หญิงในชุมชนดีขึ้นมาก มีการรวมกลุ่ม ช่วยกันทำงาน การละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำข้างนอกน้อยลง ครอบครัวอบอุ่นขึ้น เมื่อพ่อแม่อยู่บ้าน ส่งผลให้ปัญหาเยาวชนลดลงตามไปด้วย” สำเร็จกล่าวทิ้งท้าย ✦





ใช้ภูมิปัญญา สอครับกระแสดลาด

ค.นาเชือก อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม
เงินทุนหมุนเวียน : 90,000 บาท



ถ้าไม่มีกองทุนฯ
ผู้หญิงที่มีความรู้
ความสามารถ
คงไม่มีโอกาสแสดง
ศักยภาพ
“เงินจำนวนนี้
ที่จริงน้อยมาก
สำหรับการลงทุน
ทำผ้าไหม
แต่สมาชิกของเรา
มีความสามารถ
คิดสร้างสรรค์
ทำให้เราพัฒนา
งานไปได้”



มหาสารคามขึ้นชื่อเรื่องผ้าไหม ต.นาเชือก อ.นาเชือก มีการทอผ้าไหมในครัวเรือนกันมาก และมีกลุ่มที่ประกอบกิจการเสื่อผ้าไหม ดังเช่นกลุ่มสตรีที่มี สุรัตน์ มุลพาทิ เป็นประธานกลุ่ม ซึ่งเธอบอกเล่าว่าการทำกิจการผ้าไหมต้องใช้เงินลงทุนสูง การขาดเงินหมุนเวียนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานอย่างยิ่ง ชาวบ้านอย่างเธอเข้าถึงแหล่งทุนต่างๆ ค่อนข้างยาก มีความยุ่งยากในการกู้เงิน เช่น ต้องหาข้าราชการมาค้ำประกัน เป็นต้น

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายัง ต.นาเชือก กฎระเบียบที่ไม่ยุ่งยากได้เอื้อให้เธอและกลุ่มสามารถยื่นโครงการแปรรูปผ้าไหมเสื่อผ้าสำเร็จรูป ขอรับการสนับสนุนได้ไม่ยาก และได้เงินทุนหมุนเวียนมา 90,000 บาท ซึ่งสุรัตน์เล่าถึงการดำเนินงานต่อจากนั้นว่า

“ได้เงินทุนมาแล้ว ก็ปรึกษากันในกลุ่ม คิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับกระแสดลาดที่คนนิยมใส่เสื่อผ้าไหมน้อยลงเพราะโลกร้อนขึ้น ก็ได้ความคิดว่าน่าจะทำผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งการย้อมสีธรรมชาติจะช่วยให้ผ้าไหมใส่แล้วไม่ร้อน เลยเอามาย้อมมะเกลือ แต่ย้อมได้ฤดูเดียว คือเดือนกันยา-ตุลาซึ่งเป็นช่วงที่มะเกลือออกลูก เลยหันไปย้อมเปลือกไม้อื่นๆ เช่น เปลือกคูณ ยูคาลิปตัส ขนุน มะม่วง แล้วเอามาตัดเสื่อ เต็มการดันมือลงไป ใช้กระดุมสตางค์แดงแบบภูมิปัญญาพื้นบ้าน คือเราพยายามคิดสร้างสรรค์พัฒนาารูปแบบ เพื่อให้ขายได้โดยดูจากความนิยมในตลาด”

จากความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของกลุ่มได้รับคัดเลือกเป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาวในปี 2556 ได้ร่วมจำหน่ายในงาน OTOP ของจังหวัด ภูมิภาคและระดับประเทศ

สุรัตน์กล่าวว่า “เงินจำนวนนี้ที่จริงน้อยมากสำหรับการลงทุนทำผ้าไหม แต่สมาชิกของเรามีความสามารถ คิดสร้างสรรค์ ทำให้เราพัฒนางานไปได้ โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากคณะกรรมการฯ ให้คำแนะนำ ช่วยเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของเรา อยากให้วงเงินมากกว่านี้และระยะเวลาในการใช้คินนานกว่านี้ เพราะกิจการบางอย่างต้องลงทุนมากและใช้ระยะเวลานานกว่าจะได้ทุนคืน”

อย่างไรก็ตาม สุรัตน์รู้สึกขอบคุณกองทุนฯ ที่ต่อยอดให้กลุ่มของเธอได้พัฒนา ยิ่งๆ ขึ้น และเปิดโอกาสให้คนเล็กคนน้อยเข้าถึงแหล่งทุนได้ไม่ยาก

ใน ต.นาเชือก ยังมีอีกหลายโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเช่นนี้ ดังที่ **ประนอม ปุรามะโท** ประธานคณะกรรมการกองทุนฯ ต.นาเชือกเผยว่า มีกลุ่มจักสานเปลนอนและกลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีดที่ได้รับเงินทุนหมุนเวียนไปต่อยอด ทำให้กลุ่มมีสภาพคล่อง สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดความสามัคคีในกลุ่มมากขึ้น เนื่องจากได้ปรึกษาพูดคุยกัน มีส่วนร่วมในงานด้วยกันอยู่เสมอ

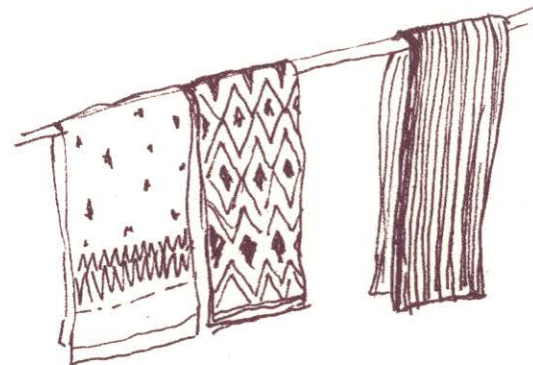
ขณะเดียวกันคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลก็ได้ติดตามตรวจเยี่ยมกลุ่มอาชีพเหล่านี้ จัดการอบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพแก่สมาชิก ให้คำแนะนำต่างๆ และช่วยประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของสมาชิก นอกจากความเข้มแข็งของคณะกรรมการแล้ว ความสำเร็จของโครงการและการดำเนินงานกองทุนฯ ต.นาเชือกยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ อาทิ เทศบาลให้เงินอุดหนุนช่วยบรรจุก้อน สหกรณ์ช่วยเหลือด้านการจัดทำบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคามช่วยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เกษตรวิสาหกิจชุมชน พัฒนาชุมชน OTOP กระทรวงอุตสาหกรรม

แม้ว่าคณะกรรมการฯ จะไม่ได้รับค่าตอบแทนในการทำงาน แต่การได้ช่วยเหลือสตรีที่ด้อยโอกาสให้ได้รับโอกาสและมีรอยยิ้มได้ เป็นค่าตอบแทนที่นำความสุขใจมาให้อย่างยิ่ง และ “ถ้าไม่มีกองทุนฯ ผู้หญิงที่มีความรู้ความสามารถ ก็คงไม่มีโอกาสได้แสดงศักยภาพ” ♦

ดอกคูน



เปลือก
ยูคาลิปตัส





อบรมน้ำหมักชีวภาพ : บำบัดน้ำเสีย 34 ชุมชน

เทศบาลเมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร
เงินทุนอุดหนุน : 150,000 บาท



“ทุกคนสามารถทำ
น้ำหมักชีวภาพเองได้
หากทุกบ้านช่วยกัน
บำบัดน้ำก่อนปล่อยลง
สู่ท่อระบาย และใช้
ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อมกัน
ทั่วทุกชุมชน จะเกิด
ผลดีต่อสุขภาพและ
สิ่งแวดล้อม”



สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ซึ่งเชื่อมจังหวัดมุกดาหารของประเทศไทยกับ
แขวงสุวรรณเขตของประเทศลาว มีนักท่องเที่ยวเดินทางผ่านเข้าออกตลอดเวลา
ทำให้เมืองมุกดาหารเติบโตอย่างรวดเร็ว การพัฒนาระบบสาธารณสุขไม่ทัน
กับการขยายตัวของเมือง ทำให้ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารประสบ
ปัญหาน้ำเสียส่งกลิ่นเน่าเหม็น จนเป็นที่วิตกกันว่าน้ำเสียจากทุกชุมชนที่ไหลลง
แม่น้ำโขงจะส่งผลให้ลำน้ำโขงเน่าเสีย

ปัญหาดังกล่าวเป็นเหตุจูงใจให้ อ.รัชณี ภูขามคม วิทยากรอบรมการทำ
น้ำหมัก และประไพ พุทธิจักร ประธานชุมชนศรีประเสริฐ ต่างเข้าร่วมขับเคลื่อน
โครงการร้อมมือสร้างเมือง ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดมุกดาหาร

อ.รัชณีเล่าที่มาของการมาร่วมกันทำงานว่า “ชุมชนหนึ่งเขาเจอปัญหาน้ำที่
ไหลมาจากโรงฆ่าสัตว์มีกลิ่นเหม็น กลุ่มของคุณประไพทำน้ำหมักชีวภาพอยู่แล้ว
ดิฉันเองก็มีความรู้และสอนการทำน้ำหมักชีวภาพมา 20 ปี เลยร่วมมือกัน
โดยต่างคนต่างลงทุนทำน้ำหมัก ทำแล้วเอาไปสาดกกำจัดกลิ่นในชุมชน”

น้ำหมักชีวภาพที่วานี้ เป็นน้ำจากการหมักพืช ผัก ผลไม้ ผสมกับกาก
น้ำตาล ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทุกชนิด มีคุณสมบัติช่วยปรับสมดุลของ
สิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิต

ประไพให้ความเห็นว่า “คิดดู ว่าน้ำล้างจานจากทุกครัวเรือนไหลลงคลอง
เทศบาลก่อนจะลงแม่น้ำโขง ถ้าทุกบ้านช่วยกันบำบัดน้ำก่อนจะปล่อยลงสู่ท่อ
ระบายน้ำก็จะช่วยป้องกันสิ่งแวดล้อมได้ระดับหนึ่ง มันเป็นสิ่งที่ทุกบ้านสามารถ
ทำได้ เริ่มตั้งแต่นำข้าวขาวเอามาหมักกับอีเอ็ม 7 วัน แล้วเอาน้ำหมักนี้ผสมกับ
น้ำยาล้างจาน ก็จะช่วยบำบัดน้ำ และน้ำล้างจานนี้ยังใช้รดน้ำเป็นปุ๋ยให้ต้นไม้
ทำให้แมลงวันน้อยลง ไม่มีกลิ่นเน่าเสียรอบๆ บ้าน น้ำหมักยังนำไปใช้ทำสบู่
ยาสระผมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้เป็นปุ๋ย รดผัก ปลอดภัย กินได้อย่าง
ปลอดภัย”

ประไพ และอ.รัชณี ต้องการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้แพร่กระจายออก
สู่วงกว้างไปทั่วทุกๆ ชุมชนของเมืองมุกดาหาร เพื่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพ

ชาวชุมชนและสิ่งแวดล้อม จึงรวมกลุ่มผู้หญิงที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมอีก 6 คน เขียนโครงการจัดอบรมการทำน้ำหมักและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้แก่ชาวชุมชนในเขตเทศบาลทั้งหมด 34 ชุมชน ซึ่งล้วนประสบปัญหากลิ่นน้ำเสียจากท่อระบายน้ำเหม็นๆ กัน

กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” 150,000 บาท จัดการอบรมขึ้นในเดือนเมษายน 2556 สตรีที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมจากทุกชุมชน ทั้งผู้สูงอายุ แม่วัยใส ผู้พิการ และสตรีทั่วไป เข้าอบรมทั้งหมดราว 200 คนโดยไม่มีเบี้ยเลี้ยง ประไพให้เหตุผลว่า “ถ้าเราให้เบี้ยเลี้ยงคนมาอบรมมันไม่ยั่งยืน เพราะเขาไม่มีใจ”

เนื้อหาการอบรม 3 วัน เริ่มจากให้ความรู้ทั่วไป แล้วแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมเป็นกลุ่มย่อย ไปเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ “ฐานแรกเป็นการทำน้ำหมัก อบรมคุณสมบัติของมะกรูด ข่า มะละกอ สับปะรด แล้วสอนทำน้ำหมัก ต่อไปเป็นฐานทำปุ๋ยบูกาชิ (ปุ๋ยหมัก) หลังจากนั้นคืออบรมการทำผลิตภัณฑ์จากน้ำหมัก เป็นยาสระผม น้ำยาล้างจาน สบู่” อ.รัชนี้เล่าว่า

“หลังการอบรม เราก็ติดตามผล พบว่ามีการนำความรู้ที่ได้อบรมไปใช้จริงในชุมชน อย่างในชุมชนศรีมุกดาหาร ตอนนี้อย่างน้อย 20 ครีวเรือนแล้ว และเกิดกลุ่มผู้ผลิตน้ำหมักชีวภาพและอีเอ็มบอลขาย ถึงขนาดไปจัดวิสาหกิจชุมชน”

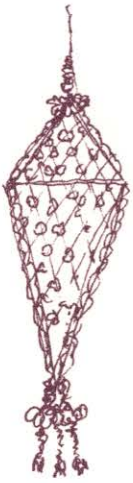
“กลุ่มของเราเองก็มีผลิตภัณฑ์ที่ใช้ชื่อว่า “ครูนาง” ส่งไปขายที่สุวรรณเขต เพราะกลุ่มแม่บ้านเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) เคยมาร่วมอบรมกับเราในช่วงที่ตม.กักตัวโรหิงญา กลุ่มฯ เขาไปสอนตม.ทำน้ำให้โรหิงญาอาบ ทางตม.สุวรรณเขตทราบเข้าก็ขอให้แม่บ้านกลุ่มนี้ไปสอนที่สุวรรณเขตต่อ ลาวเลยนำเข้าผลิตภัณฑ์ของเราไปจำหน่ายด้วย”

“ตอนนี้มีคนจากจังหวัดต่างๆ มาดูงานเราบ่อยๆ และหน่วยงานของรัฐก็ให้ความสนใจกลุ่มเรา เชิญเราไปถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้”

ประไพบอกถึงเป้าหมายในอนาคตว่า ในอีก 2 ปีข้างหน้าจะขยายความรู้ไปสู่การปฏิบัติให้ได้ถึง 80-90% ของทั้งจังหวัดมุกดาหาร ♦

น้ำหมักชีวภาพ
เป็นน้ำจากการหมัก
พืช ผัก ผลไม้





टीจिएและญูมิใจ
ที่ไ้เห็นการ
เปลี่นเปลวขอ
ตนเอง ไ้มีความรู้
และประสบการณ์
มากขึ้น เห็นคุณค่า
ของตนเอง และ
ไ้รับการ
ยอมรับมากขึ้น



เครือข่ายร้อยมาลัยข้าวตอก ฟ้าหยาด

ต.ฟ้าหยาด อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร

เงินทุนอุดหนุน : 100,000 บาท

ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกในเทศกาลวันมาฆบูชา เป็นประเพณีเก่าแก่ที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านฟ้าหยาดมาแต่โบราณ ชาวบ้านจะนำข้าวตอกซึ่งทำจากข้าวเปลือกเหนียว คั่วให้เมล็ดบานหลุดออกจากเปลือก แล้วนำมาร้อยเป็นพวงมาลัยถวายพระ เป็นศิลปะพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาช้านาน ต่อมามีการคิดประดิษฐ์รูปแบบมาลัยข้าวตอกให้มีรูปแบบต่างๆ สวยงามวิจิตรยิ่งขึ้น ได้แก่ มาลัยสายฝน มีลักษณะเป็นมาลัยเส้นๆ มาลัยข้อ มีลักษณะมัดเป็นข้อๆ และมาลัยกลอง เป็นมาลัยบรรจุกลองในลักษณะของที่ระลึก หรือนำไปบูชาพระบนหิ้ง

อรรถัย กิตติราช ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ฟ้าหยาดเล่าว่า “มาลัยข้าวตอกได้กลายเป็นสินค้าของ ต.ฟ้าหยาด เมื่อ 4-5 ปีก่อน มีกลุ่มที่สืบสานศิลปะการร้อยมาลัยข้าวตอกอยู่แล้วในตำบล ซึ่งเป็นกลุ่มที่ทำกิจการหลายอย่าง คือ ทำต้นเงินต้นทอง เื่อนนวด และโฮมสเตย์ พอ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามา กลุ่มเห็นเป็นโอกาสที่จะมีเงินทุนไปต่อยอด จึงเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนเงินทุนอุดหนุน 100,000 บาท เพื่อไปสร้างเครือข่ายกลุ่มมาลัยข้าวตอก”

การสร้างเครือข่ายดังกล่าว กลุ่มทำโดยจัดอบรมการร้อยมาลัยข้าวตอกให้แก่ชาวบ้านทุกตำบลใน อ.มหาชนะชัย ผู้ที่ได้รับการอบรมเหล่านี้ก็กลายเป็นเครือข่ายร้อยมาลัยข้าวตอกส่งให้แก่กลุ่ม โดยกลุ่มเป็นผู้หาตลาด ซึ่งทั้งจำหน่ายในชุมชน และผลิตตามออเดอร์ที่มักสั่งทำพวงมาลัยขนาดใหญ่สำหรับแขวนประดับหรือนำไปบูชาพระ อีกทั้งขายเป็นของที่ระลึกได้ตลอดปี

นอกจากได้เครือข่ายแล้ว การอบรมภายใต้การสนับสนุนของกองทุนฯ ยังทำให้ชาวบ้านหันมาสนใจศิลปะการร้อยมาลัยข้าวตอกมากขึ้น และทำให้พวงมาลัยข้าวตอกเป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น มีรายการโทรทัศน์มาถ่ายทอดประเพณีการแห่มาลัยข้าวตอกและศิลปะการร้อยมาลัยข้าวตอกเผยแพร่ในวงกว้างทั่วประเทศ

สำหรับรายได้ อรรถัยกล่าวว่า “รายได้ของกลุ่มจากการขายมาลัยข้าวตอกอยู่ที่ 200,000-300,000 บาทต่อปี โดยปีนี้ตั้งเป้าอยู่ที่ 500,000 บาท

เป็นการสร้างรายได้ให้ชาวบ้านฟ้าหยาดและชาวตำบลอื่นๆ ทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะเยาวชนและผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สร้างอาชีพเสริมที่ทำให้ชาวชุมชนมีเงินใช้ได้คล่องตัวมากขึ้น เป็นการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีการทำนาเป็นอาชีพหลัก และที่สำคัญเป็นการสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้านที่มีคุณค่าต่อจิตวิญญาณของชาวพุทธ”

นับเป็นโครงการตัวอย่างและเป็นความสำเร็จของกองทุนฯ ต.ฟ้าหยาด นอกจากนี้กองทุนฯ ยังสนับสนุนกลุ่มให้จัดกิจกรรมดูแลสุขภาพ ดูแลสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนอีกด้วย การดำเนินงานต่างๆ เหล่านี้สำเร็จด้วยดีได้ทั้งนี้ก็เพราะกลุ่มสมาชิกมีความเข้มแข็งสามัคคี เข้าใจในบทบาทหน้าที่และทำตามหน้าที่อย่างดี คณะกรรมการมีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ มีการร่วมคิดร่วมกำหนดเป้าหมาย และมีความโปร่งใสในการทำงาน คณะกรรมการฯ ตำบลก็ให้ความเอาใจใส่ต่อกลุ่มสมาชิก มีระบบติดตามหนุนเสริมที่ดี

ในด้านความรู้สึกรายได้การดำเนินงานของกองทุนฯ สมาชิกบอกว่า มาวันนี้รู้สึกดีใจและภูมิใจที่ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของตัวเอง ได้มีความรู้ และประสบการณ์มากขึ้น ส่วนคณะกรรมการฯ ก็รู้สึกมั่นใจในการทำงานมากขึ้น มีความสุขที่ได้ทำงานเป็นกลุ่ม ได้ช่วยเหลือสตรีในจังหวัด ภูมิใจที่ทำให้ผู้หญิงเห็นคุณค่าของตนเองและผู้หญิงได้รับการยอมรับมากขึ้น

คณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดยโสธร คณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรี ต.ฟ้าหยาด และสมาชิกในโครงการฯ ต่างเห็นร่วมกันในการถอดประสบการณ์ต้นแบบของตนว่า ความสำเร็จของงานที่เกิดขึ้น รายได้ที่เพิ่มขึ้น ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในครอบครัว ผู้สูงอายุมีคุณค่าสูงขึ้น เด็กเยาวชนได้ร่วมทำงานใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้มีโอกาสเรียนรู้ สืบทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ มีโอกาสใกล้ชิดซึมซับจิตวิญญาณชาวพุทธผ่านงานร้อยมาลัยที่ทำมากับมือตนเอง มีความสุขเกิดขึ้นในใจของทุกคน

เรื่องราวทั้งหมดนี้ เกิดขึ้นเพราะ

“ผู้หญิง คือ ผู้ที่มีแต่ ‘ให้’ อย่างแท้จริง” ♦



มาลัยข้าวตอก

"เตาปั้น" อาชีพเสริมสู่อาชีพหลัก

ต.น่านวล อ.พนมไพร จ.ร้อยเอ็ด

เงินทุนหมุนเวียน : 470,000 บาท/ 7 กลุ่ม



เงินทุนที่สนับสนุนสตรี ไม่ได้ช่วยเหลือเฉพาะผู้หญิง ยังช่วยเหลือทั้งครอบครัว ไม่ว่าจะเยาวชน ผู้สูงอายุ แม้กระทั่งผู้ชาย เพราะเป็นการเสริมสร้างความเป็นคณาการเศรษฐกิจให้ครอบครัวลดปัญหาการว่างงาน ชาวบ้านเกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาพึ่งพาตนเอง



ชาวบ้าน ต.น่านวล อ.พนมไพร จ.ร้อยเอ็ด มีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาตนเองทำนาเป็นอาชีพหลัก และมีอาชีพเสริมอื่นๆ เพื่อเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว อาชีพเสริมอย่างหนึ่งที่มีความนิยมมากในตำบลเป็นงานปั้นเตาสำหรับทำอาหาร ทั้งเตาที่ใช้ฟืนและเตาที่ใช้ถ่าน ชาวบ้านทำกันเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือน สมาชิกในครอบครัวไม่ว่าผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ หรือเด็กเล็กก็สามารถช่วยกันทำได้ ทำเสร็จแล้วมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่ ไม่ต้องไปหาตลาดที่ไหน

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายังต.น่านวล สตรีที่ปั้นเตาจากหมู่บ้านต่างๆ ของต.น่านวลได้รวมกลุ่มกันขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ 7 กลุ่มด้วยกัน คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่ากลุ่มเหล่านี้ทำจริงและมีตลาดรองรับอยู่แน่นอน เพื่อเป็นการเสริมพลังสตรีตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ จึงอนุมัติให้กลุ่มปั้นเตาทั้ง 7 ได้รับเงินทุนหมุนเวียน 470,000 บาท การได้รับเงินทุนดอกเบี้ยต่ำทำให้กลุ่มสตรีสามารถขยายกำลังผลิต นำไปซื้อวัตถุดิบ จ้างแรงงานเพิ่ม ผลิตได้มากขึ้นและได้รับรายได้มากขึ้น

รัตนา ศรีนวล ประธานคณะกรรมการฯ ต.น่านวลบอกว่า “ปั้นเตาเดี๋ยวนี้กลายเป็นอาชีพหลักของชาวบ้านไปแล้ว ทำนากลายเป็นอาชีพเสริมแทน”

เธอร่างานนี้เป็นอาชีพที่มั่นคง ลูกหลานสามารถสืบทอดเป็นอาชีพเลี้ยงตัวในภายภาคหน้าได้ “อย่างน้อยก็เป็นงานที่ทำให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยพ่อแม่ทำหรือรับจ้างทำเวลาวันหยุด ไม่เอาเวลาไปมั่วสุมนอกบ้าน เสี่ยงต่ออบายมุข”

กลุ่มโครงการปั้นเตาที่กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ทั้ง 7 กลุ่ม ยังได้ติดต่อกันเป็นเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกันและกันอีกด้วย

โครงการนี้เป็นความสำเร็จส่วนหนึ่งของงานกองทุนฯ ต.น่านวล ซึ่งยังมีงานอาชีพอื่นๆ ที่ได้รับการสนับสนุนอีก ตัวอย่างเช่นงานจักสานไหม ซึ่งเดิมชาวบ้านเอาต้นไหมมาทอเสื่อ ต่อมาได้คิดพัฒนาสร้างสรรค์สินค้าให้หลากหลาย

และมีความสุขยามมากขึ้น อาทิ กระจิบข้าว ผอบใส่เงิน ตะกร้า ฯลฯ เป็นที่ต้องการของตลาด มีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่และมีการสั่งทำ เป็นอีกโครงการที่ประสบความสำเร็จในการต่อยอดเช่นกัน

รัตนากล่าวว่าการสนับสนุนของกองทุนฯ ต.น่านวล แม้ว่าจะให้เงินทุนแก่สตรี แต่ไม่ได้ช่วยเหลือเฉพาะผู้หญิง ยังช่วยเหลือทั้งครอบครัว ไม่ว่าจะเยาวชนผู้สูงอายุ แม้กระทั่งผู้ชาย เพราะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านอาชีพและเศรษฐกิจในครัวเรือน ลดปัญหาการว่างงาน ชาวบ้านเกิดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนา ทำให้พึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืนมากขึ้น สมาชิกในครอบครัวไม่ต้องออกไปหางานทำนอกชุมชน ครอบครัวอบอุ่น เยาวชนมีงานทำ มีรายได้ ไม่ใช่เวลาไปเที่ยวเตร่ อีกทั้งชุมชนเกิดพลังสามัคคี ได้ร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ปัญหาสตรี เกิดรายได้ เกิดเครือข่ายอาชีพและกิจกรรมทางสังคม

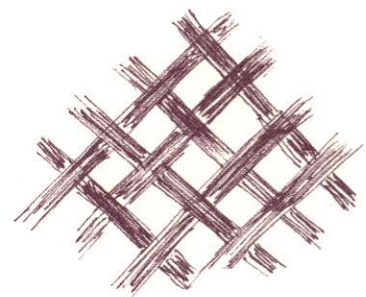
ทั้งนี้ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานดังกล่าวเกิดจากความสามัคคีของคณะกรรมการและสมาชิก โดยได้รับความช่วยเหลือประสานงานจากพัฒนาชุมชนอำเภอ ทุกคนทุกฝ่ายมองเห็นเป้าหมายเดียวกัน คือต้องการให้เกิดอาชีพ สร้างรายได้ เพื่อให้ผู้หญิงและครอบครัวมีชีวิตอยู่ดีกินดี

โดยเชื่อมั่นว่า “สองมือสตรีมีพลัง เปลี่ยนโลกได้” ♦

เตาอั้งโล่



ตะกร้าสาน





แคบหมูไร้มัน คิงคนกลับบ้าน

ศ.ทรายขาว อ.วังสะพุง จ.เลย
เงินทุนหมุนเวียน : 100,000 บาท



เมื่อมีรายได้เข้ามา
ทุกคนตกลงเก็บ
ส่วนหนึ่งเป็นเงินออม
สำหรับค้ำคูณ
ส่วนที่เหลือจะแบ่งสัน
ปันส่วนเท่า ๆ กัน
เป็นรายได้ เจลี่ยคนละ
เกือบหมื่นบาท
ต่อเดือน



แคบหมูเป็นอาหารก่อกำเนิดจากภาคเหนือ แต่ปัจจุบันผู้หญิงที่บ้านทรายขาว กำลังทำแคบหมูไร้มันอย่างมีความสุข เพราะได้ทำงานอยู่กับบ้าน ไม่ต้องไปเร่ขายลือตเตอร์เหมือนเมื่อก่อน

บุญช่วย วิทยาพา ประธานคณะกรรมการตำบลกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ทรายขาว เล่าว่า ธิดา เรื่องใสส่อง คือผู้นำ “แคบหมู” มาสู่วังสะพุง เธอเป็นสาวเหนือมาได้สามีเป็นครูที่นี่ เห็นหนังหมูราคาถูกลง จึงลองทำแคบหมูขายในตลาดเช้า เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระสามี เธอทำมานานนับสิบปี เริ่มขายดีขึ้นเรื่อย ๆ เพราะแคบหมูเป็นเครื่องแกงอาหารได้หลายอย่าง โดยเฉพาะส้มตำ ธิดาอยากทำปริมาณมากขึ้น แต่ไม่มีเงินลงทุน เพิ่งสบโอกาสเมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เกิดขึ้น เธอจึงรวมกลุ่มกับเพื่อนเขียนโครงการ “แคบหมูไร้มัน” ได้เงินทุนหมุนเวียน 100,000 บาท มาซื้อตู้แช่ เครื่องตัดหนังหมู กระทะ ฯลฯ จนสามารถเพิ่มผลผลิต ขยายตลาดได้กว้างขึ้น

“ก่อนหน้านี้น้าชายแคบหมูธรรมดา เราจึงแนะนำให้ทำแบบไร้มัน เพราะน่าจะอร่อย และดีต่อสุขภาพคนกินมากกว่า พอทำออกมาก็อร่อยจริง น้ำมันก็ไม่ให้นำมาทอดซ้ำ ควรใช้ครั้งเดียว แคบหมูจะได้ไม่มีกลิ่นหืน” บุญช่วยเล่า

ธิดาใช้บ้านไม้ใต้ถุนสูง เป็นที่ผลิตแคบหมู โดยมีเพื่อนๆ มาช่วยกันทำงาน เธอจะสั่งหนังหมูจากตัวอำเภอละ 300 - 400 กิโลกรัม นำมาทอดอาทิตย์ละ 2 ครั้ง ก่อนบรรจุลงถุงใหญ่ จากนั้นจึงค่อยทยอยบรรจุลงเล็กเพื่อส่งต่อลูกค้า พวกเขาจะมีผู้สูงอายุ 2 - 3 คน คอยช่วยจัดแคบหมูใส่ถุงเล็ก โดยได้รับค่าตอบแทนวันละ 250 บาท

“การทำแคบหมูไร้มัน นอกจากช่วยให้คนเฒ่าคนแก่ไม่ต้องนั่งว่างๆ มีงานเบาๆ ให้ทำแล้ว ทางกลุ่มสมาชิกเองก็ไม่ต้องออกไปทำงานไกลบ้าน บางคนพอหมดหน้าหนาว จะเข้าเมืองไปขายลือตเตอร์เพราะค่าครองชีพ รายได้ไม่พอใช้จ่ายในครอบครัว ลูกเรียนหนังสือ ค่าเทอมไม่พอก็ต้องกู้ กู้ทีหนึ่งก็ 2,000 - 3,000 บาท พอมาทำอย่างนี้เขาปลดหนี้รายวันได้ ส่วนที่เหลือก็ได้ใช้ มีเงินให้ลูกหลาน ชีวิตเลยค่อยยังชั่วขึ้น”

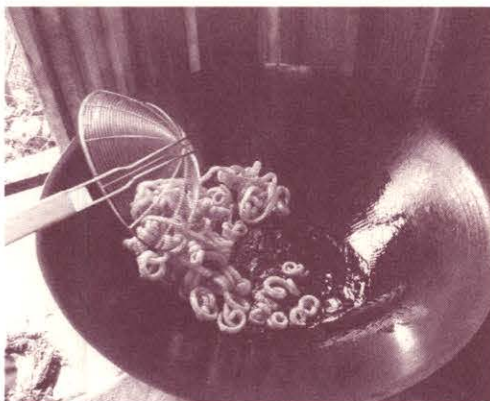
พวกเขาจะมีลูกค้าประจำมารับแคบหมูถึงบ้าน ทั้งร้านส้มตำใน อ.วังสะพุง แม่ค้าในตลาดเช้าและพ่อค้าคนกลางต่างถิ่น เมื่อมีรายได้เข้ามา ทุกคนจะแบ่งปันกันส่วนเท่าๆ กัน โดยเก็บส่วนหนึ่งเป็นเงินออมสำหรับคินกองทุนฯ ส่วนที่เหลือคือรายได้เฉลี่ยซึ่งจะได้คนละเกือบ 10,000 บาทต่อเดือนทีเดียว

นิชกานต์ ดวงศรี ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด กล่าวว่าเงินกองทุนฯทำให้สตรีกลุ่มนี้มีเครื่องทุ่นแรงในการผลิต จากการใช้มือ หั่นหมู ซอยหมู ตอนนี้มีเครื่องช่วย เลยทำงานได้เร็วขึ้น เขาทำงานรวมกลุ่มกัน ได้ดีมาก เพราะมีความเชื่อร่วมกันว่าทุกคนต่างเป็นลูกหลานของ “เจ้าฟ้า ร่มขาว” ผู้เคยเป็นเจ้าของปกครองเมืองเซไลซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของ ต.ทรายขาว เมื่อมี “เจ้าฟ้าร่มขาว” เป็นศูนย์รวมดวงใจ ลูกหลานที่อยู่ใน ต.ทรายขาวจึง รวมกลุ่มทำงานกันด้วยความสามัคคีและซื่อสัตย์

“พอได้เงินมา ทุกคนจะต้องมีการออมเพื่อประกันความเสี่ยงทุกเดือน โดย ต้องออมคนละ 100 บาทต่อเดือน ตั้งแต่วันแรกที่มีรายได้ เพราะใน 5 คนนี้ เกิดมีใครพลาดพลั้ง ปีหนึ่งก็ยังจ่ายดอกเบี้ยให้กองทุนฯ ได้ แต่ประเมินจากรายได้แต่ละเดือน คิดว่าพวกเขาคงจ่ายเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยได้แน่นอน” ♦



แคบหมู





ผ้าย้อมคราม งามหญิงแกร่ง

ศ.ห้วยยาง อ.เมือง จ.สกลนคร
เงินทุนหมุนเวียน : 150,000 บาท



ความที่ขาดโอกาส
ไม่สามารถหาตลาด
ได้ด้วยตนเอง
และไม่มีเงินทุนซื้อฝ้าย
ไว้ทอเอง ทำให้
คนทอผ้าถูกเอาเปรียบ
เมื่อมีกองทุนฯ เข้ามา
ผู้หญิงเราก็มี
ทางเลือกและมีอำนาจ
ต่อรองมากขึ้น
มีความมั่นคงขึ้น



ภทรวดี เอี่ยมประเสริฐ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ศ.ห้วยยาง ชอบสวมใส่ชุดที่ตนเองออกแบบจากผ้าย้อมคราม นอกจากความ
งดงามแล้ว เธอบอกว่า

“งานวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ม.เกษตรศาสตร์ พบว่า
ผ้าย้อมครามรักษาโรคไคโซเนส ภูมิแพ้ และฝ้าได้ ถ้าใช้ผ้าฝ้ายย้อมน้ำคราม กลุ่ม
หน้าตอนอน อาการของโรคจะดีขึ้นภายใน 1 สัปดาห์ เพราะฝ้ายระบายอากาศ
ได้ดี ช่วยให้หายใจปลอดโปร่ง โดยเฉพาะผ้าซึ่งเกิดจากสารเคมี ครามจะดูด
สารพิษออกจากใบหน้า”

ความศรัทธาและเชื่อมั่นในภูมิปัญญาท้องถิ่นผลักดันให้เธอก้าวมาเป็น
ประธานคณะกรรมการตำบลที่เข้มแข็ง เป็นหัวหน้าหอส่งเสริมสตรีบ้านนาคเค้า
ศ.ห้วยยาง ให้ทอผ้าย้อมคราม ที่ปลูกในท้องถิ่นกันมาก โดยมีองค์ความรู้จาก
ปู่ย่าตายาย เป็นฐานทุน

“ผ้าฝ้ายทอมือย้อมครามของบ้านนาคเค้า เป็นผ้าฝ้ายที่ใช้เส้นยืนและ
เส้นพุ่งย้อมสีจากต้นครามธรรมชาติ 100% ไม่ใช้สารเคมีผสมเลย ส่วนผสมของ
น้ำครามหมัก ได้แก่ น้ำมะขามเปียก น้ำต่างจากหน่อกล้วยเผาไฟ แก่นไม้สัก
ทุกส่วนของครามทั้งต้น ใบ ราก กิ่ง ก้าน ดอก ผล เมื่อนำฝ้ายมาย้อมน้ำคราม
จำนวน 12 ครั้ง จะทำให้ผ้าคุณภาพดี สีไม่ตก กลุ่มทอผ้าที่อื่นก็มาซื้อน้ำคราม
จากเรา”

นอกจากกลุ่มสตรีในโครงการกลุ่มผ้าย้อมครามบ้านนาคเค้าได้รับเงิน
ทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ 150,000 บาท จาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ไป
ซื้อด้าย วัสดุอุปกรณ์ใช้ในการทำงาน กลุ่มยังได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน
จากคณะกรรมการกองทุนฯ รวมถึงเจ้าหน้าที่ภาครัฐทั้งพัฒนาชุมชน องค์การ
บริหารส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยมีกศน.มาช่วยสอนเรื่องการเขียน
โครงการ สอนทำบัญชี

“ดิฉันจัดรายการวิทยุอยู่แล้ว ก็จะช่วยขายผ้าออกอากาศผ่านรายการ
“ผู้เฒ่าเล่าความ” ทุกวันศุกร์ เวลา 17.00 - 18.00 น. รายการ “บ้านนี้มีรัก”
และ “คลินิกแก้จน” ทางคลื่นเอฟเอ็ม 92.25 ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา

14.00 - 15.00 น. ผู้ว่าฯ ก็ส่งเสริมให้ข้าราชการ ครูอาจารย์ ใส่ผ้าयोอมคราม ทุกวันศุกร์ ประชาชนในท้องถิ่นก็ใช้กันมากขึ้นเรื่อยๆ ช่วงไหนมีงานกาชาด จะขายดีมาก ผลิตภัณฑ์ไม่ทัน ตอนนีกลุ่มกำลังพัฒนาผ้าयोอมคราม ตัดเย็บเป็น ชุดชั้นในสตรีเพื่อป้องกันโรคมะเร็งเต้านมด้วย”

ปัจจุบันกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านนาหนักเค้า 18 คนมีรายได้ใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่ม จากการทำนา อีกไม่น้อยกว่าคนละ 5,000 บาทต่อเดือน จากเดิมที่การทำ ผ้าयोอมครามขายมีรายได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัว

ความที่ขาดโอกาส ไม่สามารถหาตลาดได้ด้วยตนเองและไม่มีเงินทุนที่จะซื้อ ผ้าเอง ทำให้คนทอผ้าถูกเอาเปรียบ เช่น บังอร วงศ์สีดา หัวหน้ากลุ่มที่ออกแบบ ลายผ้าแก่ง ทำน้ำครามเอง ที่ผ่านมามีลูกค้าผูกขาดจากนายทุนที่ซื้อด้าย มาให้ทอานถึง 5 ปี

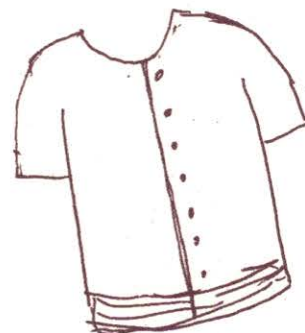
“พอมีกองทุนฯเข้ามา น้องเขาเลยรวมกลุ่มทำงานกับเพื่อน ทำหน้าที่ ออกแบบลายผ้า ทำน้ำคราม ให้เพื่อนช่วยกันทอ เพื่อนๆ ก็มีงานมีอาชีพ ในขณะที่เธอมีอิสระในการทำงาน มีทางเลือกและอำนาจต่อรองมากขึ้น มันคงขึ้น และไม่กังวลเรื่องการคืนทุนเลย เพราะสตรีในตำบลเรามีวินัย ตั้งใจทำงานมาก”

คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ห้วยยาง ติดตามดูแล ให้ กำลังใจกลุ่มสตรีที่โครงการผ่านการอนุมัติอีก 14 โครงการ รวมงบประมาณ 1,850,000 บาท อาทิ โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า โครงการข้าวฮาง (ข้าวกล้องงอก) โครงการนางเล็ดน้ำแดงโม โครงการผลิตกระถางปลูกต้นไม้ จากปูน ฯลฯ เพื่อสร้างงาน แก้ปัญหาผู้หญิงในตำบลต้องจากบ้าน จากลูก และครอบครัวไปทำงานต่างถิ่นอย่างที่ผ่านมา

แม้จะเหน็ดเหนื่อย และบางคนท้อใจที่เงินทุนมีไม่พอกับความต้องการของ สมาชิก แต่คณะกรรมการกองทุนฯ ทุกระดับก็ตั้งใจและภูมิใจที่ได้เห็นผู้หญิงใน ตำบลมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น “ผู้หญิงของเรามีอาชีพ มีรายได้ และเข้มแข็งขึ้นได้ เพราะมีผู้นำให้โอกาส”

“นายกฯ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ท่านมองตาแล้วรู้ใจสตรีทั้งประเทศ ว่าต้องการ อะไร ผู้หญิงไทยมีทางออก ไหมไ้ ไหมจน ไหมเจ็บอีกต่อไป”

ภัทรวดี พุดเสียงดัง พังซัด ❖





'โอกาส' ของมัดหมี่สี่ธรรมชาติ

ศ.จารพัทธ์ อ.ศิขรภูมิ จ.สุรินทร์
เงินทุนอุดหนุน : 100,000 บาท



เราได้เห็นผู้หญิงใน
ชุมชนเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมมาริ๊งๆ
ตอนนี้ผู้หญิงแทบทุก
หมู่บ้าน เปลี่ยนมา
ย้อมสีไหมจากวัสดุ
ธรรมชาติ นอกจากมี
ผลดีต่อสุขภาพ ยัง
ช่วยลดต้นทุนเพราะ
สามารถหาวัตถุดิบสี
ได้จากในท้องถิ่น
ไม่ต้องเสียเงินซื้อ
สีเคมี แล้วยังขายได้
ราคาดีกว่าด้วย



ผ้าไหมมัดหมี่ คืองานหัตถกรรมขึ้นชื่อที่สืบทอดกันมายาวนานบนแผ่นดิน
ที่ราบสูง ในอดีตผู้หญิงอีสานเกือบทุกครัวเรือนมักใช้เวลาว่างจากงานไร่งานนา
ทอผ้าไว้ใช้เองและแลกเปลี่ยนกับข้าวของเครื่องใช้อื่นๆ ที่จำเป็น เมื่อยุคสมัย
ผ่านไปการทอผ้ากลายเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้ครอบครัว และการใช้สีเคมี
ย้อมไหมเข้ามาแทนที่สี่ธรรมชาติ เพราะสะดวกและใช้เวลารวดเร็วกว่า

แม่มุกดา คชพันธ์ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ศ.จารพัทธ์ อ.ศิขรภูมิ จ.สุรินทร์ ครูเกษียณวัย 61 เล่าว่า การย้อมไหมด้วยสีเคมี
เป็นประจำส่งผลเสียต่อสุขภาพ ในระหว่างทำงานย้อม หลายคนจะเกิดอาการ
เวียนศีรษะ คอแห้ง น้ำตาไหล ไอบ่อย แสบตา บ้างก็หายใจเหนื่อยหอบ เมื่อ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลมาตรวจเลือดเบื้องต้นก็พบว่า ผู้หญิง
ในชุมชนจำนวนไม่น้อยมีภาวะเลือดจาง

เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” แม่มุกดาจึงเห็น ‘โอกาส’ ที่จะ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนในชุมชนให้หันกลับมาใช้สีย้อมที่เป็นมิตรกับตนเอง
จึงสนับสนุนให้กลุ่มสตรี ศ.จารพัทธ์ เขียนโครงการขอเงินอุดหนุน เพื่อจัดฝึกอบรม
เรื่อง “การย้อมไหมด้วยวัสดุธรรมชาติ” กลุ่มฯทำงานกันอย่างเป็นระบบ เริ่ม
ตั้งแต่จัดการประชุมคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลให้เข้าใจจุดมุ่งหมายตรงกัน
ก่อน แล้วจึงไปจัดประชุมกลุ่มสมาชิกเพื่อให้ข้อมูล ชี้ให้เห็นผลเสียต่อสุขภาพที่
เกิดจากการใช้สีเคมี และชักชวนให้มาใช้สี่ธรรมชาติ

“ตำบลเรามีภูมิปัญญาในการทอผ้าไหมเป็นทุนอยู่แล้ว ปู่ย่าตายายเราก็ใช้
สีจากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่นย้อมเส้นไหมมาก่อน เพราะฉะนั้นยังมีคน
ที่ทำเรื่องนี้ได้ เท่ากับเรามีวิทยากรอยู่ใกล้ตัว โครงการนี้เลยเกิดขึ้นได้ง่าย และ
สมาชิกก็เห็นด้วย”

“พอได้เงินอุดหนุนมา 100,000 บาท เราก็จัดฝึกอบรม 1 วันเต็มให้สมาชิก
ในตำบลจำนวน 100 คน จาก 20 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 5 คน ให้เขามาเรียนรู้
เรื่องการย้อมสีจากวัสดุธรรมชาติ จะได้เป็นต้นแบบนำความรู้ขยายต่อไป
หมู่บ้านของเขา”

ในวันฝึกอบรม แม่มุกดาได้ชักชวนผู้หญิงที่มีประสบการณ์จริงมาเป็น
วิทยากร พร้อมจัดเตรียมอุปกรณ์ ทั้งหมดไปใหญ่ เต่า เส้นไหม และพืชพันธุ์
ต่างๆ ที่จะใช้ในการย้อมผ้า อาทิ เปลือกประดู่ ครั่ง อัญชัน ฯลฯ ให้ทุกคน

เรียนรู้เทคนิคการย้อมสีที่เป็นมิตรทั้งต่อตัวเองและสิ่งแวดล้อม ก่อนจะให้ แยกย้ายไปทำต่อที่บ้าน

ในเวทีสัมมนาถอดประสบการณ์ตำบลต้นแบบโครงการหนุนเสริมศักยภาพ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปี 2556 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายนที่ผ่านมา ณ โรงแรมปัญญาคารา จ.นครราชสีมา แม่มุกดาเล่าว่า

“เราได้เห็นผู้หญิงในชุมชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจริงๆ ตอนนี้ผู้หญิง แทบทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 3 คนบ้าง 4 คนบ้าง เปลี่ยนมาย้อมสีใหม่จากวัสดุ ธรรมชาติ นอกจากจะดีต่อสุขภาพแล้ว จะเกิดประโยชน์ตามมาอีกหลายอย่าง ช่วยลดต้นทุน เพราะสีที่ได้จากธรรมชาติสามารถหาในท้องถิ่น ไม่ต้องเสียเงิน ซื้อเหมือนสีเคมี อีกทั้งยังสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผ้าไหมด้วย เพราะผ้าย้อม จากสีธรรมชาติ ต้องย้อมหลายครั้ง จึงสวยทนนาน ยิ่งซักยิ่งสวย เป็นที่นิยม ข้อสำคัญดีต่อสุขภาพของผู้สวมใส่”

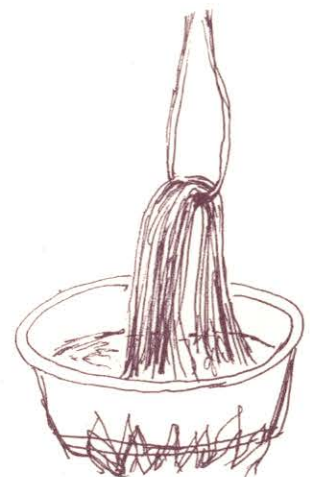
อาชีพทอผ้าไหมเป็นรายได้เสริมของแม่บ้านใน ต.จารพัต ทำให้มีเงินเข้า ไม่ต่ำกว่าครัวเรือนละ 5,000 บาทต่อเดือน เสร็จจากงานโรงงานนา ผู้หญิงเกือบ ทุกบ้านใช้เวลาว่างย้อมเส้นไหม ตกค่านั่งมัดหมี่ รุ่งอีกวันก็ทอเป็นผืน

“ถ้าทำกันจริงจัง จะได้วันละผืน แต่เรามีไร่นาต้องทำอย่างอื่นด้วย อย่าง สมาชิกคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า อาทิตย์ไหนทอผ้าได้ 3 ผืน ผืนหนึ่งหนูได้เป็นค่า ขนมลูกไปโรงเรียน อีกผืนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในบ้าน ส่วนอีกผืนเก็บไว้เป็น เงินออม เป็นทุนทำนา ซื้อเส้นไหม” ผ้าไหมมัดหมี่ที่มีลายซับซ้อน ราคาเฉลี่ย อยู่ที่ผืนละ 1,800 - 2,500 บาท ถ้าเป็นลายง่าย ๆ ราคาประมาณผืนละ 1,500 บาท มีคนกลางมาซื้อถึงบ้าน ถ้าไม่นำไปขายเองที่ตลาด

แม่มุกตามองทิศทางการตลาดข้างหน้าว่า “ต่อไป เราต้องพูดคุยเรื่องช่อง ทางการตลาดเพื่อให้เกิดการขายแบบรวมกลุ่ม จะได้สร้างอำนาจต่อรอง และ มาตรฐานราคา”

ด้วยความหวังและความภูมิใจในปัญญาของบรรพชน แม่มุกดาและผู้หญิง ใน ต.จารพัต กำลังเตรียมจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาทอผ้าไหม ย้อมสีธรรมชาติให้กับชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียง

“เราภูมิใจในภูมิปัญญาการย้อมสีธรรมชาติของเรา อยากให้คนอื่นรู้ และได้ นำไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด” ♦



แม่-ลูกผูกพัน ป้องกันท้องไม่พร้อม

ต.บึงไพร อ.บึงไพร จ.ศรีสะเกษ

เงินทุนอุดหนุน : 41,300 บาท



เป็นการเปลี่ยนทัศนคติพ่อแม่มีความรู้มากขึ้นที่จะสื่อสาร รับมือกับลูกวัยรุ่นเรื่องเพศที่ไม่สามารถพูดคุยกันได้เปิดเผย ก็มีพื้นที่ให้พูดปรึกษาหากเกิดมีปัญหา ก็หาทางแก้ไขได้



การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาระดับชาติ จ.ศรีสะเกษ ภัยขยการรณรงค์เชิงรุกเพื่อป้องกันปัญหานี้ เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของจังหวัด เนื่องจากศรีสะเกษมีสถิติเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ **ผ่องศรี แซ่จิ่ง** เป็นหนึ่งในผู้ที่ใส่ใจปัญหาและร่วมรณรงค์ จนกระทั่งได้รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.ศรีสะเกษ จึงนำเรื่องปัญหาท้องไม่พร้อมในเด็กและเยาวชนมาปรึกษาหารือในคณะกรรมการฯ ซึ่งเห็นพ้องต้องกัน สนับสนุนให้ทุกตำบลจัดโครงการรณรงค์การท้องไม่พร้อมในเด็กและเยาวชน

นโยบายนี้ได้รับการตอบสนองจาก ต.บึงไพรอย่างฉับไว คณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลได้เสนอโครงการการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับเด็กและเยาวชนเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเพศ มาเป็นรายแรก ได้รับการอนุมัติเงินทุนอุดหนุนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” 41,300 บาท

โครงการนี้จัดร่วมกับโรงเรียนไพโรบึงวิทยาาคม ซึ่งมีรองผอ.โรงเรียนเข้ามาทำงานเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบล มีกิจกรรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาที่น่าสนใจจากความร่วมมือขององค์การ PATH (องค์การพัฒนาเอกชนสาธารณประโยชน์ระหว่างประเทศด้านการสาธารณสุขเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ) กลุ่มเป้าหมายเป็นแม่ของนักเรียนโรงเรียนไพโรบึงวิทยาาคมที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านทำการคัดเลือกหมู่บ้านละ 5 คน 21 หมู่บ้านด้วยกัน ใช้เวลาอบรม 2 วัน ระหว่างวันที่ 22-23 สิงหาคม 2556

“ตอนนั้นเป็นหน้าฝน ก็กังวลว่าแม่จะมากันสักเท่าไร โรงเรียนเป็นผู้ออกหนังสือเชิญผู้ปกครอง ได้คิดกลยุทธ์โน้มน้าวผู้ปกครองโดยเพิ่มคะแนนพฤติกรรมให้เด็กที่แม่มาร่วมกิจกรรมคนละ 100 คะแนน ทำให้ได้ยินความร่วมมือดีมากันครบ 120 คน” **ศศิมาภรณ์ สมบูรณ์** ประธานคณะกรรมการฯ ต.บึงไพร กล่าวถึงความร่วมมือของโรงเรียนไพโรบึงวิทยาาคม และบรรยากาศของการอบรม

“วันแรกสังเกตว่าแม่ทุกคนเข้าอบรมด้วยความรู้สึกไม่สบายใจ เพราะคิดว่าลูกไปทำผิดอะไรมา จึงถูกโรงเรียนเชิญมาอบรม แต่พอร่วมกิจกรรมซึ่งมีทั้งสนทนาการสนุกสนานและหลักสูตรเนื้อหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับวิธีพูดสื่อสารกับลูก

วัยเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์ การสังเกตเข้าใจพัฒนาการวัยรุ่น การสื่อสารเชิงบวก กับลูกวัยรุ่น การสื่อสารของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์พ่อแม่ลูก วิธีสังเกต พฤติกรรมของลูกที่เสี่ยงต่อปัญหาต่างๆ ไม่เฉพาะเรื่องเพศ รวมถึงยาเสพติด และอื่นๆ รวมถึงแม่ได้สะท้อนปัญหาของตน เนื่องจากเราได้วิทยากรจาก PATH มาช่วย มีประสบการณ์และมีความสามารถ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ อย่างสนุกสนานโดยไม่รู้สึกลำบาก แม้กระทั่งวันที่สองของการอบรม ก็ยังมากันครบ”

“การอบรมครั้งนี้ ส่งผลให้กลุ่มแม่ที่เข้าร่วมสัมมนายอมรับว่าปัญหาที่เกิดขึ้น กับลูก พ่อแม่มีส่วน แต่ที่เราเชิญเฉพาะแม่ เพราะเวลาลูกเกิดปัญหา คนที่ใกล้ชิด ลูกมากที่สุดจะเป็นแม่ ลูกจะเข้ามาเล่าปัญหาให้แม่ฟังและช่วยแก้ไข ขณะเดียวกันถ้าลูกมีปัญหาแล้วแม่ตี ต่ำว่าลูกจะยิ่งเติบโต สร้างปัญหามากขึ้น เมื่อแม่ เข้ารับการอบรม ที่นี่เขาารู้แล้วว่า จะพูดกับลูกแบบไหนให้ลูกกล้าพูดกล้ายอมรับผิด เราห้ามเด็กเรื่องเพศสัมพันธ์ได้ยาก เพราะเดี๋ยวนี้สื่อถึงตัวเด็กโดยตรง ทั้งจากคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ แต่เมื่อความสัมพันธ์แม่ลูกดี แม่ก็สามารถให้ความรู้ เป็นที่ปรึกษา นำพาลูกวัยรุ่นก้าวต่อไปได้ คณะกรรมการฯ เองก็ได้ความรู้ด้วย เอาไปใช้ในครอบครัวตนเอง และสามารถช่วยให้คำแนะนำ ชาวบ้าน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแม่ลูก”

ผ่องศรีกล่าวว่า “เป็นการเปลี่ยนทัศนคติพ่อแม่ พ่อแม่มีความรู้ที่จะสื่อสาร รับมือกับลูกวัยรุ่นมากขึ้น เรื่องเพศที่สังคมไม่กล้าพูดกันอย่างเปิดเผย ตอนนี้มี คนเห็นความสำคัญ กล้าพูดและยอมรับว่ามีปัญหา ทำให้มีการจัดการแก้ไข เมื่อ ก่อนโรงพยาบาลสาธารณสุขพุดเรื่องลูกกับพ่อแม่ พ่อแม่จะโกรธ ไม่อยากให้ ใครรู้ว่าลูกของตนมีปัญหา”

ความสำเร็จครั้งนี้ส่งผลให้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.ศรีสะเกษ สนับสนุน การจัดโครงการอบรมเช่นนี้ขึ้นทุกตำบลเพื่อให้เกิดผลในวงกว้าง สอดรับกับ ยุทธศาสตร์จังหวัด ภายใต้การดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งมี วัตถุประสงค์เป็นแหล่งทุน เพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมให้สตรีได้ พัฒนาศักยภาพ มีความรู้ในการป้องกันและแก้ปัญหาสตรีทุกวัยในทุกมิติ ♦

เรื่องเพศที่สังคม
ไม่กล้าพูดกัน





กล้วยแปรรูปสารพักรส

ค.สังคม อ.สังคม จ.หนองคาย
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000บาท



เรามีวันนี้ได้ เพราะ
เพื่อนๆ ทุกคน
มีความรัก มีความ
สามัคคี ช่วยกันคิด
ช่วยกันทำ ช่วยกัน
แก้ปัญหาตลอด
กองหนุนฯ ช่วยเหลือที่
อุทิศสาค์คิด อุทิศสาค์
พัฒนา มา ไม่ต้องหยุด
เพราะขาดเงิน



คนใน อ.สังคมทุกวันนี้ น้อยคนนักที่ไม่รู้จักกล้วยแปรรูป “แม่อาร์ักษ์” รสชาติอร่อยหลากหลาย รูปแบบบรรจุภัณฑ์ทันสมัย ดูดีจนใครไปใครมาต้องซื้อไปฝากญาติมิตร เพื่อนฝูง

ขจรจิต คันธี ผู้ปลูกบ้านทำกล้วยแปรรูปขายมานานหลายสิบปีจนกระทั่ง พิพัฒน์พงษ์ คันธี หรือโจ้ ลูกชายคนเล็กวัย 34 ซึ่งเรียนจบสาขาศิลปะ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ จ.เลย แนะนำให้เปลี่ยนบรรจุภัณฑ์จากใส่ถุงพลาสติก เป็นกล่องกระดาษ เธอทดลองทำตามที่ถูกแนะนำ ได้รับการต้อนรับจาก ลูกค้าเป็นอย่างดี แต่ทำได้สักพักต้องหยุด เพราะขาดเงินทุนสั่งซื้อบรรจุภัณฑ์

กระทั่งประธานคณะกรรมการตำบล มาให้ข้อมูล “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ที่ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ เธอจึงรวมกลุ่มกับเพื่อนเขียนโครงการกล้วยแปรรูป หวังพลิกฟื้นผลผลิตในบรรจุภัณฑ์ทันสมัย และเพิ่มโอกาสขยายกำลังการผลิต

เธอย้อนที่มาของกล้วยแปรรูปให้ฟังว่า

“เมื่อก่อนในอำเภอปลูกกล้วยกันเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ชาวบ้านจึงนิยมปลูกกล้วยไว้ตามหัวไร่ปลายนา เดิมเราเองก็ปลูกกล้วยน้ำว้าขายพ่อค้าคนกลาง พอขายไม่หมด กล้วยจะเสีย ทำไงละ เสียตายของ ก็เอามาทำกล้วยตาก วางขายหน้าบ้าน มีคนซื้อ เลยทำมาเรื่อยๆ”

ขจรจิตเริ่มทำกล้วยตากขายตั้งแต่ปี 2543 และพัฒนารสชาติต่อเนื่อง จนปัจจุบันมีให้เลือกเกือบ 10 ชนิด เช่น กล้วยตากที่นุ่มหอม หวานธรรมชาติ ไม่เติมโซรปหรือน้ำผึ้ง กล้วยอบเนย กล้วยสุกทอด กล้วยไข่ฉาบหวาน กล้วยหักมุกฉาบเค็ม กล้วยกรอบเค็ม กล้วยฉาบรสป่าปริก้า กล้วยฉาบรสบาร์บีคิว กล้วยเบรคแตก ฯลฯ ส่วนใหญ่จัดใส่ถุงพลาสติกใส ขายถุงละ 20 บาท

เมื่อกลุ่มฯ ได้เงินทุนหมุนเวียน 50,000 บาทจากกองทุนฯ เมื่อเดือนกันยายนปี 2556 ทำสัญญาคืนเงินภายใน 1 ปี เธอและกลุ่มเพื่อนนำเงินไปซื้อกล่องจากกรุงเทพฯ ต้องสั่งปริมาณมากจึงได้ราคากล่องละ 2 บาท หมดเงินค่า

กล่อง 20,000 กว่าบาท ส่วนที่เหลือนำไปทำสติ๊กเกอร์ยี่ห้อร้าน และซื้อวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม อาทิ หม้อ กระทะ กะละมัง เต้าแก๊ส ฯลฯ

กล้วยแปรรูป “แม่อาร์กซ์” ขายหมดเกือบทุกวัน โดยเฉพาะช่วงเสาร์-อาทิตย์ และเทศกาลต่างๆ อาทิ ปีใหม่ สงกรานต์ วันเข้าพรรษา ฯลฯ พื้นที่ขายหลักคือ ร้านหน้าบ้าน มีนักท่องเที่ยว คนขับรถผ่านไปมาแวะซื้อสม่ำเสมอ ทั้งขายส่งให้พ่อค้าคนกลาง ขายผ่าน Facebook “แม่อาร์กซ์” และบริการขายทางไปรษณีย์

“พอขายดี ปัญหาที่ตามมาคือ ขาดแคลนวัตถุดิบ เดี่ยวนี้พื้นที่ปลูกกล้วยในตำบลกลายเป็นสวนยางฯเสียเยอะ บางช่วงก็ขาดตลาด เป็นปัญหามาก คนจากข้างนอกมาขวานซื้อกล้วยน้ำว้าในชุมชนใส่รถบรรทุกออกไป เราสู้ราคาไม่ไหว เลยต้องหากกล้วยชนิดอื่นทดแทนอย่างกล้วยหอมส้ม กล้วยไข่ หรือกล้วยหักมุก ลองเอามาทอด โรยเกลือดู ได้เป็นกล้วยเบรคแตก ก็ขายดีเหมือนกัน”

เดิมกล้วย “แม่อาร์กซ์” ขายถุงละ 20 บาท เมื่อถูกมาบรรจุในหีบห่อที่ออกแบบสวยงาม คุ้มค่าคู่ควรเป็นของฝากขึ้นชื่อของอำเภอสว่างแดนดิน สามารถขายได้ในราคาถุงละ 35 บาท วันหนึ่งๆ ขายได้ไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท สมาชิกในกลุ่มฯจึงมีรายได้ใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มคนละไม่น้อยกว่า 3,000 - 5,000 บาทต่อเดือน ขณะเดียวกันเธอยังคงรูปแบบบรรจุภัณฑ์เดิมราคาถูกไว้ด้วย เพื่อให้ลูกค้ามีทางเลือก

“เรามีวันนี้ได้ เพราะเพื่อนๆ ทุกคนมีความรัก มีความสามัคคี ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหาตลอด กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีก็ช่วยเยอะ ถ้าไม่ได้เงินทุนหมุนเวียน กล้วยแปรรูปใส่ถุงกระดาษอย่างสวยที่ช่วยให้ขายได้ราคาคงหยุดไป เพราะไม่มีเงินก้อนซื้อซื้อแพ็คเกจจิ้ง ถ้าไรก็คงไม่เพิ่มขึ้นอย่างนี้”

สิ่งที่ขจรจิตไม่ได้กล่าวถึง คือ เธอและเพื่อนมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งด้านรสชาติและภาพลักษณ์ที่สวยงาม ทันสมัย จนทำให้กล้วยแปรรูปแม่อาร์กซ์กลายเป็นของซื้อของฝากที่เซ็ดหน้าชูตา อ.สังคมไปแล้ว

กล้วยแปรรูป



ผลิตภัณฑ์กล้วยแปรรูป



ของฝากจากสังคม

แม่อาร์กซ์

www.maearakbananashop.inwshop.com
อ.สังคม อ.สังขาม ๑.๒๒๕๔๓๑๖ ☎ ๐๔๒-๕๓๑-๕๐๗, ๐๔๒-๗๑๖-๕๕๕๕



กระติบข้าวจากต้นกล้า

ศ.ศรีบุญเรือง อ.ศรีบุญเรือง จ.หนองบัวลำภู
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000-80,000 บาท/กลุ่ม



กองทุนฯ ทำให้คน
สานกระติบข้าว
มีทางเลือกมากขึ้น
เพราะมีเงินหมุนเวียน
ซื้อวัตถุดิบเอง
ไม่ต้องพึ่งทุนจาก
พ่อค้าคนกลาง
จึงมีอิสระในการ
ทำงาน พัฒนา
ผลิตภัณฑ์ได้ดีขึ้น
ขายได้ราคา และ
มีตลาดที่กว้างขึ้น



ความภูมิใจสูงสุดของกลุ่มสตรีหมู่ 7 ต.ศรีบุญเรือง อ.ศรีบุญเรือง จ.หนองบัวลำภู คือ งานจักสานกระติบข้าวลายสวยจากต้นกล้า ที่สังคมยอมรับ จนผลิตไม่ทันขณะนี้

กระติบข้าว เป็นภูมิปัญญาคนถิ่นที่ราบสูงซึ่งสร้างสรรค์ไว้ใส่ข้าวเหนียว สำหรับกินนอกบ้าน จากวัสดุหาได้ในท้องถิ่น ตำบลศรีบุญเรืองมีต้นกล้ามากขึ้นอยู่ทั่วไปตามท้ายไร่ท้ายนา ผู้หญิงในหมู่บ้านจึงนำกล้ามาจักสานกระติบ กลายเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น เพราะทนทาน ไม่เป็นเชื้อราเมื่อถูกความชื้น เก็บความร้อนได้นาน 6-7 ชั่วโมง และไม่ทำให้ข้าวขึ้นแฉะ

“น่าภูมิใจที่สุด คือ สินค้าเรามีตลาดรองรับแน่นอน มีพ่อค้า นายทุนมารับไปขาย จ่ายเงินก่อนด้วยซ้ำ ใครทำได้เท่าไร เขารับหมด คนทำงานจักสานบางคนแทบไม่มีเวลาไปทำไร่นาแล้ว”

เรณู พัฒนาศรี ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีฯ ตำบลพุดถึงผลิตผลที่สตรีสานต่อภูมิปัญญาบรรพบุรุษ จากจิตใจมุ่งมั่น มีความรักสามัคคี มีคุณธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในกลุ่มจนเกิดผลสำเร็จ ได้งานดี มีรายได้เพิ่มให้ครอบครัว ไม่น้อยกว่าคนละ 3,000 บาทต่อเดือน

นอกจากตัวสมาชิกเอง ยังมีปัจจัยที่ช่วยให้เกิดความสำเร็จ คือนโยบายรัฐบาลที่มองเห็นความสำคัญของสตรี ส่งผลให้หน่วยงานราชการต่างๆ พร้อมใจกันช่วยเหลือสนับสนุน รวมถึงคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดที่ดูแล คัดกรองโครงการด้วยความตั้งใจ และคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลที่ช่วยให้ความรู้แก่สมาชิกในทุกด้าน จนสามารถเขียนโครงการขอทุนได้

แต่ถึงอย่างนั้นคณะกรรมการกองทุนฯก็ยังคงพบอุปสรรคสำคัญ คือเงินกองทุนที่รัฐบาลจัดให้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก จึงต้องรอถึงรอบคืนทุน เพื่อหมุนเวียนให้สมาชิกที่ยังขาดโอกาสต่อไป

แม่กองแก้ว ไสยโสภณ รองประธานคณะกรรมการฯ จังหวัดเล่าว่า แม่สมาชิกจะได้เงินทุนหมุนเวียนจาก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ไม่มาก เพียงกลุ่มละ 80,000 บาท และ 50,000 บาท แต่ก็ช่วยให้ผู้หญิงมีอิสระในการทำงานต่างจากก่อนหน้านี้ ด้วยความที่ไม่มีเงินทุนหมุนเวียนพอ จึงรับเงินจากนายทุนล่วงหน้า งานเมื่อไม่เสร็จตามนัดหมายก็ต้องเสียค่าปรับ ทำให้แรงงานจนขาดคุณภาพบ่อยครั้ง

เมื่อได้เงินสนับสนุนจากกองทุนฯ พวกเธอมีความสุขกับการทำงานมากขึ้น “กระติบข้าวของเรามีความโดดเด่นตรงฝีมือที่สานละเอียด ลวดลายสวยงาม ย้อมด้วยสีธรรมชาติ คนจึงนิยมกันมาก นอกจากนี้ยังมีการต่อยอดนำต้นคล้ามาสานเป็นกระเป๋า และหัตถกรรมอื่นๆ”

เรณูเสริมว่า ภาพผู้หญิงนั่งสานกระติบอย่างมีความสุข อบอุ่นในวงล้อมครอบครัวที่ลานใต้ถุนบ้านคงเกิดขึ้นไม่ได้ หากขาดการสนับสนุนจากคณะกรรมการฯ ที่เข้มแข็ง รวมถึงผู้นำในท้องถิ่นทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ซึ่งไม่เพียงช่วยให้กำลังใจ แต่ยังให้ความรู้ และช่วยหาตลาดเพิ่มจากที่มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่

กองทุนฯ ทำให้ผู้หญิงมีทางเลือกมากขึ้น ไม่เหมือนตอนรับเงินนายทุน พวกเธอขายกระติบให้ลูกค้ารายย่อยไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้ทำได้ มีอำนาจในการกำหนดราคา ทั้งยังต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง และไม่ต้องกังวลว่ารับเงินแล้วจะไม่มีสินค้าส่ง ทั้งสามารถนำไปขายตรงตามงานแสดงผลิตภัณฑ์ต่างๆ

เมื่อมีอิสระในการทำงาน ไม่ต้องพึ่งทุนจากพ่อค้าคนกลาง ยังทำให้พวกเธอมีโอกาสพัฒนาผลิตภัณฑ์มากขึ้น ♦

กระติบข้าว





ไข่เสริมไอโอดีน ลดปัญหา 'เอ๋อ'

ต.บ้านจืด อ.กู่แก้ว จ.อุดรธานี
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



คนในชุมชน
ได้บริโภคไข่ไก่
เสริมไอโอดีนสด ๆ
คุณภาพดี ราคาถูก
ซึ่งผลิตขึ้นเอง
โดยแม่บ้านในชุมชน
ทุกวันนี้ สดไร้ขายไข่
จากนอกหมู่บ้าน
ไม่มาแล้ว



ในขณะที่คนไทยทุกจังหวัดขาดสารไอโอดีนสูงเกินมาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ ว่าภาวะขาดไอโอดีนของทารกแรกเกิดต้องไม่เกิน 3 % ถึง 5 เท่า ผลการเจาะเลือดวิเคราะห์ ทารกแรกเกิดในจ.อุดรธานีขาดสารไอโอดีนมากเป็นอันดับ 1 ในประเทศไทย 27.49 %* ส่งผลต่อสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจำ ความเฉลียวฉลาด เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอ๋อหรือปัญญาอ่อน ร่างกายแคระแกร็น พุงป่อง ประสิทธิภาพการทำงานลดลง

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เกิดขึ้น คณะกรรมการกองทุนฯ จ.อุดรธานี จึงไม่ลังเลที่จะอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาทให้กลุ่มสตรี ต.บ้านจืด อ.กู่แก้ว ที่รวมตัวกันเสนอโครงการ “กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่เสริมไอโอดีน” เพื่อสร้างผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพคนในชุมชน และเป็นอาชีพเสริมให้กลุ่มสตรียามว่างจากการทำนา

วราภรณ์ ดวงชัยแก้ว ประธานคณะกรรมการฯ จังหวัด พุดถึงโครงการนี้ได้รับอนุมัติงบประมาณเต็มวงเงินว่า ทางคณะกรรมการกองทุนฯ สาธารณสุขจังหวัดและทีมสาธารณสุข อ.กู่แก้วที่ทุ่มเททำงานเรื่องนี้มาหลายปีเห็นพ้องต้องกันในการสนับสนุน ต.บ้านจืด เป็นตำบลนำร่องผลิตไข่เสริมไอโอดีน ตามที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี ได้ทำการทดลองพบว่า การเติมสารไอโอดีนในไข่มีต้นทุนแพงขึ้นเพียง 3 สตางค์ และแก้ปัญหาดูขาดสารไอโอดีนได้ผล

สุวรรณี บัวศรี ประธานคณะกรรมการฯ ตำบล เสริมว่า “ผู้หญิงใน ต.บ้านจืดทำนามาตลอด แต่ก็ยังมีพลังมากพอจะทำงานอื่นควบคู่ไปด้วย เพียงแต่ที่ผ่านมาขาดเงินทุน เพราะรายได้ที่มีทั้งหมดต้องนำไปใช้กับกิจการงานนา เมื่อมีกองทุนสตรีฯ จึงเป็นโอกาสเหมาะ ให้ผู้หญิงเราเริ่มต้นใช้พื้นที่นาบางส่วนทำโรงเลี้ยงไก่”

เงิน 200,000 บาท ได้แปรเป็นคอกไก่ หัวอาหาร และแม่ไก่จำนวน 600 ตัว 2 อาทิตย์แรกสมาชิกมาช่วยกันเลี้ยงดู ให้น้ำ ให้หัวอาหารผสมสารไอโอดีนทุกวันกว่า 3 เดือน ไก่จึงเริ่มให้ไข่ที่มีคุณภาพและได้ขนาดใหญ่พอเหมาะแก่การส่งขาย

(*สภูกูหน้า 1 นสพ. ไทยรัฐ 23 ส.ค. 2553)

“หลังจากไก่ออกไข่จนอยู่ตัวแล้ว สมาชิกจะเก็บไข่ขายได้ทุกวัน ไก่ 100 ตัว ให้ไข่อย่างน้อยวันละ 90 กว่าฟอง คือ 3 แผง ไก่ของเขามี 600 ตัว ก็จะได้ประมาณ 580 ฟองต่อวัน ประมาณ 19 แผง ขายแผงละ 100 บาท เขาก็จะมีรายได้ประมาณ 1,900 บาทต่อวัน เงินส่วนหนึ่งจัดสรรให้สมาชิก ส่วนหนึ่งเก็บไว้ซื้อหัวอาหาร และอีกส่วนหนึ่งเก็บไว้ใช้หนี้ทางจังหวัด ซึ่งตกลงกันไว้ว่าจะจ่าย 2 รอบ คือ ปีแรกใช้หนี้ครึ่งหนึ่ง และจะใช้หมดในปีที่สอง ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเก็บออมเพื่อเตรียมจ่ายของปีแรกช่วงต้นปีหน้า” สุวรรณิเล่า

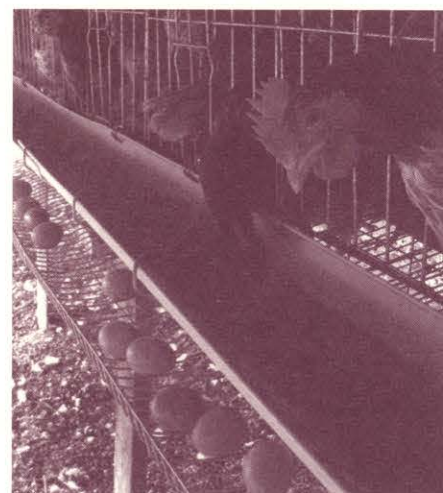
ทุกวันนี้ เสรีจากงานนา สมาชิกจะมาช่วยกันมาดูแลไก่ เปิดเพลงจากวิทยุ ให้ไก่ฟัง อยู่ในคอกที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ทำให้ไก่มีสุขภาพดี ไข่ได้คุณภาพ และมีขนาดใหญ่ตามไปด้วย คนในชุมชนก็ได้บริโภคไข่ไก่เสริมไอโอดีนสดๆ ซึ่งผลิตได้เองในชุมชน ทุกวันนี้รถเร่ขายไข่จากนอกหมู่บ้านไม่มาแล้ว เพราะทุกคนเลือกกินไข่ที่ผลิตในบ้านตัวเอง

นอกจากไข่คุณภาพดี กลุ่มเลี้ยงไก่ยังได้มูลไก่มาทำปุ๋ยชีวภาพไว้รดพืชผักในครัวเรือน เมื่อเหลือก็ขายให้เพื่อนบ้านใกล้เคียง ช่วยลดรายจ่ายในการซื้อปุ๋ย และสร้างรายได้อีกทาง ทั้งเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนลดการใช้สารเคมีรดพืชผักได้ด้วย

“ภาพของไก่ในคอกน่ารักๆ ตัว ที่ออกไข่ให้ผู้หญิงใน ต.บ้านจืดได้เดินเก็บอย่างมีความสุข ก่อนนำมาขายให้คนใน อ.กุแก้วนั้น คงเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าสมาชิกไม่มีความร่วมแรงร่วมใจ มีวินัย และมีความสมัครสมานสามัคคีในการช่วยกันสร้างอาชีพ” คือบทสรุปที่สุวรรณิกล่าว

ผู้หญิงบ้านจืดรู้สึกขอบคุณทุกหน่วยงานที่สนับสนุน ไม่ว่าจะสาธารณสุข เกษตร ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ และที่อยากขอบคุณมากที่สุด คือ คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด และตำบลที่ช่วยผลักดันสนับสนุนตั้งแต่การให้ข้อมูล สอนเขียนโครงการ และติดตามให้ความรู้และกำลังใจ จนสมาชิกมีอาชีพที่มีคุณค่า มีรายได้ มีความสุขอย่างที่เห็นอยู่ในขณะนี้ ♦

ไข่เสริมไอโอดีน



หมอนวดแผนไทยประจำหมู่บ้าน

ต.ขามเปี้ย อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี
เงินทุนอุดหนุน : 50,800 บาท



ทุกหมู่บ้านในตำบล
มีหมอนวดแผนไทย
ประจำหมู่บ้าน ถ้าไม่
เปิดบ้านให้คนมาวด
หมอนวดก็จะออกไป
บริการลูกค้าถึงบ้าน
แม่บ้านที่มาฝึกอบรม
ก็มีรายได้ คนในหมู่บ้าน
ก็ได้รับบริการ
ด้านสุขภาพทั่วถึง
โรงพยาบาลก็มีทีมสตรี
ที่มีความรู้พื้นฐาน
ผ่อนเบาอาการเจ็บป่วย
ที่รักหากันได้ไม่ยาก



สตรีใน ต.ขามเปี้ย อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี จำนวนมากเป็นแม่บ้านที่ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร ไม่มีรายได้ อาศัยเงินจากสามีทำงานหาเลี้ยงครอบครัวคนเดียว เมื่อเกิด “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เป็นกลไกให้ผู้หญิงที่มีจิตอาสาและมีความเป็นผู้นำในชุมชนได้มาทำงานร่วมกันในบทบาทคณะกรรมการกองทุนฯ ในแต่ละระดับ เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้หญิงได้แสดงศักยภาพของตนเอง คณะกรรมการฯ ต.ขามเปี้ยมีความเห็นร่วมกันว่า น่าจะส่งเสริมให้สตรีกลุ่มดังกล่าวได้มีอาชีพ

เนื่องจากเป็นกลุ่มสตรีที่ไม่มีต้นทุน จึงต้องมองหาอาชีพที่ไม่ต้องลงทุนมาก พอจะสร้างรายได้ให้สตรีนำไปแบ่งเบาภาระในครอบครัว

และแล้วคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลก็ได้จัดโครงการนวดแผนไทยขึ้น โดยจัดอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะในการนวดแผนไทยแก่สตรีที่ว่างงานในตำบล โดยกรรมการหมู่บ้านแต่ละแห่งได้คัดเลือกสตรีที่ว่างงาน และสนใจจะอบรมหมู่บ้านละ 5 คน จาก 12 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 60 คน มาอบรมที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขามเปี้ย เมื่อวันที่ 30-31 สิงหาคม 2556

โครงการนี้ได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนฯ 50,800 บาท มาใช้จ่ายเป็นค่าวิทยากร 3 คน ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยใช้เวลาอบรม 2 วันด้วยกัน วันแรกเป็นการอบรมความรู้พื้นฐานและสมุนไพรที่ใช้ในการนวด วันที่สองเป็นการอบรมและฝึกการนวด รวมทั้งสมาธิบำบัด

การอบรมครั้งนี้ส่งผลให้ทุกหมู่บ้านมีหมอนวดแผนไทยประจำหมู่บ้านที่จะคอยให้บริการชาวบ้าน ถ้าไม่เปิดบ้านให้คนมานวด หมอนวดก็จะเดินออกไปนวดให้ตามบ้าน โดยคิดราคาค่านวดชม.ละ 100 บาท อีกทั้งหมอนวดจะปลูกสมุนไพร เช่น ขมิ้นชัน ตะไคร้หอม ใบมะกรูด ใบมะขาม พิมเสน ที่ใช้ทำลูกประคบสำหรับนวดเองอีกด้วย สตรี ต.ขามเปี้ยจึงมีอาชีพที่ไม่ต้องลงทุน มีเพียงแรงกาย ใจรัก และมีเวลา ก็สามารถสร้างรายได้เสริมให้ครอบครัวได้

ต.ขามเปี้ย ยังมีโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนอีก 1 โครงการ คือโครงการเยาวชนรักนวลสงวนตัว จัดอบรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่เยาวชนในตำบล โดยร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขามเปี้ย เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาเยาวชนตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ขณะเดียวกันกองทุน ต.ขามเปี้ยยังสนับสนุนการต่อยอดอาชีพแก่กลุ่มสตรีที่มีอาชีพอยู่แล้ว โดยอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนแก่โครงการต่างๆ 6 โครงการด้วยกัน เป็นโครงการเลี้ยงปลาตุ๊ก เลี้ยงสุกร และเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ เป็นการขยายกำลังผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มสตรีที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าโครงการทั้งหลายยังไม่ถึงเวลาส่งเงินคืนกองทุน แต่นับได้ว่ากองทุน เข้ามาสร้างโอกาสให้กลุ่มสตรีขามเปี้ยได้มีช่องทางเติบโตมากขึ้น

บรรจง ปานอินทร์ ประธานคณะกรรมการกองทุนตำบลกล่าวว่า ความสำเร็จของงานกองทุน ในตำบลขามเปี้ยดังกล่าวเกิดขึ้นได้ เพราะชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจกัน สามัคคี และคณะกรรมการกองทุน ตำบลติดตาม ให้คำแนะนำ กลุ่มอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้มีความตั้งใจทำงานอย่างจริงจังจริงใจ อีกทั้งพัฒนาชุมชน ใส่ใจให้คำแนะนำ ให้ความรู้ และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดี แม้ว่าคณะกรรมการฯ ทุกระดับต้องเผชิญความยากลำบากในการดำเนินงานจากการขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ และการไม่มีค่าตอบแทนให้คณะกรรมการฯ ทำให้คณะกรรมการฯ บางส่วนไม่กระตือรือร้นที่จะทำงาน

อย่างไรก็ตาม ที่สุดแล้วคณะกรรมการฯ รู้สึกภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือสตรีในชุมชนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และกลุ่มสตรีมีผลงานได้รับการยอมรับมากขึ้น ♦

ขมิ้นชัน ตะไคร้หอม
ใบมะกรูด ใบมะขาม
พืชมะลิ ที่ใช้ทำลูกประคบ





"รับจํานำปลาร้า..."

ค.ชานูมาน อ.ชานูมาน จ.อำนาจเจริญ
เงินทุนหมุนเวียน : 50,000 บาท



อันางเอีย
ปัญหาคือปลา
ยั้บ่เป็น ยั้บขยบได้
มืออยู่ห้้าหกไ
บ่มีผู้ใดซื้อ ...
เก็บเป็นเอ็นป่วย
จะหาเงินมาจากไ
ไม่พันต้องกู้เงิน
นอกระบบ



บ้านยักษ์คู้ ต.ชานูมาน อ.ชานูมาน จ.อำนาจเจริญ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ซึ่งขึ้นชื่อว่าปลานำมาทำเป็นปลาร้าได้อร่อยที่สุด โดยเฉพาะปลาแม่เกล็ด เช่น ปลาตะเพียน ปลาสวาย ปลาหางแดง ปลาดาค่า แต่ละปีจึงมีพ่อค้าคนกลางมากว่านซื้อปลาร้าที่ชาวยักษ์คู้ทำไว้ถึงที่บ้าน และให้ราคามากกว่าปลาร้าที่ทำจากปลาเลี้ยงในแม่น้ำทั่วไป ราคา 600 บาทต่อไห ไหละ 20 กก. โดยเอาไปขายต่อในราคาพันกว่าบาทขึ้นไป ชาวนบ้านยักษ์คู้เรื่องนี้ดี

เมื่อมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” สตรีบ้านยักษ์คู้จึงรวมกลุ่มกันเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 50,000 บาท นำมาซื้อวัตถุดิบ อุปกรณ์ในการทำปลาร้า ชื่อ “ปลาร้ายักษ์คู้” โดยหาตลาด และตัวแทนจำหน่ายเอง

นั่นถนียี่ ชาวล้มเนา ประธานคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบล ที่ปรึกษากลุ่มฯ เล่าว่า

“ช่วงแรกๆ กลุ่มเรายังทำปลาร้าได้ไม่พอขาย เราเลยไปซื้อปลาร้าของชาวนบ้านมาขายด้วย โดยให้ราคาสูงกว่าพ่อค้าคนกลาง อย่างเช่นไหหนึ่ง 20 กก. เราให้ 1,000 บาท ถ้าปลาเกรดดี ราคาจะสูงขึ้นเป็น 1,200 ...ชาวนบ้านดีใจมาก จึงยอมรับและเชื่อถือกลุ่มของเรา”

“เราเคร่งครัดเรื่องคุณภาพ ปลาร้าในท้องตลาดอาจมีการเจือปนอย่างอื่น พอเก็บไปสักระยะจะมีฟองขึ้น เรียกว่า ‘ขี้จอมปลวกขึ้น’ เก็บไว้ไม่ได้นาน แต่ปลาร้าของเราผู้บริโภคได้เนื้อแท้ๆ 100% เราคัดคุณภาพปลา ควบคุมคุณภาพการผลิต เราจะเอามาขายหลังหมักนาน 1 ปี ซึ่งเป็นระยะที่กระทรวงสาธารณสุขบอกว่านานพอที่พยาธิตายแล้ว คือเราพยายามค้นคว้าหาข้อมูลมาพัฒนาผลิตภัณฑ์เราด้วย”

หลักการดำเนินงานของกลุ่มสตรีผลิต “ปลาร้ายักษ์คู้” คือ ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน อร่อย สะอาด ถูกหลักอนามัย แล้วกำหนดกลไกราคา การตลาดด้วยตนเอง ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

“เราเอาไปวางขายตามตัวแทนจำหน่ายข้างนอกชุมชน เช่น ร้านอาหาร ไปขายตามงานต่างๆ เช่น เดินสายไปกับหน่วยงานรทส. ขายดี เวลาสมาชิกของกลุ่มฯ ไปงานที่ไหนก็จะหอบหิ้วปลาร้ายักษ์คู้ไปขายด้วย ไม่ว่าจะงานอบรม

สัมมนา การประชุมต่างๆ ชาวบ้านทั่วไปในตำบลก็ช่วยกันเอาไปขายด้วย”

ด้วยระยะเวลาเพียง 5-6 เดือนหลังจากรวมกลุ่มกันและได้รับเงินทุนหมุนเวียน กลุ่มปลาร้ายักษ์คูก็คิดค้นนวัตกรรม “จำหน่ายปลาร้า”

“เราออกสำรวจตามหมู่บ้านในตำบลเราที่อยู่ติดโขง เพื่อให้รู้ข้อมูลว่าปลาจะขึ้นมาช่วงเวลาใด ชาวบ้านเขาจับปลาได้ครั้งละเท่าไร มีกี่ครัวเรือนที่ทำปลาร้า จะได้คำนวณว่าปีหนึ่งๆ จะมีปลาร้ามากน้อยแค่ไหน ยายคนหนึ่งบอกเราตอนเดินสำรวจว่า “อีนางเอ้ย ปัญหาคือปลายังบ่เป็น ยังขายบ่ได้ (คือปลาร้ายังหมักได้ไม่ถึงเวลา) มีอยู่ 5-6 ไร่ไม่มีใครซื้อ ลูกหลานจะไปโรงเรียน จะเอาเงินมาจากใสเจ็บเป็นเอ็นป่วย จะหาเงินมาจากใส ไม่พินต้องกู้เงินนอกระบบ” กลุ่มฯ คิดแก้ปัญหาด้วยการ “รับจำหน่ายปลาร้า” ให้ชาวบ้านที่ต้องการใช้เงินก่อน โดยคิดดอกเบี้ยต่ำ”

“...เป็นที่ฮือฮา ชาวบ้านโทร.เข้ามามาก เราก็ไปรับปลาร้าถึงบ้าน ชี้แจงว่าดอกเบี้ยเท่าไร ถึงเวลาให้มาไถ่ หรือถ้าไม่ต้องการไถ่อยากจะขายเลย เราก็รับซื้อ จะเพิ่มยอดเงินให้ แน่نونว่าเราตีราคาให้สูงกว่าพ่อค้าคนกลาง ...ชาวบ้านชอบมาก มีผู้ชายคนหนึ่งไม่มีเงินซื้อนมให้ลูก เขาไม่มีเมีย เลี้ยงลูกคนเดียว ก็ถามว่า ผู้ขายจำหน่ายปลาร้าได้บ่ เราก็บอกว่าได้ มีกัไห เดี่ยวเราไปควิซึเลย...”

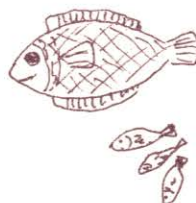
นั่นถีนัยก็กล่าวด้วยความภูมิใจว่า “บอกได้เลยว่าเงินของกองทุนฯ มาถึงรากหญ้าจริงๆ ถึงมือชาวบ้านที่ไม่มีเงินเดือน ไม่มีแหล่งเงินกู้”

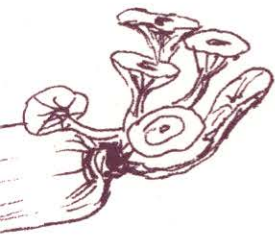
ยิ่งกว่านั้น กลุ่มฯ ได้เปิด ‘โอกาส’ ให้สามีของสมาชิกที่ต้องการอุปกรณ์หาปลา ชาวบ้านอื่นๆ สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มฯได้ เพียงออมเงินวันละ 1 บาท และเสียค่าสมัครสมาชิกอีก 20 บาทเท่านั้น

เพื่อรับประชาคมอาเซียนในปี 2558 กลุ่มปลาร้ายักษ์คูได้เตรียมตัวขยายตลาดไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยสร้างโรงเรือนจัดเก็บผลผลิต หาวิธีการถนอมปลาร้าให้อยู่ได้นาน และทำบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม รวมทั้งพยายามคิดค้นวิธีการแปรรูปผลผลิตจากปลาร้าให้คุ้มค่าไม่มีเศษทิ้ง เช่น น้ำปลาร้าเอามาต้มเป็นน้ำปรุง เนื้อปลาร้าบดเป็นผงแบบคนอร์ ฯลฯ ❖



จำหน่ายปลาร้า





เห็ดฟางบินลัดฟ้า

ต.เขาดิน อ.เขาพนม จ.กระบี่
เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท



เราดีใจที่เห็น
พวกเธอทำได้
และภูมิใจที่มีส่วน
ช่วยให้เขามีโอกาส
ในการขยายอาชีพ
ขณะเดียวกัน
เขาก็ได้ช่วยให้คน
ในชุมชนมีอาชีพ
มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
ดีขึ้นทุกฝ่าย



เวลา 10.00 น.ของทุกวัน รถจากสนามบินจะวิ่งมารับเห็ดฟางสดใหม่ จำนวนไม่น้อยกว่า 400 กิโลกรัมจากสวนปาล์มของกลุ่มสตรี ต.เขาดิน อ.เขาพนม จ.กระบี่ ส่งขึ้นเครื่องบินลัดฟ้าไปยังสำนักงานใหญ่สุกี้ MK ใน กรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่ก่อนเข้ามาเป็นสมาชิก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” สตรีกลุ่มนี้ เพาะเห็ดได้ไม่พอกับความต้องการของตลาดซึ่งเติบโตไม่หยุดยั้ง เพราะเห็ดมีคุณค่าทางอาหารสูง ทั้งคาร์โบไฮเดรต เส้นใยอาหาร วิตามิน แร่ธาตุ กรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย และมีแคลอรีต่ำ โดยเฉพาะเห็ดฟางจะมีสาร vovatoxin ช่วยป้องกันการเติบโตของไวรัสที่ทำให้เกิดไข้หวัดใหญ่ ช่วยลดปัญหาไขมันในเส้นเลือดและโรคหัวใจ

กลุ่มสตรี ต.เขาดินสามารถผลิตเห็ดฟางที่มีคุณภาพดอกใหญ่ ชาว ทั้งยังสามารถรักษาระดับกำลังการผลิตได้อย่างสม่ำเสมอ แม้ในหน้าแล้งที่ดอกเห็ดไม่ค่อยมี จึงเป็นที่ต้องการของกิจการสุกี้ MK ที่มีสาขาอยู่มากมาย

เงินทุนหมุนเวียนจำนวน 200,000 บาทจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ช่วยให้ผู้หญิงกลุ่มเพาะเห็ดสามารถขยายกำลังการผลิต จากเคยทำในพื้นที่ 5 ไร่ เป็น 10 ไร่ในปัจจุบัน พวกเธอจึงมีเห็ดให้เก็บมากขึ้น และต้องทำงานแข่งกับเวลา เพื่อส่งเห็ดให้ทันขึ้นเครื่องบินทุกวัน เนื่องจากลูกค้ารายใหญ่คือ MK สุกี้ ต้องใช้เห็ดบริการคนทั่วประเทศตลอดเวลา

“เกษตรอำเภอช่วยแนะนำลูกค้ามาให้ พอเขาเห็นผลผลิตก็ตกลงใจรับซื้อประจำ ดินตนเองก็เป็นลูกค้า กินเห็ดของกลุ่มฯ บ่อยๆ”

วิษญาดา บุญฤทธิ์ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.เขาดิน พูดถึงผลิตผลของสมาชิกกลุ่มเพาะเห็ด ซึ่งทำงานอย่างมีวินัย และใช้เงินทุนหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะพวกเธอนำเงินไปขยายพื้นที่เพาะปลูก ซื้อหัวเชื้อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ช่วยกันทำงานคนละไม้ละมือ จนเห็นผลทันตา

ทุกวันนี้ สมาชิกในกลุ่มจะคอยดูให้คนงานเก็บเห็ดตั้งแต่เช้ามืด ก่อนนำมา ตัดราก ทำความสะอาด ปราศจากรอยดำ ดูขาวสวย ให้เสร็จทันส่งในเวลา 10.00 น. งานจากสวนจึงกระจายรายได้สู่ชุมชน จากการว่าจ้างคนมาช่วยทำงานวันละ 10 - 20 คนทุกวัน

“ลูกค้าหลักของเขาคือ MK เก็บได้เท่าไรทางนี้รับหมด จึงไม่ค่อยได้ขายให้คนอื่น ตอนนี้ส่งวันละไม่น้อยกว่า 400 กิโลกรัมทุกวัน มีรายได้หักต้นทุนแล้วเฉลี่ยวันละ 1,300 กว่าบาท”

การมีตลาดแน่นอน ทำงานขยันขันแข็ง พวกเขาจึงเป็นสมาชิกที่ทำให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเบาใจ เพราะคืนทุนได้ตามกำหนดทุกเดือน

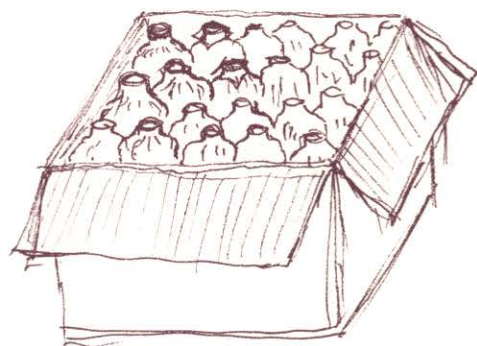
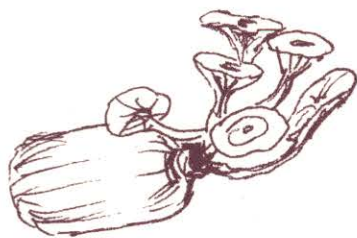
“เราอนุมัติทุนวันที่ 24 มิถุนายน 2556 ให้ส่งเงินเป็นรายเดือน พักหนี้ 1 เดือน และเริ่มส่งตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นมา พวกเธอก็ส่งเงินสม่ำเสมอทุกเดือน เดือนละ 8,710 บาท ไม่เคยขาดตกบกพร่องเลย”

“เราตั้งใจให้เห็นพวกเธอทำได้อย่างนี้ และภูมิใจที่มีส่วนช่วยให้เขามีโอกาสในการขยายอาชีพ ขณะเดียวกันเขาก็ได้ช่วยให้คนในชุมชนมีอาชีพ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น”

เสียงของประธานคณะกรรมการฯ ตำบลยังหมายรวมสตรีกลุ่มที่ทำโครงการอื่นๆ ในตำบลด้วย อาทิ โครงการเลี้ยงกบ โครงการทำเครื่องแกง โครงการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โครงการเลี้ยงปลา โครงการขายข้าวสารหมู่บ้าน ฯลฯ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ไม่ต่างจากโครงการเพาะเห็ดฟาง และมีส่วนทำให้ภาพรวมของตำบลก้าวสู่ความเป็นชุมชนเข้มแข็ง เพราะผู้หญิงสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น

คำพูดทั้งท้ายของเธอ เหมือนจะตอกย้ำให้เห็นว่า พลังของผู้หญิงที่จะทำสิ่งดีๆ ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นนั้นมีอยู่จริง ขอเพียงแค่มีผู้นำที่ให้โอกาสเท่านั้น ♦

หัวเชื้อ
เพาะเห็ด



เห็ดบนทะเลลายปาล์มที่ท่าแซะ

ศ.ท่าแซะ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร

เงินทุนหมุนเวียน : 40,000 บาท



คณะกรรมการฯ
ให้ทุนไม่เยอะ เพราะ
อยากให้เริ่มจากเล็ก
ไปหาใหญ่ และไม่
สนับสนุนให้ใช้เงิน
ลงทุนซื้อของใหญ่
เช่น เครื่องสูบน้ำ
เพราะต่อไปถ้าเลิกทำ
กลุ่มจะจัดการกับ
ของเหล่านี้ยาก
สมาชิกจึงจับกลุ่ม
กับเพื่อนที่มีเครื่อง
สูบน้ำอยู่แล้ว ช่วย
ลดวงเงินลงทุน



ปัจจุบันคนภาคใต้นิยมทำสวนปาล์มกันมาก ส่งผลให้มีทะเลลายปาล์ม
เหลือใช้ กลุ่มสตรี ศ.ท่าแซะจึงหันมาเพาะเห็ดฟางบนทะเลลายปาล์มแทน
การเพาะบนฟางข้าวอย่างเมื่อก่อน เนื่องจากวัตถุดิบหาง่าย ทำงานสะดวก
ไม่ต้องสร้างโรงเรือนเพิ่มเติม สามารถทำในร่องสวนปาล์มของตนเองได้เลย

“นอกจากลดต้นทุนแล้ว ระยะเวลาฟางข้าวหายากด้วย เพราะที่นาเปลี่ยน
เป็นสวนปาล์มหมด ต้องคิดหาวัสดุอื่นแทน ทางจังหวัดแนะนำให้ใช้ทะเลลายปาล์ม
ก็ได้ผลดี สะดวกด้วย พอเก็บเห็ดเสร็จ เรายังกระจายทะเลลายใช้แล้วไปวางไว้
รอบๆ โคนต้นปาล์ม ให้อย่อยสลายเป็นปุ๋ยได้อีก”

นันทน์ภัสร์ บุญศิริวรรณ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ย้อนที่มา
ของการเปลี่ยนเทคนิคเพาะเห็ดฟางให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลง
ของพื้นที่ เธอและเพื่อนทำสวนปาล์มอยู่แล้ว เคยเพาะเห็ดมาก่อน แต่การปรับ
เปลี่ยนวิธี ต้องมีอุปกรณ์เพิ่มเติม เช่น สายยาง ผ้าพลาสติก ผ้ายางสำหรับ
คลุมทะเลลายปาล์ม ฯลฯ เธอและเพื่อนจึงร่วมกันเขียนโครงการเพาะเห็ด
บนทะเลลายปาล์ม ได้เงินทุนหมุนเวียน 40,000 บาท สำหรับซื้อวัสดุเหล่านี้

“ในตำบลมีทำกันหลายกลุ่ม แต่จะได้เงินแค่กลุ่มละ 40,000 - 70,000 บาท
คณะกรรมการฯ ให้ทุนไม่เยอะ เพราะอยากให้เริ่มจากเล็กไปหาใหญ่ และไม่
สนับสนุนให้เอาเงินไปซื้อของชิ้นใหญ่ๆ อย่างเช่น เครื่องสูบน้ำ เพราะต่อไปใน
อนาคต ถ้าเลิกทำ จะจัดการกับของเหล่านี้ยาก”

การได้งบประมาณไม่มาก ทำให้สมาชิกต้องจับกลุ่มกับเพื่อนที่มีเครื่อง
สูบน้ำเป็นฐานทุน ก่อนจะร่วมกันทำงาน ตั้งแต่ช่วยกันเตรียมร่องยาว 4 เมตร
กว้าง 3 เมตร เพื่อใช้ใส่กองทะเลลายปาล์ม และดูแลจนสามารถใส่หัวเชื้อ
กระทั่งเกิดเห็ดฟางให้เก็บได้ ต้องใช้เวลาประมาณ 20 กว่าวัน

“พอเห็ดออกดอก เราสามารถเก็บขายได้ทุกวัน เป็นเวลา 15 - 20 วัน
ก่อนจะเริ่มรอบใหม่ ส่วนพื้นที่ไม่เป็นปัญหา เราจะเวียนไปเรื่อยๆ เพราะ
การเพาะเห็ดวิธีนี้ไม่ควรใช้พื้นที่ซ้ำ พอพื้นที่สวนเราใช้หมดแล้ว ก็ไปทำใน
สวนเพื่อนต่อ ทุกคนชอบ เพราะการขุดร่องเพาะเห็ดต้องดายหญ้า เท่ากับ
มีเพื่อนมาช่วยทำงานให้”

การรวมกลุ่มเพาะเห็ด ทำให้พวกเธอได้พบเจอ ช่วยกันทำงาน พุดคุยกัน บ่อย จนความสัมพันธ์งอกงาม ไม่นับรวมเรื่องรายได้ ซึ่งตลาดค้าเห็ดกำลัง เดิบโต มีพ่อค้ามารับซื้อถึงสวนเป็นประจำ พวกเธอจึงมีรายได้เพิ่มไม่น้อยกว่า เดือนละ 10,000 บาท ทั้งยังมีเห็ดฝีมือตัวเองให้กินบ่อยๆ อีกด้วย

“เราทำสวนปาล์มแค่ครึ่งเดือน มีวันว่างตั้ง 15 วัน เอามาทำตรงนี้ดีกว่า”

ความสุขความสำเร็จที่พวกเธอ และผู้หญิงกลุ่มอื่นๆ อาทิ กลุ่มเลี้ยงโค ในสวนปาล์ม ฯลฯ หยิบจับได้ในวันนี้ ล้วนมาจากความมุ่งมั่นตั้งใจของตัวเอง บวกรวมกับการส่งเสริมสนับสนุนจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการ กองทุนฯ พัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ภายใต้นโยบายหลักของกองทุนฯ ที่เน้นความร่วมมือกันทำเพื่อผู้หญิง

ทุกฝ่ายต่างช่วยเหลือ แนะนำ ส่งกำลังใจให้สมาชิกได้เปลี่ยนตัวเอง หลายคนขี้อาย หลายคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น แต่วันนี้พวกเธอกลายเป็น คนใหม่ที่มีความกระตือรือร้น มองโลกอย่างมีความหวัง พร้อมจะรับฟัง และ แสดงความรู้สึกต่อเพื่อนร่วมทางบนถนนซึ่งมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนา ตัวเองไปสู่สิ่งที่ดีกว่า

และนี่คือเสียงจากใจที่พวกเธอสะท้อนไว้ในการสัมมนาถอดประสบการณ์ ตำบลต้นแบบโครงการหนุนเสริมศักยภาพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เมื่อวันที่ 28 - 29 พฤศจิกายน 2556 โรงแรมรอยเกาะ จ.สุราษฎร์ธานี

“เราเรียนรู้ว่า ต้องร่วมมือกัน เสียสละร่วมกัน จึงจะนำมาซึ่งความเข้มแข็ง นำกลุ่มไปสู่ความสำเร็จ” ♦



เพาะเห็ด
บนทะลายปาล์ม

อบรมเรื่องเงินออมเพื่อสวัสดิการชุมชนทั้งตำบล

ต.หนองบัว อ.รัชฎา จ.ศรีสะเกษ

เงินทุนอุดหนุน : 150,000 บาท



ความสำเร็จเกิดขึ้น
ได้เพราะชาวหนองบัว
รักสุขภาพจะ ออมเงิน
ทุกเดือน และงาน
ของกองทุนฯ เข้ามา
บูรณาการกับงาน
ของชุมชนได้ทันที



ต.หนองบัว อ.รัชฎา จ.ศรีสะเกษ เป็นพื้นที่หนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับสตรีในตำบลมีสตรีที่ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน อบต. อยู่เนื่องๆ ซึ่งพลอยทำให้งานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลพัฒนาสตรีมีการดำเนินงานจริงจัง ต่อเนื่อง ปรีดา จันทรมาศ ประธานคณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรี ต.หนองบัวเล่าว่า

“ตำบลเรามีกลุ่มออมทรัพย์ของสตรีอยู่ทุกหมู่บ้าน โดยสมาชิกออมกันคนละ 100 บาท/เดือน”

“แล้วยังมีกองทุนสวัสดิการชุมชนของตำบล ซึ่งการออมของสมาชิกทุก 1 บาท รัฐบาลสมทบให้ 1 บาท และอบต.สมทบอีก 1 บาท นอกจากนี้ตำบลของเรายังมีเงิน ‘กองทุน’ ที่ชาวบ้านให้เปล่าเหมือนทำบุญเดือนละ 30 บาท หรือวันละ 1 บาท/คน/วัน หรือปีละ 365 บาท/คน/ปี สำหรับใช้ดูแลคนในชุมชน”

เรียกได้ว่าต.หนองบัวเน้นให้มีการออมทรัพย์เพื่อความมั่นคงของสตรีรวมทั้งเพื่อการดูแลสุขภาพของคนส่วนรวมทั้งชุมชน ไม่ว่าจะสตรี คนเจ็บ คนป่วย ผู้สูงอายุ หรือเยาวชน

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายังตำบล กลุ่มสตรีได้เขียนโครงการขอรับการสนับสนุนเงินทุนอุดหนุน 150,000 บาท เพื่อจัดโครงการอบรมให้ความรู้และเงินออมเพื่อสวัสดิการชุมชน การอบรมจัดขึ้นเดือนละครั้งในวันที่มีการประชุมตำบล (ทุกวันที่ 28 ของเดือน) จัดทั้งหมด 5 ครั้งด้วยกัน และมีหัวข้อในการอบรมต่างๆ กันไปในแต่ละครั้ง เช่น การดูแลสุขภาพ การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ การอบรมนี้ตำบลได้ร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งด้วย โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและพัฒนาชุมชนสนับสนุนจัดหาวิทยากรให้

นอกจากนี้กลุ่มสตรียังนำเงินมามอบให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อซื้อเครื่องกระจายเสียงให้หอกระจายข่าว สำหรับประชาสัมพันธ์ข่าวสาร

ความรู้แก่สตรี ผู้สูงอายุ และอสม. ต่อจากนั้นจึงนำเงินที่ร่วมใจกันประหยัด
 บกกิจกรรมอีก 80,000 บาทเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งปัจจุบันได้มีการ
 ใช้เงินนี้บางส่วนไปแล้วในการดูแลสมาชิก เช่น เป็นเบี้ยผู้สูงอายุคน
 ละ 300 บาท/ปี ผู้พิการคนละ 500 บาท/ปี ทุนการศึกษาบุตรคนละ 500
 บาท/ปี ใ้ห้งบประมาณดูแลผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง 1,000 บาท/คน โดยมีอสม.
 ไปเยี่ยมดูแล

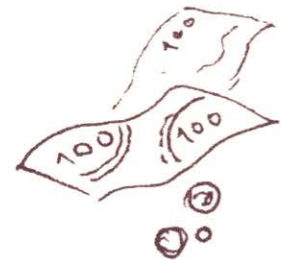
ปรีดา กล่าวว่างานกองทุนฯ ได้เข้ามาต่อยอดงานเดิมของกลุ่มสตรีใน
 ตำบล ทำให้สตรีและคนในชุมชนได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น มีความรู้ในการดูแล
 สุขภาพตนเองและครอบครัว ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพ
 ในชุมชน รู้จักทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งความรู้เหล่านี้จะช่วยสร้างเสริมสตรี
 ชาวหนองบัวให้มีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ความสำเร็จของโครงการนี้ปรีดาบอกว่าเกิดขึ้นได้เพราะชาวหนองบัว
 รักษาใจจะ ออมเงินทุกเดือน และงานของกองทุนฯ เข้ามาบูรณาการกับ
 งานของชุมชนได้ทันที โดยได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ
 เช่น อบต. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นอย่างดี

และแม้ว่าต.หนองบัวจะมีโครงการที่ได้รับการอนุมัติเพียง 6 โครงการ
 แต่นับว่าได้เริ่มก้าวแรกไปอย่างมั่นคงโดยมีฐานการสนับสนุนที่แข็งแรงจาก
 ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำตำบล อีกทั้งคณะกรรมการฯ มีความเข้มแข็ง มีการจัดการ
 การเงินที่โปร่งใส และสมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

สำหรับหลักในการทำงานให้ลุล่วง ประธานคณะกรรมการฯ ต.หนองบัวเอง
 บอกว่า “มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ต่อสมาชิก ต่อกลุ่ม และต้องให้โอกาสคนที่มี
 ความสามารถขึ้นมาทำงาน” ♦

การออม
 ของสมาชิก





ป้าวันดีแปรรูปลูกจันทน์เทศ

ต.ร่อนพิบูลย์ อ.ร่อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช
เงินทุนหมุนเวียน : 100,000 บาท



ลูกๆ ที่ออกไป
ทำงานก่อสร้าง
ทำงานโรงงาน
ในต่างอำเภอ
ก็กลับบ้าน มาช่วย
งานแม่ ส่งลูกจันทน์
ขายตามแหล่งต่างๆ
ขายดีมาก ผลิตไม่ทัน



จันทน์เทศเป็นพืชสมุนไพรและเครื่องเทศที่ตลาดกำลังต้องการ มีสรรพคุณแก้ธาตุพิการ บำรุงโลหิต บำรุงหัวใจ บำรุงกำลัง แก้ไข้ แก้อ่อนใน แก้อท้องร่วง ท้องอืดท้องเฟ้อ รักษาอาการนอนไม่หลับ

สันนิษฐานกันว่า ต้นจันทน์เทศมาจากอินโดนีเซีย นำมาปลูกในไทยครั้งแรกในพื้นที่หมู่ที่ 2 ต.ร่อนพิบูลย์ อ.ร่อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช รกลูกจันทน์ (เยื่อหุ้มเมล็ด) ที่นำไปทำเครื่องเทศ ราคาสูงถึงกก.ละ 400 - 500 บาท เนื้อของผลจันทน์สดได้รับการแปรรูปในร่อนพิบูลย์เป็นอาหารนานาชนิด เช่น น้ำลูกจันทน์ จันทน์ขึ้น จันทน์แช่อิ่ม จันทน์กวน จันทน์สามรส จันทน์หยี ฯลฯ

กนกพร เดชเดโช ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ร่อนพิบูลย์ เล่าว่า ที่บ้านหมู่ 2 มีชาวบ้านหลายกลุ่มแปรรูปลูกจันทน์ขาย โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เช่น อุตสาหกรรมจังหวัด กศน. ฯลฯ และเมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามา ป้าวันดี จันทรแก้ว เป็นผู้สูงอายุ ที่มีอาชีพแปรรูปลูกจันทน์ขายเล็กๆ น้อยๆ ในครัวเรือนมาแต่ดั้งเดิม ทราบข่าวกองทุนฯ เข้าก็เกิดความสนใจที่จะขอรับการสนับสนุนเงินทุนเพื่อขยายการผลิต จึงตัดสินใจเข้าสอบถามประธานคณะกรรมการฯ เรื่องกฎระเบียบของกองทุนฯ จึงได้ทราบว่าผู้สูงอายุก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกกองทุนฯ และมีสิทธิยื่นโครงการขอรับการสนับสนุนได้ เพราะระเบียบกำหนดกว้างๆ เพียงว่า “เป็นสตรีผู้มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป”

ป้าวันดีจึงได้รวมกลุ่มสตรีเขียนโครงการกลุ่มจันทน์เทศแปรรูป เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนฯ และได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 100,000 บาท นำไปขยายการผลิต ซื้อลูกจันทน์จากที่อื่นมาเพิ่มจากที่ปลูกเอง กนกพรให้รายละเอียดเกี่ยวกับป้าวันดีว่า

“แม้ว่าป้าวันดีจะอายุ 70 กว่าแล้ว แต่เป็นคนสู้ชีวิต ทำจริงจึง พอได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ ลูกๆ ที่ออกไปทำงานก่อสร้าง ทำงานโรงงานที่ต่างอำเภอก็กลับมาเข้าร่วมในกลุ่มแปรรูปลูกจันทน์ด้วย ส่งกันขายตามร้านค้า หน่วยงานราชการ ร้าน OTOP ในเมือง ขายตามงานต่างๆ บ้าง ขายดีมาก ผลิตแทบไม่ทัน”

ตอนนี้กลุ่มของป้าวันดีสามารถส่งเงินคืนให้กองทุนฯ ตรงเวลาทุกเดือน ซึ่งตามที่ตกลงกันเป็นการทยอยจ่ายคืนภายใน 24 เดือน ป้าวันดีมีการทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย สรุปเป็นรายสัปดาห์ หักเงินที่ต้องส่งคืนกองทุนออกก่อนที่จะ แบ่งกำไรกันในกลุ่ม

“คณะกรรมการไปตรวจแล้วต้องยกให้กลุ่มป้าวันดีเป็นตัวอย่าง โดยเฉพาะ ป้าวันดีเป็นผู้สูงอายุซึ่งคนทั่วไปมองว่าน่าจะถึงวัยพักผ่อน แต่ป้าเป็นแบบอย่าง ที่ทำให้ชุมชนมองเห็นศักยภาพของผู้สูงอายุที่ยังมีความสามารถ ฟังตัวเองได้ อีกทั้งป้าวันดีเป็นผู้ชอบช่วยเหลืองานชุมชน แม้จะเป็นคนจน แต่มีน้ำใจ ซึ่งเรา มองเห็นตรงนี้และยินดีให้การสนับสนุน”

กนกพรกล่าวขอบคุณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่เห็นคุณค่าผู้สูงอายุ ในแง่ของการให้โอกาสผู้สูงอายุได้แสดงศักยภาพ มิใช่เพียงให้การสงเคราะห์ และเห็นว่ากฎระเบียบของกองทุนฯ ได้ทำให้เงินสนับสนุนไปถึงประชาชนที่เป็น รากหญ้าอย่างแท้จริง และมีความโปร่งใสในการจัดการให้เงินไปถึงสตรีโดยตรง รวมทั้งมีโครงสร้างเป็นองค์กรเพื่อสตรีอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว ความสำเร็จของการดำเนินงานกองทุนฯ ต.ร่อนพิบูลย์ยังอยู่ที่การทำงานอย่างเข้มแข็งของคณะกรรมการฯ โดยมีผู้ทรง คุณวุฒิเป็นข้าราชการบำนาญ และได้รับการสนับสนุน บูรณาการกับหน่วยงาน ต่างๆ อีกทั้งสมาชิกให้ความร่วมมือ ซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

แม้จะมีกระแสต้านลบต่อกองทุนฯ ว่าเป็นนโยบายประชานิยมและไม่มี ความมั่นคง แต่อย่างไรก็ตาม มาถึงวันนี้ สมาชิกกองทุนฯ ต.ร่อนพิบูลย์ก็ได้ รับการสนับสนุนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอบอุ่น สตรีได้ รับความรู้ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และเกิดความเชื่อมั่นว่า พลังสตรีสามารถ สร้างเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในชุมชน สังคมได้

...เท่านั้นคงเพียงพอต่อการก้าวไปสู่ความยั่งยืนแล้ว ♦

จันทร์นาศ





คุณเลจิตใจสตรีมุสลิมผู้ยากไร้

ค.มุโนะ อ.สุโหงโกลก จ.นราธิวาส

เงินทุนอุดหนุน : 200,000 บาท/โครงการ



การละหมาด เป็นศาสนบัญญัติ ยิ่งอายุมากยิ่งต้อง ทำทุกวัน หญิงชรา ที่ยากจนบางคน ทั้งชีวิตมีชุดละหมาด ชุดเดียวเก่าคร่ำคร่า เพราะชุดละหมาด ราคาค่อนข้างแพง เขาดีใจที่สตรีมาดูแล สตรีด้วยกัน เพราะ เราเข้าใจว่าเขา ต้องการอะไร



ค.มุโนะ อ.สุโหงโกลก จ.นราธิวาส เป็นชุมชนมุสลิมที่อยู่ติดชายแดนไทย-มาเลเซีย เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้าไปถึงตำบล คณะกรรมการกองทุนฯ ได้อนุมัติเงินอุดหนุนแก่ 2 โครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมอาชีพผลิตผ้าคลุมผมสำหรับสตรี เป็นเงิน 199,980 บาท สำหรับจัดฝึกอบรมการตัดเย็บและผลิตผ้าคลุมผมตามประเพณีนิยมของชาวมุสลิมแก่สตรี ค.มุโนะจำนวน 40 คน ซึ่งต่อมาผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตัดเย็บเสื้อผ้าและผ้าคลุมผมเป็นอาชีพ โดยคณะกรรมการกองทุนฯ ช่วยจัดการด้านการขาย นำไปจำหน่ายที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย เป็นการสร้างงานสร้างรายได้แก่สตรี ค.มุโนะ

ส่วนอีกโครงการหนึ่งเป็นโครงการจัดสวัสดิการชุมชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุที่ขาดแคลน ได้รับเงินอุดหนุน 200,000 บาท สาลีณี ราแดง ประธานคณะกรรมการฯ ค.มุโนะ เล่าว่า โครงการนี้เกิดจากการที่กลุ่มสตรีได้ปรึกษากันว่า เมื่อเป็นกองทุนของผู้หญิงก็น่าจะต้องช่วยสตรีผู้ด้อยโอกาสที่ถูกกล่เลียดด้วยคณะกรรมการกองทุนฯ ทุกหมู่บ้านจึงได้สำรวจคัดเลือกสตรีผู้ด้อยโอกาสที่ยากลำบาก เช่น แม่เฒ่าที่มีภรรยาเลี้ยงลูกหลายคนตามลำพัง สตรีสูงอายุที่ขาดแคลน ไม่มีลูกหลานดูแล สตรียากจนไม่มีรายได้ ไม่มีงานทำ สตรีพิการ ฯลฯ หมู่บ้านละ 20 คน จาก 5 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน จัดให้ได้มาพบปะพูดคุยกัน เลี้ยงอาหาร และมอบชุดละหมาดให้ ซึ่งสาลีณีบอกว่าการมอบชุดละหมาดทำให้สตรีที่ได้รับแจกซาบซึ่งถึงกับน้ำตาไหล

“มันเข้าถึงจิตใจเขา โดยเฉพาะผู้สูงอายุ การละหมาดเป็นศาสนบัญญัติ ยิ่งอายุมากยิ่งต้องทำทุกวัน คนแก่ยากจนบางคนทั้งชีวิตมีชุดละหมาดชุดเดียวเก่าคร่ำคร่า เพราะชุดละหมาดราคาค่อนข้างแพง ไม่เคยมีใครคิดถึงเรื่องนี้มาก่อน อย่างการดูแลของอบต.หรือต่อน้ำท่วม เขาก็แจกแต่อาหาร เครื่องกระป๋อง แต่เราแจกครบ ชุดสำหรับละหมาด ผ้าปูพรมละหมาด โสร่ง ผ้าเช็ดหน้า เวลาอาบน้ำละหมาด เวลาวันฮารีรายอ (วันเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่) ต้องไปละหมาดที่มัสยิด เขาจะได้ใช้ของใหม่ (เป็นธรรมเนียมปฏิบัติว่าวันนั้นทุกคนจะใส่เสื้อผ้าใหม่ แต่งกายสวยงาม)

“คนที่ได้รับเขาซาบซึ่ง บอกว่าจะละหมาดฮายัตขอพรให้กองทุนฯ ค.มุโนะ เจริญก้าวหน้า ทำให้คณะกรรมการก็ปลาบปลื้มไปด้วย เขาดีใจที่สตรีมาดูแล สตรีด้วยกันและเข้าถึงความต้องการของผู้หญิง ซึ่งหน่วยงานอื่นอาจมองข้าม”



การจัดงานครั้งนี้และการออกสำรวจคัดเลือกสตรีด้วยโอกาส ทำให้คณะกรรมการกองทุนฯ ได้เห็นความทุกข์ยากลำบากของสตรีในชุมชน จึงเกิดความคิดจะต่อยอดด้วยการส่งเสริมอาชีพให้ผู้หญิงด้วยโอกาสยากไร้และคนพิการ รวมทั้งดูแลให้กำลังใจ เพราะเห็นว่าการดูแลด้านจิตใจก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการให้ความช่วยเหลือทางกายภาพ ขณะเดียวกันการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ และกลุ่มสตรีต.มูโนะที่ลงไปถึงสตรียากไร้ ส่งผลให้ชาวบ้านและผู้บริหารท้องถิ่นหันมาสนใจกองทุนฯ และเริ่มเห็นพลังของกลุ่มสตรี

ฟารีดา อาลีซู ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.นราธิวาส เล่าว่า “มีคำพูดจากผู้นำชุมชนที่เป็นผู้ชายว่า “เดี๋ยวนี้ สตรีเขาใหญ่” แม้เป็นคำพูดทำทนาย แต่พวกเราก็รู้สึกภูมิใจ รู้สึกมีศักดิ์ศรี”

ฟารีดา ยังบอกอีกว่ารู้สึกภูมิใจในงานกองทุนฯ เพราะเงินกองทุนลงไปถึงมือชาวบ้านโดยตรง ทำให้เกิดความโปร่งใส สำหรับนราธิวาส สมาชิกกองทุนฯ ยังต้องเข้ากลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ออมเงินเดือนละ 100 บาทด้วย เป็นหลักประกันให้สตรีในระยะยาว

เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ชาวไทยมุสลิมอาศัยอยู่เกือบ 100% เช่นเดียวกับปัตตานี และยะลา จึงมีการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดในเรื่องเงินทุนหมุนเวียนให้สอดคล้องกับศาสนบัญญัติที่ไม่ยอมให้มีดอกเบี้ย เพราะถือว่าเป็นการเบียดเบียนกัน คณะกรรมการกองทุนฯ ทั้ง 3 จังหวัดจึงตกลงร่วมกันที่จะปรับเปลี่ยนดอกเบี้ยของเงินทุนหมุนเวียน เป็นค่าธรรมเนียมร้อยละ 2 ต่อปี เช่น ถ้าเงินทุนหมุนเวียนโครงการละ 200,000 บาท ค่าธรรมเนียมคือ 8,000 บาท

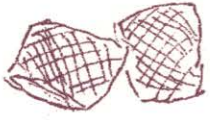
สำหรับนราธิวาส 50% ของค่าธรรมเนียม นำเข้าเป็นเงินทุนต่อไปสำหรับโครงการที่จะเสนอเข้ามา อีก 30% ให้แต่ละตำบลใช้จ่ายในการบริหารจัดการ โดยคิดให้ตามปริมาณโครงการที่เสนอมา ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้คณะกรรมการตำบลกระตือรือร้นทำงาน และอีก 20% ของค่าธรรมเนียมให้ส่วนจังหวัด ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนตำบลและคณะกรรมการจังหวัดที่ทำงานโดยไม่มีค่าตอบแทน ❖

ผ้าคลุมผม



สร้างงาน คึงให้แม่อยู่ในชุมชน

ต.นาเกตุ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
เงินทุนหมุนเวียน : 60,000 บาท



เราห่วงหญิงม่าย
ที่ดูแลลูกตามลำพัง
ต้องดิ้นรนจากบ้าน
ไปทำงานที่มาเลเซีย
แม่ไม่ได้อยู่กับลูก
ที่บ้าน ปัญหาอื่นๆ
ก็จะตามมามากมาย
เงินจากกองทุนฯ
เพียง 30,000 บาท
นำไปลงทุนทำ
ขนมลา จนกลายเป็น
สินค้าขายดี
ทยอยคืนเงินได้
ทุกเดือน



ต.นาเกตุ ประกอบไปด้วยหมู่บ้านมุสลิม 4 หมู่บ้านและหมู่บ้านไทยพุทธ 3 หมู่บ้าน เป็นพื้นที่หนึ่งใน จ.ปัตตานี ที่ประสบเหตุก่อการร้ายและมีผู้เสียชีวิตอยู่เนืองๆ ครอบครัวจำนวนไม่น้อยขาดหัวหน้าครอบครัว หญิงม่ายนับร้อยทั้งที่เป็นไทยพุทธและมุสลิมเผชิญความทุกข์และความยากลำบาก ต้องรับผิดชอบนำพาลูกและครอบครัวดำเนินชีวิตแต่เพียงลำพัง ผู้หญิงที่ประสบเคราะห์กรรมเหล่านี้จำนวนไม่น้อยที่มีฐานะยากจน ไม่มีรายได้แน่นอน ต้องดิ้นรนหาอยู่หากินกันไปวันต่อวัน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาเกตุเป็นกลุ่มแปรรูปผลิติดอกการเกษตรในพื้นที่ เช่น ข้าวแต่น ข้าวตัง สับปะรดกวน ฯลฯ จึงช่วยเหลือหญิงม่ายที่ลำบากสาหัสจำนวน 20 คน ให้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อมีงานและรายได้เลี้ยงลูกและครอบครัว

ขวัญฤดี ดวงแก้ว ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.นาเกตุ ได้ให้รายละเอียดของกลุ่มว่า “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ต.นาเกตุมีสมาชิกทั้งหมด 110 คน มีคณะทำงาน 20 คน กำหนดให้สมาชิกออมเงินทุกเดือน และทำบัญชีครัวเรือน เพื่อประเมินการใช้จ่ายของตน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้หญิงในตำบลมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”

“เราห่วงผู้หญิงที่ไม่มีงานทำ ส่วนมากออกจากบ้านไปหางานทำที่มาเลเซีย แม่ไม่ได้อยู่กับลูกที่บ้าน ปัญหาอื่นๆ ก็ตามมากมาย เราจึงพยายามดึงให้คนอยู่ในชุมชน ด้วยการสร้างงาน สร้างรายได้ ช่วยเหลือชุมชนให้พึ่งตัวเองได้ เพราะความจริงในพื้นที่ของเรามีวัตถุดิบมาก มีศูนย์ข้าวชุมชน มีผลผลิตจากการเกษตรหลากหลาย”

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรฯ ดำเนินงานด้วยความเข้มแข็ง นำเสนอสินค้าใหม่ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง ขนมชนิดหนึ่งที่กลุ่มฯ ต้องการผลิตคือ “ขนมลา” ขนมพื้นบ้านของภาคใต้ซึ่งทำจากแป้งข้าวเจ้า อันเป็นขนมสำคัญหนึ่งในห้าชนิดที่จัดไปถวายพระในงานประเพณีบุญสารทเดือนสิบ เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับ เป็นความหมายแทนเสื้อผ้าให้ได้ใช้นุ่งห่มในปรโลก การทำขนมลาจำเป็นต้องใช้เงินทุนก้อนหนึ่ง

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เป็นที่รับรู้และเข้าใจในหมู่สตรี ต.นาเกตุ กลุ่มฯ จึงเห็นเป็นโอกาส เขียนโครงการขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน

และได้รับอนุมัติเงินมา 60,000 บาท จึงตกลงกันนำเงินไปลงทุนทำขนมลา 30,000 บาท อีก 30,000 บาทนำไปฝากธนาคารเพื่อเป็นทุนสำรอง ด้วยเงินจากกองทุนฯ สมาชิกช่วยกันคนละไม้คนละมือทำขนมลาได้ 570 กก. เพื่อขายในงานสารทเดือนสิบคราวเดียว โดยขายกิโลกรัมละ 120 บาท ได้เงินทั้งสิ้น 68,400 บาท เป็นจำนวนเงินที่สามารถคืนทุนได้ทันที

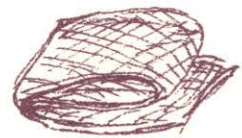
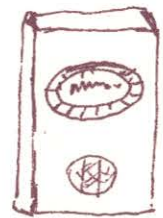
ยิ่งไปกว่านั้น ขนมลาที่ทำขึ้นจากเงินทุนหมุนเวียนที่กองทุนฯ สนับสนุนในครั้งนี้ กลายเป็นสินค้าขายดี จนมีพ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อถึงที่ การบูรณาการของหลายหน่วยงานในภาครัฐยังสร้างโอกาสให้ขนมลาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ต.นาเกตุ ที่อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ กว่า 1,000 กม. ได้มีโอกาสไปร่วมงาน “โอท็อปมิดเฮียร์” ที่เมืองทอง ได้ออเดอร์เพิ่มอีกจากเครือข่ายต่างๆ ในภาคอื่น เช่น เชียงใหม่และจังหวัดทางภาคอีสาน

นอกจากขนมลา กลุ่มฯ ยังสามารถสร้างยอดขายจากการทำขนมพื้นเมืองอื่นๆ ได้อีก เช่น “ขนมตุ๋น” เป็นขนมพื้นบ้านที่คนมักส่งไปเลี้ยงในงานบวชงานศพ ซึ่งแต่ละครั้งใช้ขนมถึง 3 - 4 กระตะ ราคากระตะละ 4,000 บาท ทำรายได้ให้กลุ่มถึงหมื่นกว่าบาทต่องาน รวมทั้งกลุ่มได้ขยายตลาดขนมประเภทที่เก็บได้นาน เช่น กล้วยกวน สับปะรดกวน ส่งไปขายถึงมาเลเซียและลาวด้วยความ

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น เกิดจากการดำเนินงานที่เข้มแข็งของกลุ่มฯ ที่ใช้การบริหารจัดการในรูปองค์กร ทำแผนงานล่วงหน้า 3 ปี ตั้งเป้าหมายยอดขาย ระดมทุนจากสมาชิกคนละ 100 บาท บันผลให้สมาชิก มีสวัสดิการ เช่น ให้เงินช่วยงานศพญาติพี่น้องสมาชิก ให้รางวัลสมาชิกดีเด่น มีทุนการศึกษาให้ลูกๆ ของสมาชิก และให้เด็กๆ มาช่วยทำงานในช่วงปิดเทอมเพื่อหารายได้พิเศษ ฯลฯ

ปัจจุบันกลุ่มฯ ได้มีการทยอยส่งคืนเงินกองทุนฯ เดือนละ 5,000 บาท ได้เป็นต้นแบบของกองทุนฯ จังหวัดปัตตานี และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีนักศึกษา มาดูงานเป็นประจำ

ขวัญฤดี ประธานคณะกรรมการฯ ต.นาเกตุ กล่าวตอนท้ายว่า “ต้องขอบคุณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ให้ความสำคัญกับผู้หญิง แต่ก่อนเราถูกมองข้าม แต่เดี๋ยวนี้เรามีพลัง มีความสามารถที่จะพึ่งตัวเองได้ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ทดเทียมผู้ชาย” ♦



ขนมลา





กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

ค.ศุระ อ.ศุระบุรี จ.พังงา
เงินทุนหมุนเวียน : 150,000 บาท



กองทุนฯ นำวิธีการ
ทำงานแบบใหม่มาเปิด
โลกทัศน์ให้สมาชิก
การจับกลุ่มตั้งทีม
ตั้งวงประชุมแลกเปลี่ยน
เกิดการเรียนรู้
ต้องเสียสละ
ช่วยเหลือกัน
มีวินัยทางการเงิน
พัฒนาความสามารถ
และรับผิดชอบกัน
ตามที่ตกลงไว้



เป็นที่ทราบดีว่า การทำสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันในภาคใต้ การใช้ปุ๋ยเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยต้นไม้ให้เจริญเติบโต ด้วยตระหนักในเรื่องนี้ เบญญา นاهرุ่น และกลุ่มเพื่อน หมู่ 3 ต.ศุระ จึงเขียนโครงการ กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ขอเงินทุนหมุนเวียน “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ทำปุ๋ยจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อสร้างรายได้ และลดการใช้ปุ๋ยเคมี เพราะไม่อยากจะเห็นเพื่อนเกษตรกรมีปัญหาลูกจากจากการใช้สารเคมี

“เรามีวัดฤดูติบอยู่แล้ว เพราะที่บ้านเลี้ยงวัว เมื่อก่อนมีขี้วัวเหลือก็ขายต่อพอมีกองทุนฯ ดอกเบี้ยต่ำ จึงอยากทำอาชีพเสริม เขียนโครงการมาเสนอ เราเห็นดีด้วย เพราะอยากให้ชาวสวนลดต้นทุนการผลิต และลดการใช้สารเคมีอยู่แล้ว”

อรุณี เขียวบุญจันทร์ นักวิชาการพัฒนาชุมชน ย้อนที่มาว่า หลังจากที่คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด ตำบลและตัวแทนอำเภอศุระบุรีช่วยกันข่าวประกาศประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนฯ แม้จะเป็นสิ่งใหม่แต่สตรีก็สมัครเป็นสมาชิก และร่วมเขียนโครงการมาขอทุน หลังได้เรียนรู้ขั้นตอนเขียนโครงการจากคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบล ซึ่งคอยช่วยเหลือแนะนำ ก่อนคัดกรองโครงการส่งจังหวัด พิจารณาอนุมัติ

หลังโครงการผ่านการอนุมัติ ได้เงินทุนหมุนเวียนแล้ว วัลลภา ธีรสานต์ ประธานคณะกรรมการกองทุนฯ จังหวัดยังช่วยสนับสนุนให้ทางปาล์มเหลือใช้จากโรงงานของเธอแก่สมาชิก เพื่อใช้เป็นอาหารเลี้ยงวัว ช่วยลดต้นทุนอีกทางหนึ่ง

เบญญาและเพื่อนนำเงินจำนวน 150,000 บาท มาซื้อวัตถุดิบในการทำปุ๋ยหมัก อาทิ ปลา ไข่ มูลกิ้ง เป็ลือกปู ซึ่งหาได้ง่ายในท้องถิ่น เพราะคนศุระบางส่วนมีอาชีพประมง นอกจากนั้นก็ซื้อมูลวัวเพิ่ม กากน้ำตาล กระจกบป๋ย ฯลฯ รวมถึงเครื่องตัดและบดทางปาล์ม สำหรับเป็นอาหารวัว

เมื่อวัตถุดิบพร้อม พวกเขาช่วยกันทำน้ำหมัก ทั้งระยะเกือบ 2 เดือน ก่อนคลุกเคล้ามูลวัว บรรจุกระจกบ และจัดใส่ถุงขนาดน้ำหนัก 25 กิโลกรัม ขายถุงละ 100 บาท ลูกค้าส่วนใหญ่คือ เกษตรกร ชาวบ้านในชุมชน ซื้อใช้ในงานสวน และใช้ในครัวเรือน

“โครงการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้เยอะ เพราะราคาถูกกว่าปุ๋ยเคมีมาก แล้วยังให้ผลผลิตต่อไร่ดีขึ้น ส่วนชาวบ้านที่นี้ นิยมปลูกผักกินเอง เขาก็ได้กินผักปลอดสารพิษตามไปด้วย” อรุณีพูดถึงข้อดี ที่เกิดกับคนในตำบล

ในขณะที่กลุ่มสมาชิกก็มีความสุข มีรอยยิ้มแต่งแต้มบนใบหน้ามากขึ้น จาก การมีรายได้เพิ่มกลุ่มละไม่น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ทั้งยังรู้สึกภาคภูมิใจ ที่ได้ทำสิ่งดีๆ ให้เพื่อนๆ และชุมชนอันเป็นที่รักด้วย

ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มของเบญญาเท่านั้นที่ได้รับโอกาส เพราะนโยบายกองทุนฯ พร้อมสนับสนุนสตรีที่มีความตั้งใจจริง ในตำบลจึงมีโครงการอื่นๆ อีกหลายกลุ่ม อาทิ กลุ่มเลี้ยงโคขุน กลุ่มเลี้ยงปลาในกระชัง กลุ่มเรืออวนปลาทราย กลุ่มทำขนมไทย กลุ่มผักสวนครัวรั้วกินได้ ฯลฯ

กองทุนฯ นำวิธีทำงานแบบใหม่มาเปิดโลกทัศน์ให้สมาชิกในตำบล การจับกลุ่มตั้งทีมเขียนโครงการขอทุนทำงานร่วมกับเพื่อน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ หลายด้าน ทั้งการตั้งวงประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พวกเขาต้องรู้จัก เสียสละ ช่วยเหลือเพื่อน เพื่อให้งานเดินหน้าได้ ข้อสำคัญต้องมีวินัยการเงิน เพื่อสร้างความสามารถในการคืนทุนตามที่ตกลงกันไว้

สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงทำให้งานอาชีพก้าวหน้า มีรายได้เลี้ยงครอบครัว แต่ยังมี ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้ชื่นใจอีกมาก ทั้งตัวเธอเองที่มีความกล้า มั่นใจ ในตัวเอง มีความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งยังได้เห็นภาพความรัก ความสามัคคี เกิดขึ้นในชุมชนที่ทุกคนมีความเอื้ออาทรต่อกัน

ในขณะที่คณะกรรมการฯ ก็เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่ต่างจากสมาชิก เพราะ การดูแลผลักดันงบประมาณจากรัฐบาลต้องผ่านการพูดคุยคัดกรองจาก หลายฝ่าย ทำให้ได้ฝึกรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ได้ฝึกแก้ปัญหา แม้ หลายเสียงจะกล่าวว่า เหน็ดเหนื่อย แต่ยินดีทำ เพราะอยากช่วยเหลือสังคม อยากเห็นสตรีในชุมชนมีชีวิตดีขึ้น

บางคนถึงกับบอกว่า “ตั้งใจที่ได้เข้ามาทำงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี นับเป็นกองทุนใหม่ และเป็นกองทุนหนึ่งเดียวในโลก ที่ทำแล้วมีความสุขมาก” ♦



น้ำหมัก
ชีวภาพ

ทำงานเข้มแข็ง กระจายทุนทั่วถึง

ต.แพรกกหา อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

เงินทุนหมุนเวียน : 3,409,150 บาท/30 กลุ่ม

เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ได้เข้ามายังต.แพรกกหา อ.ควนขนุน จ.พัทลุง การดำเนินงานอย่างเข้มแข็งของคณะกรรมการกองทุนฯ ตั้งแต่ระดับจังหวัดลงไปจนถึงตำบลและหมู่บ้าน รวมทั้งฐานทุนเดิมของตำบลที่มีสภาพแวดล้อมอุดมสมบูรณ์ และผู้นำชุมชนขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนได้อย่างดี โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้ทำให้ ต.แพรกกหาสามารถอนุมัติโครงการที่สมาชิกกองทุนฯเสนอมาจาก 8 หมู่บ้านถึง 30 โครงการด้วยกัน ยอดเงินทั้งหมด 3,409,150 บาท

ธณัชชา ศรีรัตนโชติ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จ.พัทลุงกล่าวว่า โครงการส่วนใหญ่จะได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนไม่มาก เป็นการกระจายการสนับสนุนให้ทั่วถึง ยึดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เน้นคุณภาพชีวิตให้อยู่ดีกินดี สุขภาพดี ลดการว่างงาน ลดการออกไปทำงานนอกพื้นที่ เป็นหลักในการพิจารณาโครงการ

โครงการที่ได้รับอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนของต.แพรกกหา มีทั้งที่เป็นโครงการต่อยอด เช่น กลุ่มเพาะเห็ด ปูยชีวภาพ กลัวยอบพลังงานแสงอาทิตย์ สวนไม้ดอกไม้ประดับ ฯลฯ และโครงการที่คิดขึ้นใหม่ เช่น โครงการรับซื้อน้ำยาง โครงการจักสานพลาสติก โครงการทอผ้า โครงการเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวสมาชิก

สำหรับโครงการแรกที่นำร่องงานกองทุนฯ ต.แพรกกหาและมีความโดดเด่นได้แก่ โครงการเพาะเห็ด กลุ่มมีสมาชิกสตรี 20 คน ได้รับการอนุมัติเงินทุนหมุนเวียน 198,500 บาท ซึ่งเป็นครั้งแรกที่กลุ่มได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐ กลุ่มนำไปขยายโรงเรือน ทำให้เพาะเห็ดได้ปริมาณมาก มีรายได้เพิ่มขึ้น กลุ่มมีความมั่นคงมากขึ้น

เพ็ญศิริ ด้วงทอง คณะกรรมการกองทุนฯ ตำบล เล่ารายละเอียดของโครงการว่า “ฤดูฝนกลุ่มจะขายเห็ดได้วันละ 50 กก. กก.ละ 50 บาท ถ้าเป็นเห็ดเป่าฮื้อ กก.ละ 150 บาท แล้วยังแปรรูปเห็ดเป็นน้ำสามเห็ดซึ่งมีสรรพคุณเป็นสมุนไพรลดความดัน คุมเบาหวาน ล้างสารพิษในร่างกาย มีสมาชิกในกลุ่มของเราเป็นภูมิแพ้ ดื่มน้ำสามเห็ดอยู่ระยะหนึ่งก็ดีขึ้น”

โครงการส่วนใหญ่จะได้รับการอนุมัติ
เงินทุนหมุนเวียนไม่มากนัก แต่ทั้งนี้
เพื่อเป็นการกระจายการสนับสนุนให้ทั่วถึง
อีกทั้งยึดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ที่เน้นคุณภาพชีวิตของชาวชุมชนให้อยู่ดี
กินดี สุขภาพดี ลดการว่างงาน
ลดการออกไปทำงานนอกพื้นที่ เป็นหลัก

การขยายกำลังผลิตและเพิ่มการแปรรูปเห็ด ทำให้กลุ่มมีรายได้เดือนละประมาณ 70,000 บาท จากการขายเห็ดตามตลาดนัดชุมชนและมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ บางครั้งได้ไปเปิดบูทขายร่วมกับกรมการค้าพาณิชย์จังหวัด ต่อมาพอได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับกลุ่มรักเห็ดเมืองลุง ก็ทำให้มีตลาดกว้างขึ้น ซึ่งทำให้กลุ่มวางแผนเพิ่มการแปรรูปเห็ดออกมาขายให้หลากหลายมากขึ้น เช่น ข้าวเกรียบเห็ด ห่อหมกเห็ด น้ำพริกเห็ด ฯลฯ

การสนับสนุนโครงการเพาะเห็ดของกองทุนฯ ไม่เพียงสร้างรายได้ให้สมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้น ยังมีส่วนสร้างเสริมชุมชน ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น มีการจ้างแรงงานในพื้นที่เพิ่มขึ้น และกลุ่มเพาะเห็ดมีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์เรียนรู้ของตำบล ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มสามารถทยอยส่งเงินคืนกองทุนฯ เช่นเดียวกับโครงการอื่นๆ ของ ต.แพรงหา ซึ่งแต่ละโครงการมีระยะเวลาในการทยอยส่งคืนต่างกัน ตามแต่ช่วงเวลาในการจำหน่ายผลผลิต เช่น กลัวยอบพลังงานแสงอาทิตย์มีระยะเวลาส่งคืน 3 เดือน/ครั้ง กลุ่มทอผ้า 2 เดือน/ครั้ง เลี้ยงหมู 5 เดือน/ครั้ง ฯลฯ

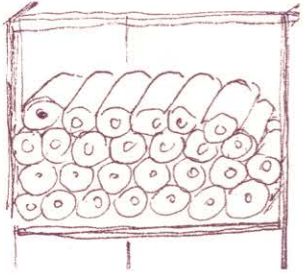
นอกจากนี้กองทุนฯ ต.แพรงหา ยังมีโครงการปลูกป่าเพื่อแม่ของแผ่นดิน โดยในวันที่ 9 สิงหาคม 2556 กลุ่มสมาชิกสตรี 200 คนและผู้นำตำบล 35 คน ร่วมแรงร่วมใจกันปลูกพันธุ์ไม้สำคัญต่อเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ สักทอง พะยอม ตะเคียนทอง กระถินเทพา จำนวน 500 ต้น ณ บริเวณหนองน้ำแม่ห้วยริมท่าบงก้นน้ำ และริมถนนสาธารณะ ใช้เงินอุดหนุน 42,750 บาท

นับเป็นความสำเร็จของการดำเนินงานกองทุนฯ ต.แพรงหา ซึ่งปัจจัยความสำเร็จมาจากการบริหารงานอย่างเข้มแข็งจากระดับจังหวัดสู่ตำบล คณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลมีความเข้มแข็ง กระตือรือร้น กรรมการหมู่บ้านให้ความร่วมมืออย่างดี มีการประสานงานระหว่างตำบลกับจังหวัดอย่างใกล้ชิด ติดตามกลุ่มสมาชิกอยู่เสมอ สมาชิกก็มีความมุ่งมั่น มีการบริหารจัดการจริงจัง อีกทั้งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและหน่วยงานภาคีให้การสนับสนุน เช่น วิทยาลัยอาชีววะ ป่าไม้ สภาเกษตรกร เป็นต้น

มาถึงวันนี้ คณะกรรมการฯ เผยความรู้สึกว่า “ภูมิใจ ดีใจ อิ่มอกอิ่มใจ จะไม่ย่อท้อต่อปัญหา และจะสู้ต่อไปเพื่อให้กองทุนฯ ประสบความสำเร็จยิ่งๆ ขึ้น” ♦

เห็ดเป๋าฮื้อ





สู่ศูนย์เรียนรู้เห็ดครบวงจร

ศ.รัชฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต

เงินทุนหมุนเวียน : 190,000 บาท



เราทำก้อนเชื้อ
เพาะเห็ดขาย
พอทำก็ขายดีเพราะ
ใส่ส่วนผสมเต็มที
คนเขาลองแล้วดี
ทีหลังขามา
ซื้อก้อนเอง เพราะ
ก้อนเชื้อของเราให้
ผลผลิตเยอะ ได้
เห็ดดอกใหญ่กว่า
ทำไต่ยาวนานกว่า
ที่เขาเคยซื้อจากที่อื่น
ชีวิตตอนนี้ไม่อึดอัด
เหมือนเมื่อก่อน



รรรณ นรินรัตน์ หญิงสาวนักจัดสวน เป็นหนึ่งในแกนนำที่ชักชวนเพื่อนบ้านหมู่ 7 ต.รัชฎา อ.เมือง เข้ารับการอบรมเพาะเห็ดที่พัฒนาชุมชนจังหวัดร่วมกับเทศบาลตำบล จัดขึ้น และได้รับก้อนเชื้อเห็ดที่แรงงานจังหวัดสนับสนุนจึงเริ่มเพาะเห็ดเป็นอาชีพเสริมตั้งแต่ปี 2555

เธอใช้พื้นที่หลังบ้านทำโรงเรือนเล็กๆ ทำก้อนเชื้อเพาะเห็ด และเพาะดอกเห็ดขายด้วย มีพ่อค้ามารับซื้อถึงบ้าน แต่ผลิตได้น้อยไม่พอสอดความต้องการของตลาด “ตอนแรกเปิดดอกเห็ดอย่างเดียว ที่นี้พัฒนาชุมชนเขาจัดอบรมเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” บ่อย ต้องการก้อนเชื้อเห็ดให้คนเข้ารับการอบรมเอาไปเพาะ จึงให้เราทำก้อนเชื้อขขาย พอทำก็ขายดีเพราะใส่ส่วนผสมเต็มทีคนเขาลองแล้วดี ทีหลังขามาซื้อก้อนเอง เพราะก้อนเชื้อของเราให้ผลผลิตเยอะได้เห็ดดอกใหญ่กว่า ทำไต่ยาวนานกว่าที่เขาเคยซื้อจากที่อื่น”

กระทั่งเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิก “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ได้ร่วมกันกับเพื่อนที่ทำอาชีพประมงและรับจ้าง เขียนโครงการ “เพาะเห็ดนางฟ้า” ได้รับอนุมัติเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 190,000 บาทในเดือนมิถุนายนปี 2556 นอกจากนำเงินทุนที่ได้ มาสร้างโรงเรือนวางก้อนเชื้อเห็ดเพิ่มแล้ว รรรณและเพื่อนยังนำเงินไปซื้อเครื่องจักรผสมอัดก้อน ขยายโรงเตา ทำเตาหนึ่งก้อนเชื้อเห็ด ‘ประหยัดพลังงาน’ เองจากถังขนาด 200 ลิตร เสียค่าอุปกรณ์ประมาณ 5,000 บาท เปรียบเทียบกับเตาสำเร็จรูปที่ต้องใช้เงินหลายหมื่นบาท

หลังลงทุนทุกอย่างแล้ว ผลผลิตที่เคยได้ดอกเห็ดวันละ 4-5 กิโลกรัม สูงสุดไม่เกิน 10 กิโลกรัมเมื่อปีก่อน เพิ่มเป็นวันละไม่น้อยกว่า 20 กิโลกรัม สูงสุดเคยได้ถึงวันละ 40 กิโลกรัม

“เรามีออเดอร์เพิ่มขึ้นเยอะ คนที่เคยสั่งเขาบอกต่อๆ กัน ลูกค้าจากกระบี่ก็มี เราขายส่งกิโลกรัมละ 65 บาท มีเท่าไรก็หมด ตอนนี้น้ำวันละร้อยกิโลกรัมก็ยังไม่พอขาย เพราะตลาดเห็ดเติบโตมาก เรายังทำได้แค่วันละ 20-40 กิโลกรัม แต่ละวันเห็ดออกดอกจำนวนไม่แน่นอน บังคับไม่ได้ แต่ตลาดกับราคาแน่นอน ลูกค้ามารับถึงบ้าน หน้าที่เราคือ ทำคุณภาพให้ดี เวลาส่ง เราจัดใส่ตะกร้า เห็ดจะไม่ช้ำ พอวันรุ่งขึ้น ลูกค้าจะเอาตะกร้าเก่ามาคืน และรับตะกร้าใหม่กลับไป”

กลุ่มเพาะเห็ดฯ สามารถคืนเงินให้กองทุนฯ เดือนละ 8,166 บาทตั้งแต่เดือนแรกที่ยืมเงินไป ส่วนกำไรที่เหลือเฉลี่ยคนละไม่ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ทางกลุ่มตกลงนำเงินรายได้มาต่อเติมโรงเรียนเป็นโรงวางทำก้อนเชื้อ และทำโรงเปิดดอกเห็ดเพิ่ม

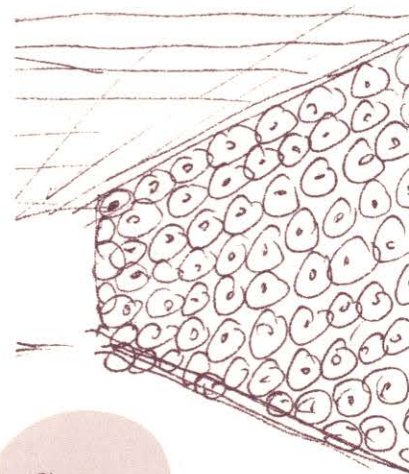
“ทุกคนเลือกขยายโรงเรียนก่อน เพราะมองเห็นรายได้รออยู่ข้างหน้าแล้วชีวิตตอนนี้ก็ไม่อดคัดเหมือนเมื่อก่อน และพวกเรายังชวนกันปลูกผัก ใช้ชีวิตที่ย้อนไปสู่การพึ่งตัวเอง”

นอกจากเป้าหมายเพิ่มผลผลิตให้ทันกับความต้องการของตลาด ตอนนี้กลุ่มฯกำลังหาสถานที่เปิดร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ที่มีทั้งเห็ด ผัก ปลาชิ่งซั้ง และรวบรวมได้เปิดบ้านเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ให้คนที่สนใจมาเรียนรู้การทำก้อนเชื้อ และปลูกเห็ดในทุกชั้นตอน

“เริ่มจากซิสเตอร์ชาวไทยเปิดศูนย์ดูแลเด็กพม่าอยู่ใกล้ๆ มาเห็นเราทำเห็ด สนใจส่งเด็กโตที่ศูนย์มาเรียนรู้ ไปเพาะเห็ดทำอาหารเลี้ยงเด็ก ร้อยกว่าชีวิต มีอาสาสมัครชาวเดนมาร์กตามมา ก็สนใจเรียนด้วย เราสอนให้ทั้งทฤษฎี ปฏิบัติ หลังจากนั้นก็มีชาวเดนมาร์กตามมาเรียนอีกหลายคน ที่ ร.ร.เทศบาลพิบูลย์สวัสดิ์ ครูก็เชิญไปคุยเรื่องเพาะเห็ดให้ผู้ปกครองฟัง เลยเปิดบ้านเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ ยกได้ทุนให้สูง แบ่งส่วนหนึ่งเป็นห้องบรรยาย ส่วนภาคปฏิบัติ ไปดูของจริง ไปลองทำที่โรงเรียนหลังบ้านเลย เพราะเราทำเห็ดทุกวันอยู่แล้ว”

รวบรวมและสมาชิกกลุ่มเพาะเห็ดฯ ยืนยันว่า การสนับสนุนจากภาครัฐทำให้ความรู้ และมีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ให้เงินทุนหมุนเวียน ทำให้มีวันนี้ ชุมชนเล็กๆ ได้รับการมองเห็นจากสังคมมากขึ้นกว่าเมื่อก่อนมาก

พวกเธอรู้สึกภูมิใจ มีความสุขที่ได้ปลูกเห็ด ได้ใช้ชีวิตแบบพอเพียงในตำบลเล็กๆ ณ เมืองท่องเที่ยวที่ได้ชื่อว่าเป็นไข่มุกอันดามันแห่งนี้ ♦



โรงเรียน

ผ้าคลุมผมสตรี "บัคร์บาลอ"

ค.บาลอ อ.รามัน จ.ยะลา

เงินทุนหมุนเวียน : 135,075 บาท



กลุ่มฯ ของเรา
มีวัตถุประสงค์ว่า
ช่วยเหลือผู้หญิง
ด้วยกันให้พึ่งตนเองได้
สร้างรายได้
ให้แก่ครอบครัว
สามารถหาเงิน
มาเป็นค่ากับข้าว
ค่าใช้จ่ายในบ้าน
แต่ละเดือน ช่วย
แบ่งเบาภาระสามี
ที่ต้องส่งเสีย
ให้ลูกเรียนได้
แค้นี่เราก็ภูมิใจแล้ว



สำหรับสตรีมุสลิมแล้ว ผ้าคลุมสตรีถือว่าเป็นอาภรณ์ที่ขาดเสียมิได้ในชีวิตประจำวัน และเป็นแฟชั่นที่สตรีจะเลือกให้เข้าชุดกับเสื้อผ้าที่สวมใส่ในแต่ละวัน ดังนั้นสตรีมุสลิมส่วนใหญ่ที่มีฐานะจึงมีผ้าคลุมผมหลากหลายคนละนับร้อยผืนทีเดียว ผู้ผลิตก็แข่งกันออกแบบประดับประดาให้สวยงามเพื่อเรียกความสนใจจากลูกค้า

และที่ ค.บาลอ อ.รามัน จ.ยะลา ซึ่งเป็นชุมชนมุสลิมเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ก็มีกลุ่มสตรีปักจักรผ้าคลุมผมซึ่งสินค้าของกลุ่มมีชื่อว่า “บัคร์บาลอ” มีความโดดเด่นจนได้รับคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP 4 ดาว และได้รับเลือกให้ไปประกวดผ้าคลุมผมที่งานผลงานเครือข่ายความรู้ (KBO) ที่เมืองทองธานี เมื่อเดือนสิงหาคม 2556

การิมะ สะยะตะ ประธานโครงการฯ เล่าว่า “เราทำเป็นกลุ่มอยู่ก่อนแล้วเดิมมีสมาชิก 10 คน ผลิตผ้าคลุมผมสตรีที่มีการตกแต่งประดับประดา เช่น ปักลายโดยใช้จักรปักอุตสาหกรรม ติดเพชร ปักเลื่อม ฯลฯ พอ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายังตำบล กลุ่มก็ได้เขียนโครงการขอการสนับสนุนเพื่อต่อยอดกิจการ ได้เงินทุนหมุนเวียนมา 135,075 บาท นำไปซื้อจักรเพิ่มเครื่องติดเพชร ผ้า อุปกรณ์ในการตัดเย็บอื่นๆ และขยายกำลังผลิตของกลุ่มเป็น 20 คน ขยายผลิตภัณฑ์ปักจักรเป็นสินค้าอื่นๆ เช่น ผ้าม่าน ผ้าปูโต๊ะ หมอนอิง เบาะนั่ง กลองใส่กระดาษทิชชู ฯลฯ”

ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยแปลกใหม่เสมอ เป็นปัจจัยให้สินค้าของกลุ่มเป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน มีลูกค้ามาจากต่างจังหวัดและประเทศมาเลเซีย เดือนๆ หนึ่งกลุ่มสามารถจำหน่ายผ้าคลุมผมได้ประมาณ 200 ผืน และมีรายได้โดยเฉลี่ย 40,000 บาท/เดือน สมาชิกกลุ่มมีรายได้ประมาณคนละ 2,500 บาท/เดือน

แม้จะให้รายได้ไม่มาก แต่ก็ใช่อาชีพเสริมที่ทำให้ผู้หญิง ต.บาลอ ได้ใช้เวลาว่างหลังเสร็จงานกรีดยางในตอนเช้าให้เป็นประโยชน์ ซึ่งสามารถช่วยผู้หญิงและครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

“สมาชิกเราคนหนึ่งมีลูกมากถึง 6 คน สามีทำงานคนเดียว ก็เหนื่อยหนัก แต่ตอนนี้สมาชิกคนนี้สามารถหาเงินมาเป็นค่ากับข้าว ค่าใช้จ่ายในบ้าน แต่ละเดือน ช่วยแบ่งเบาภาระสามีที่ต้องส่งเสียให้ลูกเรียนได้ แค่นี้เราก็ภูมิใจแล้วที่ได้ช่วยเหลือผู้หญิงกัน” การิมะกล่าว ซึ่งก็เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่จะ “ช่วยเหลือผู้หญิงด้วยกันให้พึ่งตนเองได้ สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว”

ปัจจุบันกลุ่มได้วางแผนที่จะตัดเย็บเสื้อผ้าสุอาเซียขึ้น โดยมุ่งเน้นประเทศมุสลิม เช่น บรูไน อินโดนีเซีย เป็นต้น คาดว่าฝีมือในการออกแบบสร้างสรรค์ของกลุ่มและความช่วยเหลือของคณะกรรมการกองทุนฯ ในการติดต่อตลาดต่างประเทศจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก ❖





ตำบลเห็ดนางฟ้า

ต.บางใหญ่ อ.กระบุรี จ.ระนอง

เงินทุนหมุนเวียน : 200,000 บาท/กลุ่ม



นอกจากงานทำก้อน
เก็บดอกเห็ด กลุ่ม
ยังแปรรูปเห็ดได้
เกือบ 50 ชนิด
สร้างงานในชุมชน
เพิ่ม ผู้สูงอายุและ
เยาวชนได้ช่วยงาน
เล็ก ๆ น้อย ๆ
กองทุนฯ ทำให้เกิด
การเปลี่ยนแปลง
ในชีวิต มีความสุข
ภูมิใจในอาชีพ และ
ผลผลิตที่เป็นที่รู้จัก
อย่างกว้างขวาง



“เราเป็นตำบลเล็ก ไม่มีคนรู้จัก มาตอนนี้มีคนรู้จักมากขึ้นเพราะอาชีพทำเห็ด”
ญาดานุช โฆษิตตันติโชติ ประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
ต.บางใหญ่ เล่าความเปลี่ยนแปลงในชุมชนที่เกิดขึ้น จากกลุ่มสตรีในตำบล
สามารถขยายผลผลิตเห็ดนางฟ้า หลังได้เงินทุนหมุนเวียนจาก “กองทุนพัฒนา
บทบาทสตรี” เมื่อปี 2555

ก่อนหน้านี้นสตรีในชุมชนทำสวนยางเป็นงานหลัก แต่ระนองเป็นเมืองฝน
แปดแดดสี่ ปริมาณฝนมากคืออุปสรรคของการกรีดยาง ทำให้ชาวบ้านขาด
รายได้ หลายคนเป็นหนี้สิน ญาดานุชซึ่งเป็นครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
(กศน.) จึงจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพเพาะเห็ด โดยของบประมาณจากกศน.
จัดฝึกอบรมให้ความรู้ จนชาวบ้านเริ่มเพาะเห็ดเป็นอาชีพเสริมตั้งแต่ต้นปี 2553
แต่ผลผลิตกันได้ไม่มากนัก

เมื่อรัฐบาลจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีผู้หญิงที่ทำงานในพื้นที่มานาน
และมีผลงาน เช่น ญาดานุช ได้รับเลือกเป็นประธานฯ เธอและคณะกรรมการ
กองทุนฯ ตำบลจึงส่งเสริมให้สมาชิกเรียนรู้การเขียนโครงการ ก่อนแนะนำให้
ขอทุนต่อยอดงานอาชีพต่างๆ ที่ทำกันอยู่แล้ว ได้เสียงตอบรับเป็นอย่างดี
ในตำบลได้รับการอนุมัติหลายโครงการ อาทิ โครงการเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า
โครงการเลี้ยงสุกร โครงการร้านค้าชุมชน ฯลฯ

กลุ่มสตรีเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า คือหนึ่งในโครงการที่ญาดานุชภูมิใจ เพราะ
เงินทุนหมุนเวียน 200,000 บาทจากกองทุนฯ ทำให้กลุ่มสมาชิกสร้างผลผลิต
โดยเฉพาะการทำก้อนเห็ดนางฟ้าได้มากกว่าเดิมหลายเท่า

“พวกเธอสร้างโรงเรือนเพิ่ม ซื้อมอเตอร์ผสม เครื่องอัดก้อนเห็ด จึงทำงาน
ได้เร็วกว่าใช้ไม้ตีอย่างเมื่อก่อน ช่วยประหยัดแรง โดยเฉพาะการทำตุ้บใหม่
ใหญ่และดีกว่าเดิม เลยเพิ่มงานได้เยอะ ของเก่าหนึ่งครึ่งหนึ่งได้ 180 ก้อน แต่
ตุ้บใหม่หนึ่งได้ครึ่งละ 1,000 ก้อน แล้วยังช่วยแก้ปัญหาเรื่องเชื้อรา เพราะตุ้บมีเกจ
วัดอุณหภูมิ ทำให้คุมความร้อนได้ ไม่เหมือนเมื่อก่อนหนึ่งแล้วเชื้อไม่ตาย เพราะ
ความร้อนไม่พอ ขึ้นอยู่กับคนคุม บางที่มีราขึ้น ต้องทิ้งเป็นร้อยๆ ก้อน”

เธอบอกว่า เทคโนโลยีทันสมัยช่วยสมาชิกทำงานได้เยอะ พวกเธอจึงรับ
ออเดอร์ได้มากขึ้น โดยเฉพาะจากมูลนิธิศุภนิมิตซึ่งสั่งซื้อประจำทุกเดือน
ครั้งละนับหมื่นก้อน

ขณะเดียวกันในบทบาทการเป็นครูคน. ญาติานุช ได้ช่วยนำเสนอเห็ดแก่คนทุกกลุ่ม คนที่เธอมีโอกาสสัมพันธ์ด้วยทั่วประเทศ และยังชวนกันออกบูทขายตามงานต่างๆ

“เรากล้านำเสนอทุกเวที เพราะเห็นว่าสมาชิกทำจริง เขามีวินัย ตั้งใจมาก และสร้างรายได้จากอาชีพนี้ได้จริง ตลาดกว้างมากด้วย หลายคนเริ่มทำเป็นอาชีพหลัก มีคนหนึ่งในกลุ่ม เมื่อก่อนพ่อบ้านทำงานคนเดียว มีหนี้สินเยอะ พอเห็นแม่บ้านทำเห็ด รายได้ดี เลยออกจากงานมาช่วยอีกแรง ตอนนี้นำผลผลิตได้ หักบัตรเครดิตทิ้งหมดแล้ว และยังสามารถส่งลูกเรียนปริญญาโทได้อีกคน”

เมื่อกลุ่มสมาชิกขยายงานได้ ส่งผลให้เกิดงานในชุมชนเพิ่มขึ้นด้วย ผู้สูงอายุซึ่งทำงานสวนไม้ไผ่ ก็มาช่วยทำงานเบาๆ เช่น ใส่ซีลื้อยลงถุงปิดฝาจุก ฯลฯ ได้คำตอบแทนเป็นรายวัน รวมถึงทำให้นักเรียน กศน. มีงานทำและมีรายได้เพิ่ม ส่วนสมาชิกจะมีรายได้เฉลี่ยคนละไม่น้อยกว่า 6,000 บาทต่อเดือน

นอกจากงานทำก้อน เก็บดอกเห็ดแล้ว ในตำบลยังมีกลุ่มแปรรูป ซึ่งสร้างรายได้ให้สมาชิกไม่น้อยเช่นกัน “เขาแปรรูปได้เกือบ 50 ชนิด ทั้งของหวานของคาว อย่างเห็ดฉาบ เห็ดสามรส เห็ดสวรรค์ เห็ดอบสมุนไพร ทำเครื่องดื่ม เป็นเห็ดน้ำผึ้งผสมมะนาว น้ำเห็ดอัญชัน ทำเห็ดแกงบวดก็ได้ รวมถึงแหม่มเห็ด ของตำบลเราใช้เห็ดแห้งๆ ไม่มีหมูลุย ก็ขายดี เพราะเห็ดมีสรรพคุณทางยาต่อต้านมะเร็งได้”

ทุกวันนี้กลุ่มผู้หญิงในตำบลทำงานอาชีพเสริมด้วยความสุข มีพลังมากขึ้น เพราะนอกจากมีทุนในการขยายงานแล้ว ยังมีพัฒนาชุมชนช่วยเหลือประสานงานในเรื่องต่างๆ มีกศน. ช่วยให้ความรู้เพิ่มเติมจนเกิดความมั่นใจ โดยเฉพาะคณะกรรมการที่ช่วยเหลือ ดูแล แนะนำทุกอย่าง จนถึงวันนี้พวกเขาไม่ทำให้ทุกคนผิดหวัง เช่น กลุ่มเพาะเห็ด ซึ่งสามารถคืนทุนเดือนละประมาณ 7,000 บาทได้ทุกเดือนตั้งแต่ต้น

ไม่เพียงอาชีพและรายได้เท่านั้นที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ เพราะมีหลายเสียงของสมาชิกกล่าวตรงกันว่า “กองทุนฯ ทำให้เราได้ค้นพบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างมาก จากการไม่มีคนรู้จัก ก็มีคนรู้จักมากขึ้น ผลผลิตเราเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่เราภูมิใจ” ♦



เพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า





คกส.ค. ใส่ใจให้โอกาส

ต.ระวะ อ.ระโนด จ.สงขลา

เงินทุนหมุนเวียน : 5,380,000 บาท/33 กลุ่ม



สมาชิกจะมีปัญหาจากไหน กองทุนใดมีประวัติไม่ดี เราก็ไม่ปิดกัน ตัดสิทธิ์ไม่พิจารณาโครงการของเขาเสียทีเดียว ถ้าเราไม่ให้ออกสาเขาจะเดินไปทางไหน แต่เราเข้าไปพูดคุยทำความเข้าใจ ให้กำลังใจ ปรากฏว่ากลุ่มนั้นกลับเป็นกลุ่มแรกที่ส่งเงินคืนกองทุนฯ



ต.ระวะ อ.ระโนด จ.สงขลา มีพื้นที่ติดชายทะเล ชาวบ้านส่วนมากมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงกุ้ง ปลา หมู วัว แพะ ฯลฯ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ได้สนับสนุนให้เงินทุนหมุนเวียนแก่สมาชิกกองทุนฯ ชาว ต.ระวะมากที่สุด ในจังหวัดสงขลาถึง 33 โครงการ จาก 7 หมู่บ้าน เป็นเงิน 5,380,000 บาท โดยทุกโครงการได้รับการอนุมัติ เบิกจ่ายเงินเรียบร้อยแล้ว ทุกโครงการมีการดำเนินงาน รวมทั้งมีโครงการที่ชำระเงินคืนแล้วด้วย

โครงการกลุ่มเลี้ยงด้วงลาน นับว่าเป็นโครงการโดดเด่นของ ต.ระวะ ฟอง สมนึก ประธานกลุ่มเล่าว่า “เดิมเลี้ยงด้วงเป็นอาชีพในครัวเรือน เป็นด้วงต้นลาน ต้นสาคุ ซึ่งเป็นพืชพื้นบ้าน อาศัยว่าบ้านอยู่ติดถนนหลวง ก็เปิดร้านขายด้วง ทั้งขายสดทั้งปรุงแล้ว เช่น ด้วงผัดซีเม่า ด้วงผัดพริกไทย ด้วงต้มน้ำปลา มีคนแวะซื้อใส่กล่องทานได้เลย”

ฟองบอกว่าด้วงสดมีราคากก. ละ 200 บาท ร้านอาหารสั่งกันมาก ขายเฉพาะในอำเภอ จังหวัด ก็แทบไม่พอขาย ฟองกองทุนฯเข้ามายังตำบล เธอเห็นเป็นโอกาสที่จะขยายกำลังผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด จึงรวมตัวกับผู้หญิงเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียง 6 คนตั้งกลุ่มขอรับการสนับสนุน ได้เงินทุนหมุนเวียน 180,000 บาท

“นำเงินที่ได้ไปซื้อพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ด้วง ซื้อท่อนลาน แล้วเอาไยมะพร้าวใส่เข้าไปท่อนลาน เอาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ใส่ลงไป ปิดฝาด้านบน ประมาณเดือนครึ่งถึงสองเดือนด้วงที่ฟักออกจากไข่โตได้ที่ ก็จะขึ้นมาข้างบนเพื่อกินอาหาร เราก็เปิดฝาเก็บขายได้ ตอนนี้เลี้ยงอยู่ 400 ท่อน (ลาน) การดูแลไม่ยุ่งยากอาหารก็ไม่ต้องให้ เพราะด้วงกินท่อนลานที่มันอยู่”

ปัจจุบันกลุ่มขายด้วงได้วันละ 5 -15 กก. โดยรับซื้อด้วงจากชาวบ้านมาขายด้วย และกลุ่มสามารถชำระเงินคืนกองทุนฯ เป็นประจำทุก 3 เดือน

วริภา เอี่ยมสะอาด ประธานคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบลเสริมว่า ในอนาคตทางตำบลคิดจะส่งเสริมให้เป็นสินค้า OTOP ประจำตำบลและเป็นสินค้าส่งออก ความสำเร็จของโครงการนี้รวมถึงผลงานการอนุมัติและมีการดำเนิน

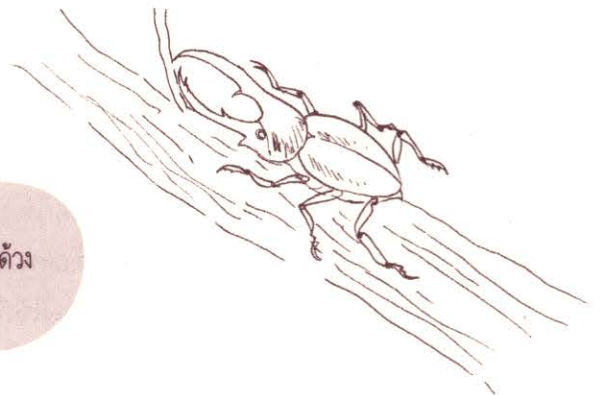
โครงการมากถึง 33 โครงการ พูดได้ว่าเป็นความสำเร็จของคณะกรรมการ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ระวะ ที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง กระตือรือร้น มีวิสัยทัศน์ วิจารณ์แล้วว่า

“เราลงมือทำงานตั้งแต่เริ่มมีข่าวกองทุนฯ ตอนสมาชิกเขียนโครงการ ยังไม่มีแบบฟอร์มเลย เราต้องใช้วิธีให้เขียนรายละเอียดโครงการลงใน สมุดเล่มละ 5-10 บาทก่อน ภายหลังมีแบบฟอร์มค่อยเขียนใส่แบบฟอร์ม เดิมเรามีกลุ่มสตรีอยู่แล้ว เมื่อกองทุนฯ เข้ามา งานก็เลยสอดคล้องกัน”

“อีกอย่างดิฉันทำงานชุมชนมามาก เป็นทั้งประธานสตรีตำบล เป็น ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธานกองทุนหมู่บ้านด้วย เห็นทุกข์ของชาวบ้านเยอะ จึงไม่ เลือกระทำ สมาชิกจะมีปัญหามาจากไหน กองทุนใด มีประวัติไม่ดี เราก็ไม่ปิด กั้นตัดสิทธิไม่พิจารณาโครงการของเขาเสียทีเดียว ถ้าเราไม่ให้ออกาส เขาจะ ดิ้นไปทางไหน แต่เราเข้าไปพูดคุยทำความเข้าใจ ให้กำลังใจ ปรากฏว่ากลุ่มนั้น กลับเป็นกลุ่มแรกที่ส่งเงินคืนกองทุนฯ”

การส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีสร้างงานสร้างอาชีพ มีรายได้ พึ่งพาตัวเองได้ อย่างเท่าเทียมของกองทุนฯ เช่นนี้ ทำให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ระวะ บอกว่า พวกเธอภาคภูมิใจในความเป็นผู้หญิงอย่างยิ่ง ♦

เลี้ยงด้วง



ช่างเสื้อมุสลิม สร้างงานให้แม่บ้านทั้งตำบล

ต.ท่าเรือ อ.ท่าแพ จ.สตูล

เงินทุนหมุนเวียน : 100,000 บาท



“สตรีเป็นพลังของ
ครอบครัว เป็นฐาน
พัฒนาสังคมที่ใหญ่
ที่สุด เมื่อไรที่สตรี
พึ่งตัวเองได้ มีความ
ภาคภูมิใจในตัวเอง
ก็จะสามารถ
ช่วยเหลือผู้อื่นได้”



สตูล เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม บางหมู่บ้านเช่นหมู่ที่ 4 ต.ท่าเรือ อ.ท่าแพ จ.สตูล มีชาวไทยมุสลิม 100 % ที่หมู่บ้านนี้มีกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าและผ้าคลุมผมสตรีกลุ่มใหญ่ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.ท่าเรือ ยกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการโดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุน

อาหารา ขวัญเจริญ กรรมการกองทุนฯ ตำบลท่าเรือเล่าถึงกลุ่มนี้ว่า

“เดิมเป็นกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีกลุ่มเล็กๆ เปิดร้านอยู่ในหมู่บ้าน เมื่อ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” เข้ามายัง ต.ท่าเรือ สาหนา เตาระโตและกลุ่มก็ได้เขียนโครงการขอรับการสนับสนุน แล้วได้เงินทุนหมุนเวียน 100,000 บาท นำไปซื้อจักรเย็บผ้าเพิ่มให้สมาชิกกลุ่มทั้ง 5 คน และซื้อผ้า รวมทั้งอุปกรณ์ในการตัดเย็บเข้าร้าน เงินทุนจำนวนนี้ทำให้กลุ่มสามารถขยายกำลังผลิตได้มากขึ้น อีกทั้งกระจายงานให้ชาวบ้านไปทำอีกเกือบ 20 ราย ทั้งคนในหมู่บ้านเดียวกันและต่างหมู่บ้าน”

สาหนาเสริมว่า “เราตัดผ้าที่ร้านแล้วส่งให้สมาชิกกระจายไปเย็บ มีทั้งชุดสำเร็จรูปและตัดเย็บตามสั่ง ลูกค้ำก็มีทั้งคนในหมู่บ้าน คนต่างอำเภอต่างจังหวัด ตอนนี้มีขายไปถึงมาเลเซียแล้วด้วย พ่อค้าแม่ค้ามาสั่งตัดแล้วเอาไปขายที่ตลาดชายแดนไทย-มาเลย์ บางทีก็ได้ออเดอร์ลือตใหญ่ เช่น โรงเรียนสั่งตัด 200-300 ชุด เป็นชุดตามประเพณีมุสลิมที่นักเรียนต้องใส่วันหนึ่งของสัปดาห์”

“ไม่ว่างานแต่งงานหรืองานอะไร สตรีมุสลิมนิยมตัดชุดใหม่ นิยมเปลี่ยนผ้าคลุมผมให้เข้ากับชุด บางคนมีผ้าคลุมผมเป็นร้อยผืน โดยเฉพาะในเทศกาล “ฮารีรายอ” ซึ่งปีหนึ่งมี 2 ครั้ง เป็นธรรมเนียมว่าทุกคนจะต้องแต่งชุดใหม่ไปละหมาดก็ต้องใส่เสื้อผ้าที่สวยงามและดีที่สุดในวันที่มีเงินเทศกาลนี้ตัดถึง 3 ชุด ทำให้เราต้องหาซื้อผ้าแบบใหม่ๆ ทันสมัย เตรียมไว้ที่ร้านให้ลูกค้ำเลือกอยู่เสมอ ซึ่งตรงนี้ต้องใช้เงินทุน”

ร้านของกลุ่มสาหนามีความสามารถในการสรรหาผ้าที่ทันสมัย ซึ่งบางครั้งต้องเดินทางไปซื้อผ้าที่กรุงเทพฯ หรือที่จังหวัดอื่น ทำให้กลุ่มมีลูกค้ำทั้งในชุมชนและนอกชุมชน มีงานตัดเย็บตลอดปี โดยเฉลี่ย 50 - 100 ชุด/เดือน ทำรายได้ให้กลุ่มประมาณ 70,000-100,000 บาท/เดือน ถ้าเป็นช่วงเทศกาล

ฮารีรายอได้ถึง 200,000-300,000 บาท /เดือน สำหรับชาวบ้านที่รับไปเย็บ เป็นอาชีพเสริม มีรายได้เดือนละประมาณ 6,000 บาท/เดือน

“เป็นรายได้เสริมจากการทำสวนยาง ตอนเช้าเขาออกไปกรีดยาง กลับมา ช่วงบ่ายก็นั่งเย็บผ้า ถ้าช่วงเทศกาลก็อาจได้เป็นหมื่น ผู้หญิงเหล่านี้แทนที่จะใช้เวลาว่างจับกลุ่มคุยกันโดยเปล่าประโยชน์ ก็มานั่งทำงานด้วยกัน สอยผ้า ตัด กระดุม หรือรีดผ้าไปด้วย ทำให้มีรายได้”

สาหนาบอกอีกว่า การมีกองทุนฯ เข้ามาสนับสนุน ทำให้ผู้หญิงในชุมชน ตื่นตัว เข้ามาดูที่ร้านว่ามีงานอะไรให้ทำบ้าง และรายได้ที่กระจายออกไปทำให้ ผู้หญิงเหล่านี้มีเงินไปจุนเจือการศึกษาของลูกๆ การเงินภายในครอบครัวก็ คล่องตัวมากขึ้น

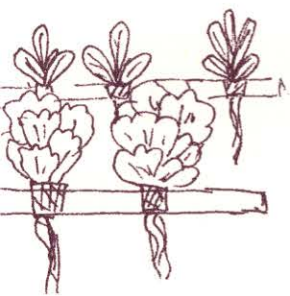
ความสำเร็จอีกอย่างหนึ่งของกลุ่ม คือ กลุ่มมีความสามารถและเคร่งครัด ในการชำระเงินคืนกองทุนฯ ซึ่งได้ตกลงชำระเป็นรายเดือนภายใน 1 ปี และ กองทุนฯ ยังได้สนับสนุนกลุ่มสตรีในการประกอบอาชีพอื่นๆ อีก 18 โครงการ เช่น จักสาน ทำขนม เพาะพันธุ์ไม้ยางพารา เลี้ยงไก่ ฯลฯ เสริมจากทำสวนยาง ให้สตรีที่ว่างงานหรือแม่บ้านที่เลี้ยงลูกอยู่กับบ้านมีรายได้เสริม เข้ามาจุนเจือ ครอบครัวให้มีสภาพคล่องมากขึ้น

นอกจากนี้กองทุนฯ ยังได้สนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรี มีการบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ ร่วมกับสาธารณสุขุดำเนิน กิจกรรมด้านสุขภาพ เช่น โครงการชุมชนร่วมใจรณรงค์ตรวจคัดกรองมะเร็ง ปากมดลูกและมะเร็งเต้านมในชุมชน ฯลฯ

การทำงานในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีใน 1 ปีที่ผ่านมา ทำให้กลุ่มสตรีใน ต.ท่าเรือ ตระหนักว่า “สตรีเป็นพลังของครอบครัว เป็นฐานพัฒนาสังคมที่ใหญ่ เมื่อไรที่สตรีพึ่งตัวเองได้ มีความภาคภูมิใจในตัวเอง ก็จะสามารถช่วยเหลือ ผู้อื่นได้” ♦

ฮารีรายอ





ผักไร้ดิน วิธีเกษตรพอเพียง

ศ.บ้านเสด็จ อ.เคียนซา จ.สุราษฎร์ธานี
ทุนหมุนเวียน : 150,000 บาท



กองทุนสตรีมีนโยบาย
ให้ทำงานแบบ
รวมกลุ่ม สมาชิก
จึงเกิดการเรียนรู้
ทักษะการสร้าง
ความสัมพันธ์กับผู้อื่น
มีความรับผิดชอบ
ต่อส่วนรวม
มีความมั่นใจ กล้าคิด
กล้าแสดงออก



นัดดา เกตโรจน์ เชื้อมั่นในวิถีเศรษฐกิจพอเพียง จึงใช้พื้นที่ 3 งานในบ้าน หมู่ 2 ต.บ้านเสด็จ เป็นต้นทุนสร้างแหล่งอาหาร เลี้ยงชีพ ใช้ส่วนหลังบ้าน เลี้ยงไก่ ปลา กบ จิ้งหรีด ปลูกพืชผัก ผลไม้จนเต็มพื้นที่ ชีวิตมีความสุข ตามอัตภาพแบบคนชนบททั่วไป

เมื่อได้ข่าว “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” จากประธานคณะกรรมการกองทุนฯ ตำบล เธอเกิดแรงบันดาลใจอยากขยายการปลูกผัก จึงรวมกลุ่มกับเพื่อน เขียนโครงการ “ปลูกผักไร้ดิน” เสนอขอเงินทุนหมุนเวียน ได้อนุมัติงบประมาณ 150,000 บาท มาแบ่งเท่ากันกับเพื่อนๆ ที่ตกลงทำงานในพื้นที่ของแต่ละคน

นัดดาเริ่มต้นปลูกผักไร้ดิน ในบ้านที่มีพื้นที่เหลือเฉพาะลานซีเมนต์ ด้านหน้า โดยมีเกษตรอำเภอให้คำแนะนำ ศึกษาดูงานจากคนมีประสบการณ์ และหาความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตบ้าง ส่วนแบ่งของเธอก็ได้รับมาจากเงินทุนที่กู้ยืม 30,000 บาท หมดไปกับการทำโรงเรือนเพิ่มอีก 5 โรงในพื้นที่เล็กๆ และซื้ออุปกรณ์ต่างๆ อาทิ โฟมแผ่นปลูก ท่อน้ำ ถังน้ำ ฟองน้ำ มุ้ง เมล็ดพันธุ์ ผัก ฯลฯ

ในแต่ละเดือน เธอจะเริ่มต้นหยอดเมล็ดพันธุ์ผักกาดขาว กวางตุ้ง กวางตุ้งฮ่องเต้ คะน้า ผักบุ้ง และผักสลัดบนฟองน้ำ คอยดูแลจนแตกราก งอกใบ ก่อนนำไปเลี้ยงบนแผ่นโฟมลอยน้ำในโรงเรือนทางมุ้ง หมั่นเติมน้ำ จนผักเติบโตให้เก็บกิน พร้อมส่งขาย “วันธรรมดาขายหน้าบ้าน แต่ถ้าเป็นเสาร์-อาทิตย์ แพนจะขี่มอเตอร์ไซค์ไปขายตามบ้านพร้อมกบและจิ้งหรีดทอด คนจะคอยซื้อ รู้ว่าวันนี้มีผักปลอดสารพิษมาขาย”

ทุกวันนี้ เธอมีรายได้จากการขายผักเดือนละไม่น้อยกว่า 8,000 บาท และยังทำให้มีกิจกรรมทำในครอบครัว เพราะลูกวัย 17, 15 และ 13 จะมาช่วยปลูก และดูแลผักไร้ดินให้แม่ด้วย

“ตอนนี้เรามีแปลงปลูก 10 โรงเรือน ปีหนึ่งสามารถปลูกได้ 10 - 11 รอบ นอกจากมีผักกินตลอด แล้วยังมีรายได้ตลอดปีอีกด้วย การเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุน ทำให้เรามีกำลังใจ ได้เพื่อนเพิ่ม และเกิดการเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ในการทำงาน ทำให้ชีวิตดีขึ้น ครอบครัวก็มีความสุขมากขึ้น”

ภาพคนในครอบครัวของนัดดาเก็บผัก ส่งขายให้เพื่อนๆ ในชุมชนทำให้คณะกรรมการฯ เกิดความภูมิใจ และมีความสุขตามไปด้วย

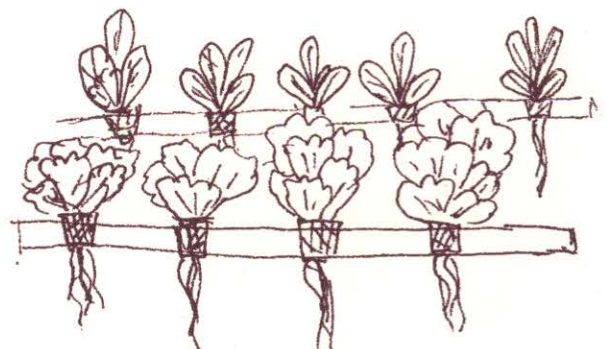
“สมาชิกมีทุนเดิมอยู่แล้ว การต่อยอดงานจึงสำเร็จได้ง่าย เราตั้งใจที่เงินทุนหมุนเวียนช่วยให้สมาชิกสามารถขยายงานอาชีพ มีสถานะดีขึ้น และภูมิใจที่ทำให้คนในชุมชนมีผักปลอดสารพิษรับประทาน ไม่ต้องพึ่งพิงจากภายนอก รวมถึงโครงการกลุ่มสตรีดอกไม้ดินไทย ที่ได้งบประมาณมาต่อยอด อีกทั้งโครงการอื่นๆ ที่ทำให้สตรีพึ่งตนเองได้”

ประนอม เพชรทอง คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ต.บ้านเสด็จ เล่าว่า การที่กองทุนสตรีมีนโยบายให้ทำงานแบบรวมกลุ่ม สมาชิกจึงเกิดการเรียนรู้ทักษะการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความมั่นใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น

ในขณะที่ตัวเธอเองและคณะกรรมการคนอื่นๆ ก็มีความรับผิดชอบ มีบทบาทหน้าที่มากขึ้น ต้องคอยดูแลโครงการของสมาชิกเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

โดยภาพรวมกองทุนฯ จะดำเนินการได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้กลุ่มสมาชิกมีอาชีพเสริม สร้างรายได้ดีขึ้น เนื่องจากคณะกรรมการฯ ทุกระดับร่วมมือ ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง ทั้งยังมีพัฒนาชุมชนเป็นพี่เลี้ยง มีเกษตรอำเภอคอยให้ความรู้เพิ่มเติมแก่สมาชิก แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่า สมาชิกบางกลุ่มยังมีหนี้จากการลงทุน ยังขาดทักษะการทำงานบางเรื่อง มีความคิดเห็นแตกต่างกันบ้าง และสินค้ายังไม่พอเพียงกับความต้องการของตลาดโดยรวม ซึ่งว่าไปแล้วเป็นเรื่องปกติของการทำงานที่ต้องมีอุปสรรคปัญหาให้คณะกรรมการกองทุนฯ ต้องช่วยกันคิด ช่วยกันหาทางออก เพื่อช่วยให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป ♦

ปลูกผักไร้ดิน





ขอเชิญ สตรีและบุรุษทุกคนที่เสียสละ สมอบ
สองมือและหัวใจ ทำให้สตรี มีวันนี้
ขอบคุณ สตรีต้นเรื่องจากโครงการฯ หมู่บ้าน ตำบล จังหวัด
และทุกภาคส่วนที่แบ่งปันเรื่องราว
ขอโทษ ที่ไม่สามารถลงเรื่องดี ๆ ของสตรี ได้ทุกเรื่อง
ในเนื้อที่อันจำกัด

ขอให้กำลังใจ สตรีทุกคนบนเส้นทาง
“สร้างสรรค์พลังสตรี ให้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ”

เราต่างกำลังทำสิ่งที่มีคุณค่าให้ประเทศที่เรารัก
เราต่างกำลังทำสิ่งที่มีคุณค่าให้ชุมชนที่เรารัก
เราต่างกำลังทำสิ่งที่มีคุณค่าให้ครอบครัวที่เรารัก
และเราต่างกำลังทำสิ่งที่มีคุณค่า...

ให้ตัวเราเอง

ความเชื่อว่า “สตรีมีศักยภาพ” ต้องสร้าง ‘โอกาส’ ให้สตรีเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ คือความชัดเจนในหลักคิดเชิงปรัชญาของ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ที่เป็นปัจจัยรากฐานของความสำเร็จในตำบลต้นแบบ

กรอบการบริหารที่วางโครงสร้างเชิงแนวราบ การได้มาของกลไกโดยวิถีทางประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม การบริหารที่มีความอ่อนตัว ให้อำนาจการตัดสินใจแก่คณะกรรมการกองทุนฯระดับจังหวัด (คกส.จ.) วางกลไกสอบทาน หนุนเสริม บูรณาการระหว่างหน่วยงานรัฐ โดยมีพี่เลี้ยง คือ พัฒนาชุมชน (พช.) ได้เอื้ออำนวยให้ ผู้นำสตรีที่บริหารงานกองทุนฯ ในระดับจังหวัด ระดับตำบล และสมาชิกในโครงการฯ ต่างๆ สร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นมากมายแก่ตัวสมาชิก ครอบครัว ชุมชน และแก้ไขปัญหาสตรีที่รกรากเหวี่ยงให้เห็นผลประจักษ์ในเวลาอันสั้น

ความสำเร็จของ 77 ตำบลต้นแบบ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” สามารถสร้างเป็นความสำเร็จของตำบลทั่วประเทศได้ ด้วยการพัฒนานโยบายการสนับสนุนให้คณะกรรมการกองทุนฯในแต่ละจังหวัด มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากขึ้น ทั้งทางกายภาพและพลังใจ

การพัฒนาระบบการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่ทรงพลังและมีคุณภาพ ให้สังคมไทยโดยรวมได้เห็นถึงพลังของนโยบายและเรื่องราวดีๆ มากมายที่เกิดขึ้นในระดับจังหวัดควรมีมาตรการหนุนเสริมให้หน่วยงานทั้งส่วนภูมิภาคและส่วนกลางเห็นความสำคัญและอำนวยให้เกิดบูรณาการทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล (คกส.ต.) มีความสามารถในการเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ (facilitator) ให้เกิด การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง คือ กุญแจสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้ ‘ศักยภาพ’ ของสตรีได้ร่วมสร้างสรรค์พัฒนาประเทศ ด้วยวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้อย่าง ‘ทรงพลัง’





สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฎิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ 785
วันที่ 26 มี.ค. 2559
เวลา 11.06 น.

ที่ นร ๐๔๐๑.๖/ ๐๕๐๖

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ มกราคม ๒๕๕๙

สำนักงานประธานวุฒิสภา
รับที่ 46 / ๕9
วันที่ 26 มี.ค. ๕9
เวลา 14.13 น.

เรื่อง รายงานการตรวจสอบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๑๗.๒/๕๐๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 44 / 59
วันที่ 26 มี.ค. 2559 เวลา 16.59 น.
ออกวันที่ 25 มี.ค. 2559 เวลา 15.10 น.

ด้วย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้เข้าตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยสุ่มตรวจจำนวน ๑๓ จังหวัด ได้แก่จังหวัดเชียงราย น่าน พิชญโลก อ่างทอง ชลบุรี กาญจนบุรี ภูเก็ต ตรัง นครศรีธรรมราช หนองคาย อุตรธานี มหาสารคาม และกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการตรวจสอบดังกล่าว ได้มีข้อเสนอแนะให้ประธานกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ พิจารณาดำเนินการ นายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติพิจารณาแล้ว จึงมีบัญชาให้สำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติไปตรวจสอบการดำเนินการ ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วรายงานผลความคืบหน้าให้ทราบ

บัดนี้ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติได้รายงานความคืบหน้า การตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติทราบแล้ว นายกรัฐมนตรี จึงมีบัญชาให้แจ้งรายงานความคืบหน้าดังกล่าวให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ และกระทรวงมหาดไทย ทราบด้วย

ทราบ จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

แจ้งที่ประชุม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย)

(นางฐะปาณีย์ อาจารย์วงศ์)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

25 ก.พ. 2559

สำนักบริหารกลาง กลุ่มกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๙๐๙

โทรสาร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๙๐๘